

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

.....
(pieczęć i podpis)
Przewodniczący Rady Gminy Aleksandrów Kujawski

	Gmina Aleksandrów Kujawski ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski
SPORZĄDZIŁ:	WÓJT GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI
Załącznik nr 1	UCHWAŁA NR XXX/239/21 RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI Z DNIA 30 MARCA 2021 R. W SPRAWIE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

Sporządził: Wójt Gminy Aleksandrów Kujawski

Opracowanie projektu:

PRACOWNIA URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNA MONDRA® design Łukasz Woźniak

ul. Długa 21 / 95-030 Rzgów, ul. Prez. Gabriela Narutowicza 37/4D, 90-125 Łódź

te./fax.: (42) 630 01 59 tel. kom.: +48 502 568 968 +48 502 594 688

NIP: 728 255 84 25 / REGON: 100540236

info@mondraesign.pl lukasz.wozniak@mondraesign.pl www.mondraesign.pl

mgr inż. arch. Łukasz Woźniak - główny projektant

(uprawnienia do sporządzania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie art. 5 pkt. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

mgr gospodarki przestrzennej Alicja Woźniak - projektant

mgr inż. gospodarki przestrzennej Damian Kubat - asystent projektanta

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	I-4
SPIS RYCIN	I-8
SPIS TABEL	I-9
SPIS FOTOGRAFII.....	I-11
I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE i synteza ustaleń	I-14
1. PODSTAWA PRAWNA I CEL GŁÓWNY OPRACOWANIA STUDIUM	I-14
2. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIUM	I-14
3. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIUM	I-15
4. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO.....	I-17
5. STRUKTURA DOKUMENTU - CZĘŚCI SKŁADOWE DOKUMENTU STUDIUM	I-18
6. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	I-18
7. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	I-20
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	II-24
1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	II-24
2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	II-26
2.1. Stan ludności na tle powiatu aleksandrowskiego	II-26
2.2. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE.....	II-27
2.3. PRZYROST NATURALNY I SALDO MIGRACJI.....	II-29
2.4. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU	II-32
2.5. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	II-33
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY, DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW	II-35
3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	II-35
3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I POLITYKI SEKTOROWE	II-40
3.3. ANALIZA TRENDÓW ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM - ANALIZA RUCHU INWESTYCYJNEGO I BUDOWLANEGO	II-43
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO....	II-51
4.1. BUDOWA GEOLOGICZNA I UDOKUMENTOWANE MIEJSCE LOKALIZACJI ZŁOŻ KOPALIN	II-51
4.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	II-57
4.3. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU	II-58
4.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	II-61
4.5. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH	II-63
4.6. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH	II-69
4.7. WARUNKI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIE – PRZYDATNOŚĆ GRUNTÓW	II-75
4.8. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-76
4.9. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-82
4.10. BIORÓŻNORODNOŚĆ - FAUNA I FLORA.....	II-86

4.11.	WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	II-87
5.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	II-95
5.1.	DZIEDZICTWO ARCHEOLOGICZNE	II-95
5.2.	ZABYTKI OBJĘTE PRAWNĄ FORMĄ OCHRONY	II-96
5.3.	GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW	II-97
6.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSEKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	II-102
7.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	II-102
7.1.	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	II-102
7.2.	GRUPY RYZYKA ZAWODOWEGO – BEZROBOCIE	II-105
7.3.	WARUNKI MIESZKANIOWE	II-106
7.4.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	II-109
7.5.	ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE	II-113
8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA .	II-115
8.1.	ZAGROŻENIA NATURALNE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	II-115
8.2.	ANTROPOGENICZNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	II-118
8.3.	SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	II-118
9.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	II-119
9.1.	TERENY ZAMKNIĘTE	II-119
9.2.	POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE	II-119
9.3.	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, WÓD PODZIEMNYCH, PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	II-120
10.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	II-120
10.1.	SYSTEM KOMUNIKACJI	II-120
10.2.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	II-123
10.3.	GOSPODARKA W ZAKRESIE USUWANIA I UTYLIZACJI ODPADÓW	II-125
10.4.	SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ	II-127
10.5.	SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ	II-130
11.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	II-130
12.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	II-131
12.1.	BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	II-131
12.2.	MOŻLIWOŚCI FINASOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH.....	II-149
III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-154
1.	KIERUNKI ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z PONADLOKALNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ	III-154
1.1.	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU (KPZK 2030)	III-154
1.2.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2020	III-156
1.3.	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	III-158
1.4.	OBSZARY FUNKCJONALNE WOJEWÓDZTWA	III-161

1.5.	AUDYT KRAJOBRAZOWY.....	III-167
2.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	III-168
2.1.	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWOJU.....	III-168
2.2.	GŁÓWNE OBSZARY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-177
2.3.	KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO.....	III-177
3.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	III-178
3.1.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	III-178
3.2.	WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-187
4.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	III-189
4.1.	USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA.....	III-189
4.2.	SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	III-190
4.3.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	III-192
4.4.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB ICH EKSPLOATACJI.....	III-194
4.5.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI.....	III-196
4.6.	OCHRONA ZAGOSPODAROWANIA PRZED ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	III-196
4.7.	WPROWADZANIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I NAPRAWCZYCH TERENÓW ZAGOSPODAROWANYCH	III-198
4.8.	SYSTEM PRZYRODNICZY - OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE POWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH	III-200
4.9.	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ GMINNA POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU	III-201
5.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	III-202
5.1.	USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA.....	III-202
5.2.	SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW	III-203
5.3.	ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW – WYTYCZNE LOKALNE	III-203
6.	KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	III-204
6.1.	ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW	III-204
6.2.	ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW	III-206
7.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-208
7.1.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	III-208
7.2.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-212
8.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	III-219
9.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	III-219
10.	POLITYKA PLANISTYCZNA	III-220
10.1.	OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	III-220
10.2.	OBSZARY, NA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	III-221
10.3.	ZGODNOŚĆ Z USTALENIAMI STUDIUM - ZAKRES ZAMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH	III-221

11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	III-222
12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	III-222
13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE	III-222
13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI.....	III-222
13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	III-222
14. POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	III-223
14.1. GRANICE TRENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	III-223
14.2. REALIZACJA BUDOWALI OBRONNYCH	III-224
15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	III-225
16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENÓW	III-225
17. OBSZARY NA KTÓRYCH USYTUOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²	III-226
18. MATERIAŁY WEJŚCIOWE	III-226
ANEKS DO STUDYUM GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	III-228

SPIS RYCIN

RYC. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	II-24
RYC. 2. POŁOŻENIE NA TLE REGIONÓW HISTORYCZNO-GEOGRAFICZNYCH POLSKI	II-25
RYC. 3. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE - POŁOŻENIE W ODNIESIENIU DO DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH	II-25
RYC. 4. UDZIAŁ LUDNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH GMIN W LUDNOŚCI OGÓŁEM POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO	II-27
RYC. 5. LICZBA LUDNOŚCI GMINY W LATACH 2011-2017	II-27
RYC. 6. PRZYRÓST NATURALNY LUDNOŚCI W GMINIE ALEKSANDRÓW KUJAWSKI W LATACH 2011-2017	II-30
RYC. 7. PRZYRÓST NATURALNY LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO W 2017 R.....	II-30
RYC. 8. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH W GMINACH POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO W 2017 R.....	II-31
RYC. 9. STRUKTURA LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2017 R.....	II-32
RYC. 10. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO DO 2050 R.....	II-33
RYC. 11. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA LUDNOŚCI GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI DO 2030 R.	II-34
RYC. 12. PODZIAŁ TERYTORIALNY - SOŁECTWA - JEDNOSTKI PLANISTYCZNE	II-36
RYC. 13. GEODEZYJNY PODZIAŁ TERYTORIALNY - OBRĘBY EWIDENCYJNE.....	II-37
RYC. 14. LICZBA WYDANYCH DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA GRUPY W LATACH 2015-2017	II-45
RYC. 15. WYDANE DECYZJE O USTALENIU INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO WG DZIAŁU I OBRĘBU.....	II-47
RYC. 16. DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ WG. PRZEDMIOTU DECYZJI I ROKU WYDANIA.....	II-49
RYC. 17. POŁOŻENIE GMINY W ODNIESIENIU DO REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH	II-58
RYC. 18. POŁOŻENIE NA TLE KRAJOBRAZÓW NATURALNYCH POLSKI	II-60
RYC. 19. POŁOŻENIE NA TLE BONITACJI AGROKLIMATU POLSKI.....	II-62
RYC. 20. POŁOŻENIE NA TLE STREF ENERGETYKI WIATRU W POLSCE	II-63
RYC. 21. POŁOŻENIE NA TLE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCZWPd)	II-65
RYC. 22. LOKALIZACJA GMINY W ODNIESIENIU DO GRANIC GZWP	II-68
RYC. 23. UDZIAŁ TOWARZYSZĄCYCH FORM UŻYTKOWANIA W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH [HA]	II-76
RYC. 24. OBSZARY GLEB CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH (II - III)	II-78
RYC. 25. SZCZEGÓŁOWE URZĄDZENIA MELIORACJI WODNYCH.....	II-81
RYC. 27. POWIERZCHNIA DRZEWOSTANU LASÓW WG KLAS I PODKLAS (HA).....	II-83
RYC. 27. FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	II-91
RYC. 28. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	II-94
RYC. 29. IŁOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD	II-103
RYC. 30. IŁOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD W LATACH 2010-2017	II-104
RYC. 31. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W GMINIE W LATACH 2010-2017 WG PŁCI	II-105
RYC. 32. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010 – 2016	II-108
RYC. 33. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW GMINY NA TLE POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO W 2016 R. I WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	II-109
RYC. 34. INFRASTRUKTURA GAZOWA I PALIWOWA - SCHEMAT	II-129
RYC. 35. LOKALIZACJA OGÓLNA DZIAŁEK OBJĘTYCH WNIOSEM DO STUDIUM	II-136
RYC. 36. OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-140
RYC. 37. ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA TLE KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.....	III-160
RYC. 38. ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA TLE WIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.....	III-161
RYC. 39. ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA TLE OBSZARU FUNKCJONALNEGO KUJAWY	III-163
RYC. 40. ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA TLE OBSZARU FUNKCJONALNEGO GOSPODARCZEGO WYKORZYSTANIA WISŁY.....	III-164

RYC. 41. ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA TLE OBSZARU FUNKcjONALNEGO AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ KORYTARZY TRANSPORTOWYCH AUTOSTRADY I DRÓG EKSPRESOWYCH	III-167
RYC. 42. OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY WRAZ Z LOKALIZACJĄ OBIEKTÓW, WSKAZANYCH DO DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	III-169
RYC. 43. TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	III-176

SPIS TABEL

TAB. 1. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA GMINY W LATACH 2006-2013 NA TLE GMIN POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO	II-26
TAB. 2. LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG SOŁECTW W LATACH: 2010, 2012, 2016	II-28
TAB. 3. PRZYROST NATURALNY W LATACH 2011-2017	II-29
TAB. 4. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH W LATACH 2007-2017	II-31
TAB. 5. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2017 R.	II-32
TAB. 6. WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO	II-32
TAB. 7. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO POMORSKIEGO DO 2050 R.	II-33
TAB. 8. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI DO 2030 R.	II-33
TAB. 9. PODZIAŁ TERYTORIALNY GMINY	II-35
TAB. 10. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	II-41
TAB. 11. WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY W LATACH 2015 – 2017 WEDŁUG RODZAJU INWESTYCJI, W PODZIALE NA GRUPY TEMATYCZNE	II-43
TAB. 12. WYDANE DECYZJE USTALAJĄCE WARUNKI DLA NOWEJ ZABUDOWY WG RODZAJU INWESTYCJI I OBRĘBÓW	II-45
TAB. 13. WYDANE DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ W LATACH 2015-2017 WG RODZAJU INWESTYCJI.	II-48
TAB. 14. WYDANE DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ W LATACH 2015-2017 DOTYCZĄCE POWSTANIA NOWEJ ZABUDOWY WG. OBRĘBÓW	II-50
TAB. 15. CHARAKTERYSTYKA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN	II-52
TAB. 16. CHARAKTERYSTYKA PERSPEKTYWICZNYCH I PROGNOSTYCZNYCH OBSZARÓW WYSTĘPOWANIA KOPALIN	II-56
TAB. 17. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW GÓRNICZYCH W GMINIE ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	II-57
TAB. 18. ZESTAWIENIE WYNIKÓW KLASYFIKACJI STANU/POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU JCWP WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY W LATACH 2010-2015	II-74
TAB. 19. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH W GMINIE WG UDZIAŁU FORM UŻYTKOWANIA ZIEMI W 2014 R. ...	II-76
TAB. 20. WSKAŹNIK JAKOŚCI ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-79
TAB. 21. WYKAZ I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH	II-90
TAB. 22. WYKAZ I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POMNIKÓW PRZYRODY	II-90
TAB. 23. OBIEKTY I OBSZARY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	II-96
TAB. 24. OBIEKTY I OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ POPRZECZ WPIS DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.	II-96
TAB. 25. OBIEKTY I OBSZARY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	II-98
TAB. 26. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD W 2009 I 2016 R.	II-104
TAB. 27. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI NA TERENIE GMINY WG PŁCI W LATACH 2010-2017	II-105
TAB. 28. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]	II-106
TAB. 29. LICZBA NOWYCH BUDYNKÓW ODDANYCH DO UŻYTKU W GMINIE W LATACH 2010-2017	II-106
TAB. 30. UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE W LICZBIE MIESZKAŃ OGÓŁEM W LATACH 2010-2016	II-106
TAB. 31. UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE W LICZBIE MIESZKAŃ OGÓŁEM W GMINACH POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO W 2016 R.	II-107
TAB. 32. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2016	II-107

TAB. 33. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTEK SZKOLNYCH W 2016 R.....	II-110
TAB. 34. DZIECI W PRZEDSZKOLACH, ODDZIAŁACH I PUNKTACH PRZEDSZKOLNYCH W LATACH 2010-2016.....	II-111
TAB. 35. WYKAZ DRÓG WOJEWÓDZKICH.....	II-121
TAB. 36. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH.....	II-121
TAB. 37. WYKAZ DRÓG GMINNYCH.....	II-121
TAB. 38. WYKAZ UJĘĆ WÓD PODZIEMNYCH NA OBSZARZE GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	II-123
TAB. 39. ZDOLNOŚĆ PRODUKCYJNA SKŁADOWISKA ODPADÓW W MIEJSCOWOŚCI SŁUŻEWO.....	II-126
TAB. 40. CHARAKTERYSTYKA ELEKTROWNI WIATROWYCH W GMINIE ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	II-128
TAB. 41. PONADLOKALNE ZADANIA REALIZUJĄCE CELE PUBLICZNE, WSKAZANE W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO.....	II-130
TAB. 42. WNIOSKI ZŁOŻONE DO ZMIANY STUDIUM.....	II-133
TAB. 43. WNIOSKI ZŁOŻONE DO DOKUMENTU STUDIUM POPRZEC INTERNETOWĄ PLATFORMĘ, WNIOSKI ZŁOŻONE POZA PROCEDURĄ PRAC PLANISTYCZNYCH - PO WYZNACZONYM TERMINIE NA SKŁADANIE WNIOSKÓW.....	II-134
TAB. 44. ANALIZA ŚREDNIEJ POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ 1 MIESZKANIA W GMINIE.....	II-137
TAB. 45. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ.....	II-138
TAB. 46. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY USŁUGOWEJ.....	II-138
TAB. 47. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ.....	II-139
TAB. 48. REZERWY ZABUDOWY W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ (POZA USTALENIAMI PLANÓW MIEJSCOWYCH).....	II-141
TAB. 49. OKREŚLENIE ŚREDNIEJ POWIERZCHNI DZIAŁKI ZABUDOWANEJ BUDYNKIEM MIESZKALNYM NA TERENIE GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	II-142
TAB. 50. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY W WYZNACZONYCH OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ, Z WYŁĄCZENIEM TERENÓW, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZUJĄ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	II-142
TAB. 51. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY, Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY DLA TERENÓW, NA KTÓRYCH OBOWIĄZUJĄ MIEJSCOWE PLANY W WYZNACZONYCH OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	II-143
TAB. 52. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	II-145
TAB. 53. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY W OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	II-146
TAB. 54. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA W GMINIE ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NA NOWĄ ZABUDOWĘ W PODZIALE NA FUNKCJĘ ZABUDOWY W STOSUNKU DO REZERW INWESTYCYJNYCH.....	II-147
TAB. 55. DOCHODY I WYDATKI Z BUDŻETU GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI Z PODZIAŁEM NA DZIAŁY KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ W 2019 R.....	II-150
TAB. 57. WYTTCZNE STRATEGII WOJEWÓDZTWA W RAMACH PRIORYTETU - MODERNIZACJA PRZESTRZENNA WSI I MIAST W ODNIESIENIU DO PRZESTRZENI GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.....	III-157
TAB. 58. HIERARCHIA DRÓG PUBLICZNYCH I ICH KLASYFIKACJA TECHNICZNA.....	III-209
TAB. 59. WYKAZ DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, STANOWIĄCYCH WOJSKOWE TERENY ZAMKNIĘTE.....	III-223
TAB. 60. WYKAZ DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, STANOWIĄCYCH KOLEJOWE TERENY ZAMKNIĘTE.....	III-224
TAB. 61. UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH O UDOKUMENTOWANYCH ZASOBACH - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.....	III-228
TAB. 62. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH ZLOKALIZOWANYCH W GRANICACH GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI WG ARCHEOLOGICZNEGO ZDJĘCIA POLSKI.....	III-233

SPIS FOTOGRAFII

FOT. 1. ROZLEGŁA DOLINA RZEKI WIŚŁY - WIDOK Z OBWAŁOWAŃ.....	II-70
FOT. 2. RZĘKA TAŻYNA	II-71
FOT. 3. ZAGOSPODAROWANA PRZESTRZEŃ PARKU PODWORSKIEGO WZDŁUŻ ZBIORNIKA WE WSI SŁUŻEWO	II-72
FOT. 4. ZAGOSPODAROWANA PRZESTRZEŃ PARKU PODWORSKIEGO WZDŁUŻ ZBIORNIKA WE WSI SŁUŻEWO	II-73
FOT. 5. ŁABĘDZIE NA ZBIORNIKU WODNYM WE WSI PRZYBRANOWO	II-86
FOT. 6. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. NARODZENIA NMP W OSTROWĄSIE, UJĘTY W REJESTRZE ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	II-97
FOT. 7. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. JANA CHRZCICIELA W SŁUŻEWIE, UJĘTY W REJESTRZE ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	II-97
FOT. 8. SZKOŁA PODSTAWOWA W PRZYBRANOWIE WRAZ Z KOMPLEKSEM BOISK SPORTOWYCH	II-111
FOT. 9. GMINNA BIBLIOTEKA W SŁUŻEWIE ORAZ ŚWIETLICA WIEJSKA W WOŁUSZEWIE	II-112
FOT. 10. POMNIK I AMFITEATR W ZABYTKOWYM PARKU W SŁUŻEWIE.....	II-112
FOT. 11. DOM POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ INTELEKTUALNIE W GRABIU.....	II-113
FOT. 12. WIŚLANA TRASA ROWEROWA - PRZYSTANEK W OTŁOCZYNI WRAZ Z MIEJSCEM UPAMIĘTNIEŃIA ROZPOCZĘCIA I BUDOWY DROGI DO STACJI POMP W SŁOŃSKU DOLNYM	II-115

)

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

I. WSTĘP

	Gmina Aleksandrów Kujawski ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski
CZĘŚĆ I	WSTĘP - ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE I SYNTEZA USTALEŃ
CZĘŚĆ II	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE I SYNTEZA USTALEŃ

1. PODSTAWA PRAWNA I CEL GŁÓWNY OPRACOWANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (dalej: Studium) jest obligatoryjnym dokumentem planistycznym, sporządzanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którymi kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy do zadań własnych gminy. Prace nad dokumentem podejmowane są na mocy uchwały rady gminy. Organem sporządzającym studium jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Niniejszy dokument stanowi nową edycję polityki przestrzennej gminy Aleksandrów Kujawski - całościową zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski (dalej Studium), przyjętego uchwałą nr XIX/129/2000 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 kwietnia 2000 r., zarówno w części tekstowej jak i graficznej.

Podstawę prawną i formalną rozpoczęcia prac planistycznych projektu niniejszego Studium stanowiła uchwała **nr III/23/10 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski** w jej granicach administracyjnych.

Cel i zasady oraz tryb sporządzania studium a także zakres dokumentu określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233) – podstawa prawna dokumentu planistycznego oraz przepisy odrębne (inne ustawy i rozporządzenia wykonawcze).

Głównym celem sporządzenia niniejszego dokumentu Studium było określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIUM

1. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium stanowi dokument określający politykę przestrzenną gminy.

2. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych. Realizacji tego zadania służą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.
4. Polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając przy tym:
 - 1) wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
 - 2) walory architektoniczne i krajobrazowe,
 - 3) wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
 - 4) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - 5) wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
 - 6) walory ekonomiczne przestrzeni,
 - 7) prawo własności,
 - 8) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 9) potrzeby interesu publicznego,
 - 10) potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych,
 - 11) zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;
 - 12) zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych;
 - 13) potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.
5. W Studium uwzględnia się ustalenia planistyczne wyższego szczebla, w szczególności: ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa oraz strategii rozwoju gminy, Studium sporządza się dla całego obszaru gminy, w jej granicach administracyjnych.

3. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIUM

Treść polityki przestrzennej gminy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawarta w ustaleniach Studium powinna obejmować:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;

- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dn. 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 ze zmianami);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 15) obszary zdegradowane;
- 16) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 17) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

W Studium ustala się fakultatywnie, w przypadku gdy gmina planuje realizację wskazanych inwestycji:

- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu;
- obszary, na których mogą być usytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Podstawą ustaleń studium, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy, wynikających z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

- 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zakres problematyki studium kształtują ponadto wymagania wynikające z innych ustaw. Bezpośrednie odniesienie do dokumentu studium zawierają:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie; udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

4. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Przygotowywanie i prowadzenie prac nad studium przez zespół planistów, na każdym etapie prac planistycznych, powinno odbywać się w ścisłym współdziałaniu z samorządem gminy oraz przy udziale społeczności lokalnej.

Istniejący system prawny określa elementy partycypacji obywateli w planowaniu przestrzennym poprzez mechanizmy informowania obywateli oraz mechanizmy konsultacji społecznych (możliwość składania wniosków i uwag). Są to procedury prawnie gwarantowane zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa wyróżnia kilka grup przepisów, które nakładają

na organ zajmujący się przygotowaniem opracowania planistycznego obowiązki związane z uczestnictwem mieszkańców w planowaniu przestrzennym. Przepisy określają obowiązek informowania obywateli o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany. W kolejnych etapach akt ten daje możliwość:

- składania wniosków dotyczących studium;
- uczestnictwa w dyskusji publicznej nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie studium;
- składania uwag dotyczących projektu studium.

5. STRUKTURA DOKUMENTU - CZĘŚCI SKŁADOWE DOKUMENTU STUDIUM

Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części: niniejszej części tekstowej oraz części graficznej, obejmującej dwa rysunki Studium w skali 1:10 000, stanowiące integralną część dokumentu.

CZĘŚĆ TEKSTOWA STUDIUM:	
I – WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE	ZAŁĄCZNIK NR 1
II – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	DO UCHWAŁY RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NR XXX/239/21 z dnia 30 marca 2021 r.
III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski
CZĘŚĆ GRAFICZNA STUDIUM:	
RYS. 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	ZAŁĄCZNIK NR 2
	DO UCHWAŁY RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NR XXX/239/21 z dnia 30 marca 2021 r.
	w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski
RYS. 2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	ZAŁĄCZNIK NR 3
	DO UCHWAŁY RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI NR XXX/239/21 z dnia 30 marca 2021 r.
	w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski

6. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

Przystąpienie przez Radę Gminy Aleksandrów Kujawski do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z konieczności dostosowania dokumentu do znowelizowanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym m.in.:

- szeroko pojętej aktualizacji materiałów inwentaryzacyjnych, uwzględniających zmiany: w zagospodarowaniu, uzbrojeniu terenu oraz stanu środowiska;
- rozważeniu potrzeby wyznaczenia obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;

- wyznaczeniu lub doprecyzowaniu kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- uzupełnieniu zapisów dotyczących rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym oraz
- uwzględnieniu zmian w polityce przestrzennej gminy, wynikających z rozwijającej się sytuacji na rynku mieszkaniowym, popytu na tereny związane z usługami oraz popytu na tereny inwestycyjne.

Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski została zwarta w Analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Aleksandrów Kujawski, przyjętej uchwałą nr XXII/168/16 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 września 2016 r. Zgodnie z powyższą analizą stwierdzono nieaktualność dokumentu planistycznego, co skutkowało koniecznością dokonania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski w trybie określonym ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w zakresie wskazanym wynikami przeprowadzonej Analizy. Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski zostało opracowane w oparciu o przepisy nie obowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. Niniejsze Studium sporządzono w oparciu o przepisy obecnie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z Analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w gminie Aleksandrów Kujawski oraz oceną aktualności obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonej na lata 2006-2010, ze względu na konieczność dostosowania do uwarunkowań faktycznych i prawnych, a także zaistniałych potrzeb stwierdzono, iż studium wymaga aktualizacji. Wskazano iż dokument wymaga:

- dostosowania zapisów do przepisów odrębnych, które uległy zmianie na przestrzeni lat,
- dostosowania do zmienionych warunków zagospodarowania terenu,
- dostosowania do założeń planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- dostosowania do obecnych form ochrony poszczególnych obiektów i obszarów,
- sporządzenia obligatoryjnych opracowań środowiskowych i przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Syn-teza ustaleń niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania zwiera syntetyczny opis głównych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski, ustalonych w części III – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Cele polityki przestrzennej - kierunki zmian w strukturze przestrzennej

Głównym celem planowania przestrzennego jest kształtowanie środowiska i kierowanie przemianami w nim następującymi w taki sposób, aby osiągnąć ład przestrzenny terytorium gminy. Osiągnięcie ładu przestrzennego jest celem syntetycznym, nie skwalifikowanym i nie związanym z określonym czasem. Aby ten cel mógł zostać w praktyce zrealizowany przez samorząd lokalny musi on zostać uzupełniony poprzez wyznaczenie celów niższego stopnia (celów operacyjnych).

Struktura celów operacyjnych w poszczególnych sferach będzie kształtować politykę przestrzenną gminy Aleksandrów Kujawski, dążącą do zapewnienia optymalnego stanu przestrzeni - ładu przestrzennego gminy.

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu zróżnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczności realizacji celów ich ochrony.

Polityka przestrzenna gminy zmierza do zachowania i wzmocnienia rozwiniętej funkcji rolniczej, przy minimalizacji możliwych konfliktów dotyczących nowych form zagospodarowania - w szczególności lokalizacji pojedynczej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz w niewielkim stopniu z rozwojem turystyki i rekreacji (głównie krajobrazowej, umożliwiającej zapewnienie dostępności turystycznej gminy Aleksandrów Kujawski i promocji jej lokalnych walorów w sieci turystyki regionalnej) przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych. Ustala się główne cele polityki przestrzennej dotyczą kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz jej sieci osadniczej (struktur funkcjonalno-przestrzennych poszczególnych wsi).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski ma na celu utrzymanie rolniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz tworzenie nowych warunków dla rozwoju zarówno wyspecjalizowanego jak i wielofunkcyjnego rolnictwa - kreowanie współczesnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej z nowoczesnym zapleczem i przestrzenią zamieszkania. W odniesieniu do struktury przestrzennej terenów zurbanizowanych działania będą dotyczyć rozwoju i przekształceń zabudowy z poszanowaniem lokalnej specyfiki

układów osadniczych - kontynuacja charakteru zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową o innej funkcji, w sposób ograniczający możliwe konflikty przestrzenne.

Typy polityki przestrzennej - strefy zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna gminy została podzielona na III strefy zagospodarowania przestrzennego, odpowiadające zróżnicowaniu kierunków i zasad zagospodarowania (typy polityki przestrzennej) w obszarze gminy. Typy polityki przestrzennej o różnych strefach zagospodarowania, odzwierciedlających główne kierunki zagospodarowania poszczególnych jednostek planistycznych (obrębów). Przy czym wskazane typy stanowią uogólnienie kierunków działań w celu wskazania różnic w zagospodarowaniu przestrzennym poszczególnych części gminy. Funkcja rolnicza rozwijać się będzie nadal na całym obszarze gminy, w różnych proporcjach wewnętrznych (w zakresie kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej) oraz do innych funkcji rozwojowych - mieszkaniowej, przemysłowej, rekreacyjnej, a także w zakresie różnic w odniesieniu do obszarów i obiektów wymagających ochrony, na podstawie przepisów odrębnych - działań sektorowych.

TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI - STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

STREFA I	ZAGOSPODAROWANIA PODMIEJSKIEGO
GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ:	UPORZĄDKOWANIE ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENÓW O PRZEWADZE ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ, KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH TERENÓW ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ
PODSTREFA (SP) - AKTYWIZACJA STREFY EKONOMICZNEJ I MINIMALIZACJA KONFLIKTÓW FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNYCH	
<u>Dotyczy jednostek planistycznych:</u> Rudunki, Ośno. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej: – aktywizacja terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w strefie ekonomicznej; – minimalizacja konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku różnych form zagospodarowania przestrzennego: zabudowy zagrodowej przekształcającej się na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową.	
STREFA II	ZAGOSPODAROWANIA DOLINY WISŁY I INNYCH OBSZARÓW O WYSOKICH WALORACH ŚRODOWISKOWYCH
GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ:	OCHRONA PRZYRODY I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI DOLINY WISŁY ORAZ OCHRONA ZAGOSPODAROWANIA PRZED POWODZIĄ I PODTOPIENIAMI
STREFA III	WYSPECJALIZOWANEGO ROLNICTWA
GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ:	WSPARACIE I ROZWÓJ ROLNICTWA, MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNICZYCH, OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH PRZED NIEROLNICZYM ZAGOSPODAROWANIEM, KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH MIEJSCOWOŚCI WIEJSKICH

OBSZAR KONCENTRACJI OBIEKTÓW OZE (ELEKTRONIE WIATROWE) – UTRZYMANIE OBIEKTÓW I OCHRONA ZINWESTOWANIA W ICH SĄSIEDZTWIE

Dotyczy jednostek planistycznych: Ostrowąs, Ośno-Drugie, Plebanka, Słomkowo oraz Podgaj.

(W miejscowości Podgaj znajduje się jedna elektrownia wiatrowa, położona poza zwartym obszarem koncentracji obiektów OZE (elektrowni wiatrowych).

W celu realizacji efektywnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w warunkach zrównoważonego rozwoju, polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski wyróżnia dwa główne obszary zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, dotyczące wszystkich stref zagospodarowania przestrzennego:

- **OBSZARY ZAINWESTOWANIA (ZABUDOWY WG DOMINUJACEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA),** podlegające przekształceniom przestrzennym: realizacja nowych inwestycji, w zakresie zabudowy jak zieleni urządzonej i infrastruktury technicznej;
- **OBSZARY OTWARTE,** pozostające niezabudowane (z zakazem zabudowy innej niż zabudowa siedliskowa, gospodarcza służąca produkcji rolniczej).

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Czytelne granice obszarów objętych i wymagających objęcia ochroną oraz wskazanie kierunków ich zagospodarowania z uwzględnieniem celów ich ochrony,
2. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru gminy, jej ochrona i rewaloryzacja,
3. Uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym,
4. Wprowadzanie działań naprawczych terenów przekształconych i działań ochronnych względem terenów zagrożonych negatywnym przekształceniem środowiska oraz uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym.

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki,
2. Monitoring stanu dziedzictwa kulturowego oraz aktualizowania gminnej ewidencji zabytków,
3. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez uwzględnienie stref ochrony archeologicznej,
4. Uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym zasobu dziedzictwa kulturowego.

KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w szczególności gleb wysokich klas bonitacyjnych,
2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolnych oraz specjalizacja w rolnictwie,
3. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych,
4. Zachowanie lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody i racjonalna gospodarka leśna,

5. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KOMUNIKACJA

1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych, stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi), rozbudowę systemu dróg publicznych w miarę potrzeb i możliwości gminy,
2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy oraz ochrona systemu dróg rolniczych
3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych),
4. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej,
5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej.

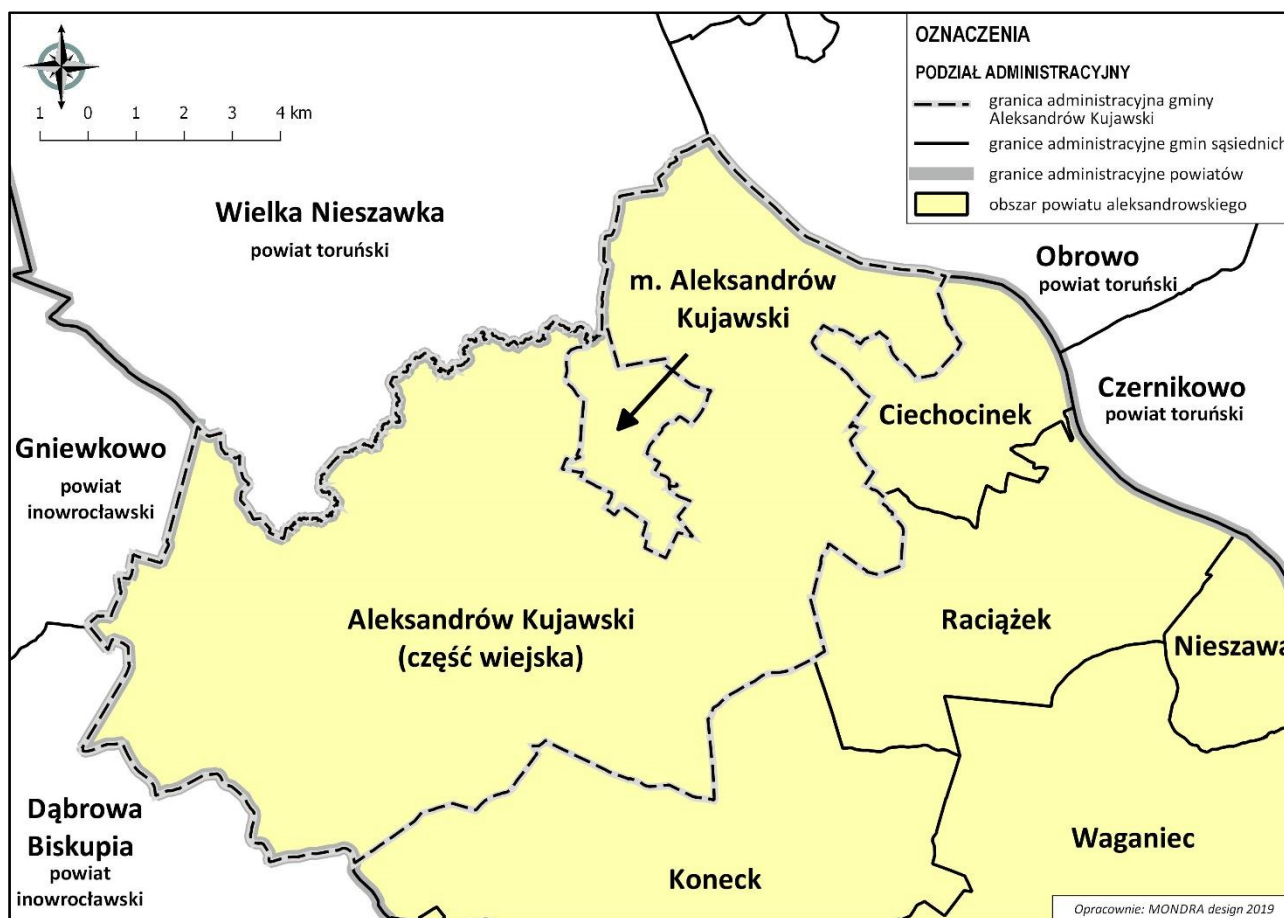
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu,
2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na zasadzie etapowania inwestycji, w granicach aglomeracji Aleksandrów Kujawski,
3. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej - gospodarki odpadami oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego,
4. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez budowę sieci gazowej dla wybranych obszarów,
5. Zapewnienie ciągłości bezkonfliktowego zaopatrzenia w energię elektryczną,
6. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego,
7. Odpowiedni zagospodarowanie stref od liniowej infrastruktury technicznej.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Gmina Aleksandrów Kujawski jest jedną z dziewięciu gmin powiatu aleksandrowskiego (jedną z sześciu gmin wiejskich), położoną w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego. Graniczy od północy z gminą Wielka Nieszawka i gminą Obrowo należącymi administracyjnie do powiatu toruńskiego, od zachodu z gminą Gniewkowo oraz Dąbrowa Biskupia (powiat inowrocławski), od południa z gminą Koneck, a od wschodu z gminą Raciążek i Ciechocinek. W części centralnej gminy znajduje się również miasto Aleksandrów Kujawski. Granice administracyjne gminy mają w przeważającej części charakter sztuczny, za wyjątkiem fragmentu północnej granicy, którą stanowi fragment rzeki Tążyna.

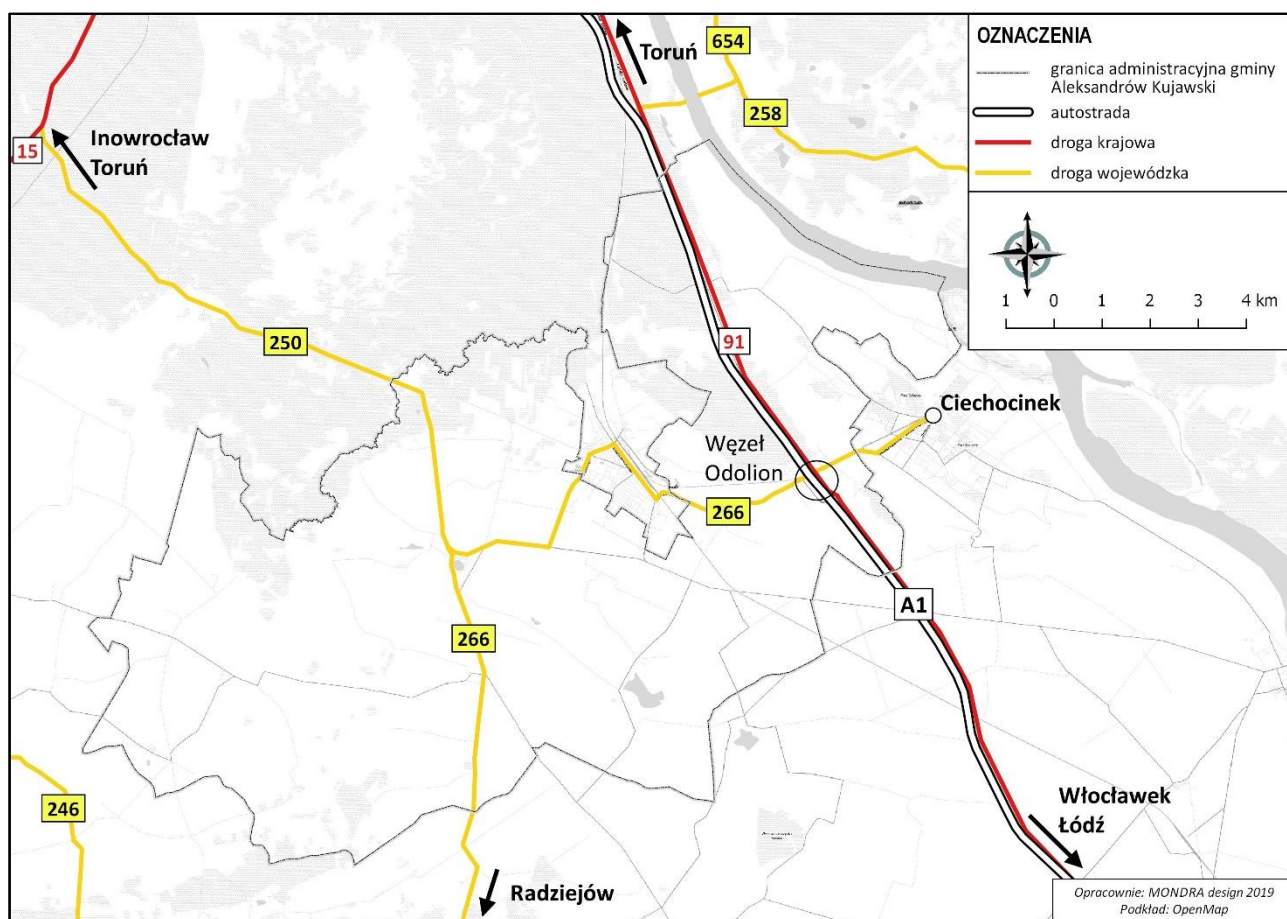
Ryc. 1. Położenie administracyjne
Źródło: opracowanie własne.

Obszar gminy jest położony w obrębie regionu historyczno-geograficznego ziemia dobrzyńska - jednostki podziału terytorialnego Korony Królestwa Polskiego.

Ryc. 2. Położenie na tle regionów historyczno-geograficznych Polski

Źródło: opracowanie własne na podkładzie mapy regionów historyczno-geograficznych Polski.

Ryc. 3. Powiązania komunikacyjne - położenie w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich

Źródło: opracowanie własne.

Aleksandrów Kujawski posiada dogodne połączenia drogowe z ośrodkami powiatowymi województwa kujawsko-pomorskiego tj. Toruniem (odległość około 20 km), Bydgoszczą (60 km), a także z Włocławkiem (40 km) oraz Inowrocławiem (30 km). Dostępność komunikacyjną gminy zapewnia droga krajowa nr 91 oraz drogi wojewódzkie nr 266 oraz 250 wraz z siecią dróg powiatowych

i gminnych. Droga wojewódzka nr 266 przebiega przez centralną część gminy, łączy Konin z Ciechocinkiem (przebiegając m.in. przez Radziejów, Piotrków Kujawski, Sompolno). Przez teren gminy prowadzi również droga wojewódzka nr 250 łącząca drogę wojewódzką nr 266 z drogą krajową nr 15. Ponadto przez wschodnią część gminy przebiega autostrada A1 (Autostrada Bursztynowa). Najbliższy węzeł autostradowy (węzeł Odolion) jest położony w części wschodniej, w rejonie skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 266 i drogą krajową nr 91. Autostrada A1 zapewnia dogodną komunikację z oddalonymi ośrodkami miejskimi o randze wojewódzkiej. Dużą rolę w komunikacji obszaru gminy odgrywają przede wszystkim drogi wojewódzkie, które zapewniają obsługę ruchu lokalnego odbierając ruch z dróg powiatowych i gminnych.

2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

2.1. Stan ludności na tle powiatu aleksandrowskiego

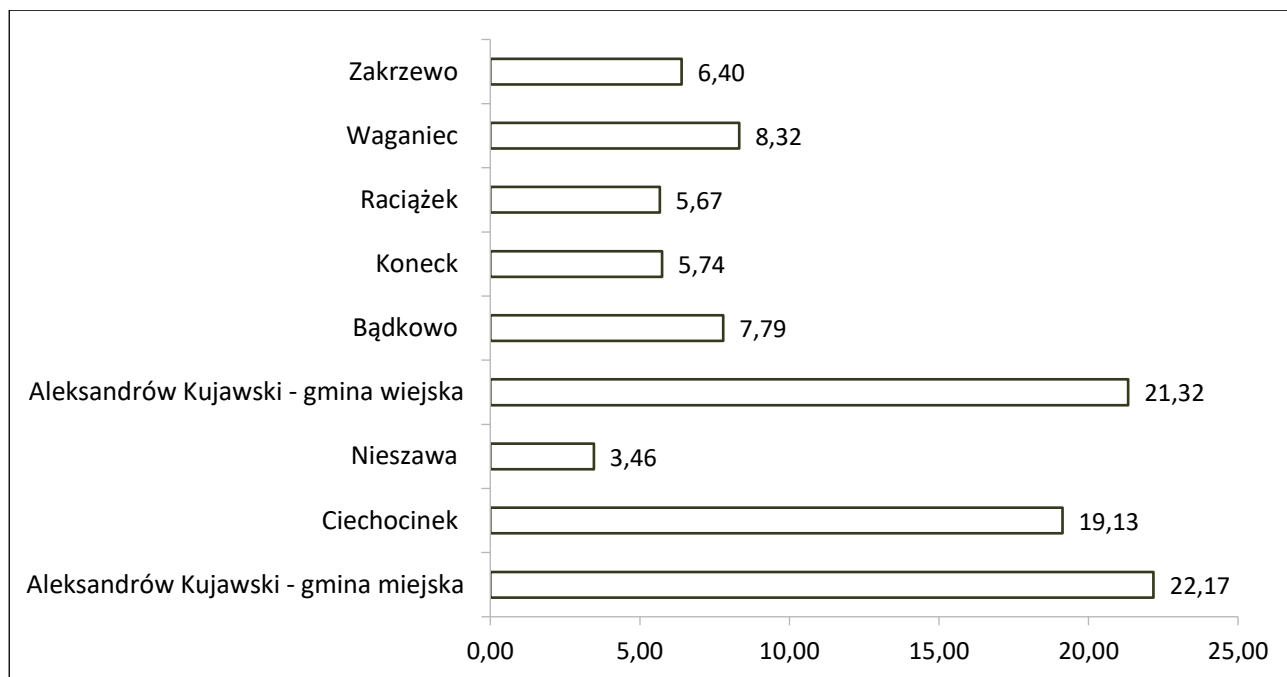
Gmina Aleksandrów Kujawski pod względem wielkości terytorium jest trzecią gminą w powiecie aleksandrowskim, zajmuje powierzchnię 131,64 km². W gminie zamieszkuje 21,23 % ludności powiatu, a jej gęstość zaludnienia na koniec 2017 r. wyniosła 90 osób/km², przy średniej gęstości zaludnienia wynoszącej dla powiatu 117 osób/km², a dla województwa 116 osób/km².

Tab. 1. Gęstość zaludnienia gminy w latach 2006-2013 na tle gmin powiatu aleksandrowskiego

Jednostka podziału terytorialnego / rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aleksandrów Kujawski - gmina miejska	1 738	1 734	1 731	1 727	1 711	1 706	1 697
Ciechocinek	713	707	707	702	700	690	694
Nieszawa	205	204	202	202	199	199	196
Aleksandrów Kujawski - gmina wiejska	87	88	88	88	89	89	90
Bądkowo	56	56	56	55	55	55	54
Koneck	49	49	48	48	48	47	47
Raciążek	97	96	96	96	95	96	95
Waganiec	84	84	84	83	84	84	84
Zakrzewo	48	48	47	47	47	47	47
Powiat aleksandrowski	118	118	118	117	117	117	117
WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE	117	117	116	116	116	116	116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

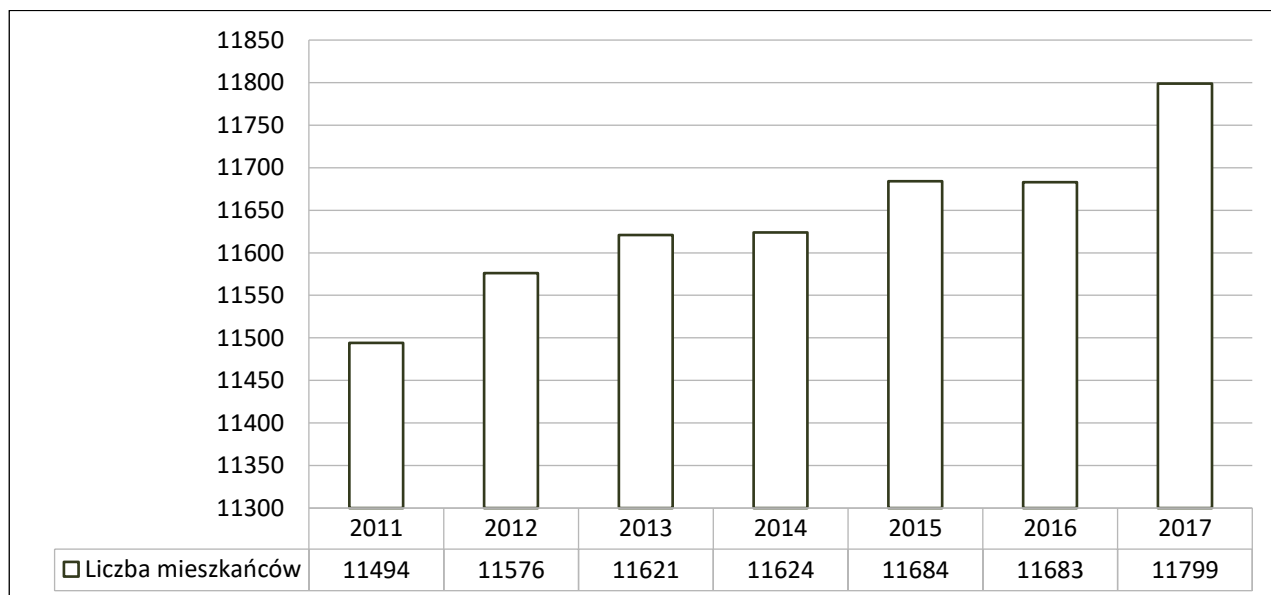
Pod względem liczby mieszkańców gmina Aleksandrów Kujawski jest drugą z gmin powiatu aleksandrowskiego. Na koniec 2017 r. gminę zamieszkiwało 11 799 osób, co stanowi 21,32 % ludności powiatu. Ludność zamieszkująca wieś stanowi 77,83 % ludności powiatu z czego 27,40 %, to mieszkańcy gminy Aleksandrów Kujawski.

Ryc. 4. Udział ludności poszczególnych gmin w ludności ogółem powiatu aleksandrowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Średnia liczba mieszkańców gminy z ostatnich siedmiu lat wynosi 11640 osób, przy czym najmniejszą ludność gminy odnotowano w 2014 r. (11 494 mieszkańców), a największą w 2017 r. (11 799). Liczba mieszkańców gminy od 2011 r. systematycznie rosła. Największy wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił w 2017 r. – liczba ludności zwiększyła się o 116 mieszkańców.

Ryc. 5. Liczba ludności gminy w latach 2011-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

2.2. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE

Najliczniej zamieszkałą miejscowością gminy jest Służewo, w której mieszka 1114 osób. Znaczącą liczbę mieszkańców w skali gminy mają ponadto miejscowości: Rożno – Parcele (982), Odolion

(821), Wołuszewo (737), Stawki (707), Łazieniec (679) oraz Przybranowo (614). Najmniejszymi miejscowościami pod względem liczby ludności są: Otłoczynek zamieszkiwany przez 13 osób oraz Pinino i Chrusty zamieszkiwane odpowiednio przez 31 i 39 osób.

Tab. 2. Liczba stałych mieszkańców wg miejscowości w latach: 2010, 2012, 2016

Lp.	Miejscowość	2010	2012	2016
1	Białe Błota	71	74	76
2	Broniszewo	128	128	126
3	Chrusty	35	35	39
4	Goszczewo	141	138	134
5	Grabie	246	251	256
6	Konradowo	139	137	144
7	Kuczek	121	108	120
8	Łazieniec	647	662	679
9	Nowa Wieś	87	85	78
10	Nowy Ciechocinek	277	287	304
11	Odolion	804	814	821
12	Opoczki	164	162	164
13	Opoki	270	263	252
14	Ostrowąs	423	420	421
15	Ośno	409	423	455
16	Ośno Drugie	203	200	217
17	Otłoczyn	469	464	431
18	Otłoczynek	13	13	13
19	Pinino	34	32	31
20	Plebanka	243	237	245
21	Początkowo	106	108	111
22	Początkowo - Kolonia	104	103	95
23	Podgaj	203	202	195
24	Przybranowo	624	623	614
25	Przybranówek	156	154	144
26	Rożno - Parcele	828	896	982
27	Rudunki	313	333	338
28	Słomkowo	300	298	299
29	Słońsk Dolny	260	253	259
30	Służewo	1146	1147	1114
31	Służewo - Pole	97	96	101
32	Stara Wieś	56	59	61
33	Stare Rożno	69	72	67
34	Stawki	635	668	707
35	Wilkostowo	216	217	204
36	Wołuszewo	729	724	737
37	Wólka	181	184	181
38	Wygoda	56	55	61
39	Zduny	139	138	124

Lp.	Miejscowość	2010	2012	2016
40	Zgoda	160	162	165
Razem:		11302	11425	11565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Liczba mieszkańców gminy w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 263 mieszkańców, przy czym wzrost liczby mieszkańców nie był równomierny na terenie całej gminy. Należy wyróżnić miejscowości, w których w porównaniu z 2010 r. liczba mieszkańców wzrosła. Są to: Rożno – Parcele (wzrost o 154 mieszkańców), Odolion (+17), Wołuszewo (+8), Stawki (+72), Łazieniec (+32), Ośno (+46), Rudunki (+25), Nowy Ciechocinek (+27), Grabie (+10), Plebanka (+2), Ośno Drugie (+14), Zgoda (+5), Konradowo (+5), Poczałkowo (+5), Służewo – Pole (+4), Białe Błota (+5), Wygoda (+5), Stara Wieś (+5) oraz Chrusty (+4).

Natomiast spadek liczby ludności odnotowano w miejscowościach: Pinino (-3), Stare Rożno (-2), Nowa Wieś (-9), Poczałkowo – Kolonia (-9), Kuczek (-1), Zduny (-15), Broniszewo (-2), Goszczewo (-78), Przybranówek (-12), Podgaj (-8), Wilkostowo (-12), Opoki (-18), Słońsk Dolny (-1), Słomkowo (-1), Ostrowąs (-2), Otłoczyn (-38), Przybranowo (-10) oraz Służewo (-32). W pozostałych miejscowościach liczba mieszkańców zmieniła się nieznacznie lub pozostała bez zmian.

2.3. PRZYROST NATURALNY I SALDO MIGRACJI

2.3.1. Przyrost naturalny

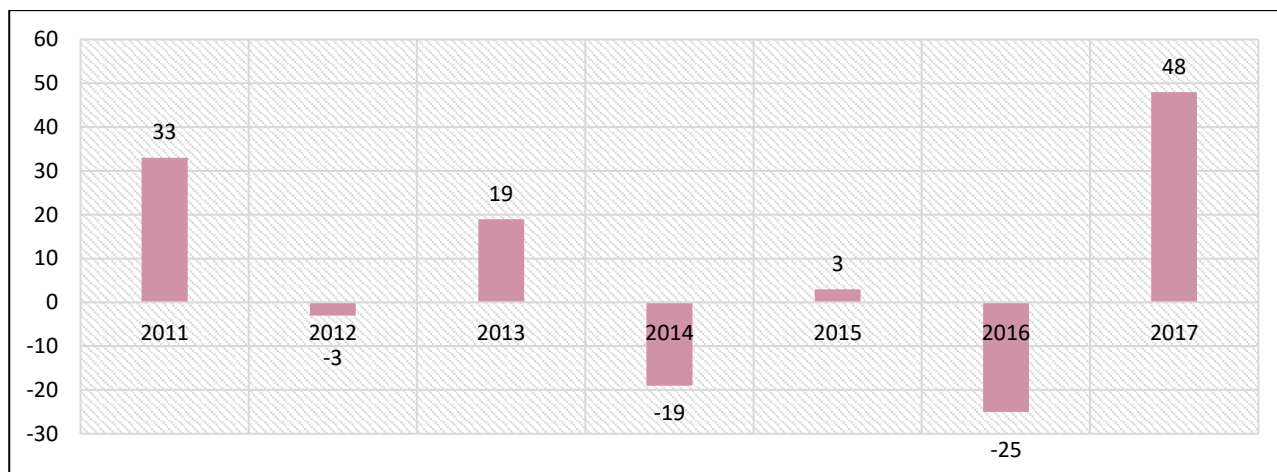
Niekorzystnym zjawiskiem zarówno w skali krajowej jak i lokalnej jest utrzymujący się przez ostatnie lata ujemny przyrost naturalny. Przyczynę tego zjawiska upatruje się w pogarszającej się sytuacji ekonomicznej części społeczeństwa oraz rozwijającym się konsumpcyjnym stylem życia.

Tab. 3. Przyrost naturalny w latach 2011-2017

Rok	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny (powiat)
2011	121	88	33	-114
2012	107	110	-3	-131
2013	126	107	19	-84
2014	109	128	-19	-166
2015	117	114	3	-131
2016	103	128	-25	-169
2017	141	93	48	-70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

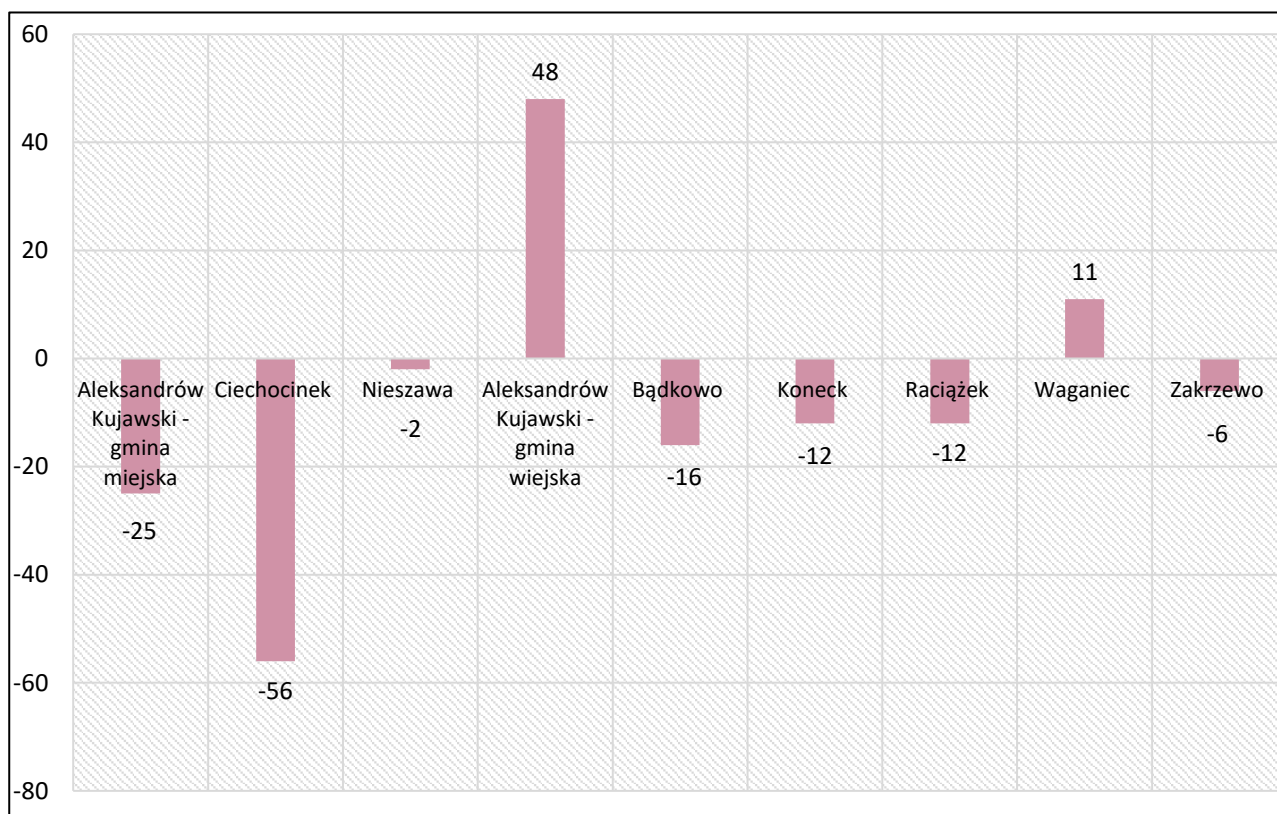
Wskaźnik przyrostu naturalnego dla gminy Aleksandrów Kujawski od 2011 r. jest zmienny. Najmniejszy przyrost naturalny zanotowano w 2016 r. (-25) natomiast już rok później wskaźnik ten osiągnął największą wartość w analizowanych latach tj. (+48).

Ryc. 6. Przyrost naturalny ludności w gminie Aleksandrów Kujawski w latach 2011-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

Na tle gmin powiatu aleksandrowskiego pod względem przyrostu naturalnego gmina Aleksandrów Kujawski w 2017 r., jako jedna z dwóch gmin w powiecie, odnotowała dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego. Pozostałe gminy powiatu odnotowały ujemny przyrost naturalny.

Ryc. 7. Przyrost naturalny ludności w gminach powiatu aleksandrowskiego w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

2.3.2. Saldo migracji

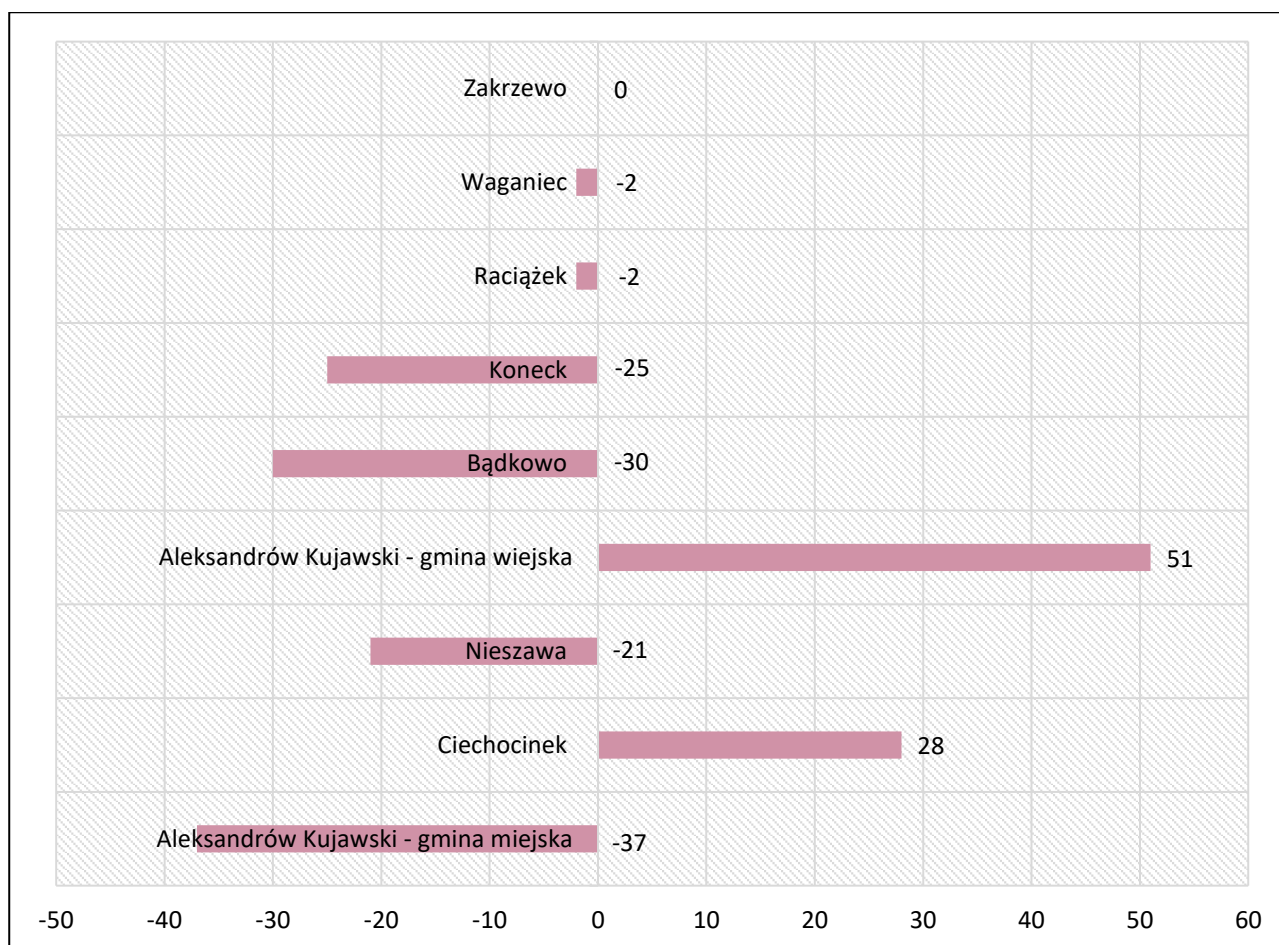
Saldo migracji wewnętrznych oraz zagranicznych w gminie w latach 2011-2015 wyniosło (0) natomiast w 2016 r. na obszar gminy zaczęła napływać ludność zamiejscowa. Sumując wartość salda migracji wewnętrznych do 2017 r. włącznie na teren gminy wprowadziło się 101 mieszkańców.

Tab. 4. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w latach 2007-2017

Kierunki migracji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
saldo migracji wewnętrznych	0	0	0	0	0	50	51
saldo migracji zagranicznych	0	0	0	0	0	3	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Dodatnie saldo migracji świadczy o istnieniu czynników mogących zatrzymać mieszkańców na terenie gminy natomiast ujemne saldo o spadku atrakcyjności terenów gminy. Zmienne saldo migracji na przestrzeni ostatnich lat jest związane z tendencjami przemieszczania się ludności z obszaru wsi do miast i na odwrót. Gmina Aleksandrów Kujawski wraz z gminą Ciechocinek stanowiły jedyne dwie gminy powiatu aleksandrowskiego charakteryzujące się dodatnim saldem migracji w 2017 r. Dla pozostałych gmin powiatu wskaźnik ten przyjął wartości ujemne, w tym najwyższe (ujemne wartości) zostały odnotowane w gminie miejskiej Aleksandrów Kujawski.

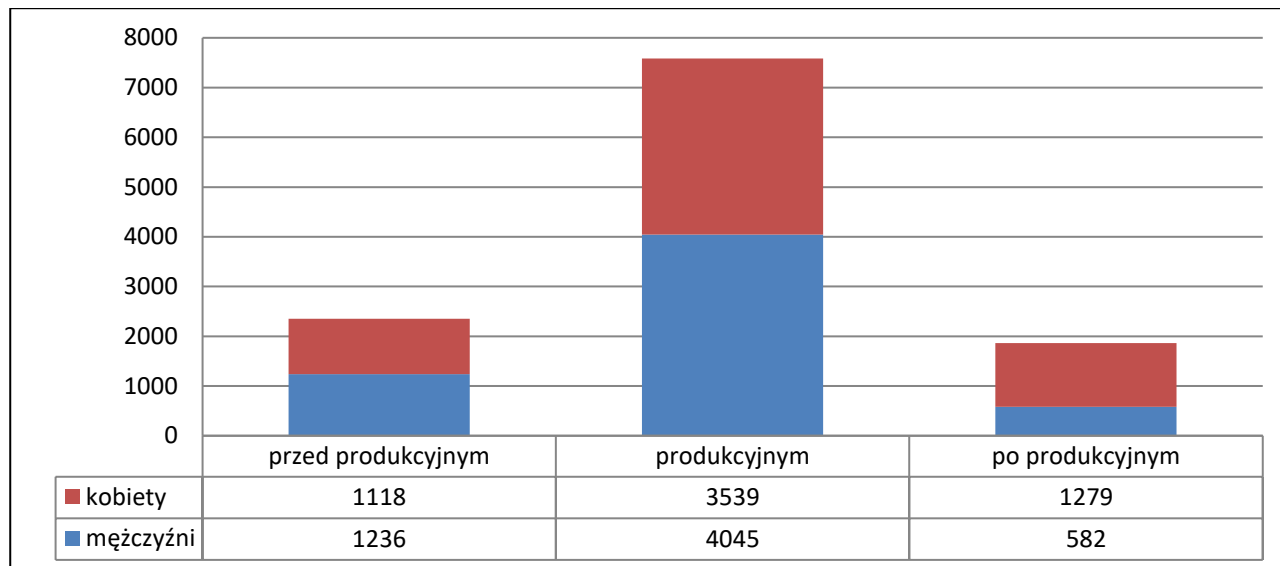
Ryc. 8. Saldo migracji wewnętrznych w gminach powiatu aleksandrowskiego w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

2.4. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku jest korzystna. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 64,3% ogółu mieszkańców gminy natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio 19,9 % oraz 15,8%.

Ryc. 9. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Tab. 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w 2017 r.

Obszar	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
gmina Aleksandrów Kujawski	19,9	64,3	15,8
powiat aleksandrowski	17,4	61,5	21,1
WOJ. KUJAWSKO - POMORSKIE	18,1	61,5	20,4
POLSKA	17,9	61,8	20,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Aleksandrów Kujawski jest korzystny z punktu widzenia programowania rozwoju. Wskaźnik ten osiągnął lepsze wartości niż dla powiatu, województwa czy kraju.

Tab. 6. Wskaźniki obciążenia demograficznego

Wskaźnik / obszar:	gmina Aleksandrów Kujawski	powiat aleksandrowski	woj. kujawsko - pomorskie
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55	62	62
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	79	121	112
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24	34	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Wskaźnik obciążenia demograficznego kształtuje się na umiarkowanym poziomie, tj. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55 osób w wieku nieprodukcyjnym. Jest to drugi najniższy wskaźnik wśród gmin powiatu aleksandrowskiego, najniższy wskaźnik odciążenia demograficznego odnotowano dla gminy Waganiec (54,9).

2.5. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

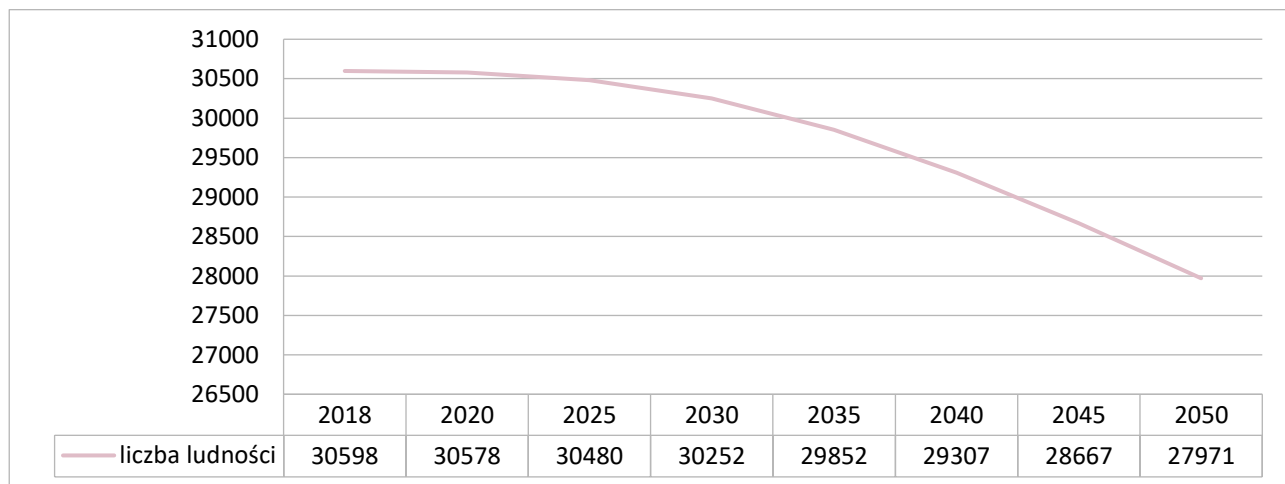
Zgodnie z prognozą ludności dla Polski na lata 2014-2050, opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny, liczba ludności Polski będzie sukcesywnie spadać. Prognozowana liczba ludności województwa w 2050 r. stanowić będzie 80% stanu ludności odnotowanego w 2013 r.

Tab. 7. Prognoza demograficzna dla województwa kujawsko pomorskiego do 2050 r.

Wskaźnik / lata analizy:	2018	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
ludność ogółem (tyś.)	2074,0	2065,3	2039	2003,9	1959,6	1908,7	1854,4	1798,9
ludność -tereny wiejskie (tyś.)	848,3	852,9	862,3	867,5	867,7	864	857,8	849,8
ludność ogółem (2014 r. =100)	99,23	98,82	97,56	95,88	93,76	91,33	88,73	86,07
ludność - tereny wiejskie (2014 r.=100)	101,05	101,60	102,72	103,34	103,36	102,92	102,18	101,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Prognoza ludności wiejskiej powiatu aleksandrowskiego określa podobną tendencję, jak prognoza dla województwa, po 2025 r. szacuje się sukcesywny spadek liczby mieszkańców.

Ryc. 10. Prognoza demograficzna dla ludności wiejskiej powiatu aleksandrowskiego do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

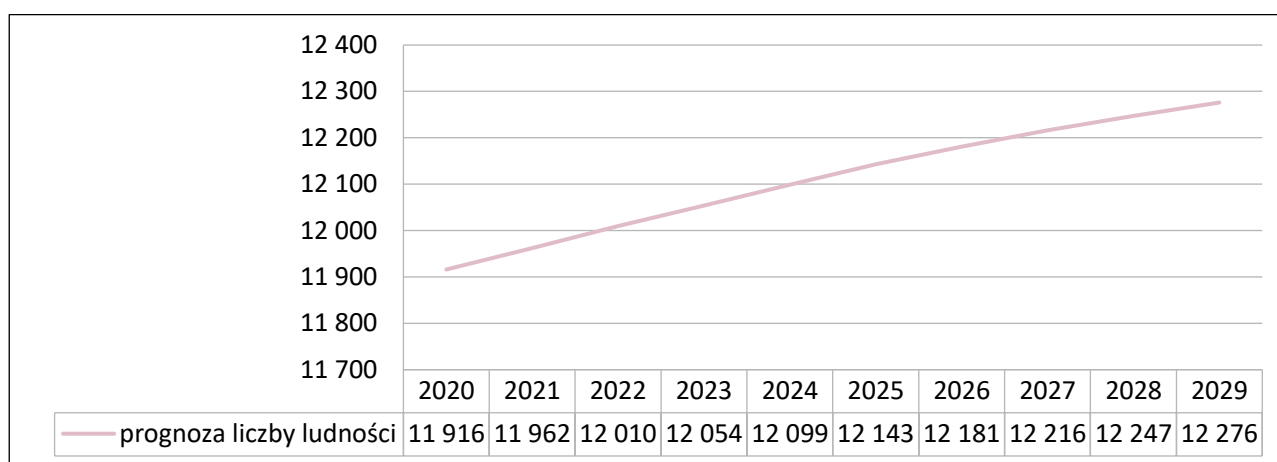
Tab. 8. Prognoza demograficzna dla gminy Aleksandrów Kujawski do 2030 r.

Wiek	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	11 872	11 916	11 962	12 010	12 054	12 099	12 143	12 181	12 216	12 247	12 276
przed-produkcyjny	2 305	2 294	2 276	2 263	2 249	2 228	2 209	2 182	2 181	2 170	2 170
produkcyjny	7 475	7 452	7 436	7 412	7 423	7 416	7 390	7 384	7 336	7 337	7 293
mobilny	4 703	4 653	4 602	4 595	4 532	4 482	4 438	4 363	4 274	4 222	4 151
niemobilny	2 772	2 799	2 834	2 817	2 891	2 934	2 952	3 021	3 062	3 115	3 142

Wiek	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
po-produkcyjny	2 092	2 170	2 250	2 335	2 382	2 455	2 544	2 615	2 699	2 740	2 813
0-14	1 881	1 866	1 848	1 830	1 808	1 811	1 803	1 808	1 801	1 795	1 797
15-59	7 520	7 494	7 480	7 441	7 478	7 450	7 431	7 387	7 374	7 368	7 331
60+	2 471	2 556	2 634	2 739	2 768	2 838	2 909	2 986	3 041	3 084	3 148
15-64	8 299	8 279	8 257	8 256	8 245	8 212	8 181	8 139	8 084	8 099	8 063
65+	1 692	1 771	1 857	1 924	2 001	2 076	2 159	2 234	2 331	2 353	2 416
80+	338	321	321	329	326	332	371	390	420	449	485

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Ryc. 11. Prognoza demograficzna dla ludności gminy Aleksandrów Kujawski do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Prognoza ludności gmin do 2030 r. opracowana przez Główny Urząd Statystyczny wskazuje przeciwny trend jak prognoza dla powiatu aleksandrowskiego - sukcesywny wzrost liczby ludności. Dla gminy Aleksandrów Kujawski wzrost ten może wynieść 360 mieszkańców do 2030 r.

Zauważyć trzeba, że prognoza demograficzna oparta została o główne współczynniki demograficzne tj. dzietność, umieralność, imigracje i emigracje. Prognoza nie uwzględnia czynników gospodarczo-przestrzennych kształtujących m.in. warunki zamieszkania. Kształtując politykę przestrzenną gmina Aleksandrów Kujawski musi wziąć pod uwagę, iż stanowi obszar potencjalne - prognozowanego wzrostu liczby ludności.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY, DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

3.1.1. Sieć osadnicza

Obszar gminy Aleksandrów Kujawski zajmuje powierzchnię 131,64 km². W podziale na jednostki organizacji terytorialnej gmina składa się z 28 sołectw, obejmujących 33 obręby ewidencyjne (podział geodezyjny przestrzeni). Większość sołectw stanowi odrębny obręb ewidencyjny, jednak część z nich składa się z kilku obrębów geodezyjnych tzn.: Nowy Ciechocinek, Służewo oraz Stawki. Sołectwa gminy Aleksandrów Kujawski: Białe Błota, Chrusty, Goszczewo, Grabie, Łazieniec, Nowy Ciechocinek, Odolion, Opoczki, Opoki, Ostrowąs, Ośno, Ośno Drugie, Otłoczyn, Plebanka, Początkowo, Podgaj, Przybranowo, Przybranówek, Rożno-Parcele, Rudunki, Służewo, Słońsk Dolny, Stawki, Słomkowo, Wilkostowo, Wołuszewo, Wólka, Zduny.

Tab. 9. Podział terytorialny gminy

Lp.	Sołectwa	Obręby geodezyjne	Wsie/kolonie/osady	Części wsi / Przysiółki
1	Białe Błota	Białe Błota	Białe Błota (wieś), Otłoczynek (osada)	-
2	Chrusty	Chrusty	Chrusty (kolonia), Stare Rożno (wieś)	-
3	Goszczewo	Goszczewo	Goszczewo (wieś)	-
4	Grabie	Grabie	Grabie (wieś)	-
5	Łazieniec	Łazieniec	Łazieniec (wieś)	Domanowo (część wsi Łazieniec)*
6	Nowy Ciechocinek	Nowy Ciechocinek, Kuczek, Wygoda	Nowy Ciechocinek (wieś), Kuczek (wieś), Wygoda (wieś), Wygoda (osada)	-
7	Odolion	Odolion	Odolion (wieś)	Tomaszewo (część wsi Odolion)*
8	Opoczki	Opoczki	Opoczki (wieś)	-
9	Opoki	Opoki	Opoki (wieś)	-
10	Ostrowąs	Ostrowąs	Ostrowąs (wieś)	-
11	Ośno	Ośno	Ośno (wieś)	-
12	Ośno Drugie	Ośno Drugie	Ośno Drugie (wieś)	-
13	Otłoczyn	Otłoczyn	Otłoczyn (wieś), Otłoczyn (osada)	-
14	Plebanka	Plebanka	Plebanka (wieś), Kazin (wieś)	-
15	Początkowo	Początkowo	Początkowo (wieś) Początkowo (kolonia), Pinino (wieś)	-
16	Podgaj	Podgaj	Podgaj (wieś)	-
17	Przybranowo	Przybranowo	Przybranowo (wieś), Kolonia Przybranowska (wieś)	-
18	Przybranówek	Przybranówek	Przybranówek (wieś), Dębicze (kolonia wsi Przybranówek), Lisianki (kolonia wsi Przybranówek)	-
19	Rożno-Parcele	Rożno-Parcele	Rożno-Parcele (wieś)	-
20	Rudunki	Rudunki	Rudunki (wieś), Nowa Wieś (wieś), Stara Wieś (wieś)	-

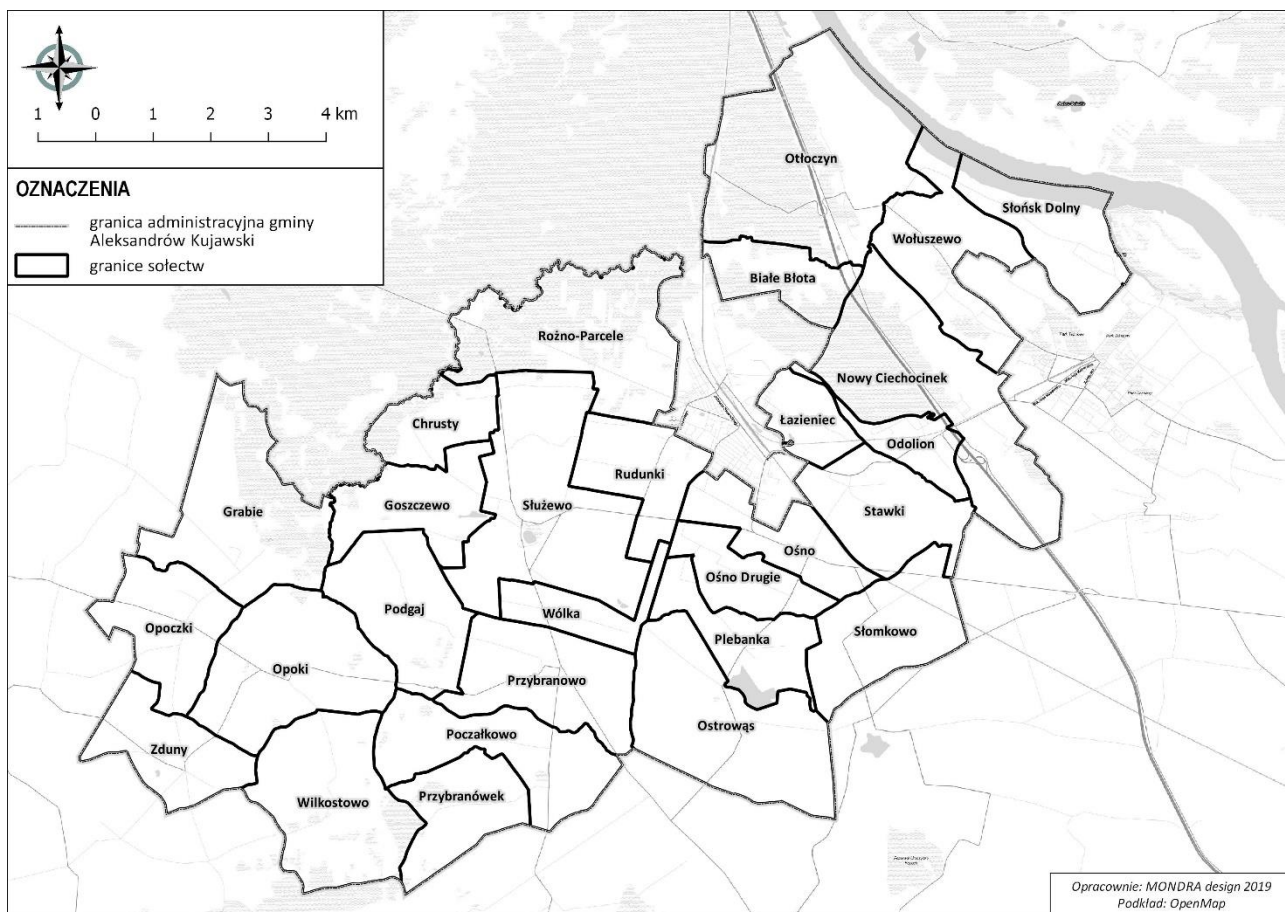
Lp.	Sołectwa	Obręby geodezyjne	Wsie/kolonie/osady	Części wsi / Przysiółki
21	Służewo	Służewo, Broniszewo	Służewo (wieś), Broniszewo (wieś), Służewo-Pole(kolonia)	Księżyzna (część wsi Służewo)*
22	Słońsk Dolny	Słońsk Dolny	Słońsk Dolny (wieś)	-
23	Stawki	Stawki, Konradowo, Zgoda	Stawki (wieś), Konradowo(wieś), Zgoda (wieś)	Zalesie (część wsi Zgoda)
24	Słomkowo	Słomkowo	Słomkowo (wieś)	Kolonia Słomkowo (część wsi Słomkowo)
25	Wilkostowo	Wilkostowo	Wilkostowo (wieś)	-
26	Wołuszewo	Wołuszewo	Wołuszewo (wieś)	-
27	Wólka	Wólka	Wólka (wieś)	-
28	Zduny	Zduny	Zduny (wieś)	-

Oznaczenia użyte w tabeli:

Boryszów (nazwa pogrubiona) - wieś sołecka / wieś podstawowa

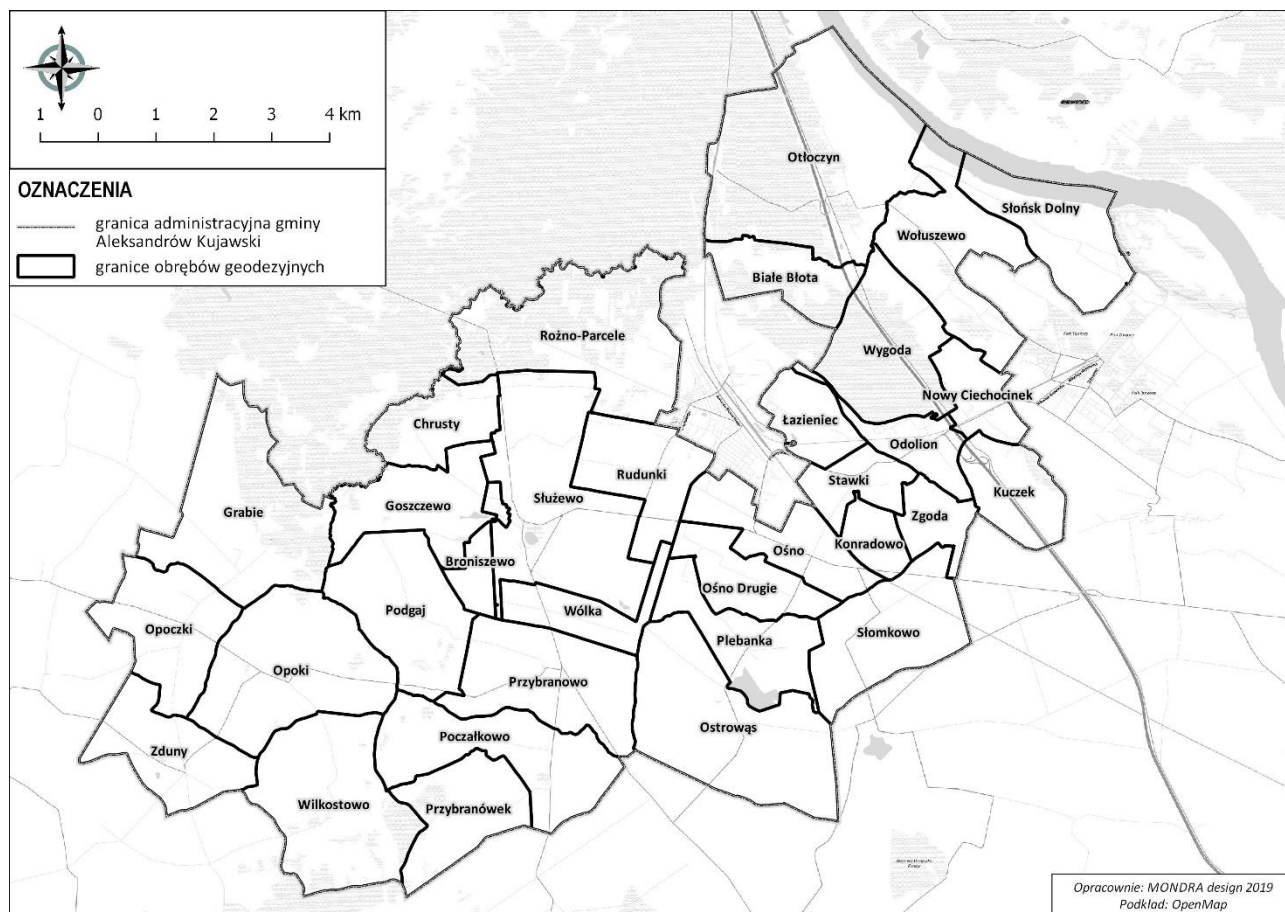
* - niewydzielona część wsi

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, mapy topograficznej obszaru gminy.

Ryc. 12. Podział terytorialny - sołectwa - jednostki planistyczne

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 13. Geodezyjny podział terytorialny - obręby ewidencyjne

Źródło: opracowanie własne.

3.1.2. Mieszkalnictwo i usługi

Struktury funkcjonalno-przestrzenne wsi

Funkcje jednostek osadniczych w ramach niniejszego Studium są rozpatrywane z punktu widzenia udziału poszczególnych funkcji w przestrzennej strukturze pojedynczych jednostek osadniczych - udział danej funkcji w całości obszarów zagospodarowania oraz rodzaje urządzeń związanych z pełnieniem pewnych funkcji i wynikające stąd uwarunkowania przestrzenne. W obszarach poszczególnych wsi większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa, co determinuje znaczący udział zabudowy zagrodowej w formach zabudowy poszczególnych wsi. We wsiach w centralnej części gminy (w sąsiedztwie miasta Aleksandrów Kujawski) widoczny jest udział mieszkańców, których głównym źródłem utrzymania jest praca poza rolnictwem i poza gminą. W tej części gminy jest widoczny zwiększający się udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formach zabudowy wsi. To z kolei wyraża się w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, które przeznaczają pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wielkopowierzchniowe obszary.

Znaczącą formą zagospodarowania - determinującą strukturę funkcjonalno-przestrzenną poszczególnych miejscowości - są budynki inwentarskie oraz obiekty gospodarki sadowniczej i ogrodniczej). Obiekty te są zlokalizowane w zwartej strukturze jednostek osadniczych lub częściowo w obszarach otwartych rolniczej przestrzeni produkcyjnej (RPP).

Na podstawie analizy struktury funkcjonalnej jednostek osadniczych gminy Aleksandrów Kujawski należy stwierdzić ogólną różnorodność struktur funkcjonalnych, przy przewadze zagospodarowania rolniczego i jego zróżnicowaniu wewnętrznym (form zagospodarowania rolniczego) oraz różnorodność układów przestrzennych (morfologii jednostek osadniczych). Zagospodarowanie wszystkich jednostek osadniczych, w różnej skali, uzupełnia zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi oraz tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze oraz tereny sportu i rekreacji). Specyficznym w skali gminy procesom przekształceń ulegają jednostki osadnicze zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Aleksandrów Kujawski – ich pierwotne rozplanowanie przestrzenne ulega zatarciu poprzez rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie strefy zagospodarowania okalającej miasto.

Specjalizacja jednostek osadniczych

W gminie Aleksandrów Kujawski, ze względu na funkcjonalną strukturę jednostek osadniczych można wyróżnić następujące ich rodzaje:

- **wieś wielofunkcyjna** - wieś Służewo, w której koncentruje się kilka funkcji, obok rolnictwa (w tym wyspecjalizowanego) we wsi rozwija się mieszkalnictwo jednorodzinne oraz usługi (w szczególności o znaczeniu ogólnogminnym – ośrodek zdrowia);
- **wsie rolnicze** - wsie, w których głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo, co determinuje formy rolniczego zagospodarowania wsi, ze znikomym lub niewielkim udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej;
- **rolniczo - sypialniane** - wsie o przewadze funkcji rolniczych i rozwijających się funkcjach sypialnianych (w których część mieszkańców nie utrzymuje się z rolnictwa, tylko z pracy poza rolnictwem, w tym poza miejscem zamieszkania) - tego typu trend widoczny jest w szczególności w miejscowościach w najbliższym sąsiedztwie miasta Aleksandrów Kujawski.

Morfologia jednostek osadniczych i układy przestrzenne

Przestrzenne układy jednostek osadniczych są wynikiem rozwoju struktur funkcjonalno - przestrzennych wsi w warunkach rozwoju społeczno-gospodarczego. Cechuje to szczególnie genetyczną morfologię jednostek. Czynnikiem wpływającym na kształtowanie tych struktur były czynniki poza społeczno-gospodarcze, w szczególności warunki topograficzne, ale także obronność czy kształtowanie się funkcji uzupełniających. Rolnictwo wykształciło dwa główne typy układów przestrzennych: układ rozproszony oraz układ liniowy, a ich podstawową cechą było powiązanie zagrody z polem.

Na przestrzenne kształtowanie się wiejskich jednostek osadniczych duży wpływ miały dwory, a także kościoły, które odgrywały znaczącą rolę również w społeczno-gospodarczym życiu wsi. Obiekty te zajmowały zazwyczaj szczególnie eksponowane miejsca w układach przestrzennych. Szczególnym przykładem takiej wsi w gminie Aleksandrów Kujawski jest Ostrowąs z zabytkowym kościołem parafialnym p.w. Narodzenia NMP, zlokalizowanym w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Ostrowąs.

Jednostki osadnicze na terenie gminy mają przeważnie charakter rozproszonej zabudowy, wyróżnić natomiast można następujące wsie o cechach charakterystycznych: największą w gminie

wieś Służewo, która stanowi ślad dawnej owalnicy oraz Przybranowo i Ostrowąs, które charakteryzują się rozbudowanym układem komunikacyjnym oraz stosunkowo zwartym budownictwem kształtującym rozplanowanie wsi.

Ponadto dawne zespoły dworsko-parkowe odgrywały znaczącą rolę w rozwoju układów przestrzennych wsi: Służewo, Ostrowąs, Zduny, Opoczki, Słomkowo. Późniejsze obiekty wiejskiej władzy administracyjnej nie odgrywały już tak wielkiej roli w kształtowaniu układów przestrzennych.

Dalszy rozwój układów morfologicznych o funkcjach genetycznie rolniczych był uzależniony od zmian w zakresie pełnienia funkcji, wynikających z postępu w uprawie roli jak i kształtowania się innych funkcji (w szczególności poza rolniczych). Znaczący w skali gminy rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego charakteryzuje w szczególności miejscowości Rożno-Parcele, Stawki, Rudunki i Łazieniec - gdzie powstaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w oddaleniu od wykształconych struktur miejscowości (rozwija się funkcja sypialniana oraz usługowa).

Obsługa ludności

Lokalizacja, rodzaj oraz obszar oddziaływania usług należy do głównych czynników kształtujących charakter jednostek osadniczych. Usługi w terenach wiejskich mają charakter usług podstawowych oraz lokalnych, a także wyspecjalizowanych (np. z zakresu obsługi rolnictwa). W obszarach wiejskich lokalnym ośrodkiem usługowym jest zazwyczaj miejscowość gminna, w przypadku natomiast gminy Aleksandrów Kujawski, takim ośrodkiem jest miasto Aleksandrów Kujawski, które skupia na swoim terenie usługi administracji, kultury, zdrowia, opieki społecznej itp. Na terenach wsi gminy Aleksandrów Kujawski występują mniejsze zgrupowania usług lub pojedyncze obiekty usługowe, w szczególności w zakresie usług publicznych (szkoły, kościoły) oraz mniejszych usług komercyjnych zlokalizowanych swobodnie w terenach zabudowy.

dalej w Dziale 7. Studium - Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców

3.1.3. Rolnictwo i leśnictwo

W gminie Aleksandrów Kujawski przeważa funkcja rolnicza, determinująca formy zagospodarowania przestrzennego. Rolnictwo w gminie dotyczy głównie tradycyjnych form gospodarki polowej, jak i sporadycznie gospodarki szklarniowej i hodowli.

Leśnictwo, ze względu na niewielką lesistość oraz rozdrobnienie kompleksów leśnych, nie odgrywa znaczącej roli w gospodarce gminy i w sposobie zagospodarowania jej terenów.

dalej w Dziale 4.8 i 4.9. Studium - Waloryzacja rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

3.1.4. Potrzeby inwestycyjne - budownictwo nie rolnicze

W obszarze gminy jest widoczna tendencja w zakresie budownictwa jednorodzinnego, które determinują głównie bezpośrednie sąsiedztwo z terenem miejskim. W poszczególnych wsiach powstaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która staje się zauważalna w strukturach wsi grani-

czących z miastem. Na powyższy wpływ ma również ogólnokrajowy trend przenoszenia się mieszkańców miast na tereny wiejskie. W gminie Aleksandrów Kujawski, nie wywołuje to znaczących przekształceń w zagospodarowaniu wsi. Wyłącznie w obszarze południowo-wschodniej części gminy ten trend zaczyna być zauważalny w zagospodarowaniu - bliskość miasta Aleksandrów Kujawski sprzyja powstawaniu rozporoszonej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

3.1.5. Rekreacja i turystyka

Rekreacja i turystyka należy do działu tzw. funkcji wypoczynkowych, które odgrywają ważną rolę na rzecz jakości zamieszkania w gminie oraz rozwoju gospodarki lokalnej (stanowiąc nową, uzupełniającą gałąź gospodarki na terenach wiejskich). Funkcje te rozwijają się na kanwie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, jego potencjału do realizacji aktywności wypoczynkowych.

W gminie Aleksandrów Kujawski ze względu na typowo rolniczy charakter zagospodarowania oraz niewielką lesistość i brak większych zbiorników wodnych, funkcja ta nie odgrywa znaczącej roli w bilansie gospodarczym gminy.

Istotnym elementem zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego w gminie są ośrodki agroturystyczne zlokalizowane m.in. w Starym Roźnie, Nowym Ciechocinku, Służewie, Wołuszewie, Słońsku Dolnym, Roźnie-Parcelach oraz w miejscowości Łazieniec.

Funkcje wypoczynkowe w gminie Aleksandrów Kujawski mają zatem wymiar endogeniczny - wewnętrzny, dotyczący zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy, oraz egzogeniczny - zewnętrzny, dotyczący zaspokajania potrzeb mieszkańców spoza gminy i województwa.

W poszczególnych miejscowościach zlokalizowane są boiska sportowe, w większości powiązane z istniejącymi obiektami szkolnictwa. W gminie brak jest zagospodarowania typu kempingi czy biwaki. We wsi Rožno-Parcela i Nowy Ciechocinek funkcjonują stadniny koni. Gmina posiada potencjał w zakresie turystyki krajoobrazowej, ze względu na walory krajoobrazowe gminy oraz zasób lokalnego dziedzictwa kulturowego jednak nie w wymiarze gospodarczym tylko w wymiarze promocji lokalnej i regionalnej.

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I POLITYKI SEKTOROWE

3.2.1. Polityka przestrzenna

Dotychczas obowiązujące w gminie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski zostało przyjęte uchwałą nr XIX/129/2000 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 kwietnia 2000 r. Studium zostało sporządzone na podstawie nie obowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, której zapisy zostały uchylone obecnie obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

3.2.2. Stan planistyczny – obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski obowiązuje 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z czego jeden dotyczył częściowej zmiany obowiązującego planu. Powierzchnia objęta ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie wynosi niecałe 710 ha, co stanowi udział na poziomie niespełna 5,5% powierzchni gminy.

Pokrycie powierzchni terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dotyczy głównie części wschodniej gminy. Plany występują w obrębach geodezyjnych: Rożno-Parcele, Rudunki, Służewo, Ośno, Konradowo, Stawki, Zgoda, Odolion, Łazieniec, Nowy Ciechocinek, Wygoda, Wołuszewo oraz Otłoczyn.

Tab. 10. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Numer uchwały, data uchwały	TYTUŁ PLANU	Powierzchnia (ha)
	Poz. Dz. Urz. Data publikacji		
1.	Nr VIII/65/2003 z dnia 25.08.2003r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Wygoda	ok. 3,5
	Dz. Urz. Nr 117 z dnia 15.10.2003 r., poz.1653		
2.	Nr IX/86/2003 z dnia 30.10.2003 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Służewo	ok. 1,7
	Dz. Urz. Nr 13 z dnia 13.02.2004 r., poz. 153		
3.	Nr XL/346/06 z dnia 17.10.2006 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Nowy Ciechocinek, Wygoda	ok. 33,3h
	Dz. Urz. Nr 8 z dnia 18.01.2007 r., poz. 132		
4.	Nr XI/148/2007 z dnia 19.12.2007 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Stawki	ok. 33
	Dz. Urz. Nr 95 z dnia 18.07.2008 r., poz. 1535		
5	Nr XI/150/2007 z dnia 19.12.2007 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Konradowo	ok. 95,5
	Dz. Urz. Nr 95 z dnia 18.07.2008 r., poz. 1536		
6	Nr VI/56/19 z dnia 26.02.2019 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie Rożno-Parcele, gmina Aleksandrów Kujawski	ok. 100
	Dz. U. z dnia 11.03.2019 r. poz. 1402		
7	Nr XVIII/229/08 z dnia 10.10.2008 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Rudunki 2	ok. 109
	Dz. Urz. Nr 150 z dnia 21.11.2008 r., poz. 2291		
8	Nr VIII/72/11 z dnia 06.07.2011r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Zgoda, Konradowo	ok. 5,4
	Dz. Urz. Nr 223 z dnia 05.10.2011 r., poz. 2070		
9	Nr VIII/71/11 z dnia 06.07.2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Łazieniec	ok. 154
	Dz. Urz. Nr 222 z dnia 30.09.2011 r., poz. 2061		
10	Nr VIII/73/11 z dnia 06.07.2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Odolion	ok. 43,5
	Dz. Urz. Nr 223 z dnia 05.10.2011 r., poz. 2071		
11	Nr XIX/186/12 z dnia 26.11.2012 r.		ok. 84,4

Lp.	Numer uchwały, data uchwały	TYTUŁ PLANU	Powierzchnia (ha)
	Poz. Dz. Urz. Data publikacji		
	Dz. Urz. z dnia 25.01.2013 r., poz. 564	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Ośno	
12	Nr XXI/216/13 z dnia 12.02.2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Otłoczyn	ok. 11
	Dz. Urz. z dnia 21.03.2013 r., poz. 1181		
13	Nr XXI/216/13 z dnia 12.02.2013r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Wołuszewo	ok. 18
	Dz. Urz. z dnia 21.03.2013 r., poz. 1180		
14	Nr XII/74/15 z dnia 11.09.2015 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Odolion	ok. 2,7
	Dz. Urz. z dnia 08.10.2015, poz. 3040		
15	Nr XXX/239/17 z dnia 07.04.2017 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Odolion, gmina Aleksandrów Kujawski	ok. 1,6
	Dz. Urz. z dnia 24.04.2017 r., poz. 1996		
16	Nr XLII/354/18 z dn. 30.04.2018	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Otłoczyn, gmina Aleksandrów Kujawski	ok 8,6
	Dz. Urz. z dnia 15.05.2018 r., poz. 2763		
nieaktualne plany miejscowe wg Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Aleksandrów Kujawski, przyjętej uchwałą nr XXII/168/16 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 września 2016 r.			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Oceniając kształtowanie polityki przestrzennej w gminie w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jako podstawowego instrumentu rozwoju gminy, należy zaakcentować poniższe problemy:

1. Praktycznie brak jest w gminie terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (pokrycie gminy ok. 5,5%), plany miejscowe ograniczają się do terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.
2. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowi główną barierę w realizacji przedsięwzięć i hamuje procesy inwestycyjne.

Ocena aktualności: Według oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski podjętej uchwałą nr XXII/168/16 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 września 2016r., dwa dotychczas obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego są nieaktualne:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Wygoda, uchwała Nr VIII/65/2003 z dnia 25.08.2003 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Służewo, uchwała Nr IX/86/2003 z dnia 30.10.2003 r.

3.3. ANALIZA TRENDÓW ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM - ANALIZA RUCHU INWESTYCYJNEGO I BUDOWLANEGO

3.3.1. Analiza ruchu inwestycyjnego

Ze względu na małe pokrycie obszaru gminy planami miejscowymi w celu określenia zmian zachodzących w zagospodarowania gminy Aleksandrów Kujawski, wynikających z trendów inwestycyjnych, przeprowadzono analizę wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. Analiza została przeprowadzona dla decyzji wydanych w latach od stycznia 2015 r. do grudnia 2017 r., w oparciu o dane zgromadzone w Urzędzie Gminy Aleksandrów Kujawski.

W celu uporządkowania danych i podsumowania wyników analizowane decyzje o warunkach zabudowy podzielono na cztery grupy tematyczne:

- **powstawanie nowej zabudowy** (nowe budynki mieszkalne, gospodarcze, inwentarskie, inne związane z produkcją rolniczą oraz magazyny i budynki usługowe),
- **powstawanie nowych obiektów, urządzeń** (obiekty inne niż budynki, urządzenia związane z odnawialnymi źródłami energii oraz wszelka infrastruktura),
- **przekształcenia istniejącej zabudowy** (rozbudowa, nadbudowa, przebudowa oraz modernizacja istniejących obiektów budowlanych oraz zmiany sposobu ich użytkowania oraz rozbiórki),
- **proces administracyjny** (wszystkie decyzje nie mające wpływu na zmiany zagospodarowania: umorzenia, przeniesienia decyzji, czy pozostawienie sprawy bez rozpatrzenia).

Wydane decyzje w podziale na ww. grupy tematyczne zostały przeanalizowane w odniesieniu do ich lokalizacji – jednostkami odniesienia były obręby geodezyjne, stanowiące podstawowe jednostki planistyczne gminy. Na przestrzeni ponad 3 lat tj. od 1 stycznia 2015 r. do końca grudnia 2017 r., Wójt Gminy Aleksandrów Kujawski wydał ogółem 259 decyzji dotyczących ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz 58 decyzji ustalające lokalizację inwestycji celu publicznego. Wykaz wydanych decyzji w podziale na lata oraz rodzaj inwestycji wg grup tematycznych zawiera poniższa tabela.

Tab. 11. Wydane decyzje o warunkach zabudowy w latach 2015 – 2017 według rodzaju inwestycji, w podziale na grupy tematyczne

Przedmiot decyzji/Rok/Udział	2015	2016	2017	Razem 2015-2017	Udział % w grupie	Udział % w całości wydanych decyzji
Budowa domu jednorodzinnego	40	57	39	136	77,27	52,51
Budowa budynku gospodarczego lub garażowego	6	6	6	18	10,23	6,95
Zabudowa inwentarska oraz inne obiekty służące produkcji rolniczej	1	0	0	1	0,57	0,39
Zabudowa produkcyjna	0	2	2	4	2,27	1,54
Zabudowa usługowa	2	2	4	8	4,55	3,09

Przedmiot decyzji/Rok/Udział	2015	2016	2017	Razem 2015-2017	Udział % w grupie	Udział % w całości wydanych decyzji
Budynki magazynowe	2	5	2	9	5,11	3,47
Powstawanie nowej zabudowy	51	72	53	176	100,00	67,95
Inwestycje OZE	1	1	0	2	25,00	0,77
Infrastruktura	0	0	0	0	0,00	0,00
Inne	2	4	0	6	75,00	2,32
Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	3	5	0	8	100,00	3,09
Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, modernizacja	18	21	9	48	75,00	18,53
Rozbiórka	0	0	0	0	0,00	0,00
Zmiana sposobu użytkowania	6	5	5	16	25,00	6,18
Przekształcenia istniejącej zabudowy	24	26	14	64	100,00	24,71
Decyzje odmawiające ustalenia warunków zabudowy	2	5	4	11	100,00	4,25
Proces administracyjny	2	5	4	11	100,00	4,25
Razem:	80	108	71	259	-	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestru wydanych decyzji).

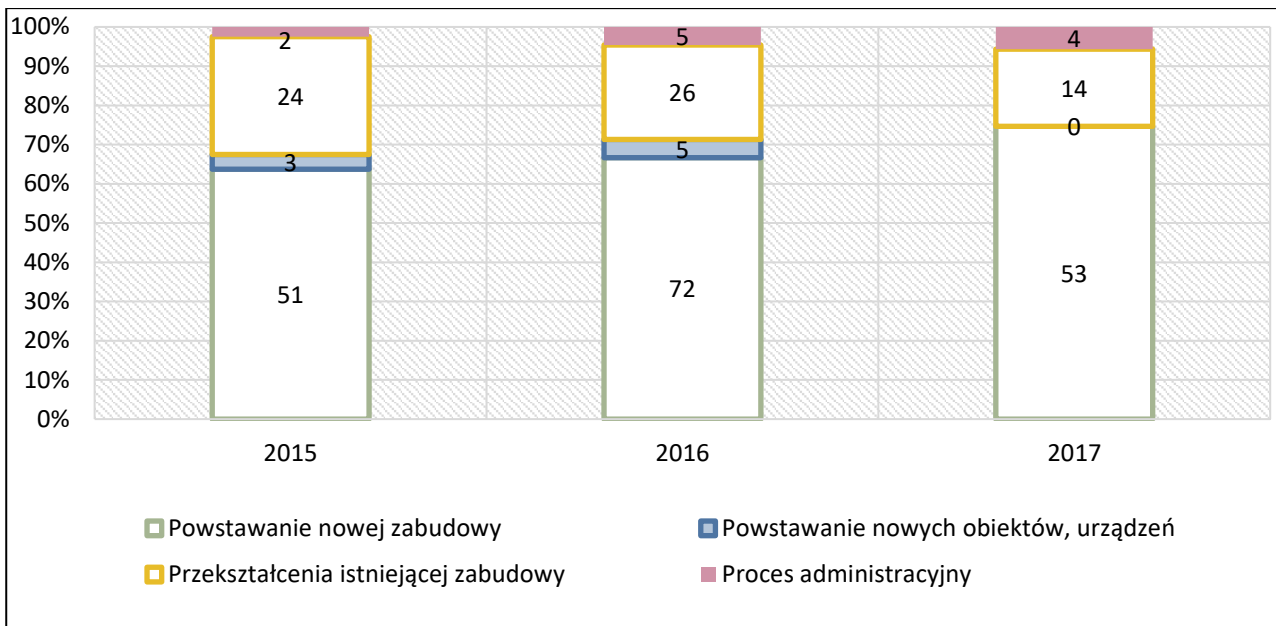
Liczba decyzji ustalających warunki zabudowy w latach 2015 - 2017 utrzymywała się na poziomie od 71 w 2017 r. do 108 w 2016 r., średniorocznie osiągała liczbę ok. 83. Ilość wydawanych decyzji wynika ze stosunkowo stałej tendencji rozwoju budownictwa w gminie, zwłaszcza mieszkaniowego: jednorodzinne i zagrodowe. Ruch budowlany i zainteresowanie działkami budowlanymi generuje zwiększoną liczbę wniosków inwestorów, występujących o ustalenie warunków zabudowy.

Najwięcej decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych zostało z zakresu powstawania nowej zabudowy - ponad 67 %. Wśród tej grupy dominowała zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Najwięcej decyzji dla nowej zabudowy wydano w 2016 r. (72 decyzje), w latach 2015 i 2017 ilość wydanych decyzji była podobna, odpowiednio 51 i 53 decyzje.

Grupa decyzji związanych z powstawaniem nowych obiektów i urządzeń jest najmniej liczna. W badanych okresie wydano jedynie 8 decyzji z nią związanych (w tym dwie na obiekty związane z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł – elektrowni wiatrowych).

Kolejną grupą są decyzje związane z przekształcaniem istniejącej zabudowy, stanowią one niecałe 25 % wydanych decyzji. Wśród nich 75 % inwestycji dotyczyło rozbudowy, przebudowy, nadbudowy bądź modernizacji istniejących już obiektów. Inwestycje związane ze zmianą sposobu użytkowania istniejących budynków były przedmiotem 16 decyzji – 25 % grupy.

Ostatnią omawianą grupę stanowią decyzje związane z procesem administracyjnym. W tej grupie wydano jedynie decyzje odmawiające ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. Stanowiły one 4,25 % wszystkich wydanych w badanym okresie decyzji.

Ryc. 14. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy z podziałem na grupy w latach 2015-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestru wydanych decyzji).

Analizując wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem lokalizacji inwestycji, ukazuje które obszary gminy cieszą się największym zainteresowaniem inwestorów. Najwięcej decyzji wydano dla terenów położonych w obrębie Służewo (37), Stawki (22), Kuczek (22) oraz Rożno – Parcele (21). Decyzje wydane dla ww. obrębów stanowią prawie 40 % wszystkich wydanych decyzji. Najmniej decyzji wydano dla terenów położonych na obszarze obrębów: Wilkostowo (0), Wygoda (1), Służewo – Pole (1), Pogdaj (1) oraz Chrusty (2).

Tab. 12. Wydane decyzje ustalające warunki dla nowej zabudowy wg rodzaju inwestycji i obrębów

Lp.	Obręb	Budowa domu jednorodzinnego	Budowa budynku gospodarczego	Zabudowa inwentarska oraz inne obiekty służące produkcji rolniczej	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa usługowa	Budynki magazynowe	Powstawanie nowej zabudowy	Inwestycje OZE	Infrastruktura	Inne	Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	Rozbudowa, Nadbudowa, Przebudowa	Rozbiórka	Zmiana sposobu użytkowania	Przekształcenia istniejącej zabudowy	Decyzje odmawiające ustalenia warunków zabudowy	Proces administracyjny	Razem:
1	Białe Błota	3	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	6
2	Broniszewo	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	3	0	0	4
3	Chrusty	0	1	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4	Goszczewo	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
5	Grabie	3	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	6

6	Konradowo	10	0	0	0	0	1	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
7	Kuczek	8	1	0	1	2	3	15	0	0	1	1	1	0	1	2	4	22
8	Łazieniec	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4
9	Nowy Ciecchocinek	2	1	0	1	0	1	5	0	0	0	0	2	0	2	4	0	9
10	Odolion	4	4	0	0	1	0	9	0	0	0	0	3	0	2	5	0	14
11	Opoczki	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	2	0	0	2	0	4
12	Opoki	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	2	1	0	0	1	0	4
13	Ośno	8	2	0	0	0	0	10	0	0	0	0	2	0	0	2	0	12
14	Ośno Drugie	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	2	0	0	2	0	12
15	Ostrowąs	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	1	0	4
16	Otłoczyn	3	0	0	0	0	1	4	0	0	0	0	2	0	0	2	0	6
17	Plebanka	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
18	Początkowo	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
19	Pogdaj	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
20	Przybranowo	2	0	0	0	1	1	4	0	0	0	0	7	0	1	8	0	12
21	Rożno - Parcele	17	0	0	1	1	0	19	0	0	0	0	2	0	0	2	0	21
22	Rudunki	2	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	3	0	0	3	0	7
23	Słomkowo	1	0	0	1	0	1	3	0	0	0	0	3	0	1	4	0	7
24	Słońsk Dolny	2	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	2	3	0	6
25	Służewo	24	3	0	0	1	1	29	0	0	1	1	5	0	1	6	1	37
26	Służewo Pole	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
27	Stawki	15	0	0	0	2	0	17	0	0	0	0	1	0	0	1	4	22
28	Wilkostowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Wólka	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4
30	Wołuszewo	3	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	0	1	2	0	6
31	Wygoda	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
32	Zduny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	2
33	Zgoda	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	2	0	3
Razem:		136	18	1	5	8	9	176	2	0	6	8	48	0	16	64	11	259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestru wydanych decyzji).

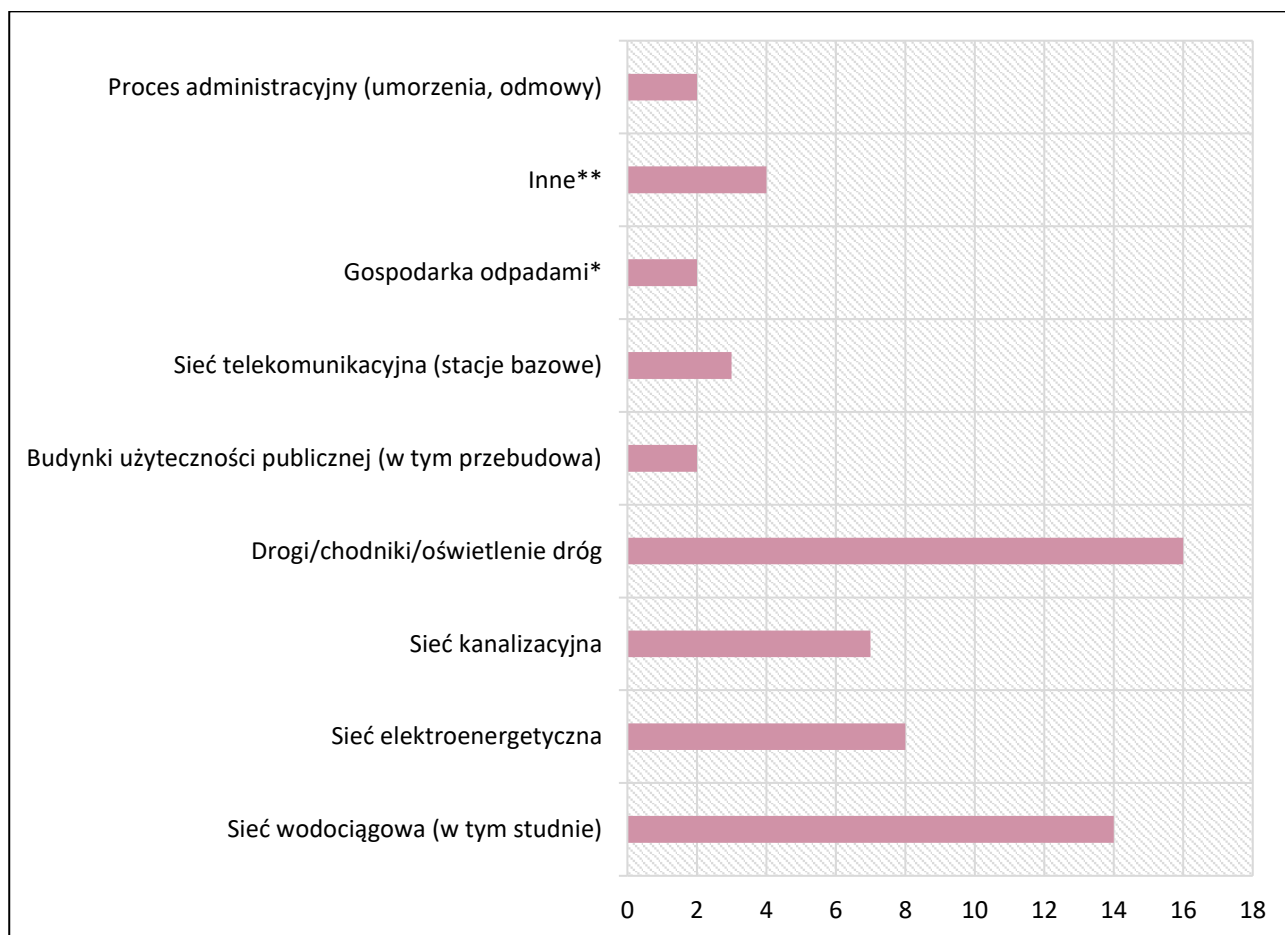
Z zakresu powstawania nowej zabudowy najwięcej decyzji zostało wydanych w obrębach: Służewo (29), Rożno-Parcele (19), Stawki (17), Kuczek (15), Konradowo (11), Ośno (10) i Ośno Drugie (10). W tych obrębach inwestycją przeważającą była budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego, często wraz z budynkiem gospodarczym i niezbędną infrastrukturą. Dla samych budynków gospodarczych wydano 18 decyzji. Tylko jedną decyzję wydano dla budynku inwentarskiego w obrębie: Chrusty. Zabudowę produkcyjną zlokalizowano w obrębach: Kuczek, Nowy Ciecchocinek, Rożno-Parcele oraz Słomkowo. Jest to zabudowa związana ściśle z prowadzoną produkcją rolniczą. Dla zabudowy usługowej wydano osiem decyzji: Służewo (1), Stawki (2), Rożno-Parcele (1), Przybranowo (1), Odolion (1), Kuczek (2). W ramach zabudowy usługowej wnioskowano o budowę pawilonów handlowych, myjni samochodowej, hali usługowo – produkcyjnej oraz budynku biurowego.

Budynki magazynowe stanowiły przedmiot inwestycji w dziewięciu decyzjach: Służewo (1), Słomkowo (1), Przybranowo (1), Otłoczyn (1), Nowy Ciechocinek (1), Kuczek (3) oraz Konradowo (1).

W grupie dotyczącej powstawania nowych obiektów i urządzeń wydano łącznie 8 decyzji. Dwie związane z lokalizacją urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł – elektrowni wiatrowych- w obrębach: Rudunki i Pogdaj.

Grupa decyzji z zakresu przekształcania istniejącej zabudowy stanowiła niespełna 25% wszystkich wydanych decyzji. Znaczna większość dotyczyła prowadzenia prac związanych z przebudową, nadbudową, rozbudową lub modernizacją istniejących obiektów. Najwięcej decyzji związanych z tego rodzajem inwestycją zostało wydanych w obrębach: Przybranowo (7) i Służewo (5). Zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków stanowiły 25 % decyzji w grupie. Wydane zostały one dla obiektów znajdujących się w obrębach: Broniszewo (2), Grabie(1), Kuczek (1), Nowy Ciechocinek (2), Odolion (2), Przybranowo (1), Słomkowo (1), Służewo (1), Słońsk Dolny (2), Wólka (1), Wołuszewo (1) i Zgoda (1).

***Gospodarka odpadami:** montaż instalacji odgazowywania kwater składowiska odpadów
modernizacja składowiska odpadów

****Inne:** budowa studni głębinowej do nawadniania trawnika boiska sportowego w msc. Stawki
rozbiórka kaplicy cmentarnej
przykrycie rowu melioracyjnego płytami

Ryc. 15. Wydane decyzje o ustaleniu inwestycji celu publicznego wg działu i obrębu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski
(Rejestr wydanych decyzji).

Rozwój budownictwa wymusza realizację inwestycji infrastrukturalnych, a zatem konieczność wydania decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. W analizowanym okresie Wójt Gminy Aleksandrów Kujawski wydał w latach 2015 - 2017 łącznie 58 decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. Najwięcej, bo aż 24 decyzje zostały wydane w 2017 r., co stanowiło dwukrotnie większą liczbę niż w 2015 r. – 12 decyzji. W strukturze analizowanych decyzji dominują inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej tj. dotyczące budowy i przebudowy dróg, chodników oraz oświetlenia ulicznego a także infrastruktury wodociągowej.

Rosnący poziom liczby wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz niesłabnące zainteresowanie terenami przeznaczonymi pod zabudowę, sprawia, że kształtowanie polityki przestrzennej odgrywa znaczącą rolę wśród zadań realizowanych przez samorząd gminy.

3.3.2. Analiza ruchu budowlanego

Wskaźnikiem zmian w zagospodarowaniu przestrzennym jest liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane i innych ustaw, pozwolenia na budowę nie wymaga m. in. budowa wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane. Budowa tych budynków wymaga jedynie zgłoszenia budowy.

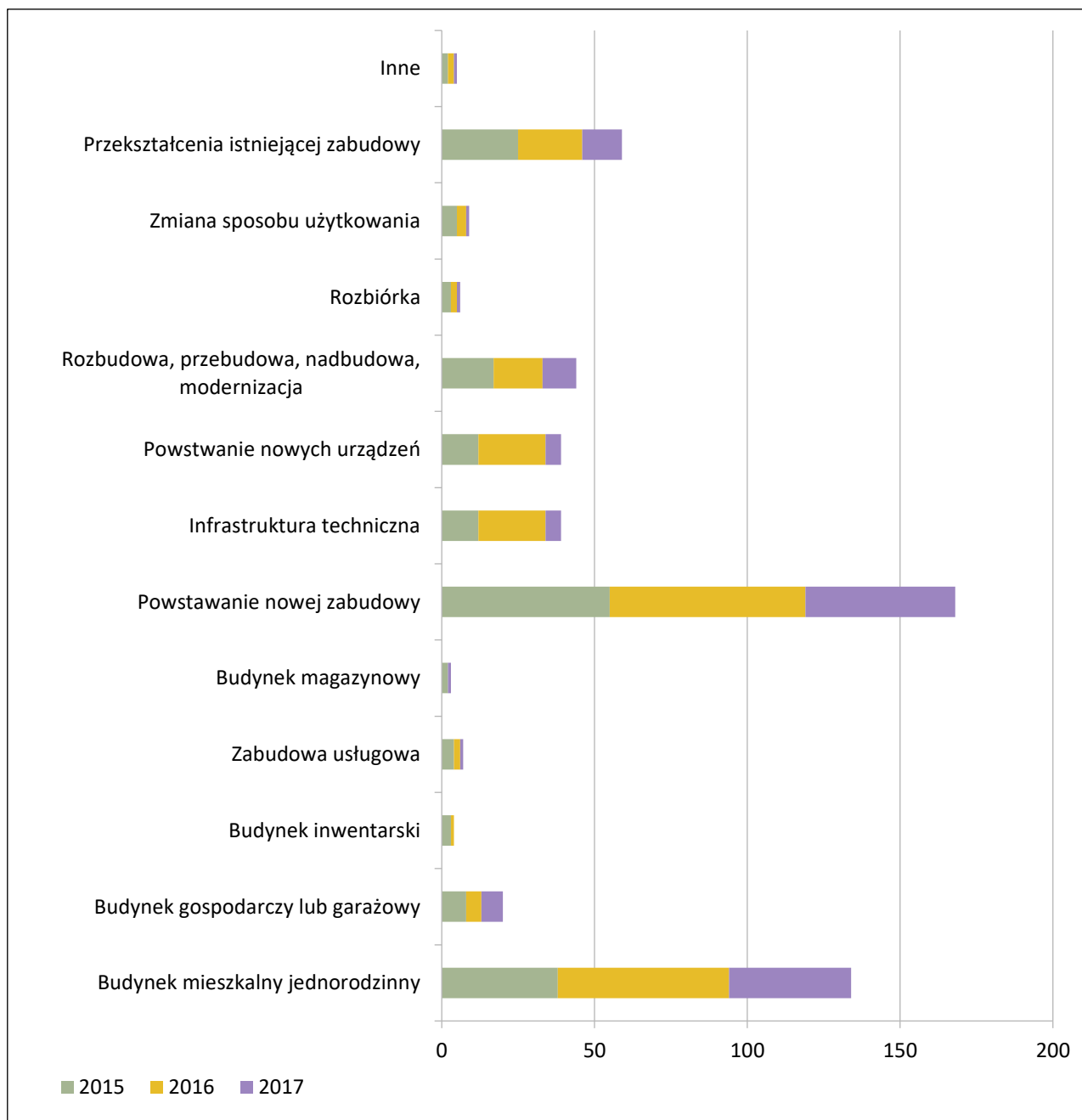
Na podstawie danych uzyskanych z gminy Aleksandrów Kujawski przeanalizowano decyzje o pozwoleniu na budowę wydane w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. W gminie Aleksandrów Kujawski wydano 271 pozwolenia na budowę. W 2015 r. – 94 pozwoleń, w 2016 r. – 109 pozwoleń, w 2017 r. – 68 pozwoleń.

Tab. 13. Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę w latach 2015-2017 wg rodzaju inwestycji.

Przedmiot pozwolenia na budowę/Rok/Udział	2015	2016	2017	Razem 2015-2017	Udział % w grupie	Udział % w całości wydanych pozwoleń
Budynek mieszkalny jednorodzinny	38	56	40	134	79,76	49,45
Budynek gospodarczy lub garażowy	8	5	7	20	11,90	7,38
Budynek inwentarski	3	1	0	4	2,38	1,48
Zabudowa usługowa	4	2	1	7	4,17	2,57
Budynek magazynowy	2	0	1	3	1,79	1,11
Powstawanie nowej zabudowy	55	64	49	168	100,00	61,99
Infrastruktura techniczna	12	22	5	39	100,00	14,39
Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	12	22	5	39	100,00	14,39
Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa, modernizacja	17	16	11	44	74,58	16,24
Rozbiórka	3	2	1	6	10,17	2,21
Zmiana sposobu użytkowania	5	3	1	9	15,25	3,32
Przekształcenia istniejącej zabudowy	25	21	13	59	100,00	21,77
Inne	2	2	1	5	100,00	1,85
Razem:	94	109	68	271	-	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestru wydanych decyzji).

Najwięcej decyzji o pozwoleniu na budowę wydano z zakresu powstawania nowej zabudowy – prawie 62 %. Najwięcej decyzji w tej grupie wydano w 2016 r.- 64 pozwolenia na budowę. Najczęściej przedmiotem inwestycji była budowa domu mieszkalnego jednorodzinnego. Pozwolenie na budowę zostało uzyskane także dla 20 budynków gospodarczych (lub garażowych), 4 budynków inwentarskich, 7 zabudowań usługowych oraz 3 budynków magazynowych.

Ryc. 16. Decyzje o pozwoleniu na budowę wg. Przedmiotu decyzji i roku wydania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestr wydanych decyzji).

Druga najliczniejszą grupę stanowiły pozwolenia dotyczące przekształceń istniejącej zabudowy 21,77 %. W tej grupie najwięcej decyzji wydano w 2015 r. Przedmiotem inwestycji najczęściej była przebudowa, rozbudowa, nadbudowa lub modernizacja istniejącego obiektu. Dla 6 obiektów na terenie gminy wydano pozwolenia na rozbiórkę. Pozwolenie na zmianę użytkowania istniejącego obiektu zostało wydane dla 9 obiektów na obszarze gminy.

Z zakresu powstawania nowych obiektów i urządzeń wydano 39 pozwoleń na budowę. Najwięcej w 2016 r. – 22 pozwolenia. Pozwolenia te w 100 % dotyczyły powstawania infrastruktury technicznej: przyłączy wodnokanalizacyjnych, elektroenergetycznych.

Najwięcej pozwoleń na budowę wydano dla obrębu Rożno - Parcele (42), Odolion (29), Służewo (24) oraz Stawki (23). Dla obrębów Wilkostowo oraz Zduny w badanym okresie nie wydano żadnego pozwolenia na budowę. W obrębach Zgoda, Wygoda, Służewo Pole, Podgaj, Początkowo, Plebanka wydano po jednym pozwoleniu na budowę.

Tab. 14. Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę w latach 2015-2017 dotyczące powstania nowej zabudowy wg. obrębów

Lp.	Obręb	2015	2016	2017	Razem 2015-2017
1	Białe Błota	1	2	3	6
2	Broniszewo	1	0	1	2
3	Chrusty	1	1	1	3
4	Goszczewo	0	0	2	2
5	Grabie	3	4	0	7
6	Konradowo	5	4	1	10
7	Kuczek	1	7	2	10
8	Łazieniec	4	7	4	15
9	Nowy Ciechocinek	2	2	1	5
10	Odolion	9	12	8	29
11	Opoczki	4	1	0	5
12	Opoki	0	1	1	2
13	Ośno	5	5	3	13
14	Ośno Drugie	4	4	1	9
15	Ostrowąs	2	0	0	2
16	Otłoczyn	3	4	4	11
17	Plebanka	0	1	0	1
18	Początkowo	0	1	0	1
19	Podgaj	0	1	0	1
20	Przybranowo	1	3	2	6
21	Rożno - Parcele	10	19	13	42
22	Rudunki	6	3	3	12
23	Słomkowo	2	2	1	5
24	Słońsk Dolny	1	2	1	4
25	Służewo	5	7	12	24
26	Służewo Pole	0	1	0	1
27	Stawki	14	6	3	23
28	Wilkostowo	0	0	0	0
29	Wólka	3	0	0	3
30	Wołuszewo	6	8	1	15
31	Wygoda	0	1	0	1
32	Zduny	0	0	0	0
33	Zgoda	1	0	0	1
Razem:		94	109	68	271

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski (Rejestr wydanych decyzji administracyjnych).

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. BUDOWA GEOLOGICZNA I UDOKUMENTOWANE MIEJSCE LOKALIZACJI ZŁOŻ KOPALIN

4.1.1. Budowa geologiczna

Niemal na terenie całej powierzchni gminy Aleksandrów Kujawski występują utwory trzeciorzędowe, za wyjątkiem miejsc, w których bezpośrednio pod czwartorzędem zalega kreda (postaci wysp). Do najstarszych należą iły, mułki, łupki ilaste, iłołupki oligocenu, występują średnio na głębokości 76-85 m. Utwory czwartorzędowe budują całą powierzchnię gminy. Występują przede wszystkim zwarte pokrywy utworów czwartorzędowych, głównie plejstocenu i holocenu. Południowo-zachodnia część gminy charakteryzuje się występowaniem glin zwałowych z przewarstwieniami piaszczysto – żwirowymi, a także mułków i iłów zastoiskowych. Urozmaicona jest jedynie przez drobne zagłębienie bezodpływowe i niewielkie pojedyncze pagórki.

Największą strukturą w obrębie Równiny Inowrocławskiej jest dolina Tążyny, będąca pozostałością po dawnej dolinie odpływu wód lodowcowych. Dzieli ona wysoczyznę na części wschodnią – okolice Służewa i zachodnią obejmującą m.in. okolice m. Grabie. W okolicy Opok i Opoczek dolinę wypełniają głównie piaski rzeczne. W północno-zachodniej części, położonej w obrębie Kotliny Toruńskiej, występują osady piaszczysto – żwirowe, pochodzenia wodno-lodowcowego, rzeczno-eolicznego. Kotlina ta zajmuje tarasy zalewowe i akumulacyjno – erozyjne (69-72,0 m n.p.m., 55,0 m. n.p.m.) wzdłuż Wisły, rozszerza się dopiero na wysokości Ciechocinka i Aleksandrowa Kujawskiego, gdzie jej szerokość między krawędziami wysoczyzn morenowych osiąga około 12,0-15,0 km.

Rozpościera się tu wysoki piaszczysty taras, który na północ od Aleksandrowa Kujawskiego ma charakter tarasu zwymionego. Charakterystyczne dla tej części kotliny są również krawędzie erozyjno – denudacyjne wysoczyzny morenowej Równiny Inowrocławskiej i Pojezierza Dobrzyńskiego, stanowiące jednocześnie górną krawędź tarasów wysokich Wisły. Krawędź miejscami jest stromo podcięta, ponacinana wcięciami erozyjnymi, miejscami zaś zniszczona, zatarta, zamaskowana wydmiami i tworząca otwarte przestrzenie dla eolicznej penetracji piasków z tarasów leżących niżej.

Mięższość utworów czwartorzędowych na terenie gminy jest zróżnicowana i waha się od 30,0 do 100,0 m w dolinie erozyjnej ciągnącej się od Opoczek w kierunku północno - zachodnim do wsi Murzynna. Największe wartości osiąga w okolicach Służewa, gdzie grubość osadów czwartorzędowych dochodzi do 76,0 m.

4.1.2. Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin

Na terenie gminy występują kopaliny pospolite – kruszywa naturalne (piaski i żwiry), stanowiące surowiec dla budownictwa i drogownictwa oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej (głina), mające zastosowanie do produkcji wyrobów grubościennych i ceramiki czerwonej.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących.

Tab. 15. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin

1. Białe Błota – eksploatacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Białe Błota	Białe Błota	3 804 ha	Obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopalin	Przewidywany sposób eksploatacji	
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Do produkcji ceramiki czerwonej	-	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,36 m	4,50 m	4,86 m	od 4,50 do 5,50 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 26.11.2001 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OS/OW.7419-1/02	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	118,94 tys. ton
bilansowe (w filarach ochronnych) kategorii C1	53,25 tys. ton

2. Chrusty – złożo rozpoznane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Chrusty	Chrusty	1,763 ha	Obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopalin	Przewidywany sposób eksploatacji	
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	budownictwo	odkrywkowo	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,1 m	2,1 m	3.2	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 01.01.2000r. - wg. decyzji/ zawiadomienia RŚ.7511-4/00	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	30,24 tys. ton
bilansowe (w filarach ochronnych) kategorii C1	6,59 tys. ton

3. Grabie I- złożo zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Grabie I	Grabie część działki nr 20/1	0,40 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopalin	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,1 m	9,9 m	11,00 m	Od 9,3 m do 9,8 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2011r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GN.Gś.6528.2.2012

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1

57,72 tys. ton

4. Konradowo I - złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Konradowo I	Konradowo dz. nr 16/2	0,518 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Mięższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,36 m	4,3 m	4,7 m	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2009. - wg. decyzji/ zawiadomienia GN.Gś.6528.1.2011

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1

33,05 tys. ton

5. Opoki I - złożo zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Opoki I	Opoki dz. 108	1,993 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Mięższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,6 m	6,7 m	7,2	Od 3,0 m do 3,5 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2008r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GR/Gś.7522-01/09

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1

184,95 tys. ton

6. Opoki II - złożo eksploatowane okresowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Opoki II	Opoki dz. 67/1	1,880 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Mięższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,7 m	6,5 m	7,2	Od 1,3 m do 1,6 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2007r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GR/Gś.-7522-09/08

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1

183,98 tys. ton

7. Podgaj - złoża zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Podgaj	Podgaj	6,3 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,5 m	14,5 m	15,0	Od 1,0 m do 4,0 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2008r. - wg. decyzji/ zawiadomienia ŚG.III.mł.751-7/18/09	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	967,85 tys. ton

Zatwierdzone zasoby przemysłowe:

wg stanu na 31.12.2008r. - wg. decyzji/ zawiadomienia ŚG.III.tk.751-1/28/10	
przemysłowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	967,85 tys. ton

8. Podgaj I - złoża rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Podgaj	Podgaj dz. 225 i 416	2,514 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,3 m	12,5 m	12,8	Od 1,0 m do 3,9 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2016r. - wg. decyzji/ zawiadomienia ŚG-V.7427.19.2017	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	540,68 tys. ton

9. Tążyna I - złoża eksploatowane okresowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Tążyna I	Opoki cz. dz. 102	1,988 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,3 m	7,52 m	Od 7,5 m do 8,0 m	Od 1,0 m do 4,0 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.1999r. - wg. decyzji/ zawiadomienia RŚ 7511-3/00	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	158,41 tys. ton

10. Tążyna II- eksploatacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Tążyna II	Opoki	1,250 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu	Miąższość*	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
Od 0,3 m do 0,5	4,39 m	Od 4,5 m do 5,5 m	Od 1,5 m do 2,5 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2000r. - wg. decyzji/ zawiadomienia RŚ.7511-5/01	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	56,25 tyś. ton

11. Tążyna III- złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Tążyna III	Opoki	1,970 ha	-
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,0 m	5,2 m	6,2 m	Od 1,4 m do 5,5 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2002r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GR/GŚ.7522-04/03	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	180,70 tyś. ton

12. Wilkostowo- złożo zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Wilkostowo	Wilkostowo dz. nr 147/4	1,980 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek ze żwirem	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,2 m	9,9 m	10,15 m	Od 1,1 m do 2,4 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 30.06.2012r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GN.GŚ.6528.1.2012	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	325,74 tyś. ton

13. Wilkostowo I- eksploatacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Wilkostowo I	Wilkostowo dz. nr 81/1, 81/2, 81/3	0,888 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne:	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	

piasek			
Grubość nakładu*	Mięższność*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,6 m	2,4 m	3,0 m	Od 1,6 m do 2,9 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 21.09.2016r. - wg. decyzji/ zawiadomienia GN.GŚ.6528.1.1.2016	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	24,65 tys. ton

14. Zgoda- złoża rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Zgoda	Zgoda	1,850ha	-
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
kruszywa naturalne: piasek ze żwirem	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	
Grubość nakładu*	Mięższność*	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,250 m	3,720 m	od 1,6 m do 5,8 m	Od 2,7 m do 7,2 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 19.06.1998r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OŚ.V.7511-36/98	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	90,00 tys. ton
bilansowe (w filarach ochronnych) kategorii C1	35,00 tys ton

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego, Systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS" – karty informacyjne złoża.

Z punktu widzenia ochrony złóż wszystkie złoża kruszywa naturalnego zostały **zaliczone do klasy 4** - złoża powszechne, licznie występujące, łatwo dostępne.

Ze względu na ochronę środowiska złoża Chrusty, Białe Błota, Zgoda oraz Konradowo I zostały sklasyfikowane jako złoża konfliktowe (**klasa B**). Pozostałe złoża zostały zakwalifikowane do złóż mało-konfliktowych (**klasa A**). Ponadto dla części złóż Chrusty oraz Zgoda ustanowiono filar ochronny (łącznie ok. 41 tys. ton).

4.1.3. Perspektywy i prognozy występowania kopalin

Według map geologicznych opracowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy Aleksandrów Kujawski wyznaczono obszary perspektywiczne i prognostyczne występowania kruszyw naturalnych. Według ww. map na terenie Aleksandrowa Kujawskiego mogą występować nieudokumentowane złoża piasku oraz piasku ze żwirem.

Tab. 16. Charakterystyka perspektywicznych i prognostycznych obszarów występowania kopalin

Lp.	Lokalizacja (obręb)	Rodzaj kopaliny	Orientacyjna powierzchnia obszaru [ha]
1	Grabie	piasek	15,8858
2	Goszczewo, Podgaj	piasek	100,2656
3	Podgaj, Początkowo	piasek, piasek i żwir	12,9937

Lp.	Lokalizacja (obręb)	Rodzaj kopaliny	Orientacyjna powierzchnia obszaru [ha]
4	Wilkostowo	piasek	36,9699
5	Rożno - Parcele	piasek	39,8694
6	Rożno - Parcele	piasek	10,9589
7	Białe Błota, Wygoda, Wołuszewo	piasek	404,9905

Źródło: opracowanie własne na podstawie map geologicznych wykonanych przez Państwowy Instytut Geologiczny.

4.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Przemysł wydobywczy w obszarze gminy dotyczy małych zakładów prowadzących eksploatację i przeróbkę kopalin na skalę lokalną za wyjątkiem wydobywania wód leczniczych w miejscowości Ciechocinek (poza granicą gminy), której obszar górniczy obejmuje wschodnią część gminy Aleksandrów Kujawski.

Tab. 17. Charakterystyka obszarów górniczych w gminie Aleksandrów Kujawski

Lp	Nazwa	Nr w rejestrze	Nr koncesji	Kopalina	Powierzchnia obszaru [ha]	Termin ważności
1	Ciechocinek	5/1/3	-	Wody lecznicze	3890,35	09.11.2024
2	Opoki II	10-2/4/252	GR/Gś.7521-02/4/09	Kruszywa naturalne	1,9459	31.01.2019
3	Opoki I	10-2/4/254	2/2009 GR/Gś.7521-9/3/09	Kruszywa naturalne	1,9934	15.04.2019
4	Konradowo I	10-2/5/451	2/2011	Kruszywa naturalne	0,6091	31.12.2031
5	Podgaj	10-2/2/5/372	-	Kruszywa naturalne	6,8581	31.12.2034
6	Wilkostowo	10-2/6/501	-	Kruszywa naturalne	1,9861	30.09.2027
7	Grabie I	10-2/6/517	-	Kruszywa naturalne	0,4037	30.04.2028
8	Tążyń I	10-2/1/48	1 (RŚ.7521-1/00)	Kruszywa naturalne	1,9782	31.12.2020
9	Wilkostowo I/1	10-2/7/637	GN.Gś.6522.6.2017	Kruszywa naturalne	1,3049	14.02.2038

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego, Systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS".

Zgodnie z danymi Urzędu Górniczego w Gdańsku - w gminie koncesjonowaną działalność gospodarczą w zakresie wydobycia kruszyw naturalnych jest prowadzona w 9 obszarach górniczych,

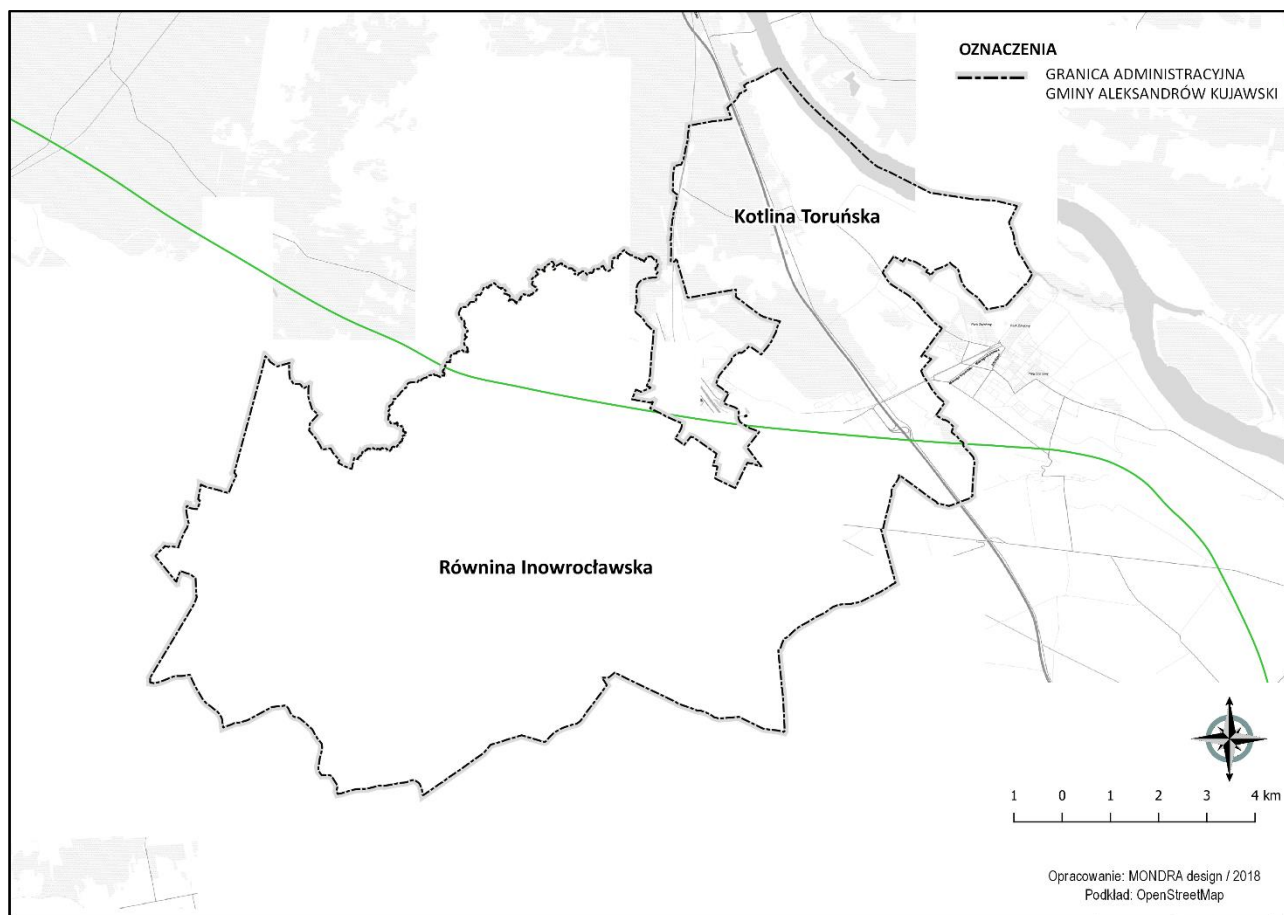
zlokalizowanych w Opokach, Konradowie, Podgaju, Wilkostowie, Grabiu oraz we wschodnich terenach gminy, na których ustanowiono obszar górniczy „Ciechocinek”. Tabela zawarta powyżej przedstawia charakterystykę ustanowionych obszarów górniczych na terenie gminy.

Eksploatacja kruszywa naturalnego odbywa się odkrywkowo, sposobem ciągłym, systemem wgłębnym. Są to wyrobiska suche. Nakład gromadzony na tymczasowych wyrobiskach powinien zostać wykorzystany do rekultywacji tych wyrobisk.

4.3. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU

4.3.1. Regionalizacja fizyczno-geograficzna

Obszar opracowania, zgodnie ze szczegółowym podziałem fizycznogeograficznym Polski, opracowanym przez J. Kondrackiego, jest położony w obrębie dwóch mezoregionów: Kotliny Toruńskiej (315.34) będącej częścią makroregionu Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej oraz Równiny Inowrocławskiej (315.55) należącej do makroregionu Pojezierzy Południowobałtyckich.

Ryc. 17. Położenie gminy w odniesieniu do regionów fizycznogeograficznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego PiG.

Kotlina Toruńska jest częścią rozległej formy pradolinnej, której główną oś stanowi rzeka Wiśła. Tworzyła się w okresie ostatniego zlodowacenia, a ostateczny kształt uzyskała w czasie fazy pomorskiej. Stanowi ciągnące się na linii wschód-zachód obniżenie terenu wzdłuż Wisły. Wypełniona jest systemem teras rzecznych, wśród których najniższa jest zalewowa, a wyższe zajmują wydmy

śródlądowe
10-25,0 m wysokości względnej.

o

wysokości

Równina Inowrocławska leży w całości na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, jest równiną o wysokości do 100 m n.p.m. o nielicznych małych jeziorach na północnym zachodzie. Charakterystyczną cechą regionu są najniższe w Polsce roczne opady (do 500 mm). Jest przede wszystkim regionem rolniczym o czarnych żyznych ziemiach pobagiennych. W pobliżu regionu przechodzi tzw. tektoniczny wał kujawski, w którym występują wysady soli kamiennej (solanki Inowrocławia i sąsiedniego - wobec Aleksandrowa Kujawskiego - Ciechocinka).

4.3.2. Ukształtowanie terenu

Teren gminy Aleksandrów Kujawski jest przeważnie płaski, a jego jedynym urozmaicheniem są wydmy przybierające postać małych, niskich pagórków o wysokości względnej do 10 m. W zachodniej i południowo-zachodniej części gminy występują liczne nabrzmienia i obniżenia oraz wyraźnie zaznaczone pagórki o wysokości ok. 5 m. W kierunku Starego Rożna i Rożna-Parcele wysoczyznę urozmaica ciąg pagórków akumulacji lodowcowej z pokrywami osadów wodnolodowcowych o wysokości kilku metrów.

Krawędź wysoczyzny ciągnąca się w kierunku z północnego zachodu na południowy wschód ma postać stromej skarpy o wysokości około 20 m, ponacinanej wcięciami erozyjnymi, wyraźnie zaznaczonymi w okolicach wsi Łazieniec, Zgoda i Kuczek.

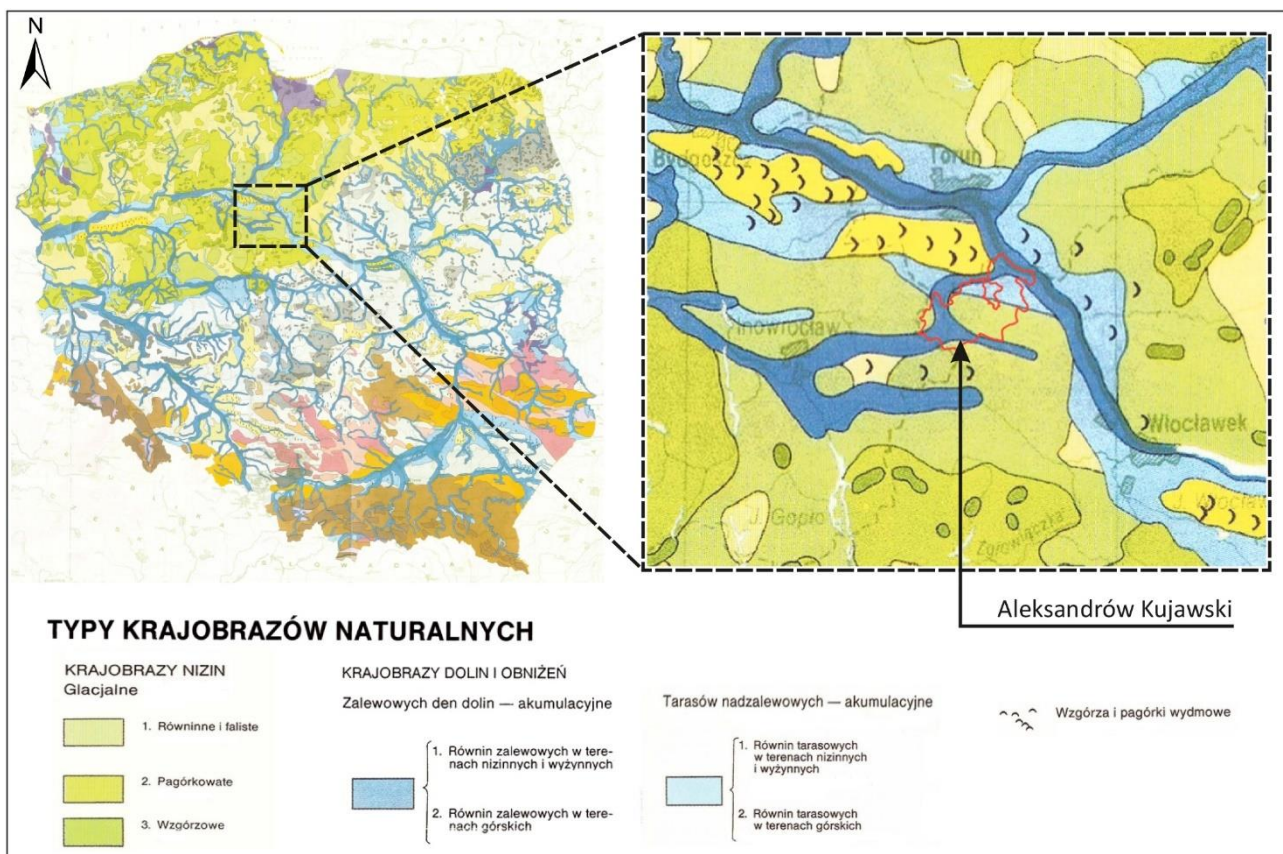
Pofałdowane osady moreny dennej występujące na terenie przecinają dwie doliny rzeczne: Wisły i Tążyny. Dolina Wisły obejmuje swym zasięgiem wschodnie części sołectw: Otłoczyn, Słońsk Dolny oraz Wołuszewo. Dolina Tążyny przebiega przez obszar gminy początkowo w kierunku południe-północ, a następnie południowy zachód – północny-wschód. Poza kierunkiem jej przebiegu zmienia się także jej charakter. Na odcinku przecinającym gminę jest ona relatywnie szeroka, prosta, porośnięta łąkami i niezbyt głęboko wcięta, natomiast na odcinku będącym jednocześnie północną granicą gminy cechuje ją większe zróżnicowanie rzeźby, bardziej strome zbocza oraz jest bardziej meandrująca.

Większość obszaru gminy ma charakter moreny dennej falistej. Jedynie północna część sołectwa Grabie oraz sołectwa Rożno-Parcele mają charakter moreny dennej pagórkowatej. Na obszarze gminy występują licznie niewielkie wyniesienia i zagłębienia urozmaicające rzeźbę terenu. W północnej części gminy występują wydmy śródlądowe, których geneza związana jest z warunkami peryglacjalnymi. W północno zachodniej części sołectwa Otłoczyn także można zaobserwować występowanie wydym śródlądowych. Pomiedzy wydmami często występują zagłębienia bezodpływowe. Obszar gminy cechują niewielkie spadki terenu, deniwelacje sięgają 50-60,0 m. Największe obniżenia występują w rejonie doliny Wisły oraz we wschodniej części gminy. Największe wyniesienia sięgają ok. 95-97,0 m i występują w południowej części gminy. Nachylenia terenu w gminie nie przekraczają 10 %.

4.3.3. Typy krajobrazu naturalnego

Gmina jest położona w strefie krajobrazów nizinnych, w jej obszarze wyróżnia się trzy typy krajobrazu naturalnego - krajobraz nizinny glacialny równinny i falisty, krajobraz dolin i obniżeń zalewowych den dolin oraz tarasów nadzalewowych.

Krajobraz glacialny ukształtował się w wyniku działalności lodowców i wód lodowcowych. Jego charakterystycznymi formami są wysoczyzny morenowe (zarówno płaskich, jak i faliste), które porozcinane są pradoliną Wisły oraz wąskimi rynnami polodowcowymi. Obszary pradolin i dolin rzecznych charakteryzują się dobrze wykształconymi poziomymi terasowymi.

Ryc. 18. Położenie na tle krajobrazów naturalnych Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy krajobrazów naturalnych Polski według A. Richlinga

Z dolinami związane są dwa rodzaje krajobrazów: zalewowych den dolin i tarasów nadzalewowych. Występujący na omawianym obszarze krajobraz zalewowych den dolin cechuje płytkie występowanie wód gruntowych i okresowe zalewanie wodami rzeczными, bogatymi w substancje mineralne. W związku z powyższym jest to siedlisko lasów łęgowych i łąk typu zalewowego, częściowo przekształconych na pola uprawne. Charakterystycznym typem gleb są mady i torfy. Doliny zalewowe zajmują nie tylko znaczne przestrzenie w dnach wszystkich większych rzek, ale także i mniejszych ich dopływów.

4.4. WARUNKI KLIMATYCZNE

4.4.1. Regionalizacja klimatyczna

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego gmina Aleksandrów Kujawski jest położona w obrębie VIII Dzielnicy Środkowej. Zróżnicowana rzeźba terenu oraz wzniesienia nad poziom morza, przy znacznych wysokościach względnych, decydują o różnorodności zjawisk klimatycznych.

Klimat gminy charakteryzuje się średnią roczną sumą opadów atmosferycznych – 540 mm, oraz średnią temperaturą roczną 8,4 °C. Okres wegetacyjny trwa od 205 do 210 dni. Na terenie gminy dominują wiatry zachodnie ze średnią prędkością 3,3 m/s.

Mikroklimat na terenie gminy nie odbiega od klimatu całego województwa. Główną cechą zjawisk pogodowych występujących na obszarze jest ich zmienność. Bardzo zróżnicowany jest rozkład temperatur w poszczególnych miesiącach, a największe różnice są odnotowywane w okresach jesiennych i zimowych. Obszar gminy charakteryzuje się jednymi z najniższych w województwie. Najniższe sumy opadów występują w sierpniu, wrześniu i pierwszej połowie października.

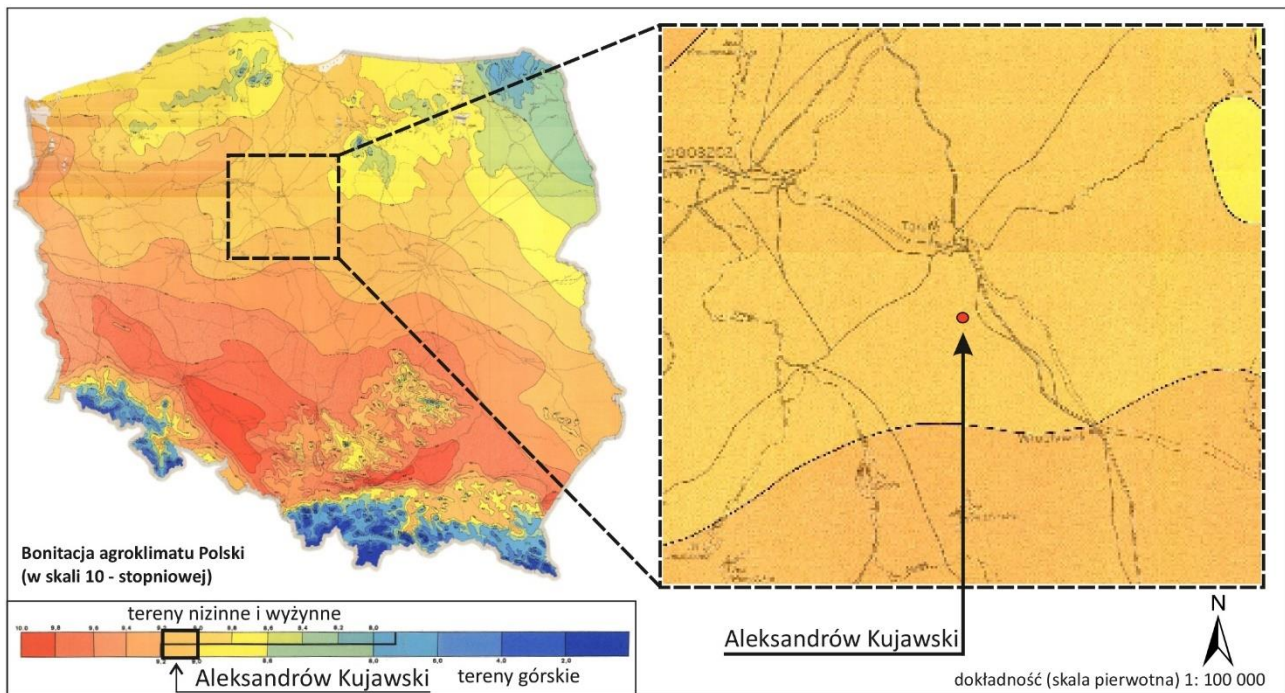
Na terenie gminy wiatry wieją przeważnie z kierunku zachodniego, przez ponad 30% roku. Najczęściej są to wiatry słabe – 24m/s, które przypadają w lipcu, wrześniu i lutym. Silne wiatry wieją w kwietniu i styczniu.

4.4.2. Predyspozycje klimatyczne dla rozwoju gospodarki

Warunki dla rozwoju rolnictwa

Potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest wyznaczony przez specyfikę warunków przyrodniczych. Warunki klimatyczne, obok gleb, są czynnikiem decydującym o wykorzystaniu przestrzeni rolniczej, determinują dobór roślin uprawnych i poziom uzyskiwanych plonów. Rola czynników klimatycznych w kształtowaniu potencjału produkcyjnego siedlisk glebowych nabiera szczególnego znaczenia, z uwagi na występowanie deficytu opadów oraz pogorszenie się klimatycznych bilansów wodnych w sezonie wegetacyjnym.

W bonitacji agroklimatu Polski wyrażonej w skali 100-stopniowej wskaźnik bonitacji klimatu dla gminy Aleksandrów Kujawski wynosi 90. Oznacza to, że w gminie panują średnie i dobre w skali Polski warunki klimatyczne rozwoju rolnictwa. Warunki te pozwalają uzyskać o 10% mniejsze plony niż w części Polski o najlepszych warunkach klimatycznych (okolice Opola -100 punktów).

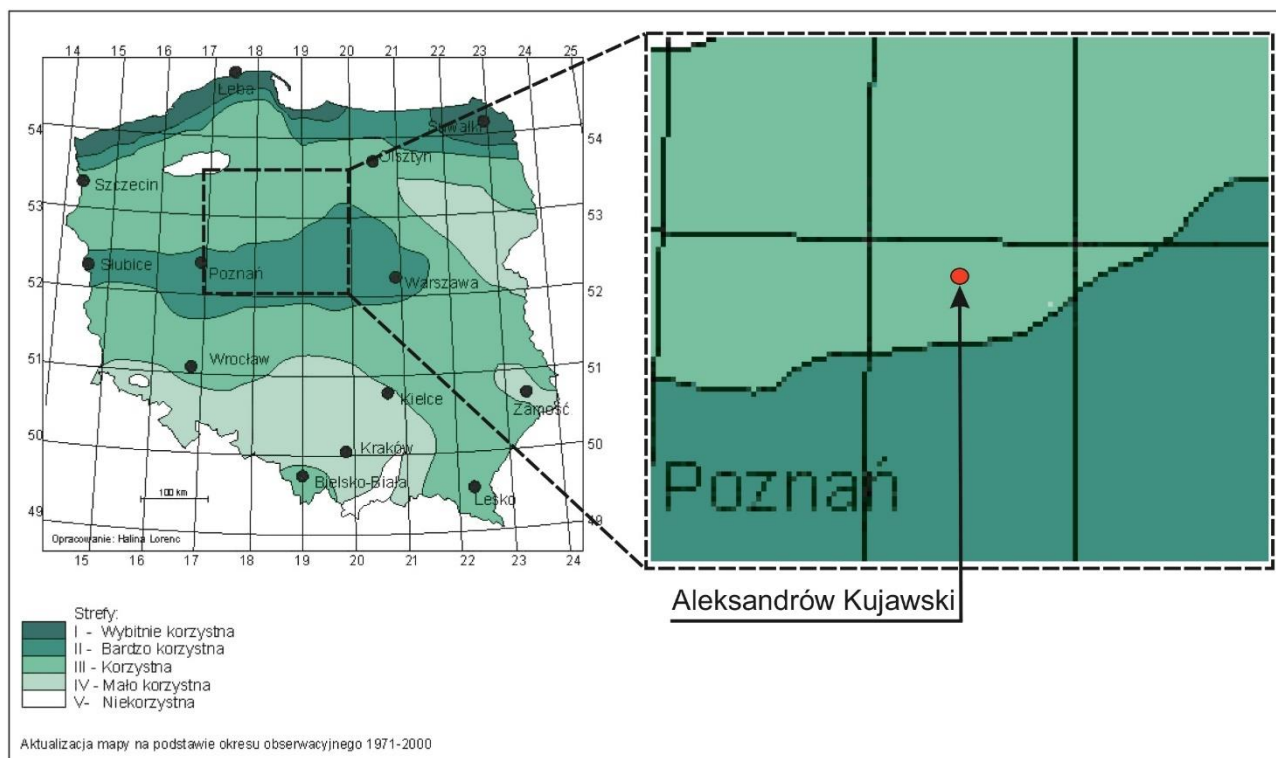
Ryc. 19. Położenie na tle bonitacji agroklimatu Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy agroklimatu Polski. Instytut Upraw i Nawożenia w Puławach.

Warunki dla rozwoju energii odnawialnej

Informacja o zasobach energii wiatru dla terenu Polski jest dostępna głównie na poziomie ogólnym. Zgodnie z danymi Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Polska posiada znaczące zasoby energii wiatru. W obszarze Polski wydzielono V stref energetycznych wiatru w Polsce: strefa I – wybitnie korzystna, II – bardzo korzystna, III – korzystna, IV – mało korzystna, V – niekorzystna. Gmina Aleksandrów Kujawski ma umiarkowane warunki związane z zasobami energii wiatru. Zlokalizowana jest w III strefie energetycznej wiatru w Polsce tzw. strefie korzystnej.

Potencjalne lokalizacje elektrowni wiatrowych rozważane są także poza terenami, uznanymi za bardzo korzystne i korzystne pod względem zasobów energii wiatru, jednak z reguły wymagają wtedy zastosowania turbin wiatrowych o większej wysokości, aby osiągalna prędkość wiatru wzrosła do wartości opłacalnych ekonomicznie. Od strony technicznej, rozwój energetyki wiatrowej jest uzależniony głównie od powierzchni dostępnej dla posadowienia turbin wiatrowych i ograniczony przez uwarunkowania infrastrukturalne (m.in. możliwość przyłączenia do sieci elektroenergetycznej), środowiskowe (m.in. odległość od obszarów objętych formami ochrony przyrody) oraz ekonomiczne. Najbardziej dogodnymi terenami są tereny rolne, o niskiej szorstkości powietrza i bez obiektów zaburzających przepływ powietrza. Obecne ograniczenia prawne, związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych, dotyczą ich lokalizacji w odniesieniu do terenów zabudowy.

Ryc. 20. Położenie na tle stref energetyki wiatru w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy Stref energetycznych wiatru w Polsce.

4.5. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH

4.5.1. Użytkowe poziomy wodonośne

Występowanie poziomów wodonośnych jest ściśle związane z budową geologiczną, ponieważ warunkuje ona istnienie skał umożliwiających gromadzenie się wody. Użytkowe poziomy wodonośne na obszarze gminy Aleksandrów Kujawski są głównie związane z utworami czwartorzędu i mezozoiku. Znaczenie poziomów trzeciorzędowych jest drugorzędne.

Piętro wodonośne trzeciorzędu stanowią osady miocenu, wykształcone w postaci drobnoziarnistych piasków z dużym udziałem mułków. Poziom wodonośny występuje na głębokości od 20 do 100 m i miąższości od kilku do ok. 20 m. Wydajność utworów wynosi 10-70 m³/h. Piętro wodonośne jury nie stanowi podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę i jest ujmowane w nielicznych odwiertach, zlokalizowanych w rejonie Aleksandrowa Kujawskiego. Osady jurajskie występują na głębokości ok. 2030 m natomiast strop wodonośny na głębokości ok. 8080 m ppt. Wydajność otworów mieści się w granicach ok. 4090 m³/h.

Główny poziom użytkowy stanowi wodonośne piętro czwartorzędowe, reprezentowane przez duże kompleksy glin. Poziom wodonośny budują piaski, żwiry i piaski mułkowe tworzące zazwyczaj jeden, a miejscami dwa lub trzy poziomy wodonośne występujące w obrębie śródmorenowych i podmorenowych struktur, pozostając ze sobą w więzi hydraulicznej. W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski występują trzy poziomy wodonośne:

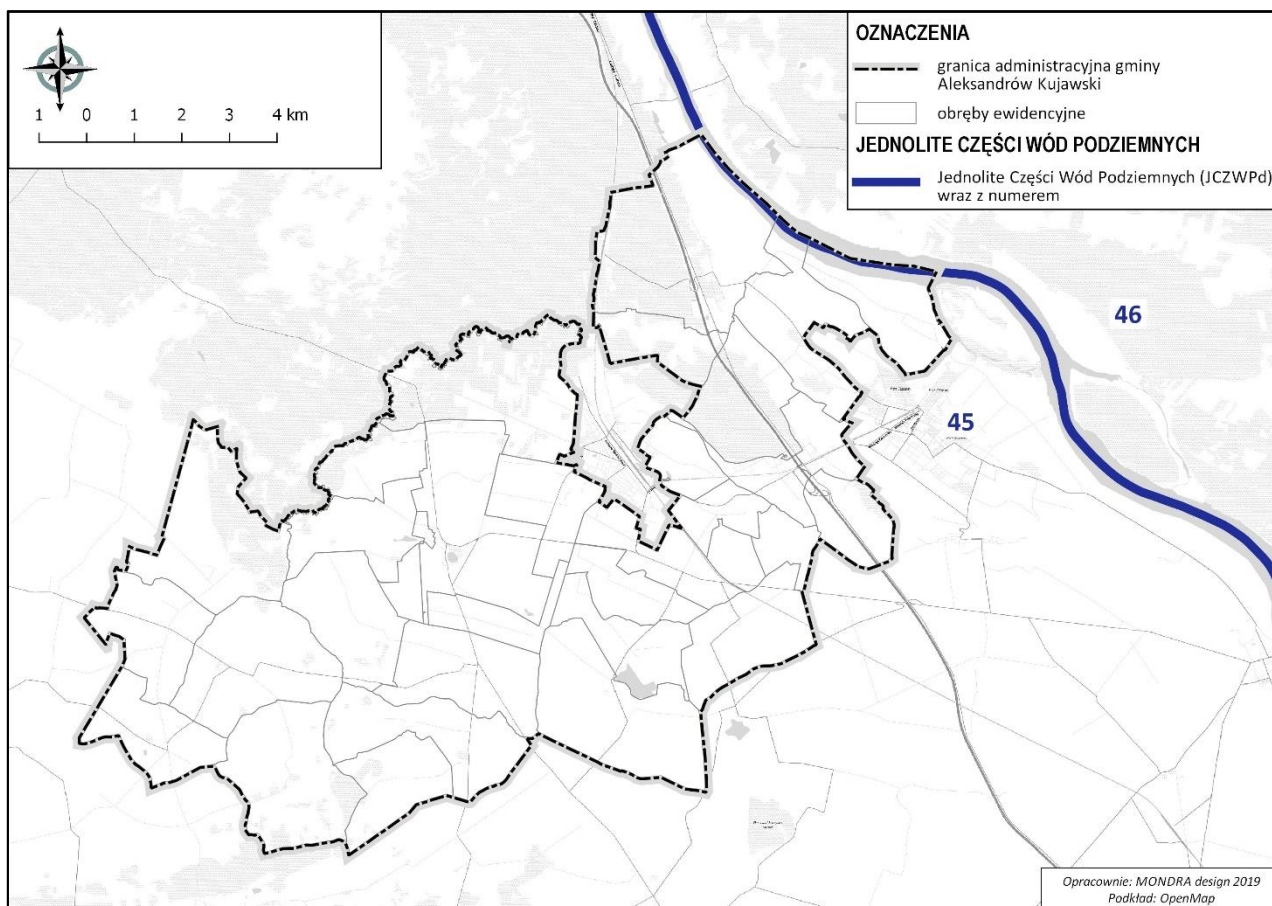

- I. poziom wodonośny zalega lokalnie w piaskach i żwirach fluwioglacjalnych pod warstwą gliny oraz w utworach sandrowych. Jest on mało wydajny (ok. 25 m³/h), ale wspólnie z wierzchówkami, na terenach gdzie nie ma wodociągów, stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę dla ludności wiejskiej. Głębokość zwierciadła wody zależy od budowy geologicznej i ukształtowania terenu. W rejonie zagłębień terenowych występuje nawet na poziomie 1-2 m p.p.t. natomiast w obrębie pagórków morenowych i na działach wodnych lustro wody zalega na głębokości 4-12 m p.p.t.
- II. poziom wodonośny stanowi czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w utworach piaszczystych pod glinami na głębokości 10-25 m p.p.t. Poziom ten rozległy i stosunkowo wydajny, wydajność poziomie wynosi do 310 m³/h. Woda jest twarda i lokalnie zawiera zwiększone ilości żelaza i manganu, a jej skład chemiczny i bakteriologiczny nie budzi na ogół zastrzeżeń.
- III. poziom wodonośny zalega pod gliną ilastą, zwięzłą, na głębokościach większych niż 25 m poniżej powierzchni wysoczyzny. Jest on związany z wodami doliny Wisły.

Poziom wód gruntowych jest zasilany przez infiltrację opadów, a w dolinie Wisły z poziomów podczwartorzędowych, a także poprzez infiltrację wody z Wisły (przy wysokich stanach w rzece). Drenaż tego poziomu następuje poprzez cieki i jeziora zlokalizowane na obszarze występowania wód gruntowych. Poziom wód gruntowych poprzez przesączenia i przepływy międzywarstwowe zasilą niżej leżące poziomy wodonośne. Czwartorzędowe poziomy wód wgłębnych są zasilane przez infiltrację wody przez kompleks słabo przepuszczalnych glin morenowych, a także okna hydrauliczne i dopływ lateralny. Obszary zasilania znajdują się w obrębie wysoczyzny, strefami drenażu są doliny rzek.

4.5.2. Jednolite Części Wód Podziemnych (JCZWPd)

Jednolita Część Wód Podziemnych (JCZWPd) stanowi obszar obejmujący wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności. Według Ramowej Dyrektywy Wodnej obszarami odniesienia w zarządzaniu zasobami wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). W nawiązaniu do tego podziału, gmina Aleksandrów Kujawski jest zlokalizowana w całości w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 45.

Ryc. 21. Położenie na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego PiG.

JCWPd nr 45 zajmuje powierzchnię 1337,0 km², położona jest w dorzeczu Wisły. W jej obrębie występują pietra wodonośne: czwartorzędowe, neogeńskie i jurajskie. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 108 198 m³/d. Zasilanie wód podziemnych odbywa się w wyniku infiltracji wód opadowych, w granicach poziomu czwartorzędowego oraz na wychodniach poziomów starszych. Granica północna i wschodnia położone są w dolinie Wisły, która stanowi oś drenażu wód podziemnych. Granica zachodnia i południowa poprowadzona jest po wododziale wód powierzchniowych zlewni II-rzędu rzeki. Uwzględniając, że granica północna i wschodnia nie stanowi wododziału wód powierzchniowych zaznacza się dopływ wód z poziomu czwartorzędowego i neogeńskiego z sąsiednich JCWPd do doliny Wisły. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to rzeka Wisła. Funkcję drenażu pełnią także liczne ujęcia wód podziemnych (wzrostki górnicze w odkrywkach, studnie wiercone i kopane oraz źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane, głównie ze względu na zróżnicowaną litologię i stopień diagenetyzacji warstw wodonośnych, zatem przepuszczalność i zasobność wodną poziomów. Na ogół jednak wody wszystkich pięter/po-

ziomów wodonośnych odpływają do naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć wód podziemnych i odwadnianie wyrobisk zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach (lokalne leje depresji).¹

4.5.3. Zagrożenia i jakość wód podziemnych

Stopień zagrożenia jakości wód podziemnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych określają warunki hydrogeologiczne i sposób użytkowania terenów.

Wody podziemne są w mniejszym stopniu zagrożone zanieczyszczeniami niż wody powierzchniowe². Pomimo braku bezpośredniego kontaktu wód podziemnych z czynnikami zewnętrznymi, ich jakość może ulec pogorszeniu w wyniku przenikania zanieczyszczeń antropogenicznych, infiltracji gorszych jakościowo wód podziemnych, a także w wyniku sytuacji awaryjnych. Na jakość wód podziemnych może mieć wpływ rejon wydobywania oraz głębokość ujmowanej warstwy wodonośnej. Jest to spowodowane zarówno warunkami przyrodniczymi, jak i negatywnym wpływem cywilizacji na środowisko naturalne, w tym również na wody podziemne. Do potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych należą:

- obszarowe źródła zanieczyszczeń, w tym obszary intensywnego użytkowania rolniczego, obszary objęte zasięgiem zalania powodziowego, obszary zurbanizowane,
- punktowe źródła zanieczyszczeń, np. składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, nieeksploatowane ujęcia wód podziemnych, działalność górnicza, miejsca zrzutów ścieków komunalnych i przemysłowych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w 2016 r. nie przeprowadził badania jakości wód podziemnych w ramach regionalnego monitoringu diagnostycznego na terenie gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski. Najbliższe punkty pomiarowo-kontrolne znajdowały się w Toruniu (2 punkty) oraz w Wielkiej Nieszawce. Zakres badanych wskaźników był zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1178). Wody podziemne badane charakteryzowały się dobrą i zadowalającą jakością i zostały zaliczone do II klasy jakości wód podziemnych (wody dobrej jakości; wartości niektórych wskaźników są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych; wskaźniki jakości wody nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi) i III klasy jakości wód

¹ Jednolite części wód podziemnych (JZWPd) – charakterystyka geologiczna i hydrologiczna, Państwowa Służba Hydrogeologiczna, 2013 r.

² Monitoring wód podziemnych pozwala na obserwację zmian chemizmu wód podziemnych oraz sygnalizowanie pojawiających się zagrożeń. Ma to na celu wspomaganie działań, zmierzających do ograniczenia wpływu czynników antropogenicznych na wody podziemne, które ze względu na swą wysoką jakość i potencjalne zasoby stanowią ważne źródło zaopatrzenia w wodę. Wody podziemne są w znacznie mniejszym stopniu narażone na zanieczyszczenie niż wody powierzchniowe. Wynika to z faktu, iż są one chronione przed bezpośrednim wpływem z powierzchni. do istotnych punktowych źródeł presji na jakość wód podziemnych należy zaliczyć składowiska odpadów. W przypadku niewłaściwego uszczelnienia lub eksploatacji wraz z odciekami ze składowisk mogą być wprowadzane do wód m.in. metale ciężkie, związki organiczne, a także w przypadku składowisk odpadów komunalnych, mikroorganizmy chorobotwórcze.

podziemnych (wody zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego)

W związku z powyższym większość obszaru gminy, z uwagi na stosunkowo małą głębokość występowania poziomu wodonośnego i małą izolację powierzchni terenu, narażona jest na zanieczyszczenia wód podziemnych, związanych także z rolnictwem. Mają one charakter przestrzenny i związane są z powszechnym stosowaniem związków chemicznych przy uprawie roślin, które zagrażają im, z uwagi na dużą zawartość azotu i fosforu.

Wśród punktowych zagrożeń dla jakości wód podziemnych (obiekty potencjalnie uciążliwe) można wskazać pojedyncze stacje paliw i składowisko odpadów komunalnych.

4.5.4. Stopień udokumentowania wód podziemnych - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

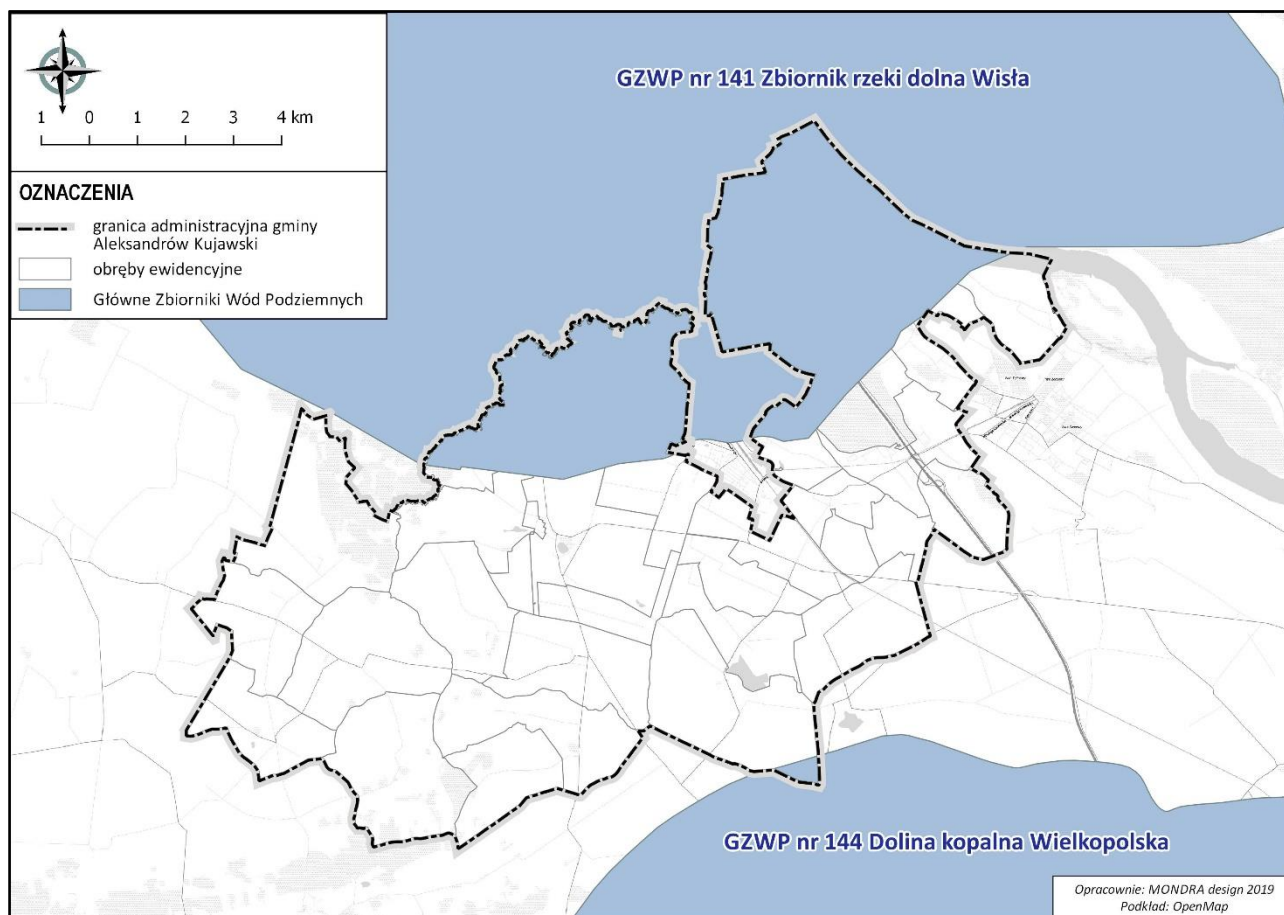
Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z powyższych względów wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. W województwie kujawsko-pomorskim wyznaczono 20 GZWP, z czego 7 z nich znajduje się w całości na terenie województwa. Są to zbiorniki obejmujące wodę zarówno w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, kredowych i jurajskich.

Północna część gminy jest położona w zasięgu udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) – Zbiornik rzeki dolna Wisła nr 141.

W małym fragmencie południowej części gminy znajduje się fragment udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska nr 144.

GZWP nr 141 Zbiornik rzeki dolna Wisła - leży na granicy dwóch jednostek strukturalnych Niecki brzeżnej (synklinorium brzeżne) oraz wału antyklinorium środkowopolskiego. W skład systemu zbiornika wchodzi główne piętra wodonośne czwartorzędowo-neogeńskie i kredowe wału kujawskiego. W obrębie GZWP nr 141 można wyróżnić dwa obszary o wyraźnie odmiennych warunkach hydrogeologicznych: obszar pradoliny (Kotlina Toruńska) z doliną Drwęcy oraz wysoczyzna polodowcowa (Pojezierze Chełmińskie). W graniach zbiornika występuje jedno czwartorzędowe piętro wodonośne, w ramach którego wydzielono dwa poziomy czwartorzędowe. Pierwszy, dolinny poziom wód gruntowych, jest związany z holocenickimi i plejstocenickimi tarasami Wisły. Drugi, międzyglinowy poziom czwartorzędowy, występuje w obrębie wysoczyzny Pojezierza Chełmińskiego.

GZWP nr 141 charakteryzuje się korzystnymi parametrami hydrogeologicznymi, miąższość poziomów jest zmienna, w granicach 10-50 m, zależnie od konfiguracji podłoża i powierzchni terenu. Poziom dolinny zajmuje zdecydowaną część zbiornika, nie jest izolowany od podłoża i powierzchni terenu. W związku z brakiem jednoznacznych prognoz na temat zwiększenia zapotrzebowania na wodę podziemną i brakiem planów budowy w najbliższym czasie komunalnych ujęć wód podziemnych, zbiornik nie jest zagrożony nadmierną eksploatacją. Wody poziomu zbiornikowego charakteryzują się dobrym stanem chemicznym (klasa II). Z uwagi na podwyższone stężenie żelaza i manganu wymagają uzdatniania do celów pitnych.

Ryc. 22. Lokalizacja gminy w odniesieniu do granic GZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Ze względu na zróżnicowanie budowy geologicznej, warunków hydrogeologicznych i izolacyjnej roli nakładu w stosunku do zbiornikowego poziomu wodonośnego wydzielono trzy główne obszary ochronne: rejon Unistawia, dolina Wisły i Aleksandrów Kujawski. Są to rejony, w których potencjalny czas migracji zanieczyszczeń konserwatywnych z powierzchni terenu do warstw wodonośnych zaliczonych do GZWP wynosi poniżej 25 lat. Bardzo niska odporność naturalna (podobszary typu A) występują na przeważającym obszarze zbiornika (ok. 621,7 km²) i jego obszarze zasilania. Niska odporność naturalna (podobszary typu B) występują na obszarze ok. 25,2 km². Proponowane formy ochrony GZWP są uzależnione od istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu oraz stopnia wrażliwości. Proponowane zakazy nie przewidują likwidacji istniejących zakładów ani ograniczenia powierzchni rolnej, a raczej wprowadzenie zmian sposobu użytkowania ukierunkowanych na zmianę technologii, ograniczenie emisji itp. Ograniczenia lokalizacyjne dotyczą nowych, uciążliwych inwestycji stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, które powinny być wykonywane poza obszarami ochronnymi.

GZWP Nr 144 Dolina kopalna wielkopolska – Poziom wód gruntowych zbiornika występuje w osadach piasków i żwirów pradolin i dolin rzecznych, sandrów i rynien jeziornych oraz w spiaszczonych partiach glin morenowych. Swobodne zwierciadło wody tego poziomu w zależności od morfologii terenu zalega na głębokości 0-9 m, najczęściej 2-5 m. Poziom wód gruntowych jest zasilany infiltracją opadów, a jedynie w dolinach rzecznych – z poziomów wód wgłębnych i z wód powierzchniowych.

Wody zbiornika należą do wód słodkich o mineralizacji 0,2 – 0,65 g/dm³. Wód podziemnych zbiornika do tej pory nie zanieczyszczono. Na obszarze zbiornika wyznaczono 9 terenów ochronnych o łącznej powierzchni 30,4 km².

4.5.5. Udokumentowane zasoby ujęć wód podziemnych

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski określono udokumentowane zasoby wód podziemnych dla 29 ujęć. Na ujęcia składają się łącznie 93 otwory hydrogeologiczne (52 czynne, 2 nieczynne, 5 awaryjnych, 34 zlikwidowane). Zasoby udokumentowanych wód podziemnych na terenie gminy wynoszą łącznie 995,2 m³/h. Ponadto na terenie gminy znajdują się inne indywidualne ujęcia wód podziemnych (nieudokumentowane). Wykaz ujęć wód podziemnych o udokumentowanych zasobach zawiera Aneks do niniejszego Studium.

4.6. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH

4.6.1. Topograficzne działy wodne oraz ciekі powierzchniowe

Teren gminy Aleksandrów Kujawski położony jest w zlewni Wisły, Regionu Wodnego Dolnej Wisły, wzdłuż której przebiega północno-wschodnia granica gminy. Na terenie gminy przebiega dział wodny II rzędu, lecz jego granice mają charakter niepewny, ze względu na młodoglacjalny charakter rzeźby terenu. Północny obszar terenu odwadniany jest przez rzekę Tążynę, natomiast południowa część odwadniania jest przez małą Tążynę oraz Kanał Opaskowy.

Rzeka Wisła - jest podstawowym ciekim decydującym o zasobach wód powierzchniowych na obszarze gminy. Szerokość Wisły na tym odcinku wynosi ok. 0,5-0,7 km przy głębokości ok. 3,0 m. Miejscowościami graniczącymi z brzegami rzeki są: Stońsk Dolny i Otłoczyn. Rzeka płynie w dużym stopniu naturalnym korytem, z namuliskami, łachami piaszczystymi i wysepkami, w dolinie zachowane są starorzecza i niewielkie torfowiska niskie; brzegi pokryte są mozaiką zarośli wierzbowych i lasów łęgowych, a także pól uprawnych i pastwisk. Miejscami dolinę Wisły ograniczają wysokie skarpy, na których utrzymują się murawy kserotermiczne i grądy zboczowe.

Rzeka Tążyna – stanowi lewobrzeżny dopływ Wisły, a jej długość w granicach gminy wynosi 24 km (całkowita 49,8 km). Tążyna przebiega głównie przez zachodnią część gminy i wzdłuż jej północnych granic. Ważniejszymi dopływami Tążyny są Tążyna I i Mała Tążyna. Rzeka ta odwadnia wysoczyznę polodowcową stanowiącą fragment Równiny Inowrocławskiej oraz część Kotliny Toruńskiej. Wody rzeki nie odpowiadają wymogom jakości nawet dla III klasy, głównie pod względem sanitarnym. Rzeka jest odbiornikiem ścieków m. in. z Aleksandrowa Kujawskiego i Służewa, a poprzez system rowów melioracyjnych również nieoczyszczonych ścieków z gospodarstw wiejskich nieskanalizowanych m. in. w gminach Zakrzewo i Koneck.

Przez obszar gminy oprócz Wisły i Tążyny przepływają mniejsze ciekі m.in: Dopływ z Ośniczewa, Dopływ z Żyrosławic, Dopływ z Kawęczyna, Kanał Parchański, Dopływ z Żółtowa, Dopływ z Broniszewa, Dopływ z Aleksandrowa Kujawskiego, Dopływ z Ciechocinka, dopływ z Walentynowa.

Cieki te stanowią śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną.

Fot. 1. Rozległa dolina rzeki Wisły - widok z obwałowań

Źródło: fotografia własna.

Fot. 2. Rzeka Tążyna

Źródło: fotografia własna.

4.6.2. Zbiorniki wodne

Obszar gminy pozbawiony jest dużych jezior. Na terenie gminy występuje kilka mniejszych jezior pełniących funkcję rekreacyjną, które zasilane są wodami powierzchniowymi. W południowo-wschodniej części gminy położone jest jezioro Ostrowąs, które jest największym zbiornikiem wodnym na terenie gminy (powierzchnia ok. 30 ha). Jedne z większych jezior położone jest również Goszczewie – jezioro Goszczewo. Na terenie gminy występują również inne większe zbiorniki wodne m.in. w Służewie. Ponadto na obszarze gminy znajdują się liczne oczka wodne będące zagłębieniami wyrobiskowymi albo pozostałością po eksploatacji torfu i kruszywa.

Fot. 3. Zagospodarowana przestrzeń parku podworskiego wzdłuż zbiornika we wsi Służewo

Źródło: fotografia własna.

4.6.3. Stan czystości wód powierzchniowych

Jakości wód powierzchniowych zagrażają głównie zanieczyszczenia o pochodzeniu antropogenicznym. Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych należą:

- źródła punktowe - ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, nielegalne zrzuty ścieków do rzek, cieków wodnych i rowów melioracyjnych, nieszczelne składowiska odpadów, oraz dzikie składowiska odpadów i nieszczelne szamba, z których zanieczyszczenia mogą infiltrować do gruntu,
- zanieczyszczenia obszarowe - zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych (poprzez stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin i wylewanie ścieków),
- zanieczyszczenia liniowe - zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg, oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

W gminie wiejskiej Aleksandrów Kujawski w 2017 r. planowano sprawdzić stan czystości wody w punkcie pomiarowym, znajdującym się w miejscowości Grabie - Dopływ z Żyrostawic (w miejscu ujścia do Tążyny). Niestety, nie wykonano klasyfikacji ze względu na wyschnięcie cieku. W 2016 r. oceniono czystość w dwóch punktach pomiarowych: na rzece Tążyna w miejscowości Wołuszewo oraz na Dopływie z Żołnowa w miejscowości Przybranowo. W pierwszym z nich ocena biologiczna klasyfikowała wodę do IV klasy, ocena fizykochemiczna została określona poniżej dobrej, ocena hydromorfologiczna – III klasa, stan/potencjał ekologiczny określono na słaby, stan chemiczny na dobry. W drugim z kolei ocena biologiczna klasyfikowała wodę do III klasy, ocena fizykochemiczna została określona poniżej dobrej, ocena hydromorfologiczna – III klasa, stan/potencjał ekologiczny określono na umiarkowany, stan chemiczny – nie określono.

Fot. 4. Zagospodarowana przestrzeń parku podworskiego wzdłuż zbiornika we wsi Służewo

Źródło: fotografia własna.

4.6.4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCZWP)

Ze względów funkcjonalnych, dla potrzeb planistycznych, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, na terenie kraju zostały wydzielone obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Teren gminy Aleksandrów Kujawski zawiera się w ośmiu z nich. Są to: RW2000172796499 – „Tążyna z Kanałem Parchańskim od dopływu z Nowego Dworu”, RW200017279669 – „Dopływ z Żołnowa”, RW2000172796729 – „Dopływ z Żyrostawic”, RW2000172796749 – „Dopływ z Broniszewa”, RW200017279676 – „Dopływ z Aleksandrowa Kujawskiego”, RW200017279689 – „Dopływ z Ciechoćka”, RW20001927969 – „Tążyna od Kanału Parchańskiego do ujścia”, RW2000212939 – „Wiśła od dopływu z Sierchowa do Wdy”.

Według oceny stanu jednolitych części wód rzek i sztucznych zbiorników zaporowych w latach 2010 - 2015 wykonanej w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych oraz w oparciu o opracowane wytyczne dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w sprawie wykonania oceny stanu jednolitych części wód rzek oraz zbiorników zaporowych, ocenie poddano sześć JCZWP występujących na terenie gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski: „Strawa”, „Tążyna z Kanałem Parchańskim od dopływu z Nowego Dworu”, „Dopływ z Żółnowa”, „Dopływ z Ciechocinka”, „Tążyna od Kanału Parchańskiego do ujścia Wisła od dopływu z Sierzchowa do Wdy”. Podstawą wykonania oceny były wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wód rzek, uzyskane przez specjalistów z wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w latach 2010 - 2015.

Zakres badań jest ograniczony do podstawowych wskaźników biologicznych i fizykochemicznych, wskaźników rozpoznanych w monitoringu diagnostycznym jako problematyczne oraz do wskaźników wynikających z lokalizacji obszarów chronionych w obrębie jednolitych części wód. Celem monitoringu operacyjnego jest ustalenie stanu JCWP oraz śledzenie zmian wynikających z programów działań, które zostały podjęte dla poprawy stanu tych wód. Podstawowy program operacyjny jest powtarzany z częstotliwością raz na 3 lata. Dodatkowe badania prowadzone są dla substancji priorytetowych ze stwierdzonym przekroczeniem wartości dopuszczalnych stężeń i dla substancji priorytetowych oraz specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, których źródło znajduje się w zlewni. Monitoring obszarów chronionych ustanawia się w celu ustalenia stopnia spełnienia dodatkowych wymogów, określonych w odrębnych przepisach, wynikających z funkcji pełnionych przez określoną jednolitą część wody lub dodatkowych zagrożeń, jakim jest poddana. Monitoring obszarów chronionych ma również ocenić wpływ źródeł antropogenicznych i sprawdzić skuteczność podjętych programów naprawczych. Częstotliwość prowadzenia monitoringu obszarów chronionych dostosowana jest do 3-letniego cyklu podstawowych badań monitoringu operacyjnego. Wyjątek stanowią JCWP, będące źródłem wody pitnej dla ludności, w których badania prowadzone są corocznie. Wyciąg wyników ww. oceny przedstawia poniższa tabela.

Tab. 18. Zestawienie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu JCWP występujących na terenie gminy w latach 2010-2015

Nazwa JCWP	Okres badań 2010 - 2015		
	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Strawa	umiarkowany	dobry	zły
Tążyna z Kanałem Parchańskim od dopływu z Nowego Dworu	słaby	-	zły
Dopływ z Żółnowa	umiarkowany	-	zły
Dopływ z Ciechocinka	umiarkowany	-	zły
Tążyna od Kanału Parchańskiego do ujścia	słaby	dobry	zły
Wisła od dopływu z Sierzchowa do Wdy	umiarkowany	dobry	zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Monitoringu środowiska w zakresie wód powierzchniowych i oceny stanu JCZWP w układzie dorzeczy w latach 2013 – 2015 – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Badawczy, oddział Morski w Gdyni.

Na podstawie wykonanych badań wykonanych w latach 2010-2015 stwierdzono zły stan JCWP objętych badaniami jest „zły” (na stan jednolitej części wody wpływ mają: ocena stanu/potencjału

ekologicznego, ocena stanu chemicznego i ocena spełnienia wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych; podstawową zasadą na wszystkich etapach oceny jest decydująca rola elementu o niższej klasyfikacji).

4.6.5. Źródła - wypływy wód podziemnych

Na terenie gminy nie występują naturalne wypływy wód podziemnych w postaci źródeł dające początek nowym ciekom powierzchniowym.

4.6.6. Mała retencja

Województwo kujawsko-pomorskie nie posiada aktualnego programu małej retencji. Ostatnim oficjalnym aktem prawnym związanym z „małą retencją” jest Program gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi na lata 2007-2015 podjęty uchwałą nr 60/793/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który składa się m.in. z „Aktualizacji programu retencjonowania wód powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego”. Celem przeprowadzenia aktualizacji była synteza programów małej retencji do 2015 r. dla byłych województw: bydgoskiego, toruńskiego oraz włocławskiego opracowanych w latach 1994-1997 oraz ich aktualizacja dla obecnego województwa. W ramach powyższych programów na terenie gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski wykonano do 2004 r. 2 budowle piętrzące na rzece Tążyna (27+900 km oraz 22+720 km) oraz jedną budowlę na cieku Tążyna Mała (0+950 km).

4.7. WARUNKI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIE – PRZYDATNOŚĆ GRUNTÓW

Przydatność gruntów dla budownictwa warunkuje rodzaj utworów występujących w podłożu i poziom występowania wód gruntowych. Obszar Polski w 80-90% pokrywają osady czwartorzędowe. O konkretnych warunkach budowlanych podłoża gruntowego decydują lokalne warunki geologiczno-inżynierskie. W obszarze gminy procesy geodynamiczne są mało intensywne i nie wpływają ujemnie na warunki budowlane.

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski grunty o korzystnych warunkach budowlanych występują w centralnej części w miejscowościach graniczących z miastem: wieś Rożno-Parcelle, Rudunki, Ośno, Konradowo, Zgoda, Stawki, Odolion oraz Łazieniec. Podłoże jest zbudowane przed wszystkim z piasków i glin lekkich związanych z wysoczyzną morenową. Utwory te są konsekwencją zlodowaceń północnopolskich i posiadają konsystencję półzwartą i twaroplastyczną.

Grunty o warunkach utrudniających budownictwo to obszary gruntów słabonośnych i grunty organiczne, grunty spoiste plastyczne i miękkoplastyczne – gliny, torfy, namuły, kreda jeziorna i gytie). Niekorzystne warunki budowlane na terenie gminy występują głównie w dolinie Tążyny w miejscowościach Nowy Ciechocinek i Wołuszewo, gdzie występują liczne ciekły oraz lokalne obniżenia terenu, w których zwierciadło wody gruntowej znajduje się na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t.

Do gruntów słabonośnych występujących na terenie gminy zalicza się torfy, namuły torfiaste i piaszczyste oraz mady rzeczne. Obszary występowania gruntów spoistych zwartych, półzwartych

twardoplastycznych, gruntów sypkich, w obrębie których zwierciadło wód gruntowych leży poniżej 2 m p.p.t. zakwalifikować można do rejonów o korzystnych warunkach budowlanych.

4.8. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

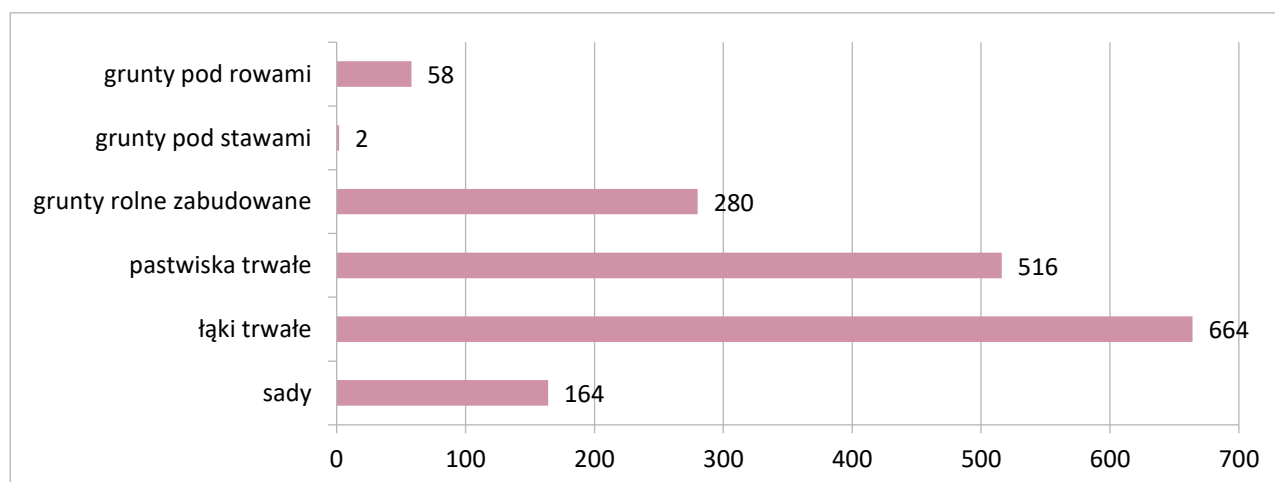
4.8.1. Struktura użytkowania

Dominującym sposobem użytkowania gruntów w gminie Aleksandrów Kujawski jest użytkowanie rolnicze. W jej granicach znajdują się duże zasoby gruntów rolnych, których udział w strukturze użytkowania wynosi 73,81% (9703 ha gruntów rolnych). W strukturze użytkowania gruntów rolnych dominują grunty orne. Udział użytków zielonych wynosi 12,16 % natomiast sadów niespełna 1,7 %. Charakterystyczny jest niewielki udział gruntów pod stawami wynoszący jedynie 0,02%. Struktura użytkowania gruntów odzwierciedla charakter rolnictwa w gminie - ukierunkowany na uprawy polowe oraz hodowlę, w którym znikomy udział ma rybactwo stawowe (oparte o stawy hodowlane), jak i sadownictwo.

Tab. 19. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie wg udziału form użytkowania ziemi w 2014 r.

Lp.	Forma użytkowania ziemi	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	grunty orne	8019	82,64
2	sady	164	1,69
3	łąki trwałe	664	6,84
4	pastwiska trwałe	516	5,32
5	grunty rolne zabudowane	280	2,89
6	grunty pod stawami	2	0,02
7	grunty pod rowami	58	0,60
Użytki rolne łącznie:		11735	73,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ryc. 23. Udział towarzyszących form użytkowania w strukturze użytkowania gruntów rolnych [ha]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Lasy i grunty leśne stanowią ważny element charakterystyki gospodarstw rolnych w Polsce, zarówno ze względów ekonomicznych (dodatkowe dochody gospodarstwa rolnych), jak przede wszystkim przyrodniczych (poprawa bioróżnorodności ekosystemów). W gminie Aleksandrów Kujawski lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują powierzchnię jedynie 2337 ha.

4.8.2. Warunki glebowe

Przydatność rolniczą gleb określają klasy bonitacyjne wyróżnione na podstawie następujących kryteriów: budowa profilu glebowego (typ i podtyp gleby, rodzaj, gatunek, miąższość poziomu próchnicznego i zawartość próchnicy, skład chemiczny gleby i jej odczyn, oglejenie, właściwości fizyczne); stosunki wilgotnościowe uwarunkowane położeniem w terenie; wysokość bezwzględna.

W granicach gminy Aleksandrów Kujawski występują gleby płowe rozciągające się na zachód od miasta Aleksandrów Kujawski. Gleby te tworzą przeważnie kompleksy żytnie bardzo dobre lub pszenne dobre. Na południe od miasta Aleksandrów Kujawski rozciąga się strefa występowania czarnych i szarych ziem. Gleby te należą do jednych z najbardziej urodzajnych gleb na terenie gminy. Na utworach aluwialnych w dolinie Wisły wykształciły się mady. Występują one jedynie na najniższych położonych tarasach, gdzie ciągną się wąskim pasem po obu stronach doliny i tworzą kompleks żytni dobry lub słaby. Jedynie niektóre z nich są użytkowane jako grunty orne, w większości są przeznaczane pod tereny użytków zielonych. We wschodniej części gminy występują gleby słone tzw. sołonczaki. Są one związane z obecnością słonych wód gruntowych, a ich zasięg przestrzenny ograniczony jest do stref towarzyszących wysadom solnym. Występują we wschodniej części gminy, w okolicy Słońska.

Obok przydatności rolniczej o wartości użytkowej gleb świadczy ich wartość bonitacyjna. Duży udział w powierzchni gminy (ok. 27 %) zajmują gleby wysokich klas bonitacyjnych II i III. Zalegają one głównie w rejonie wsi: Grabie, Opoczki, Opoki, Zduny, Przybranowo, Poczalkowo, Przybranówek, Służewo, Broniszewo, Ośno Drugie, Łazieniec, Plebanka, Słomkowo i Ostrowąs. Na obszarze gminy brak jest gleb I klasy bonitacyjnej.

4.8.3. Klasy bonitacyjne i kompleksy rolniczej przydatności gleb

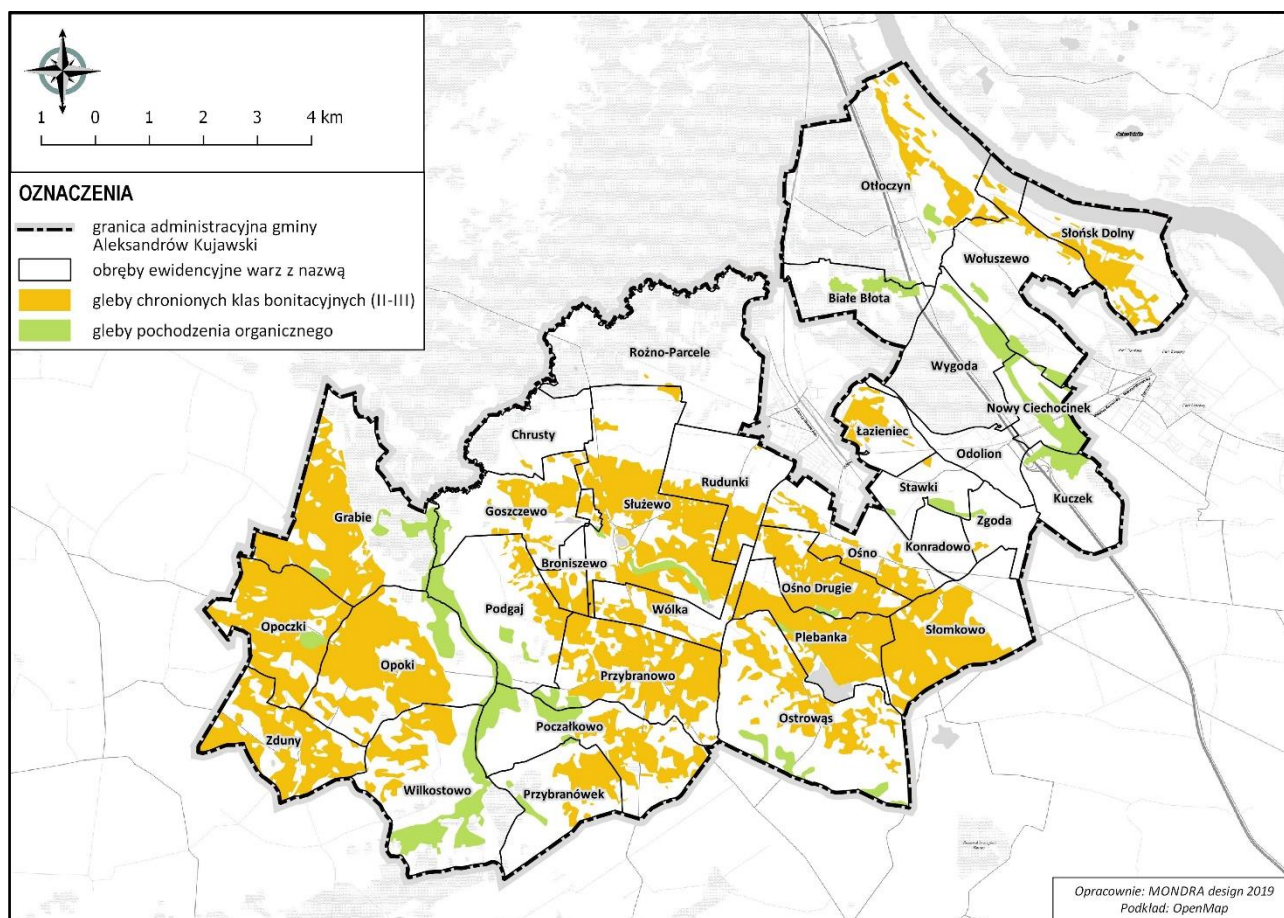
Szacunkową wartość użytkową gleb dla gospodarki rolnej określa bonitacja, czyli podział gleb na klasy przydatności. Grunty orne podzielono na 9 klas bonitacyjnych (od klasy I – gleby orne najlepsze, zasobne w składniki pokarmowe, łatwe do uprawy i umożliwiające osiągnięcie wysokich plonów szlachetnych roślin uprawnych, po klasę VIz – gleby pod zalesienia, bardzo ubogie i nieprzydatne dla rolnictwa). W Polsce grunty orne mają przede wszystkim gleby zaliczane do klas średnich i słabych.

W gminie przeważają gleby dobre do uprawy, wysoki klas bonitacyjnych II i III, które zajmują ponad 27% powierzchni gminy. Na analizowanym obszarze występują one przede wszystkim w zachodniej, centralnej i południowej części gminy. Na obszarze gminy dominują kompleksy glebowe o bardzo dobrej i dobrej przydatności rolniczej:

- 1 – kompleks pszenno-żytni bardzo dobry – 1,5 % powierzchni gminy,
- 2 – kompleks pszenno-żytni dobry – 18,85 %,
- 3 – kompleks pszenno-żytni wadliwy – 0,58 %,
- 4 – kompleks żytni bardzo dobry (pszenno – żytni) – 17,0 %.

Kompleksy trwałych użytków zielonych na obszarze gminy to: 1z – użytki zielone bardzo dobre i dobre – 0,04 % powierzchni gminy, 2z – użytki zielone dobre 6,53 %, 3z – użytki zielone słabe

i bardzo słabe – 3,95 %. Kompleksy od 1 do 4 występują głównie w sołectwach: Grabie, Opoczki, Opoki, Przybranowo, Służewo, Poczalkowo, Plebanka, Słomkowo oraz Słońsk Dolny.

Ryc. 24. Obszary gleb chronionych klas bonitacyjnych (II - III)

Źródło: opracowanie własne na podstawie map glebowo-rolniczych obszaru gminy.

4.8.4. Uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne rolnictwa

Ze względu na charakter produkcji rolniczej szczególnie ważną determinantą są uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne. W niniejszym Studium w celu określenia uwarunkowań przyrodniczych posłużono się waloryzacją rolniczej przestrzeni produkcyjnej, natomiast w celu określenia uwarunkowań ekologicznych - wskazano udział obszarów prawnie chronionych.

Uwarunkowania przyrodnicze - waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej opisana przez wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej odzwierciedla potencjał przestrzeni produkcyjnej, wynikający z warunków naturalnych. Wskaźnik ten został opracowany w Instytucie Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Stanowi wskaźnik zintegrowany, bazujący na wskaźnikach cząstkowych, uwzględniających czynnik klimatyczny, wilgotnościowy, morfologiczny i jakościowy gleb. Stanowi podstawę oceny środowiska przyrodniczego z punktu widzenia wzrostu produkcyjnego rolnictwa.

Wskaźnik jakości rolniczej przydatności gleb wyniósł średnio dla Polski 66,6 pkt w 100-punktowej klasyfikacji i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem terytorialnym w układzie województw

- od 55,0 pkt w podlaskim do 81,6 w opolskim. Dla województwa kujawsko - pomorskiego jest wysoki i wynosi 71,0 pkt. W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski jakość i przydatność rolnicza gleb została określona na poziomie 68,2 pkt.

Wskaźnik dla gminy Aleksandrów Kujawski wskazuje na dość korzystne warunki przyrodnicze rolnictwa - wskaźnik jest nieco niższy niż średnia dla województwa. Obszar gminy charakteryzują bardzo dobre warunki klimatyczne i agroklimatyczne (rzeźba terenu), umiarkowane stosunki wodne oraz dobre warunki glebowe.

Gmina Aleksandrów Kujawski jest zaliczana do regionów predysponowanych do rozwoju rolnictwa z uwagi na uwarunkowania środowiska naturalnego: wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy wynosi 68,2, czyli wartość jest wyższa nieznacznie niż średni wskaźnik dla województwa kujawsko- pomorskiego (71,0) natomiast o 2,2 pkt. wyższy od średniej krajowej (66,6).

Tab. 20. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jednostka administracyjna	Wskaźnik bonitacji				Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (WRPP)
	Jakości i przydatności rolniczej gleb	Agroklimatu	Rzeźby terenu	Warunków wodnych	
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6
województwo kujawsko - pomorskie	54,5	9,2	4,0	3,4	71,0
powiat aleksandrowski	53,3	9,0	4,7	3,4	70,4
gmina Aleksandrów Kujawski	51,5	9,0	4,6	31	68,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski, JUNG Puławy.

Uwarunkowanie ekologiczno-przyrodnicze

Udział oraz rozmieszczenie terenów chronionych jest istotnym czynnikiem warunkującym ocenę środowiska przyrodniczego dla potrzeb rolnictwa z punktu widzenia realizacji postulatów ekologizacji i zrównoważonego rozwoju rolnictwa. W granicach gminy Aleksandrów Kujawski znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej oraz Obszary Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły PLB04003 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012. Czynniki te zaczynają odgrywać coraz większą rolę, w szczególności w kontekście polityki unijnej, wiążącej się z odejściem od rolnictwa przemysłowego (intensywnego) w stronę rolnictwa prośrodowiskowego (rolnictwo zrównoważone, integrowane oraz ekologiczne). Wiąże się to z realizacją koncepcji rolnictwa wielofunkcyjnego - z nadaniem większego znaczenia działaniom służącym ochronie środowiska i zasobów biotycznych, organizacji życia rolników i powiązania rolnictwa z działalnością nierolniczą na wsi.

4.8.5. Uwarunkowania ekonomiczne rolnictwa

Struktura agrarna gospodarstw

Strukturę agrarną rolnictwa określa wielkość gospodarstw i formy ich własności. W gminie znajduje się ponad 918 gospodarstw rolnych, średnia wielkość jednego gospodarstwa rolnego wynosi 9,37 ha gruntów, w tym 8,66 ha użytków rolnych. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych kształtuje się następująco (wg. Spisu Rolnego 2010):

- gospodarstwa o powierzchni do 1 ha – 178 - 19,39 %
- gospodarstwa o powierzchni od 1 ha do 5 ha - 294 – 32,02 %
- gospodarstwa o powierzchni od 5 ha do 10 ha - 178 – 19,39 %
- gospodarstwa o powierzchni od 10 ha do 15 ha - 110– 11,98%
- gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha -158 – 17,22 %

W gminie wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą największą grupę stanowią gospodarstwa małe o powierzchni od 1 ha do 5 ha. Na obszarze gminy funkcjonuje także 158 gospodarstw o powierzchni znajdującej się w przedziale powyżej 15 ha. Pod względem formy własności dominują gospodarstwa indywidualne.

Kierunki produkcji rolniczej

Gmina Aleksandrów Kujawski jest gminą typowo rolniczą, a tereny produkcji rolniczej stanowią dominującą część jej obszaru. Grunty orne zajmują powierzchnię 8019 ha, co stanowi ok 61% powierzchni gminy. Na terenie gminy dominuje gospodarka indywidualna.

Zgodnie ze strukturą upraw rolniczych w gminie, w produkcji roślinnej największą część zajmują rośliny alimentacyjne oraz uprawy roślin bulwiastych. Podstawowymi roślinami alimentacyjnymi uprawianymi na terenie sołectwa są zboża, a tym głównie pszenica ozima i żyto oraz mieszanki zbożowe. Wśród roślin bulwiastych dominuje burak cukrowy. Powierzchnie zasiewów w gminie wg PSR GUS w 2010 r. wyniosły: zboża ogółem: 4 766,54 ha, ziemniaki 184,47 ha, buraki cukrowe 464,51 ha, rzepak i rzepik 305,9 ha, strączkowe jadalne na ziarno 21,65 ha i warzywa gruntowe 379,58 ha.

Chów zwierząt gospodarskich

W gospodarstwach rolnych w zależności od celu produkcji prowadzi się chów zwierząt gospodarskich takich jak: bydło, trzoda chlewna, owce, konie (coraz rzadziej jako siła pociągowa, coraz częściej w rekreacji), kozy, kury, kaczki i gęsi. W grupie zwierząt gospodarskich, których chów rozwinął się na terenie gminy należy wymienić: bydło, trzodę chlewną oraz drób. Chów bydła i trzody chlewnej należy do najważniejszych działów produkcji w rolnictwie polskim. Prowadzony jest na obszarze całego kraju, jednak z różnym natężeniem, co wynika z uwarunkowań przyrodniczych, agrarnych, urbanizacyjnych itp.

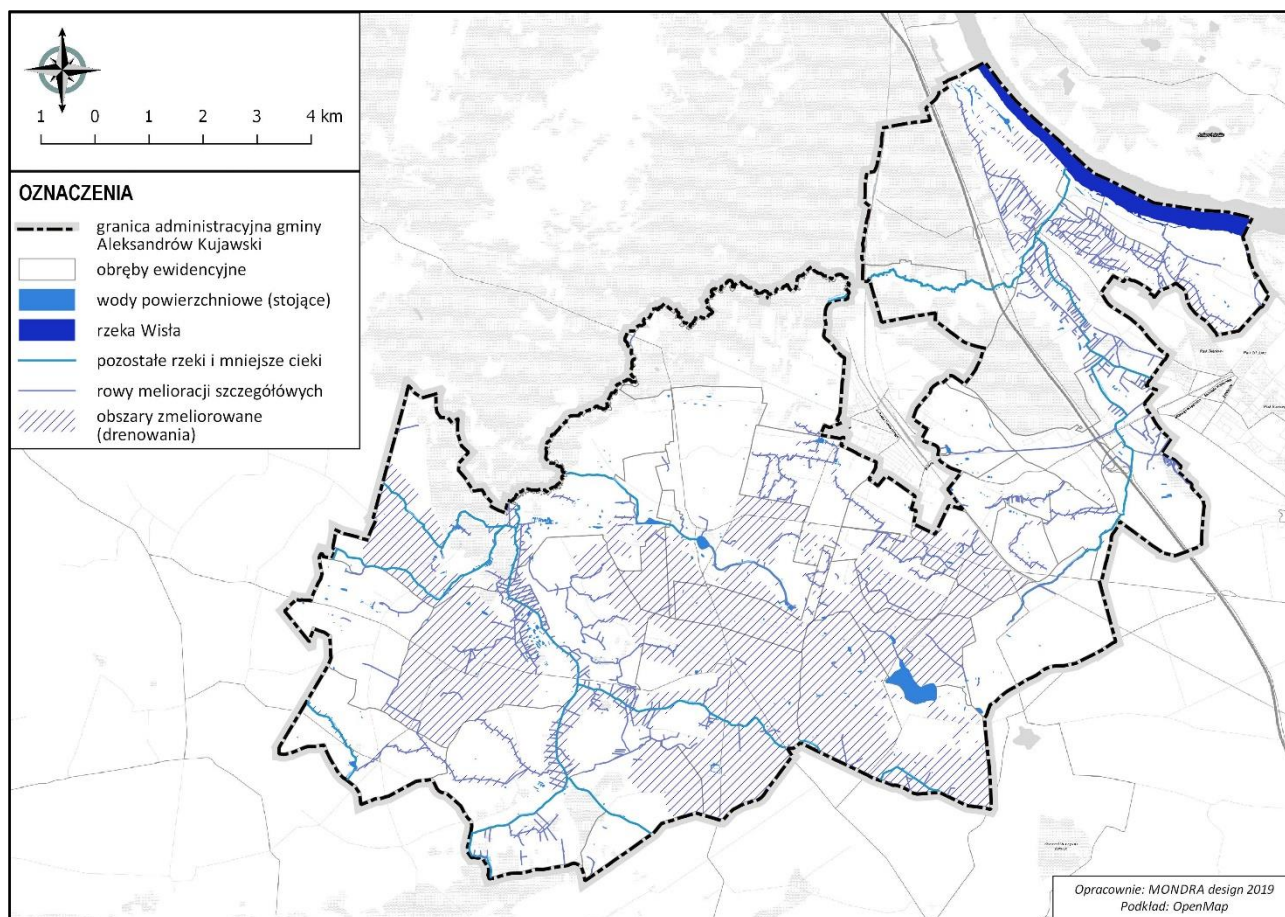
W gminie Aleksandrów Kujawski według danych PSR 2010 było 10 831 sztuk trzody chlewnej. Chów był prowadzony w 294 gospodarstwach rolnych. Chów bydła prowadzony był w 391 gospodarstwach, w tym w 302 hodowane były krowy. W 2010 r. na terenie gminy było 3 500 sztuk bydła, w tym niecałe 30 % stanowiły krowy. Większość gospodarstw utrzymuje krowy w celu produkcji

mleka. Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski hodowlą drobiu zajmuje się 497 gospodarstw. Największe gospodarstwa zajmujące się hodowlą drobiu w gminie znajdują się w miejscowościach: Otłoczyn, Wygoda, Nowy Ciechocinek, Kuczek, Rudunki oraz Chrusty.

Gospodarka wodna w rolnictwie - melioracje

Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Urządzeniami melioracji wodnych są: rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi, stacje pomp służące wyłącznie do celów rolniczych, ziemne stawy rybne, groble na obszarach nawadnianych, systemy nawodnień grawitacyjnych, systemy nawodnień ciśnieniowych. Natomiast utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w których jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych.

Na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracji wodnych terenów rolnych o funkcjach odwadniających, których lokalizację ilustruje rycina zamieszczona poniżej.

Ryc. 25. Szczegółowe urządzenia melioracji wodnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych systemu „GeoMelio” (Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi), mapy topograficznej w skali 1:10 000.

³ zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

Na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracji wodnych terenów rolnych o funkcjach odwadniających. Około połowa obszaru gminy Aleksandrów Kujawski jest zmeliorowana urządzeniami szczegółowymi melioracji wodnych o funkcji odwadniającej. Systemem wód powierzchniowych uzupełnia rozbudowana sieć rowów melioracyjnych.

4.9. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.9.1. Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Gmina Aleksandrów Kujawski jest położona w mezoregionie Pojezierzy Wielkopolskich (III.20), wchodzącym w skład Krainy Wielkopolsko - Pomorskiej. Kraina Wielkopolsko – Pomorska zajmuje obszar 71,5 tys km., co stanowi 23 % powierzchni kraju. Zajmuje ona środkową część Polski zachodniej, głównie w granicach województw: kujawsko – pomorskiego, wielkopolskiego i lubuskiego. Na terenie krainy wyróżnia się 35 mezoregionów. Większość krainy znajduje się w tzw. pasie wysoczyzn jeziornych, odznaczających się występowaniem pagórków morenowych oraz rozległych równin morenowych poprzedzielanych kotlinami dolinnymi. W krainie występują głównie grądy środkowoeuropejskie w odmianie śląsko-wielkopolskiej i suboceaniczny bór sosnowy. Grądy dominują w centralnej i wschodniej części krainy, natomiast środkowoeuropejskie bory sosnowe w części zachodniej i północnej. Mezoregion Pojezierzy Wielkopolskich zajmuje obszar 11 416 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 18%. Na obszarze mezoregionów występują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate, rzadziej równinne i faliste. Wysokość terenu kształtuje się w granicach 75-100 m n.p.m. Dominującymi utworami geologicznymi są plejstocenyjskie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe. Krajobrazy roślinne mają układ mozaikowy. W części zachodniej i środkowej jest krajobraz borów mieszanych i grądów, na pozostałym terenie dominują krajobrazy grądowe.

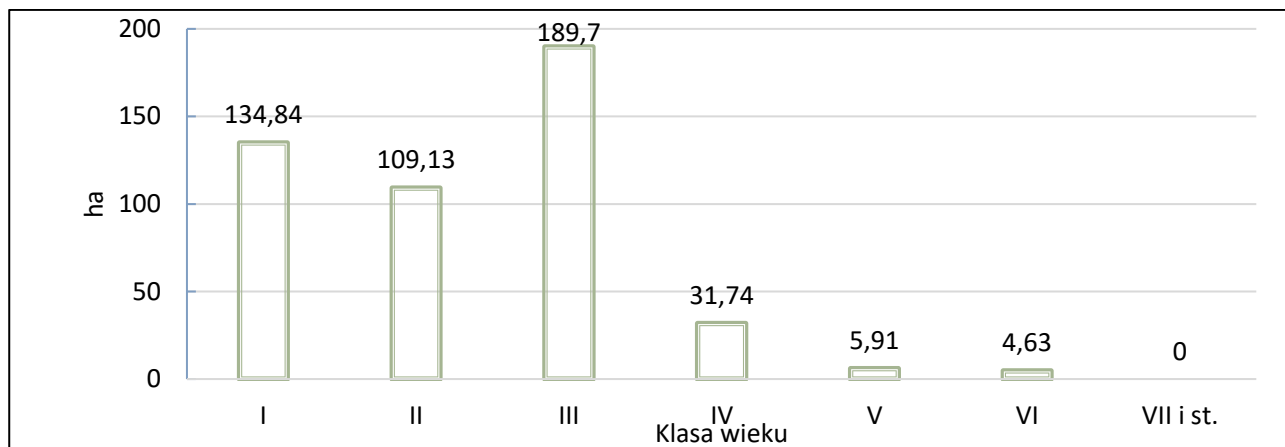
Lesistość regionów:

KRAINA WIELKOPOLSKO – POMORSKA 35,2%	MEZOREGION POJEZIERZY WIELKOPOLSKICH (III.20) – 16,0%
	GMINA ALEKSANDRÓW KUJAWSKI – 16,6%

4.9.2. Rozmieszczenie i struktura własności

Gmina Aleksandrów Kujawski stanowi gminę o niewielkiej lesistości, która wynosi 16,6 %. Choć jest ponad dwukrotnie wyższa od lesistości powiatu aleksandrowskiego (7,4%) jest znacznie mniejsza od lesistości dla województwa kujawsko - pomorskiego (23,5%). Tereny leśne zajmują powierzchnię 2146,9 ha, w tym lasy własności Skarbu Państwa 1635,6 ha, lasy gminne 26,3 ha, lasy własności prywatnej 485,0 ha. Tak mała powierzchnia leśna oraz wynikające z niej rozdrobnienie kompleksów w znaczny sposób utrudniają gospodarowanie lasami. W użytkowaniu gruntów przeważają grunty rolne, a urodzajniejsze ziemie są zdominowane przez gospodarkę rolną. Rozmieszczenie lasów w granicach gminy jest nierównomierne, a większość kompleksów jest rozdrobniona. Zwarte kompleksy leśne występują przede wszystkim w północnej i zachodniej części gminy.

W drzewostanie lasów wyraźnie dominuje udział III grupy wiekowej (41-50 lat oraz 51-60 lat). Najmniejszy udział w strukturze wieku ma drzewostan w wieku 101-120 lat, obejmujący powierzchnię 4,63 ha, oraz drzewostan w wieku 91-100 lat, obejmujący powierzchnię 5,91 ha. Na terenie gminy nie odnotowano drzewostanu o wieku powyżej 120 lat.

Klasa I – drzewostan w wieku 1-10 / 11-20
Klasa II – drzewostan w wieku 21-30/31-40
Klasa III – drzewostan w wieku 41-50 / 51-60
Klasa IV – drzewostan w wieku 61-70 / 71-80
Klasa V – drzewostan wieku 91-100
Klasa VI – drzewostan wieku 101-120
Klasa VII – drzewostan wieku 121-140

Ryc. 26. Powierzchnia drzewostanu lasów wg klas i podklas (ha)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uproszczonych Planów Urządzeniowych Lasów Prywatnych.

4.9.3. Typy siedliskowe i skład gatunkowy

Las stanowi układ ekologiczny (ekosystem), wiążący współzależnościami żywe organizmy leśne (biocenozę) z miejscem ich bytowania – siedliskiem (ekotopem). Najtrwalszym elementem tego systemu jest siedlisko, które określa w głównej mierze przyrodnicze warunki produkcji leśnej.

Kompleksy leśne występujące na terenie gminy Aleksandrów Kujawski stanowią zwarte powierzchnie lasów mieszanych i monokultur sosnowych. Jedynie wzdłuż rzeki Tążyny zachowały się większe skupienia lasów liściastych, występują tu głównie lasy olszowe i wierzbwotopolowe. W kierunku południowym od Tążyny wykształciły się lasy grabowe, które obecnie porastają dolinę rzeki. Na siedlisku boru mieszanego przeważają monokultury sosnowe. Dominującym typem siedlisk w lasach występujących na terenie gminy jest bór świeży, bór mieszany świeży, a także las mieszany świeży i las świeży. Charakterystyka dominujących siedlisk przedstawia się następująco:

- **bór świeży (Bśw)**, to siedlisko roślin, z którymi występują domieszkowy lub współpanujący świerk o podobnej bonitacji. Towarzyszą im brzozy, głównie brodawkowate. Siedlisko to powstaje na żwirach i piaskach luźnych, świeżych na ogół bez wody i oglejenia w zasięgu profilu glebowego, niekiedy z oznakami słabego oglejenia i z wodą krótkookresową. Siedlisko to tworzy się przede wszystkim z gleb bielicowych. Runo tworzą krzewinki i mchy.

- **bór mieszany świeży (BMśw)** to siedlisko drzewostanów mieszanych z dominującą sosną lub świerkiem, zwykle II bonitacji. Domieszkę tworzy najczęściej dąb szypułkowy, buki i jodły. Towarzyszą im modrzew, brzozy i inne drzewa, zwłaszcza lekko nasienne. Ten typ siedliska powstaje przeważnie na glebach świeżych nieoglejonych. Są to gleby piaszczyste często z wkładkami lub cienkimi warstwami mocniejszych utworów lub z głęboko położonymi glinami. Gleby bielcowe. Runo boru jest w dużej mierze podobne do runa boru świeżego: tworzą się mchy, krzewinki i paprocie. Różnica polega na występowaniu w nim gatunków roślin, które znajdują minimalne warunki do życia w borach mieszanych.
- **las mieszany świeży (LMśw)** to siedlisko dosyć żyzne, o nadmiernym uwilgotnieniu gleb. Poziom wody gruntowej znajduje się poniżej zasięgu profilu glebowego. Drzewostan lasów mieszanych tworzą gatunki liściaste i iglaste. Główną rolę lasotwórczą odgrywają dąb szypułkowy i bezszypułkowy, buk, sosna, świerk, jodła, modrzew i grab. W domieszce występują liściaste gatunki lekkonasienne. Lokalny skład drzewostanu zależy od klimatycznych zasięgów drzew, ilości opadów i specyfiki gleby oraz od rodzaju czynności gospodarczych. Siedliska lasów mieszanych tworzą się na glebach rdzawych i brunatnych oraz bielcowych. Runo siedlisk lasu mieszanego świeżego tworzy roślinność trawiasto-paprociowo-zielna. Borówki i mchy są nieobecne lub nieliczne.
- **las świeży (Lśw)** to wysokoprodukcyjne siedlisko pozwalające hodować najcenniejsze gatunki liściaste i iglaste w wielogatunkowych buczynach, dąbrowach i lasach grabowo – dębowych, czyli grądach. Na tym siedlisku bardzo dobrą jakością i zdrowotnością odznaczają się rosnące pojedynczo drzewa iglaste. Gleby powstają ze żwirów, piasków, glin, pyłów i iłów. Roślinność pokrywająca dno lasu jest bujna, wielogatunkowa, trawiasto – paprociowo-zielna. Zbiorowisko boru mieszanego świeżego tworzą przede wszystkim dąb i sosna z domieszką buka i brzozy oraz modrzewia, klonu i jawora. Bór świeży charakteryzuje się dominacją sosny z domieszką brzozy, natomiast w olsach dominuje olsza czarna z domieszką brzozy, jesionu i świerka.

4.9.4. Lasy objęte ochroną prawną

Lasy pod względem ekologicznym mają nieoceniony udział w utrzymaniu równowagi ekosystemów, zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej stwarzając schronienie dla zwierząt. Mają one również duże znaczenie w ochronie bilansu wodnego obszaru gminy, poprawy jakości powietrza oraz ochrony gleb. Lasy ochronne to lasy nie objęte ochroną prawną, uznane za ochronne na terenie obrębu leśnego. Ze względu na cel i zakres pełnionej funkcji wyróżnia się typy ochronne lasów. Na obszarze gminy znajdują się kompleksy lasów wodochronnych, glebochronnych oraz ochronnych związanych z ochroną stref uzdrowisk oraz obszarów stref uzdrowiskowych.

Lasy wodochronne mają na celu ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, pełnią funkcje regulatora stosunków hydrologicznych w ziemi i na obszarze wododziałów. Za lasy wodochronne uznaje się lasy występujące u źródeł rzeki potoków, wzdłuż rzek, potoków, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych, na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych, w obszarach stref ochronnych ujęć i źródeł wody, na siedliskach wilgotnych i bagiennych. Lasy te zajmują powierzchnię ok. 88,36 ha. Zlokalizowane są one na obszarach lasów państwowych w obrębach: Białe Błota, Odolion, Stawki, Kuczek i Ośno.

Lasy glebochronne mających na celu ochronę gleb przed zmywaniem lub wyjąłowieniem. Znajdują się one w obrębach: Otłoczyn, Białe Błota, Rożno-Parcele, Wygoda, Chrusty i Grabie.

Na terenie gminy zlokalizowane są również kompleksy lasów ochronnych związanych z ochroną stref uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej, które w obszarze gminy występują na terenach następujących obrębów geodezyjnych: Białe Błota, Wygoda oraz Nowy Ciechocinek – zajmują powierzchnię ok. 1152,44 ha.

4.9.5. Lasy gospodarcze – wielofunkcyjne

Lasy gminy stanowią wyłącznie lasy gospodarcze, nazywane wielofunkcyjnymi. Przeznaczeniem tych lasów jest produkcja surowca oraz źródło zaopatrzenia ludności w drewno. Współczesne pojmowanie produkcji surowca drzewnego jest oparte na pełnym wykorzystaniu możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych, traktowanych jako wielofunkcyjne ekosystemy, których prawidłowe funkcjonowanie jest zapewnione przez racjonalną gospodarkę leśną.

4.9.6. Stan zdrowotny lasów i ich przydatność turystyczna

Kompleksy leśne w gminie zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię, jednak ich stan zarówno zdrowotny jak i sanitarny jest zadowalający i nie budzi zastrzeżeń. Na terenie lasów nie wydzielono stref uszkodzenia przemysłowego. Stan sanitarny jest zadowalający, sporadycznie występujący posusz jest usuwany na bieżąco pod nadzorem Nadleśnictw.

Kompleksy leśne charakteryzują się słabym stopniem uszkodzeń drzewostanów. Defoliacja jest niska i spowodowana głównie czynnikami antropogenicznymi. Są nimi: rekreacja, zbiór owoców leśnych i grzybów, itp. Możliwe jest również wystąpienie czynników abiotycznych. Zazwyczaj są to szkody powodowane przez silne wiatry (załomy, wykroty), obfite opady śniegu (łamanie gałęzi, drzew) i pożary.

4.9.7. Zalesienia gruntów porolnych

Zalesienia gruntów porolnych są uwarunkowane przyrodniczo, w szczególności jakością gleb. Terenami predysponowanymi do zalesień są tereny słabych klas bonitacyjnych oraz tereny w sąsiedztwie terenów leśnych. Na obszarze gminy gleby VIz klasy bonitacyjnej zajmują powierzchnię ok. 96 ha, a gleby VI klasy bonitacyjnej zajmują powierzchnię ok. 81,70 ha. Grunty najniższej klasy bonitacyjnej łącznie zajmują niecałe 0,06% powierzchni gminy. Znaczne rozczłonkowanie gruntów leśnych w Polsce wymagają działań zmierzających do zmniejszenia dysproporcji przestrzennych, poprzez łączenie małych kompleksów leśnych w większe struktury oraz kształtowanie granicy polno-leśnej. W obszarze gminy nie są realizowane zalesienia terenów porolnych. Obszarami szczególnie kwalifikowanymi są obszary gruntów przyległych do rozdrobnionych siedlisk leśnych o niskiej klasie bonitacyjnej.

4.10. BIORÓŻNORODNOŚĆ - FAUNA I FLORA

Świat zwierzęcy na obszarze gminy Aleksandrów Kujawski charakteryzuje się dużą różnorodnością. W dolnym biegu Wisły występują liczne gatunki ptaków oraz większość z notowanych na obszarze kraju gatunków ssaków oraz niewielkie ilości popularnych kiedyś gatunków ryb wędrownych. Dla migracji zwierząt szczególne znaczenie mają kompleksy leśne sąsiadujące z rzeką, naturalne zbiorowiska roślinne oraz obszary ekstensywnie użytkowane rolniczo. Duża powierzchnia wód powierzchniowych sprzyja bytowaniu ryb, a szczególnie gatunków pospolitych takich jak: szczupak, leszcz, okoń, karp, węgorz, płoć, ukleja. Na terenie gminy występują owady żyjące w różnym środowisku. Są to m.in.: paż królowej, paż żeglarz, biegacze: skórzasty, leśny, ogrodowy, kozioróg dębosz, modliszka. Płazy są reprezentowane przede wszystkim przez: żaby, ropuchy oraz kumaki. Na omawianym obszarze z gatunków gadów występują: jaszczurka zwinka oraz padalce i zaskrońce. W miejscowości Grabie i Goszczewo znajdują się miejsca gniazdowania jaskółki brzegówki, gatunku, który na terenie Polski objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. Do gatunków zwierzyny grubej należy zaliczyć szczególnie zwierzynę bytującą na terenach leśnych lub na pograniczu lasu i pól. Należą do nich: jeleń, sarna europejska oraz dzik. Do zwierzyny drobnej występującej na terenie gminy to piżmak, dzikie kaczki, dzikie gęsi, gołąb grzywacz, słonka, kuna domowa, tchórz, zając, jenot, bażant i kuro-patwa.

Fot. 5. Łabędzie na zbiorniku wodnym we wsi Przybranowo

Źródło: fotografia własna.

Flora na obszarze gminy, z uwagi na duży udział pól uprawnych, jest reprezentowana przez rośliny związane z gospodarką człowieka oraz spontaniczne zbiorowiska towarzyszące. Zadrzewienia śródpolne mają zazwyczaj charakter olsów z dominującą olszą czarną. Na obszarze gminy występują zbiorowiska chwastów upraw zbożowych na skałach niewapiennych, cechujących się różnym stopniem żyzności i wilgotności, najlepiej wykształcone w uprawach ozimych. W dolinach cieków występują żyzne i higrofilne zbiorowiska olsowe, jesionowo – olsowe i wiązowo – jesionowe, ściśle powiązane z występowaniem wód płynących. Azonalnym elementem – niezwiązanym z określoną strefą klimatyczno-roślinną - występującym na obszarze gminy są również gatunki halofilne związane ze specyficznymi siedliskami (szczególnie w rejonie Ciechocinka i Słońska). Są to rośliny słonolubne związane z naturalnymi lub sztucznymi wpływami wód zasolonych. Wśród zbiorowisk azonalnych można wyróżnić także zbiorowiska roślinności przywodnej, występującej w dolinach rzek oraz w okolicy jezior i oczek wytopiskowych, a także zbiorowiska torfowisk niskich występujące głównie w dolinie rzeki Tążyny. W lasach dominują zbiorowiska mieszane typowe dla obszarów Niżu Środkowoeuropejskiego. Do najliczniejszych gatunków tworzących zbiorowiska leśne należą sosna pospolita i dąb.

4.11. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.11.1. Obszary i obiekty o walorach przyrodniczych prawnie chronione

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski występują następujące formy ochrony przyrody, ustanowione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej**, ustanowiony uchwałą nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN Nr 3, poz. 22), obecnie regulowany uchwałą nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej
- **Obszary Natura 2000:**
 - Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dyrektywa Ptasia),
 - Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 (Dyrektywa Siedliskowa),
 - Ciechocinek PLH040019 (Dyrektywa Siedliskowa),
- Użytki ekologiczne (12 szt.) – 3 pastwiska, 2 bagna, 7 łąk,
- Pomniki przyrody (8 szt.) - dwa dęby i 6 lip,

Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej - obszar obejmujący tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Fragment tego obszaru znajduje się w części wschodniej gminy i obejmuje swym zasięgiem obręb: Słońsk Dolny, Wołuszewo, Białe Błota, Wygoda, Nowy Ciechocinek, Łazieniec, Stawki, Odolion., Kuczek, Zgoda, Konradowo oraz fragmenty Otłoczyna i Słomkowa, czyli tereny pradoliny rzeki Wisły, która jest jednocześnie osią hydrologiczną dla opisywanego terenu. Charakterystycznym elementem klimatycznym opisywanego terenu jest stosunkowo duży udział cisz

akustycznych (związanych z brakiem wiatru) wynoszący dla Ciechocinka 20%. Bardzo interesującym i decydującym o funkcji terenu jest mikroklimat ciechociński. Jest to zjawisko powstałe między innymi w wyniku połączenia naturalnych predyspozycji z działalnością człowieka - budowa i eksploatacja tężni solankowych.

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy mamy do czynienia zarówno z obszarem specjalnej ochrony ptaków – „**Dolina Dolnej Wisły**” oraz specjalnymi obszarami ochrony siedlisk „**Nieszawska Dolina Wisły**” oraz „**Ciechocinek**”. Obszar „Nieszawskiej Doliny Wisły” pokrywają się z obszarem „Doliny Dolnej Wisły” za wyjątkiem fragmentu obrębu Otłoczyn, który objęty jest wyłącznie obszarem związanym z ochroną siedlisk. Obydwa obszary występują w obrębach Otłoczyn (część północno wschodnia), Wołuszewo i Słońsk Dolny (część północna). W obrębie Słońsk Dolny, w jego południowej części, występuje również mały fragment obszaru Natura2000 „Ciechocinek”.

„Dolina Dolnej Wisły” PLB040003

Jest obszarem specjalnej ochrony ptaków, Typ Ostoi J (Dyrektywa Ptasia). Jej całkowita wielkość wynosi 33 559 ha powierzchni. Ochroną w ramach tego obszaru został objęty odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, od Włocławka do Przegaliny, zachowujący naturalny charakter i dynamikę rzeki swobodnie płynącej. W obszarze występują co najmniej 44 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W obszarze „Doliny Dolnej Wisły” na uwagę zasługuje także bogata fauna zwierząt kręgowych oraz flora roślin naczyniowych (ok.1350 gatunków) z licznymi gatunkami zagrożonymi i prawnie chronionymi, silnie zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym zachowane różne typy łągów, a także cenne murawy kserotermiczne.

„Nieszawska Dolina Wisły” PLH040012

Jest obszarem specjalnej ochrony siedlisk, Typ Ostoi K⁴ (Dyrektywa Siedliskowa). Obejmuje on swoim zasięgiem obszar całkowity o powierzchni 3 891,7 ha. Nieszawska Dolina Wisły obejmuje 22,5 km odcinek Wisły wraz z terenami zalewowymi (706-728,5 km biegu rzeki) - między Nieszawą, a ujściem Drwęcy. Granice tego obszaru przebiegają wzdłuż krawędzi skarpy tarasu zalewowego oraz wałów przeciwpowodziowych. Podłoże tarasu zalewowego stanowią mady, przy czym w pobliżu koryta rzeki występują piaski i mady piaszczyste, a dalej mady średnie i ciężkie. Przy średnim stanie wód teren zajmuje koryto rzeki z wynurzającymi się okresowo piaszczysto-mulistymi ławicami, które porasta efemeryczna roślinność (*Bidentetea tripartitii*, *Isoeto-Nanojuncetea*). Nieco wyniesione i okresowo zalewane są tereny nadbrzeżne z wyspami, częściowo połączone ze stałym lądem przez groble poprzeczne (Kępa Dzikowska). Występują tu także ciągi starorzeczy, w których rozwija się roślinność wodna, a na brzegach szuwały. Obwałowania usypane w XX wieku osłaniają większą część lewego brzegu i niewielką prawego. Obecnie znaczna część terenów nadrzecznych pokryta jest mozaiką ziołorośli i krzewów.

⁴ Typ ostoi K – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty częściowo przecinający się obszarem specjalnej ochrony ptaków

Część terenów zalewanych zajmują łąki i pastwiska. Powierzchnia muraw kserotermicznych na południowo-zachodnich piaszczystych zboczach i bliskich im ciepłolubnych okrajków (*Geranion sanguinei*, *Origanetalia*) po zaprzestaniu wypasania, wykaszania i wypalania ulega ciągłemu zarastaniu, w większości przez sosnę. Obecnie przeważają drzewostany sosnowe pochodzące z nasadzeń. Łęgi olszowo-jesionowe (*Ficario-Alnetum*, *Alno-Ulmion*) z fragmentami olsów (*Ribeso nigri-Alnetum*, *Alnion glutinosae*) występują na bardzo niewielkich powierzchniach na zatorfionych obrzeżach doliny i źródłiskach. Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łęgowych i całej mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz związanej z nią fauny. Na terenach zalewowych, poza wałem przeciwpowodziowym, znajdują się najbogatsze w Polsce stanowiska halofitów - ich koncentracja występuje w Ciechocinku wokół tężni halofilów zasolonych cieków. Obszar obejmuje część ekologicznego korytarza Wisły, który został identyfikowany jako teren priorytetowy dla ochrony w sieciach ECONET i IBA (*Important Bird Areas*), ważnego dla migracji wielu gatunków. W wodach ostoi Nieszawska Dolina Wisły potwierdzono występowanie 6 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, występuje tu również 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, a teren ostoi jest fragmentem niezwykle ważnego regionalnego korytarza ekologicznego.

„Ciechocinek” PLH040019

Obszar w niewielkim fragmencie znajduje się w obszarze gminy Aleksandrów Kujawski. Jego znacząca część obejmuje tereny gminy Ciechocinek. Obejmuje fragment łąk nadwiślańskich i pól uprawnych między tak zwanym „wałem wstecznym” (groblą biegnącą od wschodniego skraju tężni III i północnego tężni I, w kierunku warzelni soli), rowem melioracyjnym i drogą dojazdową do dawnej rzeźni miejskiej oraz bezpośrednie otoczenie tężni III. W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody „Ciechocinek”, w którym chronione są zespoły słonorośli. Halofity, wśród nich soliród zielny (*Salicornia herbacea*, *Spergularia salina*, *Puccinellia distans* i *Glaux maritima*) występują również wokół tężni III. Gatunkami charakterystycznymi siedliska są: *Salicornia europaea*, *Spergularia salina*, *Puccinellia distans*, *Aster tripolium*, *Atriplex prostrata* ssp. *prostrata* var. *salina*. Przy zmniejszeniu się zasolenia podłoża siedlisko może być zasiedlane przez gatunki ekspansywne o szerokiej amplitudzie ekologicznej np. *Phragmites australis* i *Elymus repens*, których obecność stwierdzono w obszarze. Siedlisko funkcjonuje w postaci kilku niewielkich płatów po zaledwie kilka m² każdy (stopień zachowania struktury III) Zbiorowisko z solirodem występuje w obrębie rezerwatu halofitów „Ciechocinek” oraz w parku tężniowym przy podstawie tężni III (po stronie północnej). Obszar występowania siedliska w rezerwacie ogranicza się głównie do rowu odprowadzającego wody burzowe spod tężni.

Użytki ekologiczne tzn. obszary będące pozostałością ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych - w gminie wyodrębniono użytki ekologiczne będące pastwiskami, łąkami oraz bagnami. Większość użytków ekologicznych stanowią łąki i pastwiska położone przy północnej granicy gminy w sąsiedztwie rzeki Tążyna (obręb Rożno-Parcele). Jeden użytek ekologiczny obejmuje natomiast bagno w obrębie Grabie. Zestawienie użytków ekologicznych zawiera tabela poniżej.

Tab. 21. Wykaz i ogólna charakterystyka użytków ekologicznych

Pow. [ha]	Obręb ewid.	Opis lokalizacji	Forma własności, zarządca	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis
1,43	24	Rożno - Parcele	Nadleśnictwo Gniewkowo	19.11.1998 r.	Rozporządzenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 1/2004 z dnia 19.01. 2004 r.	PsV - Pastwisko
0,14				19.11.1998 r.		ŁV - Łąka
0,79				19.11.1959 r.		ŁV - Łąka
0,64				19.11.1959 r.		ŁV - Łąka
0,1				19.11.1959 r.		ŁV - Łąka
1,02				19.11.1959 r.		ŁV - Łąka
0,56				19.11.1959 r.		PsV - Pastwisko
4,24				19.11.1959 r.		PsVI - Pastwisko
0,2				19.11.1998 r.		Bagno
0,61				19.11.1998 r.		ŁIV - Łąka
1,02				19.11.1998 r.		ŁIV - Łąka
2,24	8	Grabie	Nadl. Gniewkowo	19.11.1998 r.		Bagno

Źródło: opracowano na podstawie danych z urzędu gminy Aleksandrów Kujawski.

Na obszarze gminy występują również pomniki przyrody, czyli pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie, aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

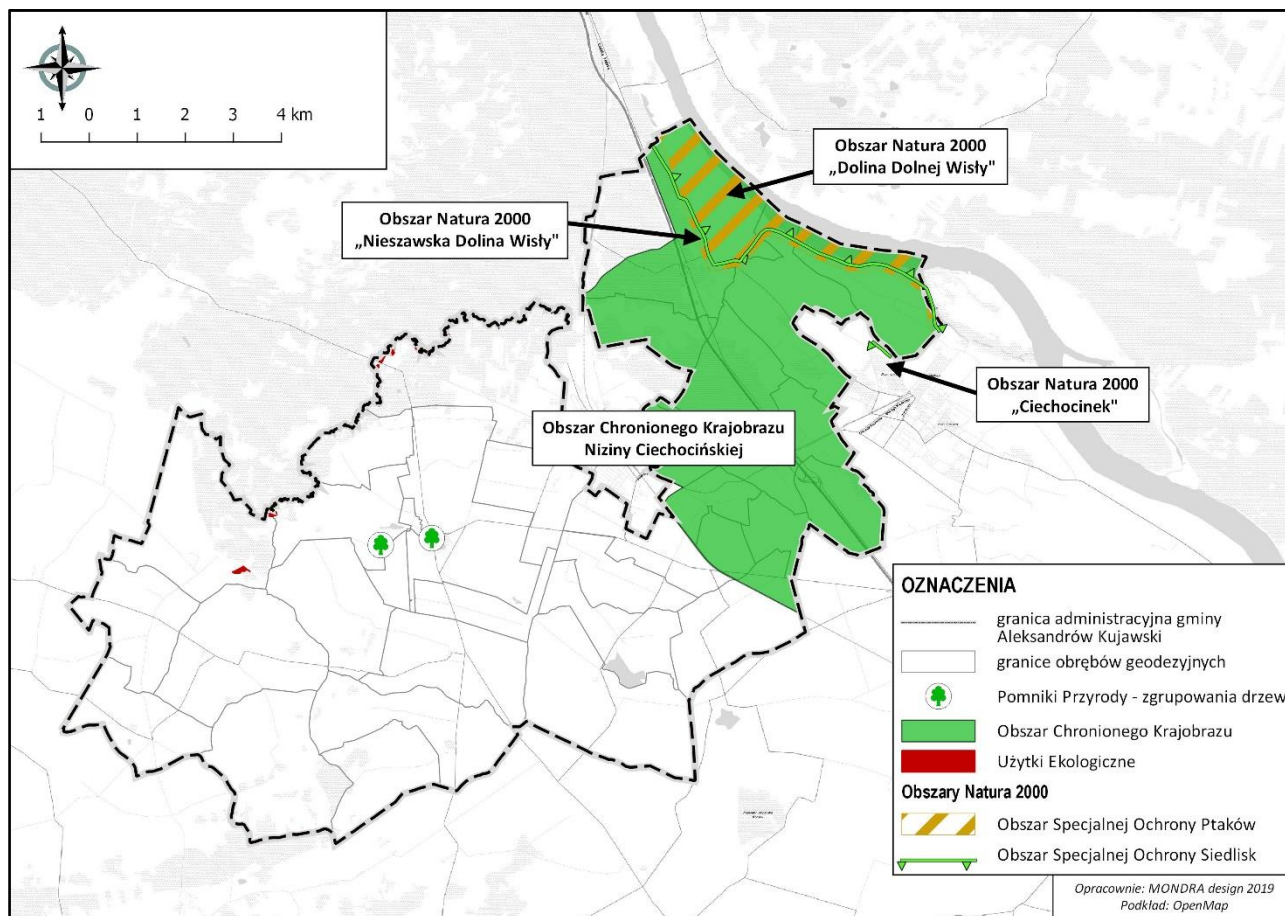
W gminie Aleksandrów Kujawski ustanowiono 8 pomników przyrody (drzewa i ich skupiska), zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 22. Wykaz i ogólna charakterystyka pomników przyrody

Lp.	Nazwa	Obwód [cm]	Wys. [m]	Obręb ewid.	Opis lokalizacji	Data utworzenia	Podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego
1	Lipa	280	15-20	28	Służewo, Parafia Rzymsko - Katolicka	31.12.1959r.	Decyzja nr 261/59 z dnia 31.12.1959 r. PWRN w Bydgoszczy
2	Lipa	300	15-20				
3	Lipa	240	15-20				
4	Lipa	300	15-20				
5	Lipa	380	15-20				
6	Dąb	360	15				Decyzja nr 263/59 z dnia 31.12.1959 r. PWRN w Bydgoszczy
7	Dąb	290	20				
8	Lipa	290	25				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu gminy Aleksandrów Kujawski oraz danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Pomniki przyrody są zlokalizowane na terenach kościelnych, występują w dwóch skupiskach – na terenie kościoła parafialnego w Służewie oraz na terenie cmentarza parafialnego w Służewie.

Ryc. 27. Formy ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.geoserwis.gdos.gov.pl

4.11.2. Zagrożenia stanu środowiska

Zagrożenie zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego

W gminie - ze względu na jej rolniczy charakter (brak większych obiektów przemysłowych) - emisja zanieczyszczeń do atmosfery jest niewielka. Źródłami zaopatrzenia mieszkańców w ciepło są lokalne kotłownie oraz ogrzewanie piecowe emitujące zanieczyszczenia punktowe. Wielkość emisji uzależniona jest od wielkości terenów zabudowanych poszczególnych wsi. Pod względem zanieczyszczeń liniowych, istotnym czynnikiem jest transport - w szczególności drogi krajowe (w szczególności autostrada A1), wojewódzkie oraz drogi powiatowe. Przestrzenne rozmieszczenie emisji liniowych zanieczyszczeń jest ściśle powiązane z rozmieszczeniem szlaków komunikacyjnych. Na terenie gminy nie prowadzi się pomiarów stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, natomiast najbliższa stacja pomiarowa znajduje się w mieście Aleksandrowie Kujawskim.

Na terenie gminy występują również pojedyncze obiekty służące do chowu drobiu na skalę przemysłową, które generują uciążliwości zapachowe. Ich lokalizacja natomiast ogranicza wpływ zanieczyszczenia na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, dzięki lokalizacji w obszarach o rozproszonej zabudowie oraz w okolicach terenów leśnych.

Zagrożenie hałasem – stan klimatu akustycznego

Hałas to jeden z czynników, które kształtują komfort życia ludności na danym obszarze. Głównymi źródłami hałasu jest komunikacja i przemysł oraz hałas komunalny.

Zagrożeniem dla klimatu akustycznego obszaru opracowania jest głównie hałas generowany przez system komunikacyjny. Potencjalnym źródłem hałasu jest sieć komunikacyjna, w tym droga krajowa autostrada A1 przebiegająca przez wschodnią część gminy oraz drogi wojewódzkie nr 466 i 450. Czynnikiem wpływającym na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość pojazdów i ich stan techniczny, położenie drogi oraz rodzaj i stan nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, a także charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy.

Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. wykonany na podstawie zarządzenia nr 38 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 1 września 2014 r., obejmował między innymi odcinek autostrady A1 od węzła „Toruń Południe” do węzła „Ciechocinek” oraz od węzła „Ciechocinek do węzła Włocławek Północ”. Średni dobowy ruch roczny na tych odcinkach pojazdów silnikowych (SDRR) w 2015 r. na odcinku autostrady A1 od węzła „Toruń południe” do węzła „Ciechocinek” wynosił 20 723 poj./dobę, a od węzła „Ciechocinek” do węzła „Włocławek Północ” – 22 002 poj./dobę. Z analizy danych wynika, że na wskazanym odcinkach autostrady A1 duży udział ma ruch o charakterze gospodarczym (ok 30% ruchu pojazdów stanowią samochody ciężarowe ogółem – lekkie samochody ciężarowe, samochody ciężarowe bez przyczep i samochody ciężarowe z przyczepami). Ruch samochodów ciężarowych, a w szczególności samochodów ciężarowych z przyczepami ma decydujący wpływ na proces niszczenia nawierzchni oraz klimat akustyczny w otoczeniu dróg.

Generalny Pomiar ruchu został również wykonany dla drogi krajowej nr 91 na odcinkach Toruń-Nowy Ciechocinek – Włocławek. Wg danych zamieszczonych w raporcie z pomiaru - większy ruch panuje na odcinku Toruń - Nowy Ciechocinek (10 131 pojazdów/doba) względem odcinka Nowy Ciechocinek – Włocławek (4891 pojazdów na dobę). Udział samochodów ciężarowych we wszystkich pojazdach silnikowych jest natomiast wyższy na odcinku Nowy Ciechocinek – Włocławek (27% względem 20%).

Liniowych źródłem wprowadzającym hałas może być również dźwięk generowany przez transport szynowy – kolejowy. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 18 relacji Kutno-Piła Główna, odcinek Włocławek – Brzezie Toruń Główny, która jest dwutorowa i zelektryfikowana oraz linia nr 245 relacji Aleksandrów Kujawski – Ciechocinek, również zelektryfikowana, lecz jednotorowa. Pierwsza z nich jest znaczenia pierwszorzędowego, a druga miejscowego, co odzwierciedla się w panującym natężeniu ruchu składów pociągów – ruch jest znacznie większy na linii nr 18.

Poza układem komunikacyjnym (drogowym i kolejowym) na terenie opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują inne potencjalne źródła hałasu: zakłady przemysłowe, obiekty usługowe czy lotniska.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

Poprzez pola elektromagnetyczne, zgodnie z ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozumie się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach

od 0 Hz do 300 GHz. Do podstawowych źródeł emisji pól elektromagnetycznych do środowiska należą stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w latach 2006-2017 przeprowadził, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku badania, poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku nie zostały przeprowadzone na terenie administracyjnym gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski. Najbliższe punkty pomiarowe znajdowały się w części miejskiej Aleksandrowa Kujawskiego – przy ul. Spółdzielczej 13a oraz w miejscowości Ciechocinek. Powyższe wyniki pomiarów monitoringowych wskazują, że wartości natężenia PEM (promieniowania elektroenergetycznego) w środowisku utrzymują się na niskich poziomach - nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej wartości składowej elektrycznej (maksymalnej i średniej arytmetycznej), a także dopuszczalnej maksymalnej gęstości mocy pola.

Źródłem promieniowania niejonizującego na terenie gminy są m.in. dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV relacji GPZ Ciechocinek – GPZ Toruń Południe oraz GPZ Ciechocinek – Gniewkowo, sieć napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz dwie stacje bazowe telefonii komórkowej.

W celu ochrony przed nadmiernym promieniowaniem, należy prowadzić monitoring natężenia promieniowania elektroenergetycznego i dążyć do utrzymywania poziomów promieniowania poniżej wartości dopuszczalnych. Dla linii elektroenergetycznych, masztów telekomunikacyjnych i radiolinii przebiegających przez teren opracowania należy wyznaczyć pasy technologiczne (strefy bezpieczeństwa), zgodnie z przepisami odrębnymi i w uzgodnieniu z właściwym zarządcą sieci, w obrębie którego obowiązują szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w użytkowaniu.

4.11.3. Powiązania przyrodnicze

Gmina Aleksandrów Kujawski należy do obszarów, w których występują prawnie chronione walory przyrodnicze. Na terenie gminy są ustanowione formy ochrony przyrody zarówno dotyczące obszarów tj: Obszar Chronionego Krajobrazu „Niziny Ciechocińskiej”, Obszary Natura 2000 (Dyrektywa Ptasia oraz Siedliskowa) oraz użytki ekologiczne. Z punktowych form ochrony przyrody na terenie gminy występuje 8 pomników przyrody (drzewa).

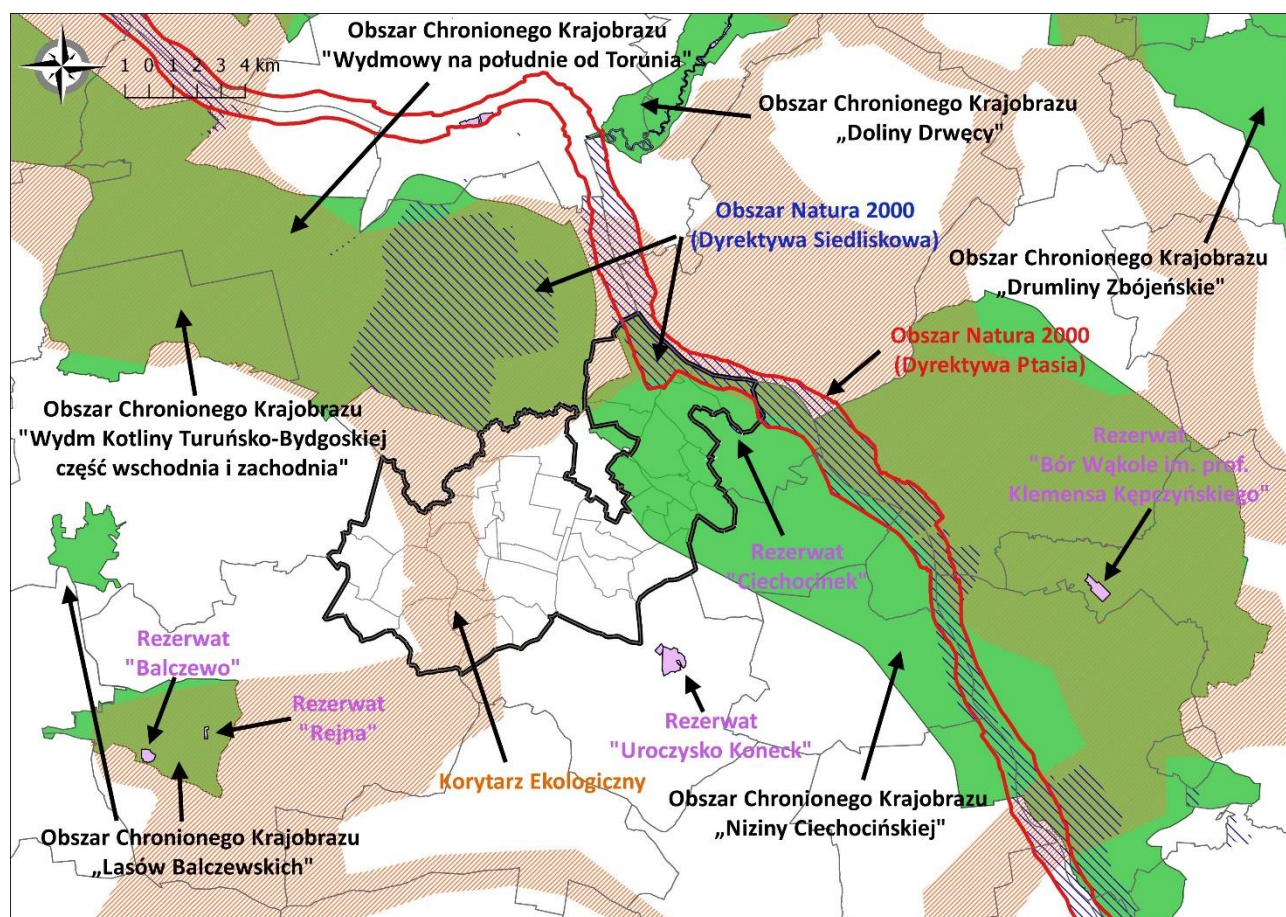
Obszar Chronionego Krajobrazu „Niziny Ciechocińskiej” obejmuje swym zasięgiem część wschodnią gminy: od granicy administracyjnej z gminą miejską Aleksandrów Kujawski w kierunku wschodnim i stanowi udział ok. 9,5% powierzchni całego obszaru. Pozostała część obejmuje swym zasięgiem gminy: Bobrowniki, Lubanie, Fabianki, Raciążek, Ciechocinek, Czernikowo, Nieszawa, Lipno (gmina wiejska), Waganiec, Aleksandrów Kujawski (gmina miejska).

W części północno-wschodniej gminy znajdują się obszary Natura 2000, które obejmują swym zasięgiem tereny wzdłuż rzeki Wisły wraz z terenami zalewowymi. Obszary te mają duże znaczenie dla środowiska, ponieważ stanowią powiązaną sieć terenów zapewniających ochronę gatunkową

flory i fauny (w szczególności ptactwa). Ponadto przy granicy z Ciechocinkiem znajduje się mały fragment obszaru Natura 2000 „Ciechocinek” (Dyrektywa Siedliskowa), którego głównym zadaniem jest ochrona halofitów.

Na terenie gminy wyznaczono również fragmenty korytarzy ekologicznych, zgodnie z opracowaniem Zakładu Badania Ssaków PAN w Białowieży (Instytut Biologii Ssaków, Białowieża 2012 r.): „Dolina Dolnej Wisły”, „Puszcza Bydgoska”, „Puszcza Bydgoska – Dolina Wisły” istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Przebieg korytarzy ekologicznych jest powiązany z dolinami rzeki Wisły oraz Tążyny.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy, przy północnej jej granicy, znajduje się obszar Chronionego Krajobrazu „Wydmy na południe od Torunia”, a w dalszej odległości „Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej część wschodnia i zachodnia”. Obszary obejmują tereny kompleksu wydm śródlądowych i pól wydmych. W odległości niespełna kilometra od granic administracyjnych gminy jest zlokalizowany Rezerwat „Uroczysko Koneck” wraz z jego otuliną.

Ryc. 28. Powiązania przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoserwis.gdos.gov.pl

Powiązanie przyrodnicze z otoczeniem następuje poprzez dobrze rozwinięty system przyrodniczy, którego głównym elementem są korytarze ekologiczne przebiegające wzdłuż rzeki Wisły i Tążyny, zapewniające ekologiczne powiązanie terenu z kompleksami leśnymi zlokalizowanymi poza terenem gminy oraz z cennymi przyrodniczo Obszarami Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich i Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej (część wschodnia i zachodnia). Korytarze ekologiczne są to ele-

menty łącznikowe systemu przyrodniczego, łączące obszary węzłowe i węzły, oraz system przyrodniczy w funkcjonalną całość. Korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Tążyny na terenie gminy poprzecinany jest siecią dróg gminnych i drogą powiatową, które stanowią istotne bariery dla zachowania ciągłości systemu przyrodniczego obszaru i powiązań przyrodniczych z otoczeniem. Ponadto przez wschodnią część gminy przebiega autostrada A1 i droga krajowa nr 91, które ograniczają powiązanie wewnętrzne w obszarze korytarza ekologicznego wyznaczonego we wschodniej części gminy.

4.11.4. Grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku działalności człowieka oraz klęsk żywiołowych

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przez grunty zdegradowane i zdewastowane należy rozumieć:

grunty zdegradowane - grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała w szczególności w wyniku pogorszenia warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, także wadliwej działalności rolniczej;

grunty zdewastowane - grunty, które utraciły całkowicie wartość użytkową;

grunty zanieczyszczone - gleba lub grunt jeżeli stężenie chociażby jednej substancji przekroczyło wartość dopuszczalną - wartość dopuszczalna zależy od aktualnej lub planowanej funkcji analizowanego terenu.

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie znajdują się obszary zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powierzchniowej eksploatacji kopalni, wymagające rekultywacji ani inne grunty zdegradowane lub zdewastowane w wyniku działalności człowieka lub w wyniku klęsk żywiołowych. Po zakończeniu eksploatacji złóż, objętych koncesjami na wydobywanie będzie wymagana ich rekultywacja, zgodnie z ustaleniami wydanych koncesji i przepisami odrębnymi.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. DZIEDZICTWO ARCHEOLOGICZNE

Dziedzictwo archeologiczne jest świadectwem zmian, jakie zachodziły w obrębie gminy we wszystkich dawnych dziedzinach życia ludności - formach osadnictwa, sposobie budowy domów, zdobywania pożywienia i surowców, z których wytwarzano przedmioty codziennego użytku, broń, ozdoby, czy części stroju, a także systemie wierzeń i innych przejawach kultury duchowej. Głównym źródłem przekazu są zachowane zabytki archeologiczne.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - zabytkiem archeologicznym jest zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nim wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Lokalizacja stanowisk archeologicznych w gminie Aleksandrów Kujawski wskazuje na fakt, że główną ośią osadniczą gminy była dolina rzeki Tążyna oraz tereny zlokalizowane w obszarze Dopytwy

spod Broniszewa w okolicach miejscowości Służewo i Ostrowąs. W gminie najstarsze ślady osadnictwa (z okresu paleolitu schyłkowego) reprezentuje stanowisko w Wołuszewie, a z okresu paleolitu-mezolitu stanowisko w Stawkach. Na terenie gminy znajduje się łącznie 552 stanowiska archeologiczne z okresu od epoki kamienia do epoki żelaza (okres prehistoryczny) do czasów średniowiecza.

Do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego wpisano 2 zabytki archeologiczne, zgodnie z tabelą poniżej.

Tab. 23. Obiekty i obszary ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Nr na rysunku.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Rejestr Zabytków
2	Grabie	Dwór obronny Pomianów Grabskich	ok. 1400 – k. XIV – do 2 poł. XV w.	30.12.1993- C/142
6	Początkowo	Dwór szlachecki tzw. Grodzisko Sarmackie na terenie parku Podworskiego	2 poł. XVII w. lub przełom XVII i XVIII w. – do poł. XIX w.	1993.12. 30– C/145

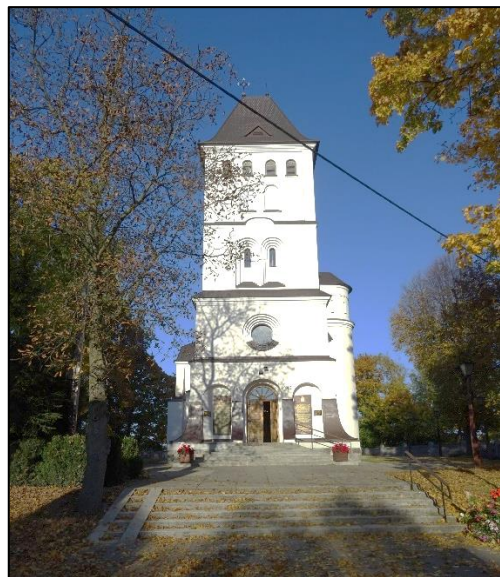
5.2. ZABYTKI OBJĘTE PRAWNĄ FORMĄ OCHRONY

W gminie Aleksandrów Kujawski ochroną poprzez wpis do Rejestru Zabytków województwa kujawsko-pomorskiego objęto 8 obiektów i obszarów zabytkowych, zgodnie z tabelą zamieszczoną poniżej. Lokalizację obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków wskazano na części graficznej Studium.

Tab. 24. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomości województwa kujawsko-pomorskiego.

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr rejestru	Data decyzji
1	Cmentarz parafialny rzym-kat. (parafia w Służewie)	Goszczewo	A/1309	09.08.1990
2	Kościół parafialny p.w. św. Wacława	Grabie	A/461	28.01.1930
3	Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP wraz terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia (zgodnie z zał. do decyzji)	Ostrowąs	A/475	23.01.1995
4	Zespół dworsko-parkowy	Ostrowąs	A/1486	20.10.1987
5	Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia (zgodnie z zał. do decyzji)	Otłoczyn	A/478	23.01.1995
6	Kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela	Służewo	A/463	16.08.1957
7	Park dworski	Służewo	A/1536	28.07.2009
8	Zespół dworski	Zduny	A/1210	20.10.1987

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WKZ.

**Fot. 6. Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP w Ostrowaśie,
ujęty w Rejestrze zabytków województwa kujawsko-pomorskiego**

Źródło: fotografia własna.

**Fot. 7. Kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela w Służewie,
ujęty w Rejestrze zabytków województwa kujawsko-pomorskiego**

Źródło: fotografia własna.

5.3. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

Ewidencja zabytków gminy Aleksandrów Kujawski, na czas sporządzenia niniejszego Studium, obejmuje 148 obiektów i obszarów, stanowiących obiekty architektury i budownictwa, obiekty techniki, jak i miejsca pamięci, tereny zieleni urządzonej i elementów zieleni kompotowej oraz obiekty małej architektury (kapliczki, figury religijne). Wykaz obiektów i obszarów ujętych w GEZ gminy Aleksandrów Kujawski zawiera poniższa tabela.

Tab. 25. Obiekty i obszary ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Nazwa obiektu / obszaru	Miejscowość	Ulica, nr	Czas powstania
Zespół kościoła parafialnego				
1.	Kościół parafialny p.w. św. Wacława*	Grabie	----	XVI w. poł. ok.
2.	Plebania		----	2 poł. XIX w.
3.	Ogrodzenie przy kościele parafialnym p.w. Św. Wacława		----	-----
4.	Starodrzew przy kościele parafialnym p.w. Św. Wacława		----	-----
5.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki:			
6.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki: historyczne nagrobki,	Grabie	----	k. XIX w.
7.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki - ogrodzenie murowano – żelazne		----	
8.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki: starodrzew		----	
Zespół dworsko-parkowy:				
9.	Rządcówka, ob. szkoła	Grabie	34	1936
10.	Budynek gospodarczy szachulcowy przy szkole		34	1936
11.	Park dworski		-----	poł. XIX w.
12.	Dwór obronny Pomianów Grabskich (dwór uległ zniszczeniu)	Grabie	-----	-----
13.	Karczma, ob. sklep	Grabie	2A	4 ćw. XIX w.
14.	Kapliczka przydrożna - krzyż przydrożny	Kuczek	obok alei dębowo - jesionowej	1 poł. XX w.
15.	Aleja dębowo – jesionowa	Kuczek	droga nr 11, zielony szlak turystyczny „Krystyna” do Ciechocinka	2 poł. XIX w.
16.	Cmentarz żydowski	Łazieniec	os. Parkowa II miasta Aleksandrów	poł. XIX w.
17.	Dom nr 7	Nowa Wieś (Rudunki)	-----	-----
18.	Kapliczka przydrożna, nr 11	Nowa Wieś (Rudunki)	-----	-----
19.	Dom drewniany	Nowy Ciechocinek	6	ok. 1850
20.	Dom z częścią inwentarską	Nowy Ciechocinek	9	pocz. XX w.
21.	Kapliczka przydrożna z figurą NMP	Nowy Ciechocinek	-----	ok. poł. XX w.
22.	Mogiła zbiorowa z okresu II wojny światowej z pamiątkowym głazem	Odolion, obręb Wygoda	-----	1939 - 1945
23.	Cmentarz ewangelicki: historyczne nagrobki, brama, starodrzew	Odolion, obręb Nowy Ciechocinek	-----	k. XIX w.
Zespół dworsko-parkowy				
24.	Dwór	Opoczki	-----	1914
25.	Park dworski		-----	k. XIX w.
26.	Kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej	Opoczki	-----	1946
27.	Szkoła	Opoki	43	1913
28.	Kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej	Opoki	-----	1946
Zespół dworsko-parkowy				
29.	Dwór*	Ostrowąs	-----	1 poł. XIX w.

30.	Park dworski*		----	
31.	Budynek gospodarczy IV*		----	
Zespół kościoła parafialnego:				
32.	Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP*	Ostrowąs	----	----
33.	Starodrzew*		----	----
34.	Ogrodzenie*		----	----
35.	Plebania		80	1 poł. XX w.
Cmentarz parafialny rzymskokatolicki:				
36.	Historyczne nagrobki	Ostrowąs	----	XIX w k.
37.	Kaplica		----	pocz. XX w.
38.	Starodrzew		----	----
39.	Kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej	Ostrowąs	----	1946
Zespół dworsko-parkowy:				
40.	Dwór	Ośno	----	2 poł. XVIII w.
41.	Park dworski	Ośno	----	pocz. XIX w.
42.	Aleja klonowa	Ośno	----	----
43.	Układ ruralistyczny	Otłoczyn	----	----
Zespół kościoła parafialnego:				
44.	Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz terenem przykościelnym w granicach ogrodzenia (zgodnie z zał. do decyzji)*	Otłoczyn	----	1900-1906
45.	Ogrodzenie kościoła*		----	XX w pocz.
46.	Starodrzew*		----	
47.	Pastorówka	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 36	ok.1900
48.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki: historyczne nagrobki, starodrzew	Otłoczyn	----	k. XIX w.
49.	Cmentarz ewangelicki: historyczne nagrobki, starodrzew	Otłoczyn I (ob. Białe Błota)	obok nr 10	k. XIX w.
50.	Cmentarz ewangelicki: historyczne nagrobki, starodrzew II	Otłoczyn II	----	k. XIX w.
51.	Cmentarz ewangelicki: historyczne nagrobki, starodrzew III	Otłoczyn III	----	k. XIX w.
Zespół dworca kolejowego:				
52.	Dworzec kolejowy	Otłoczyn	Toruńska	k. XIX w.
53.	Dom dróżnika – nastawnia kolejowa		----	ok.1900
54.	Dom pracowników kolei 1		Toruńska 12	1900-1908
55.	Dom pracowników kolei 2 z budynkiem gospodarczym		Toruńska 10	1900-1908
56.	Dom pracowników kolei 3 z budynkiem gospodarczym		Toruńska 8	1900-1908
57.	Dom pracowników kolei 4 z budynkiem gospodarczym		Pocztowa 1	1900-1908
58.	Dom pracowników kolei z budynkiem gospodarczym		Pocztowa 4	1900-1908
59.	Dom pracowników kolei		Toruńska 4	1900-1908
60.	Dom pracowników kolei		Toruńska 2	1900-1908

61.	Pocztą		Pocztowa 2	ok.1900
62.	Starodrzew z zespołu dworca		-----	
63.	Dom z zespołu dworca		Toruńska 6	1900 – 1908
64.	Dom z częścią magazynową z zespołu dworca		Drzewna 2	1900 – 1908
65.	Dom	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 3	ok.1900
66.	Dom	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 5	lata 30-te XX w.
67.	Dom drewniany	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 13	ok.1900
68.	D. Dwór, ob. Dom	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 15 – 17	1932
69.	Dom	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 30 – 32	ok.1900
70.	Dom	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 21	1932
71.	Dom drewniany	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 27	ok.1900
72.	Stodoła	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 27	-----
73.	Szkoła	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 31	ok.1906
74.	Budynek gospodarczy przy szkole	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 31	1 ćw. XX w.
75.	D. Szkoła parafialna	Otłoczyn	Szlak Bursztynowy 37	1 ćw. XX w.
76.	Dom drewniany	Otłoczyn	ul. Ciechocińska 8	1 ćw. XX w.
77.	Dom	Otłoczyn	27 a	1936
78.	Dom murowano – drewniany	Otłoczyn	ul. Piaskowa 1 (d. nr 36)	-----
79.	Dom murowano – drewniany	Otłoczyn	Wierzbowa 4	pocz. XX w.
80.	Cmentarz ewangelicki: historyczne nagrobki, starodrzew	Pinino	-----	k. XIX w.
Zespół dworsko-parkowy				
81.	Dwór	Plebanka	-----	1900
82.	Park dworski		-----	k. XIX w.
83.	Park podworski	Początkowo	-----	2 poł. XIX w.
84.	Dwór szlachecki tzw. Grodzisko sarmackie na terenie parku podworskiego		-----	-----
Zespół dworsko-parkowy				
85.	Dwór	Przybranowo	-----	1900
86.	Park dworski		-----	k. XIX w.
87.	Aleja lipowa	Przybranowo	-----	-----
88.	Aleja lipowa 2	Przybranowo	-----	-----
89.	Figura przydrożna NMP	Przybranowo	-----	-----
90.	Kapliczka przydrożna	Rożno-Parcele	-----	-----
Zespół dworsko-parkowy				
91.	Dwór	Słomkowo	-----	k. XIX w.
92.	Park podworski		-----	k. XIX w.
93.	Figura przydrożna Chrystusa	Słomkowo	-----	pocz. XX w.
94.	Figura przydrożna Chrystusa niosącego krzyż	Słomkowo	-----	1946
95.	Szpaler klonowy	Słomkowo	-----	-----
96.	Dom	Słomkowo	26	pocz. XX w.
97.	Aleja lipowo-robinowa	Słomkowo	-----	-----
98.	Aleja lipowo-robinowa	Słomkowo	-----	-----

99.	Układ ruralistyczny miejscowości	Służewo	-----	XIII – XIX w.
100.	Cmentarz żydowski	Służewo	-----	k. XIX w.
101.	Dom	Służewo	ul. Brzeska 2	-----
102.	Dom	Służewo	ul. Brzeska 4	-----
103.	Dom	Służewo	ul. Brzeska 6	-----
104.	Dom	Służewo	ul. Brzeska 23	-----
105.	Dom	Służewo	ul. Brzeska 39	-----
106.	Dom	Służewo	ul. Toruńska 1-3	-----
107.	Dom	Służewo	ul. Toruńska 6	-----
108.	Dom	Służewo	ul. Toruńska 16	-----
109.	Dom	Służewo	ul. Toruńska 17	-----
Zespół kościoła parafialnego				
110.	Kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. Św. Jana Chrzciciela*	Służewo	-----	-----
111.	Plebania	Służewo	Brzeska 16	ok.1900
112.	Organistówka		Brzeska 12a	k. XIX
113.	Ogrodzenie z bramą kościoła parafialnego p.w. Św. Jana chrzciciela		Brzeska 16	ok.1900
114.	Starodrzew przy kościele parafialnym p.w. Św. Jana chrzciciela		Brzeska 16	-----
115.	Figura Chrystusa niosącego krzyż na ogrodzeniu kościoła parafialnego p.w. Św. Jana Chrzciciela		Brzeska 16	1 ćw. XX w.
116.	Obora ze spichlerzem przy plebanii		Brzeska 16	1 ćw. XX w.
117.	Stodoła przy plebanii		Brzeska 16	2 ćw. XX w.
118.	Park Dworski*	Służewo	-----	XIX w pocz.
119.	Przydrożna figura Chrystusa	Służewo	-----	1945
120.	Cmentarz parafialny rzym-kat. (parafia w Służewie) *	Goszczewo	-----	
121.	Dom	Służewo	Brzeska 36	XIX/XX w.
122.	Dom	Służewo	Brzeska 38	1 ćw. XX w.
123.	Dom	Służewo	Brzeska 52	1898
124.	Dom drewniano - murowany	Służewo	Toruńska 13	1 ćw. XX w.
125.	Dom	Służewo	Toruńska 20	po 1900
126.	Dom	Służewo	Toruńska 25	pocz. XX w.
127.	Dom	Służewo	Toruńska 27	k. XIX w.
128.	Budynek gospodarczy ob. Domu	Służewo	Toruńska 29	-----
129.	Dom drewniano-murowany	Służewo	Toruńska 60	ok. poł. XIX w.
130.	Dom drewniano-murowany	Służewo	Toruńska 64	pocz. XX w.
131.	Dom	Służewo	Toruńska 65	po poł. XIX w.
Zespół młyna:				
132.	Młyn gazowy, ob. Elektryczny	Służewo	Brzeska	1927
133.	Dom właściciela młyna, ob. Mieszkalny	Służewo	Brzeska 72	1927
134.	Dom pracowników młyna, ob. Mieszkalny	Służewo	Brzeska 70	1927
135.	D. Stajnia przy młynie, ob. Sklep	Służewo	Brzeska 74	1927
136.	Magazyn przy młynie	Służewo	Brzeska 74	1927
137.	Figura św. Józefa z dziećmi	Służewo	Toruńska	1945

138.	Figura Matki Boskiej	Służewo	-----	1919
139.	Głaz granitowy pamięci Fryderyka Chopina	Służewo	-----	1947
140.	Szpaler klonów	Służewo	-----	-----
141.	Aleja jesionowa	Służewo	-----	-----
142.	Linia kolejki wąskotorowej	Służewo	-----	-----
143.	Aleja lipowo – klonowa	Stara Wieś	-----	-----
144.	Aleja klonowo-jesionowa	Stara Wieś	-----	-----
145.	Dom	Wołuszewo	28	I. 20-te XX w.
146.	Aleja lipowa	Wólka	-----	-----
Zespół dworsko-parkowy				
147.	Ruina dworu*	Zduny	-----	XIX w 4 ćw.
148.	Park dworski*		-----	w. 2 poł.
Oznaczenia użyte w tabeli:				
		Obiekty współtworzące zespół zabytkowy		
		Obszary obiekty zieleni urządzonej, zielen kompozycyjna		
*		Obiekt / obszar wpisany do rejestrze zabytków		

Źródło: opracowanie własne na podstawie GEZ Aleksandrów Kujawski, danych WKZ w Toruniu, Delegatura we Włocławku.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSEK ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwałą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. Do dnia sporządzenia niniejszego Studium województwo kujawsko-pomorskie nie opracowało Audytu krajobrazowego, w tym granic krajobrazów priorytetowych.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

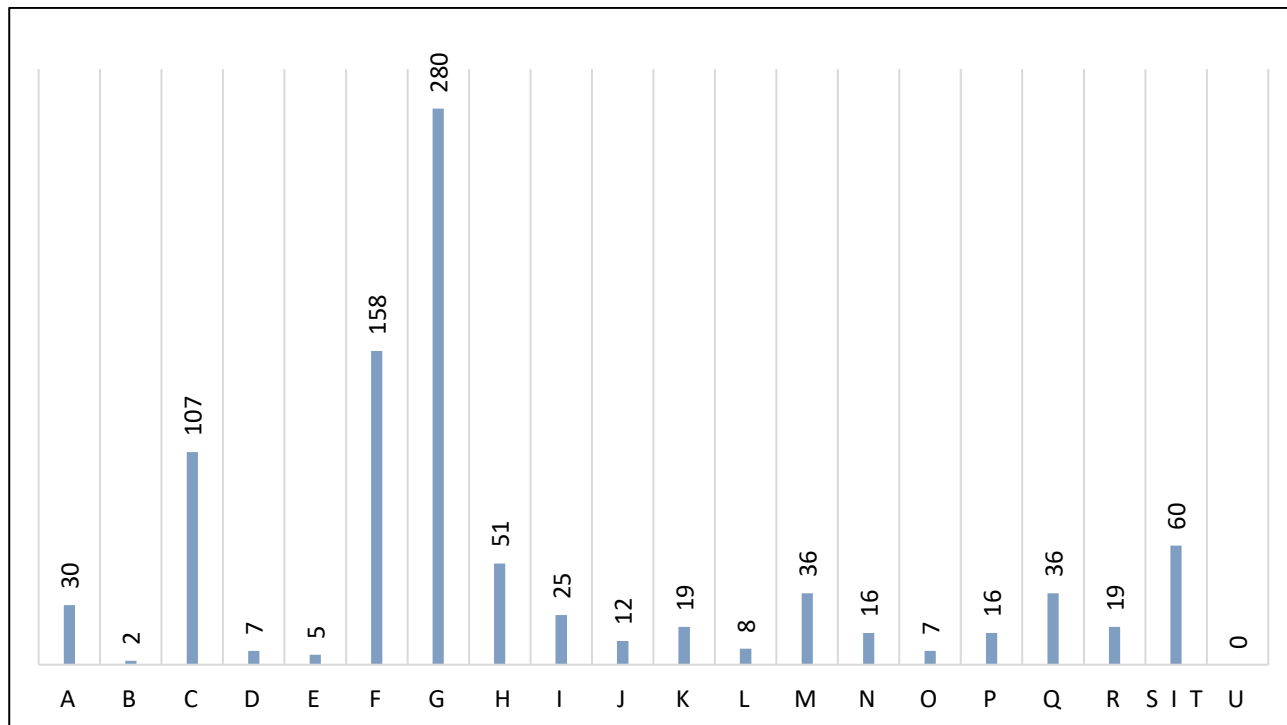
7.1. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

7.1.1. Przedsiębiorczość

Na koniec 2017 r. w gminie zarejestrowanych było 897 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 11 z sektora publicznego i 886 z sektora prywatnego. W sektorze prywatnym 91,17 % podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 4,11 % to spółki handlowe (w tym z udziałem kapitału zagranicznego), 0,85 % spółdzielnie, 0,36 % fundacje, 3,51 % to stowarzyszenia i organizacje społeczne.

Większość podmiotów gospodarczych koncentruje się w sektorze handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych (31,22 %), budownictwie (17,61 %) i przetwórstwie przemysłowym (11,93%). W gminie nie jest prowadzona żadna działalność związana z organizacjami i zespołami eksterytorialnymi.

Ryc. 29. Ilość podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – górnictwo i wydobywanie

Sekcja C - przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F - budownictwo

Sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych

Sekcja H - transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J - informacja i komunikacja

Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – edukacja

Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

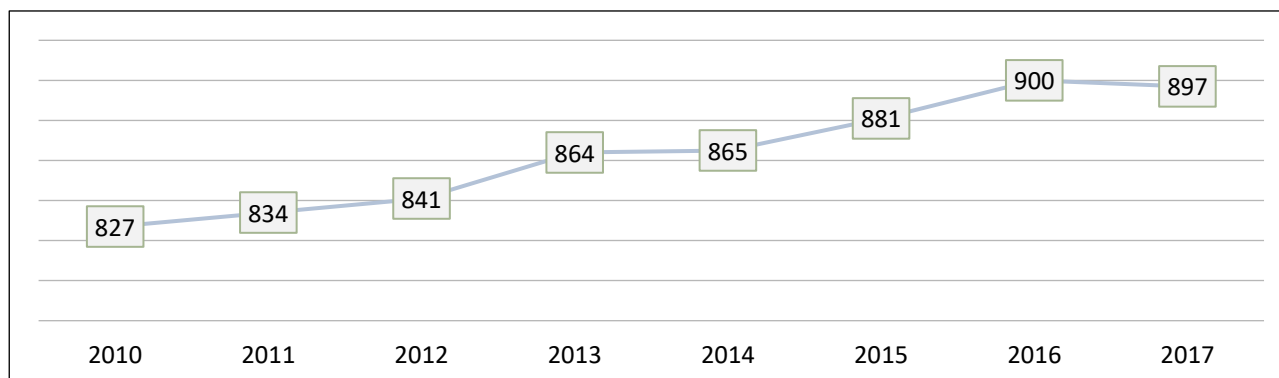
Sekcja S- pozostała działalność usługowa

Sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – organizacje i zespoły eksterytorialne

W 2017 r. na terenie gminy działalność gospodarczą prowadziło 897 podmiotów gospodarczych. W porównaniu z 2010 r. liczba ta wzrosła o 70 podmiotów. W okresie ostatnich lat ilość podmiotów gospodarczych wzrasta, w 2016 r. w gminie było zarejestrowanych 900 podmiotów.

Ryc. 30. Ilość podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w latach 2010-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Porównując liczbę podmiotów gospodarczych w 2010 r. i 2017 r. można zauważyć, że na terenie gminy pojawia się coraz więcej przedsiębiorstw, których działalność jest związana z budownictwem (wzrost o 31), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (wzrost o 13), usługami administrowania i działalnością wspierającą (+10). Największy spadek liczby przedsiębiorstw (-7) nastąpił w obszarze działalności związanej z transportem i gospodarką magazynową (-14) oraz rolnictwem, leśnictwem, rybactwem i łowiectwem (-12).

Tab. 26. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w 2009 i 2016 r.

Sekcja	2010	2017	Zmiana w latach 2010-2017
A	42	30	-12
B	5	2	-3
C	110	107	-3
D	1	7	6
E	3	5	2
F	127	158	31
G	272	280	8
H	65	51	-14
I	26	25	-1
J	5	12	7
K	20	19	-1
L	7	8	1
M	30	36	6
N	6	16	10
O	5	7	2
P	21	16	-5
Q	23	36	13
R	18	19	1
S i T	41	60	19
U	0	0	0
Ogółem:	827	897	70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Większość podmiotów gospodarczych działających w gminie to małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (897), 26 firm zatrudnia od 10 do 49 pracowników, natomiast 3 firmy zatrudniają od 50-249 pracowników. Zgodnie z podziałem podmiotów gospodarczych wg klas prowadzenia działalności tylko 30 firm skupia się na działalności związanej z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Prawie dziesięć razy więcej podmiotów prowadzi działalność z zakresu przemysłu i budownictwa (279). Pozostałą działalnością zajmuje się 588 firm z terenu gminy.

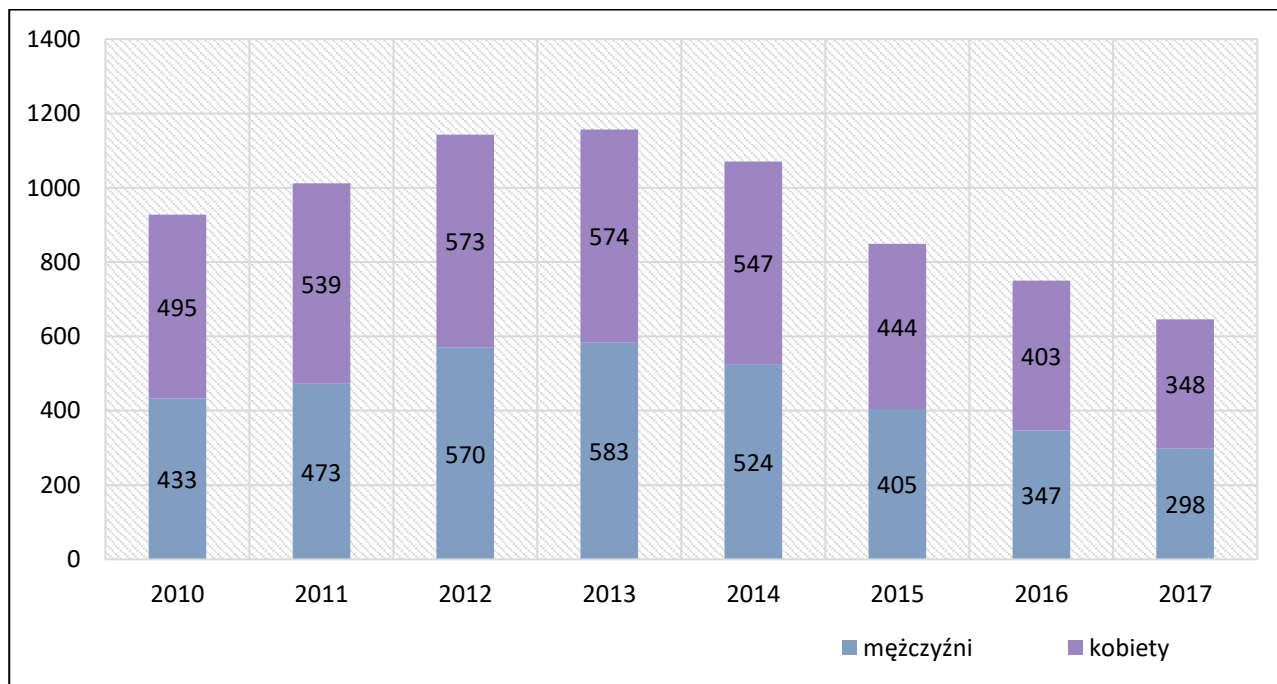
7.2. GRUPY RYZYKA ZAWODOWEGO – BEZROBOCIE

Bezrobotni w gminie stanowią 22,96% bezrobotnych powiatu aleksandrowskiego. Na koniec 2017 r. w gminie było zarejestrowanych 646 osób bezrobotnych, z czego 348 stanowiły kobiety a 298 mężczyźni. Największe bezrobocie odnotowano w 2013 r. – na terenie gminy było 1157 zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu z 2010 r. liczba bezrobotnych zmalała o ponad 30%, a z 2013 r., kiedy odnotowano najwyższe bezrobocie w gminie, zmalała o 44%.

Tab. 27. Bezrobotni zarejestrowani na terenie gminy wg płci w latach 2010-2017

Ludność wg płci / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mężczyźni	433	473	570	583	524	405	347	298
Kobiety	495	539	573	574	547	444	403	348
Ogółem	928	1012	1143	1157	1071	849	750	646
Udział w powiecie [%]	21,88	22,99	23,26	22,92	23,36	22,55	22,30	22,96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Ryc. 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w latach 2010-2017 wg płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Poziom bezrobocia w gminie sukcesywnie spada począwszy od 2013 r., co może świadczyć o zmniejszającym się problemie bezrobocia w gminie. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie bezrobotnych był niewielki i wynosił w 2016 r. 8,52% (dla powiatu wskaźnik ten wyniósł 8,27%).

Tab. 28. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]

Ludność wg płci / Rok	2010	2012	2014	2016	2017
Mężczyźni:	11,03	14,24	13,12	8,67	7,37
Kobiety:	14,33	16,32	15,45	11,35	9,83
Ogółem:	12,58	15,21	14,21	9,93	8,52
Powiat:	11,85	13,89	13,11	9,82	8,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

7.3. WARUNKI MIESZKANIOWE

Zabudowa na terenie gminy to przede wszystkim zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. Według danych GUS w 2016 r. na terenie gminy było 3 367 mieszkań⁵, na które składało się 14 802 izb o łącznej powierzchni użytkowej 315 162m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 93,6 m². W latach 2010-2017 oddano do użytku 147 nowych budynków, z czego znaczącą większość stanowiło budownictwo mieszkaniowe – 84%.

Tab. 29. Liczba nowych budynków oddanych do użytku w gminie w latach 2010-2017

Liczba / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Razem:
Ogółem	41	55	46	45	51	37	34	52	361
W tym budownictwo Mieszkalne	37	44	35	42	39	28	28	49	302

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie jest jedną z największych w powiecie aleksandrowskim, a jednocześnie jest wyższa od średniej powierzchni dla powiatu (80,9 m²). Natomiast przeciętna wielkość powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na jedną osobę jest niższa od średniej dla powiatu.

Standard mieszkania określa się wg stopnia wyposażenia w podstawowe instalacje. W gminie Aleksandrów Kujawski w 2016 r. 96,20% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 85,63% w łazienkę a 80,90% w centralne ogrzewanie.

Tab. 30. Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w liczbie mieszkań ogółem w latach 2010-2016

Rodzaje instalacji / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wodociąg	95,92	95,96	95,99	96,04	96,13	96,17	96,20
Łazienka	84,58	84,83	84,96	85,15	85,35	85,47	85,63
Centralne ogrzewanie	79,62	79,92	80,09	80,34	80,55	80,71	80,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Standard mieszkań na terenie gminy z roku na rok osiąga wyższy poziom. Coraz więcej mieszkań jest wyposażonych w podstawowe urządzenia techniczno-sanitarne. W 2016 r. już ponad 80% mieszkań było wyposażonych we wszystkie podstawowe media.

⁵ Informacja zawiera liczbę mieszkań, a także izb i powierzchnię użytkową w tych mieszkaniach znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych (Bank Danych Lokalnych: Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - Zasoby mieszkaniowe).

Tab. 31. Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w liczbie mieszkań ogółem w gminach powiatu aleksandrowskiego w 2016 r.

Jednostka terytorialna / Instalacja	Wodociąg	Łazienka	Centralne ogrzewanie
Aleksandrów Kujawski - gmina miejska	98,93	92,83	83,76
Ciechocinek	99,12	95,64	88,90
Nieszawa	96,43	83,62	71,80
Aleksandrów Kujawski - gmina wiejska	96,20	85,63	80,90
Bądkowo	91,99	80,70	72,03
Koneck	88,41	74,70	65,02
Raciążek	96,66	86,22	83,30
Waganiec	95,40	85,38	82,06
Zakrzewo	94,47	80,58	69,62
Powiat aleksandrowski	96,64	88,32	81,18
WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE	97,40	90,33	80,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W gminie Aleksandrów Kujawski średnia ilość mieszkań wyposażonych w instalacje wodociągową oraz w łazienkę jest niższa od średniej dla powiatu i województwa. Liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie jest zbliżona do średniej dla powiatu i województwa.

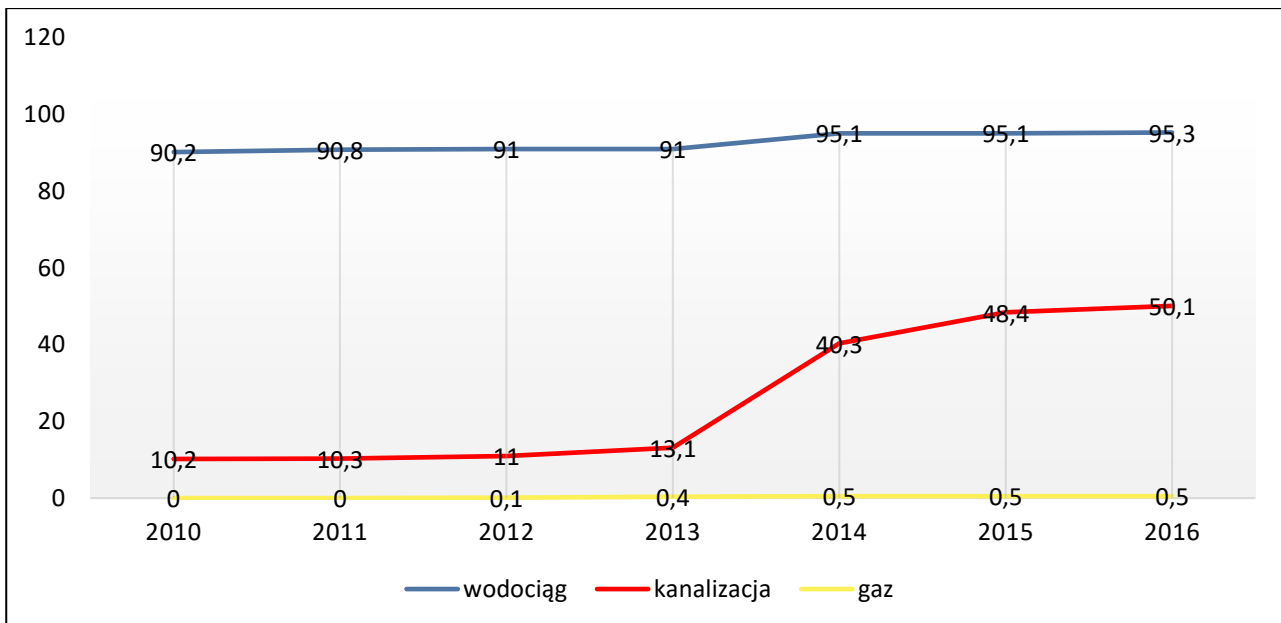
W porównaniu z innymi gminami powiatu aleksandrowskiego gmina Aleksandrów Kujawski plasuje się na 5 miejscu pod względem wyposażenia mieszkań w wodociąg i centralne ogrzewanie oraz na 4 miejscu pod względem wyposażenia mieszkań w łazienkę.

Tab. 32. Udział osób korzystających z instalacji w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2010-2016

Rodzaje instalacji / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wodociąg	90,2	90,8	91	91	95,1	95,1	95,3
Kanalizacja	10,2	10,3	11	13,1	40,3	48,4	50,1
Gaz	0	0	0,1	0,4	0,5	0,5	0,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

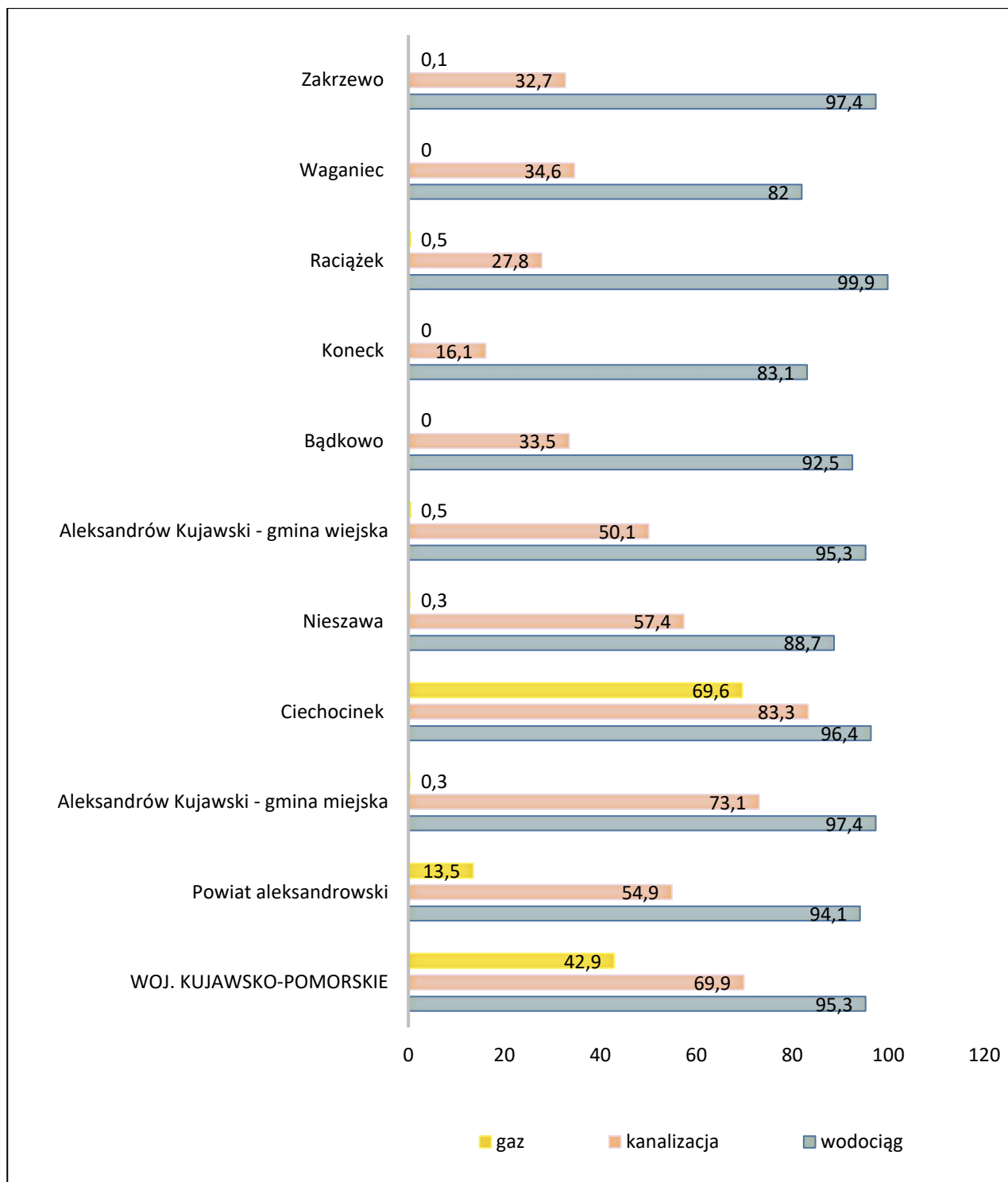
Jednym ze wskaźników określających standard życia mieszkańców jest dostęp mieszkań do poszczególnych instalacji. Z wodociągu w gminie korzysta ok. 95,3% mieszkańców, w porównaniu z 2010 r. nastąpił wzrost o 5,1%. Z kanalizacji sanitarnej korzysta 50,1% mieszkańców. W porównaniu z 2010 r. nastąpił prawie pięciokrotny wzrost, jednak sieć kanalizacji sanitarnej nadal jest za mało rozbudowana. Z instalacji gazowej korzysta jedynie 0,5% mieszkańców gminy.

Ryc. 32. Udział osób korzystających z instalacji w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2010 – 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Liczba osób korzystających z instalacji wodociągowej w gminie Aleksandrów Kujawski jest jedną ze średnich w powiecie aleksandrowskim. Liczba osób korzystających z kanalizacji sanitarnej w porównaniu z pozostałymi gminami powiatu, plasuje się na trzecim miejscu. Mniejszą wartość odnotowano w gminach: Zakrzewo, Waganiec, Raciążek, Koneck, Bądkowo. W gminach Nieszawa, Ciechocinek oraz w gminie miejskiej Aleksandrów Kujawski, liczba ta osiągnęła większą wartość. Udział osób korzystających z instalacji gazowej w gminie Aleksandrów Kujawski, podobnie jak w gminie miejskiej Aleksandrów Kujawski oraz w gminie Raciążek, jest znikomy. Wśród gmin powiatu aleksandrowskiego z instalacji gazowych korzystają również mieszkańcy gminy Ciechocinek, gdzie udział ten osiąga wysoki poziom - ok. 70%.

Ryc. 33. Udział osób korzystających z instalacji w ogólnej liczbie mieszkańców gminy na tle powiatu aleksandrowskiego w 2016 r. i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

7.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna (system infrastruktury społecznej) to zespół instytucji i usług, zaspakajających w zorganizowany sposób ludzkie potrzeby w dziedzinie prawa, bezpieczeństwa, kształcenia, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia i budownictwa mieszkaniowego.

7.4.1. Administracja

Obsługę administracyjną gminy zapewnia Urząd Gminy w Aleksandrowie Kujawskim oraz instytucje powiatowe w Aleksandrowie Kujawskim i instytucje wojewódzkie w Toruniu i Bydgoszcy.

7.4.2. Wychowanie i edukacja

Obecnie w gminie funkcjonuje 8 gminnych placówek oświatowych, realizujących zadania w zakresie wychowania i edukacji:

1. Szkoła Podstawowa im. Ks. Kan. Jana Matusiaka w Ostrowąsie,
2. Szkoła Podstawowa w Opokach,
3. Szkoła Podstawowa im. Mjr. H. Dobrzańskiego „Hubala” w Przybranowie.
4. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Służewie,
5. Szkoła Podstawowa im. Marii Danielewicz Zielińskiej w Stawkach,
6. Szkoła Podstawowa w Wołuszewie im. Wincentego Piotrowskiego.

W ramach wychowania przedszkolnego w gminie funkcjonują cztery niepubliczne przedszkola „Wyspa Malucha” z siedzibą główną w Stawkach oraz filie w Opokach, Służewie i Otłoczynie, a także żłobek w Odolinie.

Tab. 33. Ogólna charakterystyka jednostek szkolnych w 2016 r.

Szkolnictwo	Jednostki ogółem	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba absolwentów
Podstawowe	6	42	619	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Fot. 8. Szkoła Podstawowa w Przybranowie wraz z kompleksem boisk sportowych

Źródło: fotografia własna.

Tab. 34. Dzieci w przedszkolach, oddziałach i punktach przedszkolnych w latach 2010-2016

Rodzaj przedszkola / Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przedszkola	5	7	7	10	10	7	1
Oddziały	9	14	16	17	16	17	16
Miejsca	0	208	215	245	245	245	335
Dzieci	148	302	338	355	312	248	285

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

7.4.3. Upowszechnianie kultury, stowarzyszenia i organizacje społeczne

W zakresie lokalnych placówek z dziedziny kultury w gminie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Służewie wraz z filiami w Ośnie, Opokach i Otłoczynie, Klub Seniora w Zdunach oraz Dzienny Dom Pobytu w Słomkowie.

Na terenie gminy znajdują się 22 świetlice wiejskie w miejscowościach: Wołuszewo, Zduny, Rożno-Parcele, Rudunki (Nowa Wieś), Przybranowo, Przybranówek, Pogdaj, Początkowo, Plebanka, Otłoczyn, Ośno, Łazieniec, Grabie, Białe Błota, Ostrowąs, Odolion, Służewo, Wilkostowo, Wólka, Ośno Drugie, Nowy Ciechocinek.

W gminie funkcjonuje dziesięć kół gospodyń wiejskich w miejscowościach: Opoki, Ostrowąs, Otłoczyn, Plebanka, Przybranowo, Rożno-Parcele, Słomkowo, Stawki, Służewo oraz Wołuszewo. Ponadto na terenie gminy działalność prowadzi Klub Kobiet Aktywnych w Wołuszewie oraz Koło Emerytów i Rencistów w Służewie.

Działalność kulturalna prowadzona jest także przez Gminną Orkiestrę Dętą Księżnej Kujaw z Ostrowąsa im. Ks. Kan. Jana Matusiaka. Orkiestra powstała w 1980 r. Członkowie zespołu mają od 12 do 60 lat, co czyni ją wielopokoleniową orkiestrą. Swoimi występami uatrakcyjnia wiele uroczystości.

Fot. 9. Gminna Biblioteka w Służewie oraz świetlica wiejska w Wołuszewie

Źródło: fotografia własna.

Fot. 10. Pomnik i amfiteatr w zabytkowym parku w Służewie

Źródło: fotografia własna.

7.4.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W zakresie ochrony zdrowia w gminie Aleksandrów Kujawski usługi świadczą Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Ośrodek Zdrowia w Służewie, zlokalizowany przy ul. Toruńskiej oraz znajdujący się w pobliżu punkt apteczny.

W zakresie leczenia specjalistycznego mieszkańcy gminy mogą korzystać z usług medycznych Powiatowego Szpitala w Aleksandrowie Kujawskim Sp. z o.o.

W zakresie opieki społecznej na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS w Aleksandrowie Kujawskim), jako gminna jednostka organizacyjna, utworzona do realizacji zadań własnych gminy i zdań zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej.

W gminie działa Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelakcyjnie w Grabiu oraz funkcjonująca w jej gmachu Szkoła Podstawowa Specjalna.

Fot. 11. Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intellektualnie w Grabiu

Źródło: fotografia własna.

7.4.5. Kultura fizyczna

W zakresie infrastruktury sportowej mieszkańcy gminy mają do dyspozycji Kompleks Boisk Sportowych „Orlik 2012” w Przybranowie, w skład którego wchodzi: boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne przeznaczone do gier w koszykówkę, piłkę siatkową oraz zaplecze szatniowo – sanitarne. Dodatkowo bazę sportową w gminie stanowią obiekty zlokalizowane przy placówkach szkolnych.

Na terenie gminy działają:

- Uczniowski Klub Sportowy „Reszka” przy Publicznej Szkole Podstawowej w Służewie,
- Gminny Klub Sportowy „Start” w Stawkach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Smyk Wołuszewo” przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wołuszewie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Wietnamskie Sztuki Walki”
- Gminny Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” w Służewie.

7.5. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

Struktura rodzajowa gminnej bazy noclegowej oparta jest o pięć obiektów bazy noclegowej, stanowiących obiekty agroturystyczne: „Ranczo pod Olszyną” w Nowym Ciechocinku, Gospodarstwo agroturystyczne „Chabry u Maki” w Słońsku Dolnym, Gospodarstwo agroturystyczne „U

Staśka” w Łazieńcu, Kompleks Agroturystyczny „Kujawy” w Łazieńcu, Gospodarstwo agroturystyczne „Kalinowy Zakątek” w Rożno–Parcele. Ponadto w gospodarstwach agroturystycznych „Kalinowy Zakątek” i „Rancho pod Olszą” zlokalizowane są stadniny koni, oferujące naukę jazdy, treningi jeździecki czy liczne atrakcje dla dzieci.

Ponadto w gminie funkcjonuje muzeum „Białe Kujawy” na terenie miejscowości Słońsk Dolny, zlokalizowane w Obszarze Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej oraz w pobliżu Obszaru Natura 200 „Ciechocinek”. Celem działalności muzeum ma być promocja i kultywowanie dziedzictwa obszaru, związanego z tradycją historyczną miejscowości – m. in tradycją warzenia soli. Muzeum będzie również pełnić funkcję edukacyjną i wypoczynkową. Planowana jest budowa budynku jednokondygnacyjnego, z dachem dwuspadowym, o konstrukcji drewnianej. W obiekcie są planowane stałe ekspozycje zdjęć z terenów Dolnej Wisły i innych najciekawszych zdjęć przyrodniczych miejsc w gminie Aleksandrów Kujawski oraz wystawy i wernisaże tematyczne. W muzeum będą organizowane cykliczne imprezy kulturalne, związane z historią i kulturą Białych Kujaw.

7.5.1. Szlaki turystyczne

Przez obszar gminy przebiega siedem szlaków turystycznych, w tym dwa szlaki rowerowe oraz pięć szlaków pieszych.

- **Szlak rowerowy Toruń – Włocławek (czerwony)** – o długości 63 km, przebiegający przez Toruń – Brzozę – Otłoczyn, Ciechocinek, Raciążek, Nieszawę do Włocławka.
- **Wiśłana Trasa Rowerowa w Kujawsko – Pomorskim** – stanowiąca część ogólnopolskiego projektu, który połączył 8 województw. Jego celem jest utworzenie 1200 – kilometrowego szlaku rowerowego wzdłuż Wisły. Długość szlaku w woj. kujawsko – pomorskim wynosi 210 km wzdłuż prawego brzegu Wisły oraz 244 km wzdłuż lewego brzegu. Szlak prowadzi w wielu miejscach w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki, w tym przez obszary o wysokich walorach przyrodniczych – rezerваты, parki krajobrazowe, lasy łęgowe oraz w sąsiedztwie cennych pomników przyrody.
- **Szlak pieszy „Krystynki” Ciechocinek – Raciążek (zielony)** – o długości 7,6 km, prowadzący od Ciechocinka przez Kuczek do Raciążka. Pełni rolę pomocniczą i stanowi naturalne zakończenie czarnego szlaku Solnego.
- **Szlak pieszy „Solny” Kuczek - Otłoczyn (czarny)** – o długości 11 km, prowadzący od Kuczka przez Odolion do Otłoczyna. Szlak technicznie jest łatwy i w większości wiedzie leśnymi drogami przez gminę Aleksandrów Kujawski.
- **Szlak pieszy im. S. Noakowskiego Toruń – Nieszawa (czerwony)** – o długości 36 km, prowadzący od Torunia przez Ciechocinek do Nieszawy.
- **Szlak pieszy „Kujawski” Podole – Służewo (żółty)** – o długości 25 km, prowadzący od Podola przez Ciechocinek, Wołuszewo, Aleksandrów Kujawski do Służewa. Trasa prowadzi lasami przez gminę Aleksandrów Kujawski i nadbrzeżnymi terenami Wisły koło Ciechocinka.
- **Szlak pieszy „Wiśłany” Ciechocinek Otłoczyn (niebieski)** – o długości 8 km prowadzący od Ciechocinka przez Słońsk Dolny do Otłoczyna. Mało uciążliwy pieszy szlak turystyczny, którego trasa biegnie w przeważającej części szczytem zarośniętego gęstą trawą wału przeciwpowodziowego w okolicach rezerwatu „Ciechocinek”.

Fot. 12. Wiślana trasa rowerowa - przystanek w Otłoczynie wraz z miejscem upamiętnienia rozpoczęcia i budowy drogi do stacji pomp w Słońsku Dolnym

Źródło: fotografia własna.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.1. ZAGROŻENIA NATURALNE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Do najczęściej występujących zagrożeń powodowanych siłami natury w obszarze kraju należą zagrożenia związane z długotrwałymi oraz intensywnymi opadami deszczu, suszą, mrozami i śnieżycami, silnym wiatrem, ruchami masowymi ziemi, masowymi zagrożeniami biologicznymi, wyładowaniami atmosferycznymi i gradobiciami.

8.1.1. Zagrożenie powodzią oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zagrożenie powodzią

W obszarze gminy obszarami szczególnie narażonymi na zagrożenie powodzią są tereny położone w sąsiedztwie rzeki Wisły, w mniejszym stopniu w sąsiedztwie mniejszych cieków przepływających przez obszar gminy.

W XIX w. koryto rzeczne Wisły zostało uregulowane oraz obwałowane. Wzdłuż rzeki na wielu odcinkach znajdują się wały przeciwpowodziowe, w tym na odcinku przepływającym przez teren gminy Aleksandrów Kujawski. Charakterystyczną cechą Wisły jest jej niewielka zdolność retencyjna, co wpływa na dużą rozpiętość stanów wody i przepływów. Zimą występują tu zjawiska lodowe, a w okresie letnim wezbrania, co jest przyczyną wylewów rzeki.

Katastrofalne powodzie w obszarze gminy mogą powstać w wyniku:

1. zniszczenia lub uszkodzenia obiektów i urządzeń hydrotechnicznych oraz hydroenergetycznych zlokalizowanych na rzece Wiśle – zapora we Włocławku,

Opracowanie szczegółowego scenariusza dla zagrożenia powodzią utrudnia fakt funkcjonowania wielu wykluczających się opinii i ekspertyz na temat zagrożenia generowanego przez stopień wodny we Włocławku, scenariuszy zniszczenia zapory oraz wynikających z nich skutków. W przypadku zniszczenia zapory ziemnej stopnia wodnego brak oficjalnych symulacji zagrożenia i jego skutków. Zgodnie z Planem zarządzania kryzysowego gminy Aleksandrów Kujawski - uszkodzenie bądź zniszczenie zapory czołowej stopnia wodnego na rzece Wiśle we Włocławku bezpośrednio skutkowałoby zagrożeniem dla ok. 1 500 osób, skażeniem wód rzeki i ogromną degradacją jej ekosystemu.

2. napęgu podniesienia się poziomu wody w rzece Wiśle w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, zlodzenia, gwałtownego topnienia pokrywy śnieżnej.

Największe potencjalne zagrożenie spowodowane nagłym przybojem wody w rzece może wystąpić wzdłuż koryta Wisły, na odcinku 6 km, gdzie zatopieniu może ulec ok. 108 ha gruntów, na obszarach których znajdują się użytki rolne, drogi, zabudowania gospodarskie i obiekty mieszkalne. Nieodłącznym elementem technicznej ochrony przed powodzią są przeciwpowodziowe stacje pomp: Wołuszewo i Słońsk Dolny (gm. Aleksandrów Kujawski).

Odwody dyspozycyjne do użycia w akcjach przeciwpowodziowych stanowią magazyny sprzętu przeciwpowodziowego zlokalizowane w Ciechocinku, Nieszawie, Aleksandrowie Kujawskim, Wałgarcu i Raciążku oraz wojewódzki magazyn obrony cywilnej.

Stan zagrożenia powodziowego dla gminy Aleksandrów Kujawski występuje w przypadku obserwowanego oraz prognozowanego poziomu stanu wody, obserwowanego na wodowskazie we Włocławku powyżej 600 cm.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone na mapie zagrożenia powodziowego (MZP) i mapie ryzyka powodziowego (MRP), opracowanych w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK). Zostały one opublikowane w dniu 15 kwietnia 2015 r., zastępując dotychczasowe studium ochrony przeciwpowodziowej. Dla części gminy (niewielki fragment doliny rzeki Tążyny, w okolicy wsi Przybranówek) nadal obowiązuje studium ochrony przeciwpowodziowej tj. opracowanie pt. „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych etap II – Tążyna”, w którym określono obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Ponadto w obszarze gminy ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) wyznaczono inne obszary zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

W obszarze gminy wyznaczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz inne obszary zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, są zlokalizowane w dolinie rzeki Wisły i rzeki Tażyny. Obszary te wskazano na części graficznej Studium.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny w większości użytkowane rolniczo, w formie użytków ornych i użytków zielonych. Wyłącznie w dolinie rzeki Wisły, w okolicy wsi Otłoczyn, znajduje się pojedyncza zabudowa zagrodowa (dwie zagrody samotnicze, nie tworzące skupisk zabudowy).

8.1.2. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Do naturalnych zagrożeń geologicznych, mogących spowodować katastrofę naturalną, zagrażającą bezpieczeństwu ludności jak i jej mieniu, należą osuwiska - polegające w szczególności na zsuwaniu się mas skalnych pod wpływem ich ciężkości. Zgodnie z danymi z Państwowego Instytutu Geologicznego oraz danymi Starostwa Powiatowego w Aleksandrowie Kujawskim na obszarze gminy nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Należy jednak uwzględnić, że wszystkie większe zbocza oraz skarpy należy traktować jako obszary predysponowane do rozwoju ruchów masowych i pamiętać, że radykalna zmiana warunków środowiskowych (długotrwałe opady, nagłe podniesienia poziomu wód w dolinach rzek) w połączeniu z niewłaściwym zagospodarowaniem tych zboczy (wylesianie, podcinanie, nadmierne obciążanie, zmiana warunków hydrograficznych) mogą być bezpośrednią przyczyną powstania nowych form osuwiskowych. Analiza stanu istniejącego zagospodarowania gminy nie wykazała obszarów, na których istniałoby realne zagrożenie osuwania się mas ziemnych, zagrażające bezpieczeństwu ludności i jej mieniu.

8.1.3. Inne zagrożenia związane z warunkami naturalnymi

Szczególne skutki silnych mrozów mogą mieć wpływ na użytki rolne położone w deniwelacjach terenu. Obfite i długotrwałe opady śniegu w połączeniu z innymi zjawiskami atmosferycznymi mogą spowodować duże utrudnienia komunikacyjne.

Strefa klimatu umiarkowanego, w której leży województwo kujawsko-pomorskie, jest narażona na występowanie wichur, czasem gwałtownych, związanych z ogólną cyrkulacją atmosfery w danej strefie szerokości geograficznej, a także na powstawanie silnych wiatrów lokalnych i tworzenie się szczególnie niebezpiecznych trąb powietrznych. Wichury występują najczęściej w okresie od listopada do marca, natomiast trąby powietrzne najczęściej od czerwca do sierpnia, czasem w maju.

8.2. ANTROPOGENICZNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.2.1. Zagrożenia wynikające z funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej

W obszarze gminy znajdują się systemy infrastruktury technicznej: systemu komunikacji publicznej oraz systemów elektroenergetycznych, gazowych oraz wodno-kanalizacyjnych. Zagrożenia związane z funkcjonowaniem tych systemów dotyczą możliwych awarii samej infrastruktury, jak i awarii, które mogą nastąpić na ciągach komunikacyjnych. Awarie tych systemów mogą skutkować zakażeniem chemicznymi, co w szczególności dotyczy tras komunikacyjnych. Katastrofa podczas transportu niebezpiecznych substancji chemicznych może być spowodowana błędem ludzkim, nieprzestrzeganiem przepisów, występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych, wypadkiem, złym stanem dróg nawierzchni, wysokim stopniem zużycia technicznego pojazdów lub taboru kolejowego.

W gminie Aleksandrów Kujawski terenami najbardziej narażonymi na zagrożenie związane z katastrofą podczas transportu substancji niebezpiecznych są tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dróg o największym natężeniu ruchu tranzytowego tj. autostrady A1, drogi wojewódzkiej nr 91 oraz linii kolejowej nr 245. Ponadto na skażenie wynikające z awarii infrastruktury technicznej są narażone tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie składowiska odpadów komunalnych w Służewie oraz tereny w sąsiedztwie przebiegu liniowej infrastruktury technicznej – potencjalne zagrożenie stwarzają ropociągi dalekosiężne.

8.2.2. Zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski ani w jej najbliższym sąsiedztwie nie są zlokalizowane zakłady zidentyfikowane, jako zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR) lub o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR), zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej*.

8.3. SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W zakresie bezpieczeństwa publicznego ochroną ludności i jej mienia na terenie gminy zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w mieście Aleksandrowie Kujawskim.

Wśród służb ratownictwa i ochrony ludności kraju znaczącą rolę pełni Państwowa Straż Pożarna (PSP), będąca zawodową formacją powołaną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Kujawskim mieście Aleksandrowie współpracuje z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi (OSP) o lokalnym zasięgu działania. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje siedem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, których siedziby są zlokalizowane w miejscowościach: Odolion, Słomkowo, Służewo, Opoczki, Przybranówek, Ostrowąs i Wołuszewo. Ochotnicze straże pożarne, w ramach systemu ratowniczo-

gaśniczego, realizują zadania zapobiegania i gaszenia pożarów, coraz powszechniej uczestnicząc również w ratownictwie technicznym lub zdarzeniach na drogach.

Zadania w zakresie zarządzania kryzysowego w gminie są realizowane przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego wraz z Szefem Obrony Cywilnej Gminy - Wójtem Gminy Aleksandrów Kujawski, działający w oparciu Plan zarządzania kryzysowego gminy Aleksandrów Kujawski, opracowany wg wytycznych ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W warunkach wystąpienia sytuacji kryzysowej lub zagrożenia wystąpieniem, na polecenie przewodniczącego zespołu, a w przypadku jego nieobecności zastępcy przewodniczącego, wskazani kierownicy referatów Urzędu Gminy w Aleksandrowie Kujawskim są odpowiedzialni za realizację zadań określonych w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

9.1. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy ustanowiono tereny zamknięte ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa, zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne, związane z terenami wojskowymi oraz terenami kolejowymi.

Tereny zamknięte resortu obrony narodowej zostały ustanowione decyzją Ministra Obrony Narodowej dla działek ewidencyjnych zlokalizowanych w północnej części obszaru gminy. Są to tereny w przeważającej części zalesione, stanowiące część poligonu toruńskiego.

Ponadto na terenie gminy ustanowiono tereny zamknięte decyzją ministra Infrastruktury, które obejmują tereny linii kolejowych.

9.2. POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie są zlokalizowane inne, niż wymienione w powyższych uwarunkowaniach, obiekty i tereny chronione.

Podsumowując powyższe uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego - polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski wymaga uwzględnienia następujących obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych:

- 1. Obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych:**
 - grunty rolne pochodzenia organicznego wszystkich klas bonitacyjnych, zlokalizowane w dolinach denudacyjnych cieków oraz zagłębieniach bezodpływowych;
 - tereny leśne (zadrzewione i niezadrzewione).
- 2. Obiekty i obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne:**

- zasoby wód podziemnych - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, ujęcia wód podziemnych, zaopatrujące w wodę pitną mieszkańców gminy.
- 3. Obiekty i obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**
 - obiekty objęte ochroną prawną poprzez wpis do Rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego,
 - obiekty i obszary zabytkowe figurujące w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ Aleksandrów Kujawski).

9.3. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, WÓD PODZIEMNYCH, PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski wymaga uwzględnienia następujących udokumentowanych złóż:

1. Udokumentowane złoża kopalin: czternaście złóż:

Białe Błota, Chrusty, Grabie I, Konradowo I, Opoki I, Opoki II, Podgaj, Podgaj I, Tążyna I, Tążyna II, Tążyna III, Wilkostowo, Wilkostowo I, Zgoda.

Szczegółowa analiza – pkt 4.1.2. Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin

2. Udokumentowane złoża wód podziemnych: GZWP 144 Dolina Kopalna Wielkopolska i 141 Zbiornik rzeki dolna Wisła.

Szczegółowa analiza – pkt 4.5.4. Stopień udokumentowania wód podziemnych – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla: nie występują.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

10.1. SYSTEM KOMUNIKACJI

10.1.1. Układ drogowy

Główny układ komunikacyjny gminy tworzą następujące drogi publiczne:

- **autostrada A1** (Autostrada Bursztynowa) i **droga krajowa nr 91 (DW91)** – autostrada A1 leży w ciągu międzynarodowej trasy E75, łączy Trójmiasto z Grudziądem, Toruniem i Łodzią oraz Pyrzowice z Gliwicami i granicą państwa z Czechami w Gorzycach; przebiega przez północno-wschodnią część gminy Aleksandrów Kujawski wzdłuż drogi krajowej nr 91 – stanowiącej drogę klasy GP łączącą Gdańsk, Tczew, Toruń, Łódź, Piotrków Trybunalski, Radomsko oraz Częstochowę;
- **droga wojewódzka nr 291 (DW291)** – droga łączy stację kolejową w Otłoczynie z drogą krajową nr 91, cały jej przebieg jest zlokalizowany w gminie Aleksandrów Kujawski;

- **droga wojewódzka nr 250 (DW250) i 266 (DW266)** – drogi łączą się w miejscowości Służewo, z której droga wojewódzka DW250 prowadzi na północ do drogi krajowej nr 15 w Suchatówce, przechodząc przez poligon toruński (ten odcinek drogi w czasie ćwiczeń jest zamknięty) natomiast DW266 prowadzi z Konina do Ciechocinka, przechodząc przez tereny miasta Aleksandrów Kujawski i przecinając Autostradę A1 i drogę krajową DK91 (węzeł Odolion).
- **oraz drogi powiatowe i gminne.**

Przez obszar gminy przebiegają odcinki dziewięciu dróg powiatowych, pięciu klasy głównej, trzech klasy zbiorczej i jedna klasy lokalnej. Łączna długość dróg powiatowych na obszarze gminy wynosi ok. 66,626 km. Układ dróg publicznych uzupełnia lokalna sieć dróg wewnętrznych (o różnych parametrach) w formie dróg ogólnodostępnych, pełniących funkcje dróg dojazdowych do terenów zabudowanych oraz gruntów rolnych i leśnych.

Gmina Aleksandrów Kujawski otacza miasto powiatowe Aleksandrów Kujawski. Gmina jest oddalona od miasta Torunia jedynie o 27 km, położonego na północ od gminy.

Tab. 35. Wykaz dróg wojewódzkich

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi	Długość na obszarze gminy [km]
1	250	Suchatówka - Służewo	Z	4,082
2	266	Ciechocinek – Służewo – Radziejów – Sompolno - Konin	G	13,349
3	291	Stacja kolejowa Otłoczyn – Droga nr 1	Z	2,187
Razem:				19,618

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Tab. 36. Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi	Długość na obszarze gminy [km]
1	2601C	Otłoczyn – Ciechocinek	G	5,866
2	2604C	Aleksandrów Kujawski – Ośno	Z	1,357
3	2605C	Stara Wieś – Nieszawa	G	15,258
4	2606C	Służewo – Wólka	L	1,108
5	2607C	Ośno – Zazdromin	Z	5,603
6	2608C	Konradowo – Siniarzewo	G	17,516
7	2528C	Żyroślawice – Przybranowo	G	8,452
8	2530C	Opoki - Zduny	Z	3,984
9	2616C	Przybranowo - Koneck	G	7,482
Razem:				66,626

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Tab. 37. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Nazwa	Nawierzchnia drogi*	Długość [km]
1	160201	Otłoczyn – Karczemka	A/T	3,60
2	160202	Białe Błota – Karczemka	A/G	3,80
3	160203	Białe Błota	G	2,60
4	160204	Ciechocinek – Słońsk Dolny	A	2,50
5	160205	Nowy Ciechocinek – Wygoda	A/G	3,60

Lp.	Nr drogi	Nazwa	Nawierzchnia drogi*	Długość [km]
6	160206	Łazieniec – Odolion	A/G	3,20
7	160207	Rożno Parcele	G	2,80
8	160208	Rożno-Parcele (Czarna droga)	A/G	3,60
9	160209	Służewo – Rożno-Parcele	A	2,80
10	160210	Rudunki	A	1,75
11	160211	Nowy Ciechocinek – Kuczek	A/G	1,37
12	160212	Odolion	A/T/G	1,91
13	160213	Kuczek – Zgoda	A/G	2,00
14	160214	Wołuszewo – Wygoda	A/G	1,32
15	160215	Stawki – Stawki	A/G	3,63
16	160216	Stawki – Zgoda	A/G	1,70
17	160217	Stawki – Ośno	A	1,60
18	160218	Plebanka – Słomkowo	G	1,71
19	160219	Plebanka – Ośno II	A	2,90
20	160220	Ostrowąs – Brzeźno	A	1,92
21	160221	Służewo – Ostrowąs	A	3,91
22	160222	Zazdromin – Opoki	A/G	7,72
23	160223	Wilkostowo – Mleczkowo	A	1,65
24	160224	Maciejowo – Zduny	A/G	6,20
25	160225	Opoki – Kawęczyn	A/T/G	3,49
26	160226	Początkowo – Pinino	A/G	3,30
27	160227	Służewo - Przybranowo	A	6,80
28	160228	Służewo – Stare-Rżno	A/T/G	4,23
29	160229	Wólka – Pogdaj	A/G	4,99
30	160230	Słońsk Dolny – Wołuszewo	A	2,40
31	160231	Broniszewo – Pogdaj	T/G	2,48
32	160232	Słomkowo I	G/T	1,96
33	160233	Słomkowo II	A/G/T	1,13
34	160234	Słomkowo III	T	1,30
35	160235	Ośno I – Aleksandrów Kujawski	A	1,63
36	160236	Ostrowąs – Młynek	T/G	2,15
37	160237	Ostrowąs – Przybranowo	A/G	2,55
38	160238	Przybranowo – Kolonia	T	1,40
39	160239	Ośno II – Ośno I	A	2,46
40	160240	Wilkostowo – Chlewiska	G	2,10
41	160241	Opoki - Opoki	G/T	4,10
42	160242	Służewo	A	1,65
43	160243	Nowa Wieś	A	1,73
44	160244	Wołuszewo	A/G	1,65
Razem:				123,29

*Nawierzchnia drogi: A – asfaltowa, T – z tłucznia, G - gruntowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

10.1.2. Transport publiczny

Obsługę transportu publicznego na terenie gminy prowadzi Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy Włocławek oraz prywatne podmioty, świadczące usługi przewozu osób na podstawie indywidualnych umów. Gmina Aleksandrów Kujawski posiada połączenia komunikacją publiczną m.in. z Ciechocinkiem, Toruniem, Włocławkiem, Koninem i Radziejowem. Ponadto na terenie gminy kursują gminne autobusy dowożące dzieci do szkół.

Przez teren gminy przebiega zelektryfikowana linia kolejowa nr 18 relacji Kutno – Toruń - Bydgoszcz – Piła. Dworzec kolejowy jest zlokalizowany w mieście Aleksandrów Kujawski. W gminie Aleksandrów Kujawski jest zlokalizowana stacja kolejowa w Otłoczynie.

Od linii nr 18 prowadzi odgałęzienie zelektryfikowanej linii kolejowej nr 245 w kierunku Ciechocinka. Linia ta przebiega przez miejscowości: Łazieniec, Stawki i Odolion. Kursowanie pociągów na linii nr 245 zostało zawieszone z końcem 2011 r.

10.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Racjonalne gospodarowanie zasobami wód ujmowanych na potrzeby zaopatrzenia ludności oraz dla rozwoju gospodarczego powinno zapewnić równowagę poboru i odtwarzania zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu oczyszczania wód zużytych.

10.2.1. Źródła zaopatrzenia w wodę oraz sieć wodociągowa

Ludność gminy Aleksandrów Kujawski zaopatrywana jest w wodę pitną z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w miejscowościach: Kuczek, Ośno, Służewo i Grabie.

Tab. 38. Wykaz ujęć wód podziemnych na obszarze gminy Aleksandrów Kujawski

Nazwa ujęcia	Kuczek	Ośno	Służewo	Grabie
Lokalizacja ujęcia	miejscowość Kuczek	miejscowość Ośno	miejscowość Służewo	miejscowość Grabie
Liczba studni	9	3	3	2
Możliwa wielkość poboru wody	$Q_{h\ max}= 240\ m^3/h$, $Q_{śr.\ dx}= 2838\ m^3/d$,	$Q_{h\ max}= 45m^3/h$, $Q_{śr.\ dx}= 1080m^3/d$	$Q_{h\ max}= 51,0\ m^3/h$, $Q_{śr.\ dx}= 760\ m^3/d$	$Q_{h\ max}= 17,0\ m^3/h$, $Q_{śr.\ dx}= 248\ m^3/d$
Okres trwania obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego	10.03.2017 r. – 10.03.2027 r.	21.12.2015 r. – 21.12.2035 tr.	13.02.2012 r. – 13.02.2022 tr.	13.02.2012 r. – 13.02.2022 tr.
Miejscowości zaopatrywane ze stacji	Kuczek, Odolion, Nowy Ciechocinek, Wygoda, Wołuszewo, Otłoczyn, Słońsk Dolny, Białe Błota, miasto Ciechocinek	Ośno, Ośno Drugie, Nowa Wieś, Stara Wieś, Rudunki, Ostrowąs, Plebanka, Słomkowo, Konradowo, Zgoda, Stawki, Łazieniec, Otłoczyn (ul. Toruńska)	Służewo, Służewo – Pole, Przybranowo, Przybranówek, Goszczewo, Broniszewo, Stare Rożno, Rożno-Parcele, Chrusty, Początkowo, Początkowo	Grabie, Opoki, Opoczki, Zduny, Wilkostowo

Nazwa ujęcia	Kuczek	Ośno	Służewo	Grabie
			Kolonia, Pinino, Wólka	
Długość sieci wodociągowej z ujęcia	58,2 km	67,7 km	69,1 km	29,1 km
Liczba osób korzystających ze stacji	2 704 (bez mieszkańców m. Ciechocinek)	3812	4091	1030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Pod względem zaopatrzenia w wodę sytuacja gminy jest korzystna, ponieważ 95% gospodarstw w gminie jest zwodociągowana. Długość sieci wodociągowej wynosi ok. 225 km. Według danych

z BDL GUS w 2016 r. z sieci wodociągowej korzystało 95,3 % mieszkańców gminy. Do istniejącego wodociągu na dzień 31.12.2016 r. były poprowadzonych 3 205 przyłączy. Na koniec 2016 r. sieć wodociągowa obsługiwała 11 134 mieszkańców gminy, natomiast średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca wyniosło 29,1 m³/rok.

Ujęcia Ośno, Służewo i Grabie produkują wodę wyłącznie na potrzeby mieszkańców gminy. Ujęcie w Kuczku jest eksploatowane dla potrzeb zarówno gminy Aleksandrów Kujawski, jak i miasta Ciechocinek. Część miejscowości Rożno-Parcele jest zaopatrywana w wodę z ujęcia wód podziemnych, zlokalizowanego na terenie miasta Aleksandrów Kujawski.

10.2.2. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

Wokół ujęć komunalnych zlokalizowanych w miejscowościach Ośno, Służewo, Grabie i Kuczek została wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, która swym zasięgiem obejmuje bezpośrednio grunty, na których jest usytuowane ujęcie oraz obiekty budowlane i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody, a także część terenu przylegająca do tych obiektów – 10 m pas gruntu licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody.

Na terenie ujęcia Kuczek znajduje się 18 studni, z czego wiele jest nieczynnych lub zostało zlikwidowanych w trakcie realizacji autostrady A1. Wcześniej obowiązująca strefa ochrony pośredniej ujęcia została wygaszona z dniem 31 grudnia 2012 r., na podstawie zmiany ustawy Prawo wodne z dnia 5 stycznia 2011 r.

Część terenów gminy Aleksandrów Kujawski (wsi Służewo-Pole oraz Rożno-Parcele) jest zlokalizowana w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia miejskiego wód podziemnych w Aleksandrowie Kujawskich. Strefa została ustanowiona rozporządzeniem nr 6/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w Aleksandrowie Kujawskim, woj. kujawsko-pomorskie. Cały teren ochrony pośredniej ujęcia zajmuje obszar 241,67 ha.

10.2.3. Sieć kanalizacji sanitarnej

Gmina nie posiada oczyszczalni ścieków. Nieczystości ciekłe z obszaru gminy kierowane są do oczyszczalni w mieście Aleksandrów Kujawski, która obsługuje zarówno o teren miasta jak i gminy. Jest to oczyszczalnia o przepustowości 2 300 m³/d. Ścieki pochodzące tylko z taboru asenizacyjnego kierowane są również do mechaniczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w Ciechocinku, której przepustowość wynosi ok 6 500 m³/d. W gminie sieć kanalizacji sanitarnej posiadają miejscowości: Służewo, Broniszewo, Rożno-Parcele, Łazieniec, Odolion, Stawki, Zgoda i Konradowo. Ponadto, na obszarze gminy, są zlokalizowane 142 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 47,9 km. Według danych z BDL GUS w 2016 r. z sieci w kanalizacyjnej korzystało 50,1% mieszkańców gminy. Do istniejącej kanalizacji sanitarnej na dzień 31.12.2016 r. było poprowadzonych 1 167 przyłączy.

Gmina wiejska Aleksandrów Kujawski i miasto Aleksandrów Kujawski mają wyznaczoną wspólną aglomerację, określoną uchwałą nr IX/170/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2015 r w sprawie wyznaczenia aglomeracji Aleksandrów Kujawski.

Aglomeracja została wyznaczona z oczyszczalnią ścieków w mieście Aleksandrowie Kujawskim i obejmuje następujące miejscowości z gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski (części miejscowości): Służewo, Odolion, Rożno-Parcele, Stawki, Rudunki, Łazieniec, Konradowo, Zgoda, Goszczewo, Broniszewo, Ośno.

Z wyznaczonej wcześniej aglomeracji wyłączono miejscowości: Nowa Wieś i Stara Wieś – budowa kanalizacji sanitarnej w powyższych miejscowościach nie jest ekonomicznie uzasadniona. Współczynnik koncentracji dla ww. miejscowości wynosi <120 mieszkańców na 1 km nowobudowanej sieci kanalizacyjnej. Dla miejscowości wyłączonych z aglomeracji zostanie opracowana alternatywna koncepcja oczyszczania ścieków komunalnych oraz wdrożenie programu budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków.

10.3. GOSPODARKA W ZAKRESIE USUWANIA I UTYLIZACJI ODPADÓW

10.3.1. Rodzaje odpadów

Powstające w obszarze gminy odpady stanowią w większości odpady komunalne. Odpady przemysłowe stanowią niewielki udział w odpadach ogółem, występują głównie przy prowadzonych działalnościach gospodarczych.

10.3.2. Polityka usuwania i utylizacji odpadów

Odpady komunalne są odbierane z terenu gminy od właścicieli poszczególnych nieruchomości przez przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na tego typu działalność, na podstawie podpisanych umów. Od stycznia 2012 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa gmina jest zobowiązana prowadzić rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z Wykazem przedsiębiorców wpisanych do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Aleksandrów Kujawski odpady odbierane są przez kilku przedsiębiorców. Każdy właściciel nieruchomości, z której odbierane są odpady komunalne zobowiązany jest do uiszczenia w gminne stosownej opłaty. Naliczanie opłaty zależne jest od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość według stawek obowiązujących w gminie.

Od 2014 r. na podstawie pozwolenia zintegrowanego Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego znak: ŚG-I.7222.3.2014/MB z dnia 4 września 2014 r., zmienionego decyzją Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego znak: ŚG-I-G.7222.16.2017/MB z dnia 15 stycznia 2018 r., Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „EKOSKŁAD” Sp. z o.o. prowadzi instalację – **składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Służewo**. Składowisko odpadów komunalnych znajduje się w zarządzie PUP EKOSKŁAD Sp. z o.o. z siedzibą w mieście Aleksandrów Kujawskim, właścicielem jest Związek Gmin Ziemi Kujawskiej, natomiast członkami związku są:

- gminy miejskie: Aleksandrów Kujawski, Ciechocinek, Nieszawa;
- gminy wiejskie: Aleksandrów Kujawski, Bądkowo, Koneck, Raciążek, Waganiec i Zakrzewo.

Zdolność produkcyjną (zdolność przetwarzania) składowiska przedstawia poniższa tabela.

Tab. 39. Zdolność produkcyjna składowiska odpadów w miejscowości Służewo

Lp.	Nazwa instalacji IPPC/działalność	Parametr	J.m.	Zdolność produkcyjna
1	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (eksploatowana kwatera nr II)	Całkowita pojemność składowiska	m ³	81 443
			Mg	109 948
		Wydajność instalacji	Mg/rok	12 000
			Mg/dobę	25-60
2	Sortowanie odpadów	Wydajność instalacji	Mg/rok	25 000
			Mg/dobę	100
3	Instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów (stabilizacja)	Wydajność instalacji	Mg/rok	12 000
			Mg/dobę	49
4	Instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów (kompostowanie)	Wydajność instalacji	Mg/rok	1 000
			Mg/dobę	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozwolenia zintegrowanego Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego znak: ŚG-I.7222.3.2014/MB z dnia 4 września 2014 r., zmienionego decyzją Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego znak: ŚG-I-G.7222.16.2017/MB z dnia 15 stycznia 2018 r.

10.3.3. Odpady niebezpieczne

Gmina posiada aktualny **Program usuwania odpadów i wyrobów zawierających azbest dla gminy Aleksandrów Kujawski do 2032 r.** zawierający inwentaryzację ilości i stanu wyrobów zawierających azbest wg miejscowości w gminie. Celem nadrzędnym Programu jest oczyszczenie terenu gminy z azbestu, poprzez stosowanie stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest zgodnie z określonym stopniem pilności usunięcia. Efektem tych działań będzie wyeliminowanie negatywnego oddziaływania azbestu na zdrowie jej mieszkańców oraz na stan środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wg elektronicznego systemu informacji przestrzennej do monitorowania realizacji **Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032** na terenie gminy Aleksandrów Kujawski znajduje się 3 176,432 Mg azbestu przeznaczonego do utylizacji.

10.4. SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ

10.4.1. Podsystem elektroenergetyczny - zasilanie w energię elektryczną

Energia elektryczna jest dostarczana do odbiorców siecią elektroenergetyczną dystrybucyjną wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Ciechocinek – GPZ Podgórz, GPZ Ciechocinek – GPZ Włocławek Azoty, GZP Ciechocinek – kierunek Gniewkowo.

Istniejące linie energetyczne wysokiego napięcia są liniami tranzytowymi ze stacji 110/15 kV GPZ „Ciechocinek” położonej poza obszarem gminy. Zasilanie gminy odbywa się również poprzez istniejące na jej obszarze magistrale średniego napięcia 15 kV. W planach operatora sieci dystrybucyjnej działającego na terenie gminy jest realizacja głównego punktu zasilania w miejscowości Ośno (GPZ Aleksandrów Kujawski). Istniejący system zasilania gminy w energię elektryczną zaspokaja zapotrzebowanie odbiorców, a wyposażenie gminy w sieć linii średnich napięć jest wystarczające.

10.4.2. Energia odnawialna

Odnawialne źródła energii są to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię występującą w rozmaitych postaciach, w szczególności promieniowania słonecznego, energii wiatru, wody, a także biomasy i ciepła wnętrza Ziemi itp. Przy obecnym poziomie cywilizacji za odnawialne źródło energii można również uznać część odpadów komunalnych i przemysłowych, które nadają się do energetycznego przetworzenia. Są to zwłaszcza tworzywa sztuczne, ścieki czy śmieci. Na obszarze gminy Aleksandrów Kujawski zlokalizowanych jest pięć zespołów elektrowni wiatrowych:

- Podgaj - 1 elektrownia wiatrowa na działce ewid. nr 120/4, o łącznej mocy 666 KW, planowane zmniejszenia mocy do 520 KW,
- Ośno Drugie - 4 elektrownie wiatrowe wzdłuż działki ewid. nr 72/1, o łącznej mocy 900 KW,
- Ostrowąs - 3 elektrownie wiatrowe na działce ewid. nr 185/4, o łącznej mocy 450 KW,
- Ostrowąs - 6 elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na działkach ewid. nr 11/1, 11/2, 24, o mocy 225 KW każda,
- Słomkowo - 2 elektrownie wiatrowe na działce ewid. 199/4, o łącznej mocy 450 KW.

W gminie zrealizowane jest łącznie 16 elektrowni wiatrowych, których wysokości wynoszą od 43,2 m do 89,04 m - są to elektrownie średniej wysokości, z wyjątkiem 1 elektrowni zlokalizowanej w miejscowości Podgaj, której wysokość dochodzi do prawie 90 m. Łączna moc elektrowni wiatrowych wynosi 3670 KW.

Tab. 40. Charakterystyka elektrowni wiatrowych w gminie Aleksandrów Kujawski

Lp.	Określenie położenia inwestycji			Ilość elektrowni	Moc pojedynczej elektrowni	Wysokość wieży (m)	Wysokość budowli (m)	Strefa (m)
	Obręb	Miejscowość	Nr działki					
1	15	Ostrowąs	11/1, 11/2	2	225 kW	31,7	45,2	465,5
2	15	Ostrowąs	24	4	225 kW	30	43,2	445
3	26	Słomkowo	199/3, 199/4	2	225 kW	31,7	45,2	465,5
4	21	Podgaj	120/4	1	660 kW (redukcja do 520 kW)	62,64	89,04	913,9
5	15	Ostrowąs	185/4	3	150 kW	30	41,2	423,2
6	17	Ośno Drugie	72/1	4	225 kW	33,4	46,90	482,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starosta Powiatowego w Aleksandrowie Kujawskim.

10.4.3. Podsystem zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Dominująca na terenie gminy zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa nie sprzyja funkcjonowaniu zorganizowanej gospodarki ciepłej, przez co obiekty ogrzewane są indywidualnie. Zaspokojenie potrzeb ciepłych odbywa się w oparciu o lokalne źródła ciepła:

- lokalne kotłownie opalane węglem, gazem płynnym, olejem opałowym, zasilające obiekty użyteczności publicznej i produkcyjne;
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych oraz obiektach usługowych na gaz płynny, paliwa stałe (głównie węgiel, drewno i jego odpady), dostarczające energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowywania ciepłej wody użytkowej.

10.4.4. Podsystem zaopatrzenia w gaz

Przez obszar gminy Aleksandrów Kujawski przebiegają następujące gazociągi wysokiego ciśnienia, eksploatowane przez GAZ-SYSTEM Oddział w Gdańsku:

- DN 500 MOP 8,4 MPa relacji Gustorzyn – Reszki,
- DN 400 MOP 5,5 MPa relacji Gustorzyn-Pruszcz Gdański wraz z odgałęzieniem DN 150 MOP 5,5 MPa do stacji Ciechocinek.

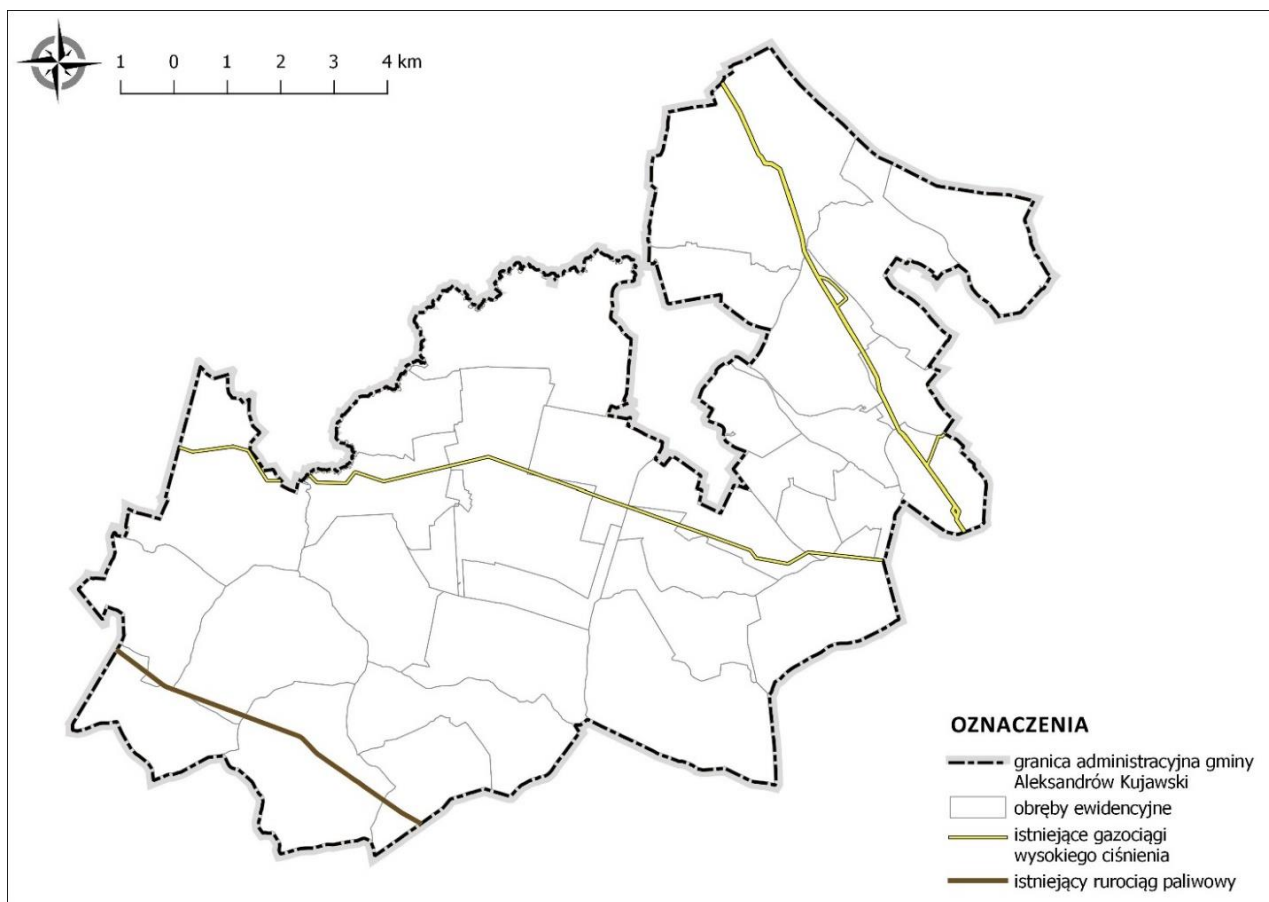
Powyższe gazociągi przebiegają wzdłuż autostrady A1 oraz drogi krajowej nr 91, przez miejscowości Otłoczyn, Wygoda, Nowy Ciechocinek oraz Kuczek.

Prze obszar gminy przebiega również gazociąg wysokiego ciśnienia, eksploatowany przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. – DN 250 MOP 5,5 MPa relacji Turzno-Gniewkowo

Pomimo przebiegu przez obszar gminy gazociągów wysokiego ciśnienia, tylko jedna miejscowość jest zgazyfikowana – Wołuszewo, w granicach której wybudowano sieć gazową średniego ciśnienia o długości 2423 m oraz średnicy gazociągów 90 mm i 63 mm. Pozostałe miejscowości nie są zgazyfikowane, a mieszkańcy korzystają z indywidualnych instalacji typu propan-butan.

10.4.5. Podsystem zaopatrzenia w ropę naftową

Przez południową część gminy, ze wschodu na zachód, przebiega rurociąg ropy naftowej DN 300 Płock – Bydgoszcz. Dla rurociągu naftowego, zgodnie z przepisami odrębnymi, należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości min. 12,0 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa bezpieczeństwa powinna być użytkowana rolniczo lub jako pas zieleni. Strefa powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, budynków, ogrodzeń, składów materiałów itp. Nie należy sadzić drzew w odległości mniejszej niż 5,0 m od rurociągu naftowego. Tereny działek przeznaczonych pod zabudowę powinny znajdować się poza strefą bezpieczeństwa rurociągu naftowego. Budynki można lokalizować w odległości min. 15,0 m od ropociągu naftowego oraz co najmniej 15,0 m od stacji zasuw. Planowane obiekty wysokościowe (elektrownie wiatrowe, wieże telekomunikacyjne) powinny być sytuowane w stosunku do rurociągu naftowego w odległości nie mniejszej od całkowitej ich wysokości, powiększonej o połowę strefy bezpieczeństwa tj. 6,0 m. Wszelkie liniowe elementy zagospodarowania przechodzące przez strefę bezpieczeństwa rurociągu należy uzgodnić z PERN S.A., przed ich wykonaniem.

Ryc. 34. Infrastruktura gazowa i paliwowa - schemat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

10.5. SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

Mieszkańcy gminy mają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Bezpośrednie zapotrzebowanie w łączy telefoniczne abonamentów realizowane jest poprzez telefoniczne linie napowietrzne. Gmina objęta jest zasięgiem operatorów sieci komórkowej. W obrębie Zgoda zlokalizowana jest stacja przekątnikowa telefonii komórkowej, której właścicielem jest PTK Center-tel. Emituje ona promieniowanie elektromagnetyczne średniej mocy $0,1 \text{ W/m}^2$. Średnia wysokość anteny wynosi ok 40 m.

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia się wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym (na czas etapu opiniowania i uzgodnień projektu Studium) **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, przyjętym uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.** Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wskazuje 9 ponadlokalnych zadań realizujących cele publiczne, które dotyczą obszaru gminy Aleksandrów Kujawski, w tym 3 zadania o znaczeniu krajowym i 6 zadań o znaczeniu wojewódzkim, zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 41. Ponadlokalne zadania realizujące cele publiczne, wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Lp.	Nr	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za zadanie	Dokument źródłowy	Termin realizacji
I. ZADANIA O ZNACZENIU KRAJOWYM – ROZUMIANE JAKO WNIOSKI DO KPZK					
Środowisko przyrodnicze i kulturowe					
1	2	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewoda	---	zadanie ciągłe
2	3	Utworzenie sieci rezerwatów i parków kulturowych	Samorządy lokalne we współpracy z Służbami Konserwatorskimi	---	do 2010 r.
3	23	Modernizacja dróg wodnych	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW)	Program dla Wisły i jej dorzecza „Wisła 2020” Program rozwoju województwa do 2010 r.	po 2010 r.
III. ZADANIA O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM					
Środowisko przyrodnicze i kulturowe					
4	40	Realizacja programu zwiększania lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020	Samorządy lokalne Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu (RDLP)	---	do 2020 r.
5	48	Modernizacja wadliwie funkcjonujących systemów melioracyjnych, w szczególności na Pojezierzu Chełmińsko-Dobrzyńskim i Kujawach	Samorządy lokalne we współpracy z Kujawsko Pomorskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego	do 2010 r.

Lp.	Nr	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za zadanie	Dokument źródłowy	Termin realizacji
6	51	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogiłników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach m.in. w gminie Aleksandrów Kujawski	Województwo we współpracy z samorządami lokalnymi	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego	do 2010 r.
Komunikacja					
7	80	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 266 – budowa obwodnicy miasta – Aleksandrów Kujawski	ZDW	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	2004 – 2005 r.
8	152	Przebudowa linii kolejowej nr 245	PKP	Program inwestycyjny PKP	po 2010 r.
Infrastruktura techniczna					
9	187	Naprawa i odbudowa urządzeń przeciwpowodziowych w dolinie Wisły (stacja pomp Wołuszewo)	Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	Wykaz zadań z zakresu napraw, odbudowy i modernizacji urządzeń przeciwpowodziowych na terenie woj. kujawsko-pomorskiego (przy udziale środków celowych Europejskiego Banku Inwestycji – EBI)	do 2004 r.
Ponadlokalne zadania realizujące cele publiczne, wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego – w realizacji / zadania oznaczone na części graficznej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski					

Źródło: opracowanie własne na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa (2003).

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

12.1. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Podstawą wyznaczenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy jest bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę obejmuje pięć głównych etapów:

1. Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę - na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy (wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).
2. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).

3. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.
4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.
5. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wraz z porównaniem potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją zadań dotyczących lokalizacji nowej zabudowy.

12.1.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Podstawą określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę stanowi prognoza demograficzna oraz analizy opracowane w procedurze sporządzania projektu zmiany Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski w ramach identyfikacji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę uwzględniono perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30% (art. 10 ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Wytyczne prognozy demograficznej

Na możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego i zagospodarowania przestrzennego danego obszaru istotny wpływ wywiera sytuacja ludnościowa panująca na tym obszarze. Przeprowadzone analizy wskazują na ogólnie niską dynamikę przemian ludnościowych na obszarze gminy w ostatnich latach. W tym okresie jest widoczny spadek ogólnej liczby ludności gminy, co wpływa na zmniejszenie się jej gęstości zaludnienia. Sytuacja jest odmienna w przypadku analizy stanu ludnościowego poszczególnych wsi – wsie graniczące bezpośrednio z terenami miasta Aleksandrów Kujawski zwiększają liczbę mieszkańców, ze względu na pełnioną przez nie funkcję „miejskiej sypialni”.

Demografia regionu wskazują na spadek liczby mieszkańców skutkujący zmniejszeniem zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe. Ubytek liczby ludności jest natomiast niewielki i nie wskazuje na tendencje depopulacji, związany jest z panującym w regionie jak i kraju procesie spowolnienia tempa wzrostu demograficznego. Negatywne trendy demograficzne stanowią potencjalne zagrożenie dla przyszłego rozwoju społeczno-ekonomicznego i wymagają prowadzenia aktywnej oraz racjonalnej polityki przestrzennej, skupiającej potencjał ludnościowy i gospodarczy.

Wytyczne wynikające z analiz środowiskowych

Stan środowiska na terenie gminy Aleksandrów Kujawski określony został jako dobry. W obszarze gminy nie zidentyfikowano obszarów zabudowy wymagających działań z zakresu przekształceń stanu środowiska (zagrożonych środowiskowo). W gminie nie ma potrzeby wyznaczenia nowych terenów, stanowiących obszary relokacji zasobów budowlanych, związanej ze złym stanem środowiska naturalnego. W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie występują szczególne zagrożenia wynikające z warunków naturalnych: nie wykazano obszarów zagrożonych ruchami masowymi i osuwisk czy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi mogących zagrozić istniejącemu kompleksowi budowlanemu gminy. Wyjątkiem są wyłącznie pojedyncze zagrody zlokalizowane w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w miejscowości Otłoczyn. W związku z marginalnym charakterem (względem ilości obiektów potencjalnie zagrożonych), na potrzeby bilansu nie należy uznawać tego czynnika jako determinującego konieczność wyznaczenia dodatkowych rezerw budowlanych.

Wytyczne wynikające z analiz ekonomicznych i społecznych

Analizy ekonomiczne i społeczne stanowią przedmiot uwarunkowań wynikających z warunków i jakości życia mieszkańców. Możliwe zapotrzebowanie na nową zabudowę mogą generować potrzeby gminy (zbiorowości lokalnej) lub potrzeby indywidualne (poszczególnych mieszkańców, inwestorów). Wnioski w sprawie zmian w polityce przestrzennej powinny być składane w trybie sporządzania zmiany studium i/lub planów miejscowych i rozpatrywane zgodnie z ustawowym trybem w procedurze sporządzania tych dokumentów. Do Wójta Gminy Aleksandrów Kujawski, w ustalonym terminie na składanie wniosków, wpłynęło 9 wniosków, dotyczących terenów położonych w dwóch obrębach geodezyjnych: 8 wniosków dotyczyło terenów położonych w obrębie Rudunki, 1 wniosek dotyczył terenu położonego w obrębie Wygoda. Obręb Wygoda jest położony w północnej części gminy, obręb Rudunki w jej części centralnej w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.

Tab. 42. Wnioski złożone do zmiany Studium

Lp.	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej objętej wnioskiem	Treść wniosku
1	Wygoda	33/3, 33/2	Proponowany sposób użytkowania terenu: zabudowa usługowa z usługami komercyjnymi
2	Rudunki	137/16	Uwzględnienie nieruchomości jako terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
3	Rudunki	112/11, 112/13, 112/12, 112/14, 112/16, 112/15, 113	Proponowany sposób użytkowania terenu: tereny pod zabudowę mieszkaniowo - usługową
4	Rudunki	154, 143/2, 143/4, 143/3, 219, 122/3	Tereny obecnie zagospodarowane rolniczo z aktywnością gospodarczą, wnioskowanie o pozostawienie terenów jako rolniczych
5	Rudunki	148/6, 148/5, 159	Działki zabudowane budynkami związanymi z produkcją drobiarską. Wnioskowane przeznaczenie jako tereny rolno przemysłowe z aktywnością gospodarczą
6	Rudunki	156/6	Zagospodarowanie działki jako rolnicza przestrzeń produkcyjna

Lp.	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej objętej wnioskiem	Treść wniosku
7	Rudunki	145/8	Zagospodarowanie działki jako tereny rolno – przemysłowe
8	Rudunki	224, 222, 223, 124/3, 148/1, 151/2, 148/3, 149, 160, 150/21, 150/2, 150/3, 150/4, 150/5, 150/6, 150/7, 150/8, 150/20, 150/17, 150/16, 150/15, 150/14, 150/13, 150/12, 150/11, 150/10, 150/9, 132, 131, 133/1, 134/13, 134/11, 134/42, 134/41, 134/30, 134/31, 134/32, 134/33, 158, 147, 145/4, 155/3, 155/5, 155/7	Przeznaczenie nieruchomości jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej z aktywnością gospodarczą
9	Rudunki	161/5, 168/2	Proponowany sposób użytkowania terenu: mieszkaniowy lub mieszkaniowo - gospodarczy

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski dotyczyły określenia docelowego zagospodarowania w kierunku budowlanym oraz w kierunku rolniczym. Cztery wnioski dotyczyły określenia zagospodarowania w kierunku budowlanym: tereny zabudowy usługowej (1 wniosek), tereny zabudowy mieszkaniowej (2 wnioski), tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (1 wniosek). Pozostałe pięć wniosków dotyczyło pozostawienia terenów w rolniczym użytkowaniu (rolnicza przestrzeń produkcyjna) oraz możliwości rozwoju rolniczego użytkowania, w kierunku produkcji rolniczej, w tym jeden wniosek dotyczył obiektów produkcji drobiu. Władze Gminy Aleksandrów Kujawski rozszerzyły podstawowy zakres konsultacji etapu składania wniosków - zorganizowały spotkania konsultacyjne w 5 punktach na terenie gminy, mające charakter informacyjny - pozwoliły na uzyskanie m.in. częściowej opinii społeczności lokalnej na temat konsultowanego zagadnienia – zagospodarowania przestrzennego w gminie. Gmina na wskazany cel uruchomiła stronę internetową, na której było możliwe składanie wniosków dotyczących zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazując na mapie jego lokalizację. Platforma internetowa pozwoliła uzyskać dodatkowe informacje od społeczności lokalnej m.in. w zakresie proponowanego rozwoju układu komunikacyjnego.

Tab. 43. Wnioski złożone do dokumentu Studium poprzez internetową platformę, wnioski złożone poza procedurą prac planistycznych - po wyznaczonym terminie na składanie wniosków

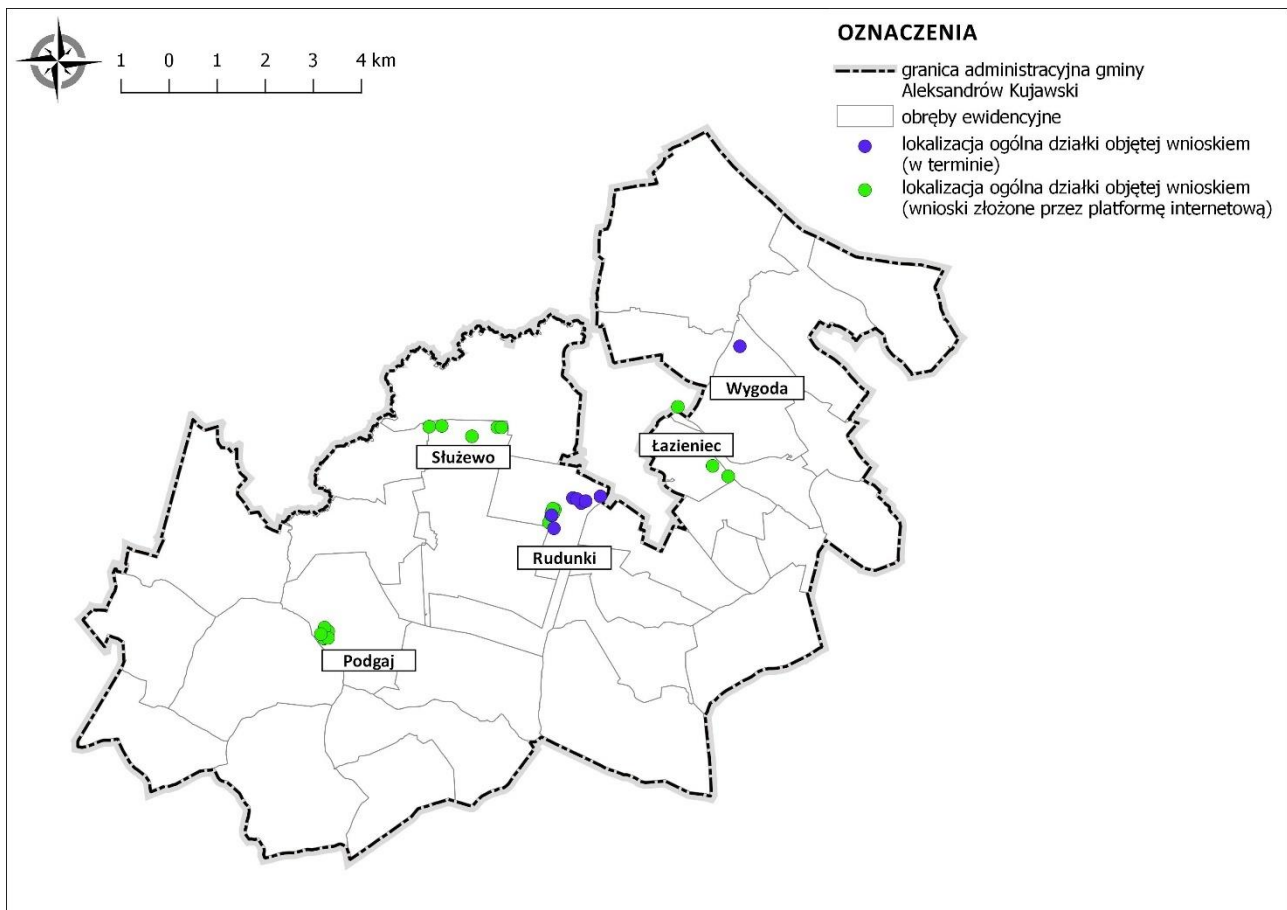
Lp.	Numer ewidencyjny działki	Miejscowość	Zakres wniosku / wnioskowany sposób zagospodarowania terenów
1	794/2	Służewo	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
2	794/4	Służewo	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
3	130/2	Służewo	zabudowa mieszkaniowo-usługowa

Lp.	Numer ewidencyjny działki	Miejscowość	Zakres wniosku / wnioskowany sposób zagospodarowania terenów
4.	2	Miasto Aleksandrów Kujawski	Wprowadzenie do planu ulicy Parkowej, w połączeniu z modernizacją dróg miejskich - takie połączenie zapewniłoby płynniejszy ruch w całej aglomeracji. Gmina i Miasto Aleksandrów Kujawski zyskałyby dodatkowy zjazd na kierunki Toruń i Włocławek.
5.	84, 16/3, 16/4, 19/2)	Łazieniec	Utworzenie drogi łączącej ul. Edwarda Stachury i ulicę Okrężną.
6.	49/5, 104/7, 57/5	Łazieniec	Poszerzenie ul. Orzechowa w celu zbudowania dwukierunkowej jezdni oraz chodnika z jednoczesnym zachowaniem zboczy, które zajmą część działki.
7.	121	Służewo	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
8.	124	Służewo	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
9.	225	Podgaj	przeznaczenie działki pod możliwość eksploatacji kopalin
10.	416	Podgaj	przeznaczenie działki pod możliwość eksploatacji kopalin
11.	222	Podgaj	przeznaczenie działki pod możliwość eksploatacji kopalin (aktualna koncesja)
12.	223/1	Podgaj	przeznaczenie działki pod możliwość eksploatacji kopalin (aktualna koncesja)
13.	221/2	Podgaj	przeznaczenie działki pod możliwość eksploatacji kopalin
14.	112/15	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
15.	112/12	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
16.	112/14	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
17.	112/13	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
18.	112/11	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa
19.	113	Rudunki	zabudowa mieszkaniowo-usługowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Aleksandrowie Kujawskim.

Podsumowując dane zawarte w powyższej tabeli przeprowadzono analizę wniosków w zakresie rozmieszczenia przestrzennego według obrębów. W sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poprzez interaktywną mapę złożono łącznie 19 wniosków. Pięć z nich dotyczyło obrębu Służewo i wszystkie z nich odnosiły się do umożliwienia realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Również 5 wniosków złożono w obszarze obrębu Podgaj – jeden wnioskodawca, które dotyczyły eksploatacji kopalin. Dla obrębu Łazieniec złożono 2 wnioski dotyczące proponowanych rozwiązań komunikacyjnych (drogowych), mających na celu usprawnienie ruchu pojazdów. Sześć wniosków złożono również dla nieruchomości zlokalizowanych w obrębie Rudunki, które dotyczyły funkcji mieszkaniowo-usługowej. Jeden wniosek dotyczył również wprowadzenia do planu ul. Parkowej, która znajduje się poza obszarem objętym opracowaniem (wg lokalizacji wskazanej przez wnioskodawcę w platformie internetowej).

Ryc. 35. Lokalizacja ogólna działek objętych wnioskiem do Studium

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski.

Wytyczne wynikające z analizy jakości życia w zakresie dostępności infrastruktury

W gminie Aleksandrów Kujawski dostępność do infrastruktury technicznej jest dobra, o czym świadczy wysoki wskaźnik zwodociągowania gminy oraz dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna, telekomunikacyjna i drogowa. Istniejące sieci infrastruktury mogą wymagać głównie remontu lub modernizacji, z wyjątkiem sieci kanalizacyjnej oraz drogowej – ich realizacja nie stanowi natomiast czynnika determinującego konieczność relokacji zabudowy oraz w konsekwencji wyznaczenia dodatkowych terenów pod realizację zabudowy.

Dostępność do infrastruktury społecznej (ochrona zdrowia, edukacja, nauka, usługi administracyjne, komunikacja) oraz jej jakość na terenie gminy są dobre (jako jednostki wiejskiej w bezpośrednim sąsiedztwie terenu miejskiego). Zatem mając na uwadze powyższe uznać należy, że dalszy rozwój funkcji usługowej - infrastruktury społecznej, nie determinuje konieczności wyznaczania dodatkowych rezerw budowlanych, poza istniejącymi strukturami zabudowy.

Wytyczne wynikające z ruchu inwestycyjnego i budowlanego

Po przeprowadzeniu analizy ruchu inwestycyjnego na obszarze gminy, opracowanej na podstawie wydanych pozwoleń na budowę w latach 2015-2017 stwierdza się, że na terenie gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski wydano rocznie średnio ok. 45 decyzji o pozwoleniu na budowę w wyniku których powstała nowa zabudowa mieszkaniowa. W tym okresie wydawano również decyzje

dotyczące zmiany sposobu użytkowania budynków na mieszkalne oraz decyzje dotyczące rozbudowy tych budynków. W przypadku funkcji usługowej, ruch inwestycyjny wyrażony poprzez weryfikację decyzji administracyjnych, jest niewielki. Decyzje dotyczyły m.in. budowy dwóch warsztatów samochodowych, stacji paliw, dwóch budynków handlowo-usługowych, budynku biurowego oraz budowy dwóch budynków mieszkalno-usługowych. W związku z powyższym uznać można, że rocznie wydano ok. 3 decyzji, w wyniku których powstała nowa zabudowa kubaturowa o funkcji usługowej. Ruch inwestycyjny dotyczący funkcji produkcyjnej ma marginalny udział w wydanych decyzjach o pozwoleniu na budowę. Decyzje dotyczyły budowy m.in. silosów na materiały sypkie oraz zabudowy o charakterze produkcyjnym w gospodarstwach rolnych, polegających na realizacji kurników, silosów, magazynów na karmę dla zwierząt. Według Danych GUS średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Aleksandrów Kujawski wzrasta rocznie o ok. 0,37 m². W 2018 r. wskaźnik kształtował się na poziomie 94,5 m². W związku z zaobserwowanym trendem wzrostu średniej powierzchni użytkowej mieszkania, na potrzeby bilansu przyjmuje się, że nowo powstały budynek mieszkalny będzie się charakteryzował wskaźnikiem na poziomie **120 m²** powierzchni użytkowej. Mając na uwadze wzrost zamożności społeczeństwa oraz istniejące trendy panujące w budownictwie, przyjęcie takiej wartości wskaźnika jest uzasadnione.

Tab. 44. Analiza średniej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w gminie

Lata:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	92,5	93,0	93,3	93,6	94,1	94,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Przy uwzględnieniu powyższych założeń zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową może wynieść 6600 m² rocznie (średnia powierzchnia użytkowa nowego mieszkania - 120m² pomnożona przez przyjętą ilość wydanych pozwoleń na budowę dla budynków mieszkalnych - 55 szt.). Na potrzeby bilansu doszacowano średnią roczną ilość nowych budynków mieszkalnych o 10 szt. ze względu na fakt, że przyjęta do analizy wartość wyrażająca ilość wydanych pozwoleń na budowę zabudowy dotyczących funkcji mieszkalnej nie ujmuje decyzji dotyczących zmiany sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe. Ponadto wzrost zamożności społeczeństwa oraz rozwój ośrodka miejskiego będzie w przyszłości generował zwiększenie zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową zabudowy. Szacując potrzeby mieszkaniowe, w oparciu o podaną wielkość, zapotrzebowanie na nową zabudowę w perspektywie długoterminowej (do 2049 r.) wyliczono z podziałem na okresy 5-cio letnie (zgodnie z tabelą poniżej). Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, analizowane w oparciu o ruch inwestycyjny wynosić może 217 800 m² powierzchni użytkowej zabudowy (wartość doszacowana o wskaźnik wyrażający zwiększony ruch inwestycyjny – zwiększony o 10%).

Tab. 45. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy mieszkaniowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 10%	(-) 10%
1	5 lat – do 2024 r.	33000	36300	23100
2	10 lat – 2029 r.	66000	72600	46200
3	15 lat – 2034 r.	99000	108900	69300
4	20 lat – 2039 r.	132000	145200	92400
5	25 lat – 2044 r.	165000	181500	115500
6	30 lat – 2049 r.	198000	217800	138600

Źródło: obliczenia własne.

Powyższa analiza jest analizą szacunkową, opartą wyłącznie o 1 wskaźnik (średnia powierzchnia nowej zabudowy). Celem jej jest określenie wielkości trendu, związanego z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową, w perspektywie długoterminowej. Obejmuje ona zarówno tereny już zurbanizowane (dogęszczenie istniejącej zabudowy, wymiana istniejącej zabudowy) jak i tereny nieprzekształcone, na których wystąpiła w ostatnich latach chęć inwestycyjna w zakresie budownictwa. Mając na uwadze, że na terenie gminy wydano, w analizowanym okresie, średnio 3 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu dla obiektów usługowych przyjmuje się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową wynosić może do 15% zapotrzebowania obliczonego dla zabudowy mieszkaniowej. Zdecydowano się na taki wskaźnik, ze względu na konieczność umożliwienia realizacji wielofunkcyjnego rozwoju gminy, który wynika z przyjętej strategii rozwoju oraz ogólnokrajowego trendu zwiększania się udziału funkcji usługowej w strukturze funkcjonalnej gmin wiejskich. Przyjęcie wyższego wskaźnika byłoby nieuzasadnione, ponieważ większość istniejącej funkcji usługowej na terenie gminy zlokalizowana jest jako funkcja uzupełniająca w budynkach mieszkalnych.

Tab. 46. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy usługowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 30%	(-) 30%
1	5 lat – do 2024 r.	4950	6435	3465
2	10 lat – 2029 r.	9900	12870	6930
3	15 lat – 2034 r.	14850	19305	10395
4	20 lat – 2039 r.	19800	25740	13860
5	25 lat – 2044 r.	24750	32175	17325
6	30 lat – 2049 r.	29700	38610	20790

Źródło: obliczenia własne.

Ze względu na wciąż dominujący wiejski charakter gminy, przyjmuje się, że w przyszłości zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy produkcyjnej (drobna produkcja, rzemiosło, produkcja w gospodarstwach rolnych) stanowić może 20% zapotrzebowania określonego dla kompleksu mieszkaniowego, ponieważ pomimo zmian w strukturze funkcjonalnej gminy, funkcja rolnicza i powiązana z nią funkcja produkcyjna będzie w dalszym ciągu stanowić znaczący udział. Przyjęcie takiej wielkości wskaźnika nie wpłynie negatywnie na możliwości inwestycyjne na terenie gminy oraz w konsekwencji nie przyczyni się do zahamowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

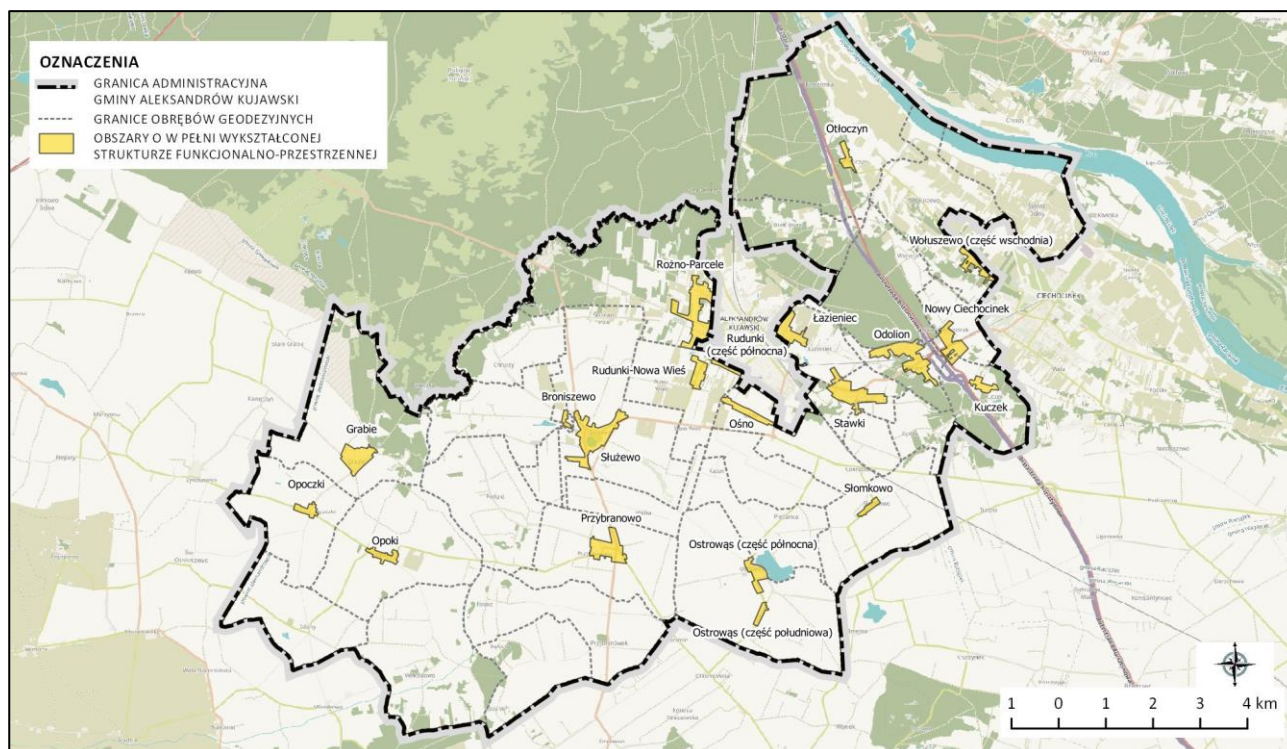
Tab. 47. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy produkcyjnej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 30%	(-) 30%
1	5 lat – do 2024 r.	6600	8580	4620
2	10 lat – 2029 r.	13200	17160	9240
3	15 lat – 2034 r.	19800	25740	13860
4	20 lat – 2039 r.	26400	34320	18480
5	25 lat – 2044 r.	33000	42900	23100
6	30 lat – 2049 r.	39600	51480	27720

Źródło: obliczenia własne.

12.1.2. Chłonność obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby oszacowania chłonności inwestycyjnej terenów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w pierwszym etapie analizy przystąpiono do weryfikacji struktury zagospodarowania gminy Aleksandrów Kujawski. W wyniku weryfikacji wyodrębniono 20 obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej dla miejscowości: Grabie, Opoczki, Opoki, Przybranowo, Broniszewo, Służewo, Ośno, Rudunki i Nowa Wieś, Rudunki (część północna), Rożno-Parcele, Ostrowąs (część południowa), Ostrowąs (część północna), Łazieniec, Stawki, Odolion, Nowy Ciechocinek, Słomkowo, Kuczek, Wołuszewo, Otłoczyn. Ze względu na występującą nieregularną i rozproszoną strukturę dla części wsi nie wyznaczono obszaru zwartej zabudowy. Część z wsi wymagała jednak wyznaczenia dwóch obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej np.: Ostrowąs. Zwartą strukturę tworzy również miejscowość Rudunki oraz Nowa Wieś, dla których wyznaczono jeden obszar funkcjonalny. Wyodrębnione obszary przedstawia rycina zamieszczona poniżej.

Ryc. 36. Obszary o w pełni wykształczonej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne.

W kolejnym etapie analizy przystąpiono do wyodrębnienia obszarów wolnych od zabudowy znajdujących się w granicach obszarów o w pełni wykształczonej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Podczas tej czynności tereny wolne od zabudowy podzielono na tereny objęte ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i tereny, na których plan nie obowiązuje. W celu weryfikacji terenów wolnych od zabudowy wykorzystano dane pozyskane z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w postaci banku danych obiektów topograficznych, zawierającego informację o sposobie wykorzystywania terenu oraz inwentaryzację urbanistyczną, która zawiera informację o aktualnym sposobie zainwestowania obszaru. W kolejnym etapie wytypowane obszary wolne od zabudowy zostały zweryfikowane pod względem parcelacji struktury własnościowej – usunięto obszary, których zainwestowanie mogłoby okazać się wyjątkowo trudne lub niemożliwe ze względu np. na: brak dostępu do drogi publicznej, niekorzystny kształt działki lub jej części, niekorzystne warunki hipsometryczne oraz ograniczenia wynikające z występowania lasów ujętych w ewidencji gruntów i budynków i stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia. W weryfikacji nie uwzględniono stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia, ze względu na możliwość przebudowy linii i poprowadzenie ich pod ziemią oraz ograniczeń wynikających z możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej od elektrowni wiatrowych w odległościach, o których mowa w przepisach odrębnych (tereny te zostały zaliczone do obszarów rezerw, ponieważ uchwalenie na ich terenie planu miejscowego może spowodować realizację zabudowy mieszkaniowej). Zauważa się również, że ww. odległościach od elektrowni wiatrowych znajduje się wyłącznie obszar rezerw w zwartej strukturze miejscowości Ostrowas (części północnej i południowej) – łącznie niecałe 0,5 ha. Z uwagi na marginalny udział ww. terenów oraz faktu, że na tym obszarze można spo-

rządzić plan miejscowy umożliwiającą realizację zabudowy mieszkaniowej tereny te zostały zaliczone do powierzchni rezerw budowlanych. Wyniki delimitacji obszarów będących rezerwami budowlanymi zawartymi w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tab. 48. Rezerwy zabudowy w obszarach o w pełni wykształconej strukturze przestrzennej (poza ustaleniami planów miejscowych)

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
1	Grabie	9,9569	8,9612
2	Łazieniec	2,6538	2,3884
3	Nowy Ciechocinek	7,2237	6,5013
4	Odolion	3,9685	3,5717
5	Opoczki	2,4211	2,1790
6	Opoki	2,9698	2,6728
7	Ostrowąs (część południowa)	0,9172	0,8255
8	Ostrowąs (część północna)	5,2603	4,7343
9	Ośno	5,6042	5,0438
10	Przybranowo	9,7300	8,7570
11	Rożno-Parcele	0,4122	0,3710
12	Rudunki (część północna)	1,4548	1,3093
13	Rudunki-Nowa Wieś	4,2013	3,7812
14	Słomkowo	1,5282	1,3754
15	Służewo	6,1961	5,5765
16	Stawki	3,9510	3,5559
17	Wołuszewo (część wschodnia)	0,1373	0,1236
Suma:			61,7278

* Współczynnik korygujący na poziomie -10% wyraża możliwą niepewność inwestycyjną związaną m.in. z niechęcią zbycia nieruchomości przez obecnych właścicieli.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że w gminie Aleksandrów Kujawski, po uwzględnieniu współczynnika korygującego, znajduje się ok. 62 ha terenów potencjalnie nadających się pod zabudowę w granicach zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych, z wyłączeniem terenów, na których obowiązują ustalenia planów miejscowych. Największy udział rezerw terenowych znajduje się we wsiach: Grabie (ok. 14,5%), Przybranowo (ok. 14%), Nowy Ciechocinek (ok. 10%), Służewo (ok. 9%), Ośno (ok. 8%) Najmniejsze rezerwy terenów (poniżej 1 ha) znajdują się we wsiach: Ostrowąs (część południowa), Rożno-Parcele, Wołuszewo. Brak rezerw występuje natomiast we wsiach Kuczek, Otłoczyn i Broniszewo. W celu określenia szacunkowych zasobów budowlanych wyrażonych w (m²) powierzchni użytkowej posłużono się danymi z Bazy Obiektów Topograficznych pozyskanej z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, na podstawie, której oszacowano średnią powierzchnię działki zabudowanej budynkiem mieszkalnym.

Tab. 49. Określenie średniej powierzchni działki zabudowanej budynkiem mieszkalnym na terenie gminy Aleksandrów Kujawski

Obszar zabudowy	Ilość	Całkowita powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia działki budowlanej [ha]
	3113	437,9305	0,1407

Źródło: obliczenia własne.

Do wykonania poniższych obliczeń posłużono się również wcześniej przyjętym wskaźnikiem średniej powierzchni użytkowej nowego mieszkania wynoszącym 120 m². Ponadto przyjmuje się, że na 1 ha terenu niezainwestowanego może powstać ok. 1500 m² nowej powierzchni użytkowej dla zabudowy produkcyjnej. Dla zabudowy usługowej przyjęto natomiast wskaźnik nowej powierzchni użytkowej zabudowy na poziomie 650 m²/ha.

Tab. 50. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcje zabudowy w wyznaczonych obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z wyłączeniem terenów, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego [ha]*	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy mieszkaniowej [m ²]**	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy usługowej [m ²]***	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy produkcyjnej [m ²]****	Suma możliwej do uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1	Broniszewo	0,0000	0,0000	0	0	0	0
2	Grabie	9,9569	8,9612	4968	874	2688	8530
3	Kuczek	0,0000	0,0000	0	0	0	0
4	Łazieniec	2,6538	2,3884	1324	233	717	2273
5	Nowy Ciechocinek	7,2237	6,5013	3604	634	1950	6188
6	Odolion	3,9685	3,5717	1980	348	1071	3400
7	Opoczki	2,4211	2,1790	1208	212	654	2074
8	Opoki	2,9698	2,6728	1482	261	802	2544
9	Ostrowąs (część południowa)	0,9172	0,8255	458	80	248	786
10	Ostrowąs (część północna)	5,2603	4,7343	2625	462	1420	4506
11	Ośno	5,6042	5,0438	2796	492	1513	4801
12	Otłoczyn	0,0000	0,0000	0	0	0	0

13	Przybranowo	9,7300	8,7570	4855	854	2627	8336
14	Rożno-Parcele	0,4122	0,3710	206	36	111	353
15	Rudunki (część północna)	1,4548	1,3093	726	128	393	1246
16	Rudunki-Nowa Wieś	4,2013	3,7812	2096	369	1134	3599
17	Słomkowo	1,5282	1,3754	762	134	413	1309
18	Służewo	6,1961	5,5765	3091	544	1673	5308
19	Stawki	3,9510	3,5559	1971	347	1067	3385
20	Wołuszewo (część wschodnia)	0,1373	0,1236	69	12	37	118
Suma:		68,5864	61,7278	34220	6018	18518	58757

* Współczynnik korygujący na poziomie -10% wyraża możliwą niepewność inwestycyjną związaną m.in. z niechęcią zbycia nieruchomości przez obecnych właścicieli.

** obliczono dla udziału 65% w powierzchni rezerw budowlanych

*** obliczono dla udziału 15% w powierzchni rezerw budowlanych

****obliczono dla udziału 20% w powierzchni rezerw budowlanych

Źródło: obliczenia własne.

W związku z faktem, że na terenie wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dokonano szacunkowej analizy określającej możliwą do uzyskania powierzchnię nowej zabudowy dla każdej z ww. obszarów. W celu oszacowania rezerw terenowych w przeliczeniu do (m²), przyjęto, że średnia powierzchnia zabudowy mieszkaniowej stanowi 30% terenu inwestycji, a powierzchnia użytkowa stanowi 70% powierzchni zabudowy. Dla funkcji usługowej przyjęto wskaźnik powierzchni zabudowy na 35%, a powierzchni użytkowej taki jak dla zabudowy mieszkaniowej. Dla funkcji produkcyjnej nie oszacowano wskaźnika, ponieważ brak jest terenów przeznaczonych w planach miejscowych pod samodzielną funkcję produkcyjną. Wyniki analizy przedstawia tabela zawarta poniżej.

Tab. 51. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy, z podziałem na funkcje zabudowy dla terenów, na których obowiązują miejscowe plany w wyznaczonych obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową i usługową [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę usługową [ha]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy mieszkaniowej [m ²]*	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy usługowej [m ²]**	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy produkcyjnej [m ²]
1	Broniszewo	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
2	Grabie	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową i usługową [ha]	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę usługową [ha]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy mieszkaniowej [m2]*	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy usługowej [m2]**	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy produkcyjnej [m2]
3	Kuczek	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
4	Łazieniec	3,0194	0,0000	0,4766	6341	1168	0
5	Nowy Ciechocinek	1,3683	0,0000	0,4212	2873	1032	0
6	Odolion	3,1484	0,6213	0,0713	7760	479	0
7	Opoczki	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
8	Opoki	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
9	Ostrowąs (część południowa)	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
10	Ostrowąs (część północna)	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
11	Ośno	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
12	Otłoczyn	0,2733	0,0000	0,3051	574	747	0
13	Przybranowo	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
14	Rożno-Parcele	16,1631	0,0004	0,0280	33943	69	0
15	Rudunki (część północna)	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
16	Rudunki-Nowa Wieś	0,3305	0,0000	0,7765	694	1902	0
17	Słomkowo	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
18	Służewo	0,0000	0,0000	0,0000	0	0	0
19	Stawki	3,1222	0,0000	0,3014	6557	738	0
20	Wołuszewo (część wschodnia)	3,5662	0,0276	0,0040	7540	23	0
Suma:		30,9914	0,6493	2,3841	66282	6159	0

* przyjęto 100% terenów przeznaczonych w planach pod zabudowę mieszkaniową oraz 80% terenów przeznaczonych w planach pod funkcję mieszkaniową i usługową

** przyjęto 100% terenów przeznaczonych w planach pod zabudowę usługową oraz 20% terenów przeznaczonych w planach pod funkcję mieszkaniową i usługową

Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcję dla poszczególnych wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej prezentuje poniższa tabela.

Tab. 52. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcje zabudowy w obszarach o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Lp.	Miejscowość	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy mieszkaniowej [m ²]	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy usługowej [m ²]	Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy produkcyjnej [m ²]	Suma możliwej do uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1	Broniszewo	0	0	0	0
2	Grabie	4968	874	2688	8530
3	Kuczek	0	0	0	0
4	Łazieniec	7665	1401	717	9782
5	Nowy Ciechocinek	6478	1666	1950	10094
6	Odolion	9740	827	1071	11639
7	Opoczki	1208	212	654	2074
8	Opoki	1482	261	802	2544
9	Ostrowąs (część południowa)	458	80	248	786
10	Ostrowąs (część północna)	2625	462	1420	4506
11	Ośno	2796	492	1513	4801
12	Otłoczyn	574	747	0	1321
13	Przybranowo	4855	854	2627	8336
14	Rożno-Parcele	34149	105	111	34365
15	Rudunki (część północna)	726	128	393	1246
16	Rudunki-Nowa Wieś	2790	2271	1134	6196
17	Słomkowo	762	134	413	1309
18	Służewo	3091	544	1673	5308
19	Stawki	8528	1085	1067	10680
20	Wołuszewo (część wschodnia)	7609	35	37	7681
Suma		100502	12178	18518	131198

Źródło: obliczenia własne.

Gmina Aleksandrów Kujawski posiada rezerwę terenu budowlanego pozwalającą na realizację 131 198 m² nowej powierzchni użytkowej zabudowy, z czego na funkcję mieszkaniową przypada 100 502 m², funkcję usługową ok 12 178 m² oraz pod funkcję produkcyjną ok. 18 518 m².

12.1.3. Chłonność obszarów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na terenie gminy obowiązują 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 720 ha. W planach określono przeznaczenie terenów (pod inwestycje budowlane): tereny mieszkaniowe, usługowe, tereny usługowe ze znacznym udziałem zieleni, tereny przemysłowo-usługowe, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem lokalizacji mieszkań, tereny zabudowy zagrodowej, itp. W związku z równoznacznym dopuszczeniem realizacji zabudowy o różnej funkcji np. mieszkaniowej i usługowej, w ramach tej samej jednostki terenowej, udział poszczególnych funkcji obliczono zgodnie z tabelą poniżej. Ponadto na potrzeby obliczeń uproszczono przeznaczenie terenów wynikające z planów, do wiodących funkcji np. tereny zabudowy mieszkaniowej z zielenią zostały sklasyfikowane do terenów zabudowy mieszkaniowej. W przypadku określenia powierzchni rezerw terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod realizację zabudowy, również dokonano wykluczenia z nich terenów zainwestowanych zgodnie z metodologią opisaną dla określenia rezerw terenów budowlanych na terenach o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Tab. 53. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcje zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Przeznaczenie terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod realizację zabudowy	powierzchnia terenów[ha]	średnia wartość intensywności zabudowy	Możliwa do uzyskania całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej [m ²]	możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej [m ²]	możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa zabudowy produkcyjnej[m ²]
MN - tereny zabudowy mieszkaniowej	257,1945	30%	54011	54011	0	0
MN/U - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	84,9032	35%	20801	14561 ¹	6240 ⁵	0
MN/U/P - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej	2,9624	45%	933	560 ²	187 ⁶	187 ⁶
MNR - tereny zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej	5,3004	30%	1113	1113	0	0

P/U - tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej	58,8049	45%	18524	0	7409 ⁴	11114 ²
P/U/MN - tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej i mieszkaniowej	15,0242	40%	4207	841 ⁶	1683 ⁴	1683 ⁴
RM/UT -tereny zabudowy zagrodowej i usług turystyki	1,295	40%	363	181 ³	181 ³	0
RU - tereny zabudowy usług turystyki	2,0022	30%	420	0	420	0
U - tereny zabudowy usługowej	0,8451	40%	237	0	237	0
Suma:			100608	71267	16358	12983

¹ udział funkcji zabudowy – 70%

² udział funkcji zabudowy – 60%

³ udział funkcji zabudowy – 50%

⁴ udział funkcji zabudowy – 40%

⁵ udział funkcji zabudowy – 30%

⁶ udział funkcji zabudowy – 20%

⁷ przyjmuje się, że powierzchnia użytkowa stanowi 70% powierzchni całkowitej zabudowy

12.1.4. Podsumowanie bilansu

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych.

Tab. 54. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania w gminie Aleksandrów Kujawski na nową zabudowę w podziale na funkcję zabudowy w stosunku do rezerw inwestycyjnych

Lp.	Funkcja zabudowy	Prognozowane zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy w perspektywie 30 lat - doszacowana o 30% [m ²]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [m ²]*	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na terenach o w pełni wykształconych zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych [m ²]	SUMA (możliwej do uzyskania powierzchni użytkowej nowej zabudowy)
1	Mieszkaniowa	217 800	71 267	100 502	171 769
2	Usługowa	38 610	16 358	12 178	28 536
3	Produkcyjna	51 480	12 983	18 518	31 501

Źródło: obliczenia własne.

* z wyłączeniem terenów zakwalifikowanych do obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy wyznaczonej w granicach obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla funkcji: mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Oszacowany niedobór terenów ma jednak charakter orientacyjny, a prognozowane zapotrzebowanie, przedstawione w tabeli będącej podsumowaniem uwzględnia wartość powiększoną o 10% (dla funkcji mieszkaniowej) i 30% (dla funkcji usługowej i produkcyjnej). Nie mniej jednak uwzględnić należy dynamikę przemian społeczno-ekonomicznych, mających wpływ na ruch budowlany, który może wpłynąć na realne niedobory terenów zabudowy. Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie rezerw budowlanych - w niektórych miejscowościach mogą wystąpić niedobory wszystkich terenów. W związku z powyższym należy rozważyć wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych będących kontynuacją istniejących obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Szczególną uwagą należy objąć wsie graniczące z terenami miasta Aleksandrów Kujawski, ze względu na koncentrację działań inwestycyjnych w tych regionach.

Mając na uwadze uwarunkowania demograficzne, które nie potwierdzają potrzeby wyznaczenia dodatkowych obszarów inwestycyjnych, ze względu na zmniejszającą się liczbę mieszkańców, określony niedobór terenów mieszkaniowych należy potraktować wyłącznie jako prawdopodobny. W związku z powyższym wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową powinno mieć charakter uzupełniający istniejącą strukturę zabudowy wraz z jej rozwojem w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. W przypadku wyznaczenia rezerw budowlanych dla funkcji produkcyjnej w kierunkach niniejszego Studium, należy każdy z przypadków rozważyć indywidualnie – pod kątem docelowego wykorzystywania terenu i sposobu jego zagospodarowania. W ramach wyznaczenia rezerw dla zabudowy produkcyjnej należy rozważyć możliwość rozwoju istniejących zakładów, ale również realizację nowych, w tym na terenach poza obszarami o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

12.1.5. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wraz z porównaniem potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją zadań dotyczących lokalizacji nowej zabudowy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy zostały określone w pkt 12.2 Studium. Nowa zabudowa w Aleksandrowi Kujawskim będzie realizowana w ramach wypełnienia istniejącej już struktury zabudowy (dogęszczenie zabudowy, uzupełnienie luk w zabudowie, przekształcenia istniejących obiektów itp.) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych, co oznacza, że koszty gminy będą minimalizowane ze względu na obsługę nowych inwestycji przez istniejącą infrastrukturę techniczną, drogową czy społeczną. W niektórych fragmentach gminy koszty mogą być większe, ze względu na konieczność wprowadzenia nowej infrastruktury (np. kanalizacyjnej), wymiany infrastruktury lub jej konserwacji, ale jest to sytuacja typowa i nie ma znaczącego związku z realizacją nowej zabudowy.

Kondycja finansowa gminy Aleksandrów Kujawski znajduje się na poprawnym poziomie co wynika z analiz ekonomicznych zawartych we wcześniejszej części Studium. Mając na względzie powyższe oraz fakt, że Gmina posiada względnie duże pokrycie planami miejscowymi, dla których sporządzono prognozy skutków finansowych, wg których realizacja ustaleń planów nie przewyższy możliwości finansowych budżetu gminy Aleksandrów Kujawski, stwierdzić należy, że gmina może zrealizować zadania własne wynikające z lokalizacji nowej zabudowy.

12.2. MOŻLIWOŚCI FINASOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH

Podstawę realizacji zadań publicznych stanowią finanse samorządu lokalnego, a poziom i struktura dochodów mają decydujący wpływ na tempo rozwoju społeczno-gospodarczego oraz możliwości inwestycyjne gminy. Inwestycje komunalne stanowią jeden z najważniejszych czynników rozwoju lokalnego, ponieważ tworzą warunki dla wzrostu konkurencyjności jednostki terytorialnej (gminy) oraz poprawy jakości realizowanych usług komunalnych oraz społecznych, co bezpośrednio przekłada się na jakość życia mieszkańców. O rozwoju gminy świadczy wzrost majątku komunalnego, poziom świadczonych usług, tworzenie warunków dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych i zamieszkania nowych mieszkańców. Wśród inwestycji gminnych szczególnie ważne są inwestycje infrastrukturalne (zarówno w odniesieniu do infrastruktury technicznej jak i społecznej) gdyż to one decydują o poziomie rozwoju gospodarczego. Ich niedobór stanowi poważną barierę rozwojową wpływającą na zmniejszanie się potencjału dochodowego gminy.

Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne gminy, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie. Kondycja finansowa gminy Aleksandrów Kujawski, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa. Na całkowitą wartość dochodów własnych gminy wpływ ma w szczególności stan ludności gminy oraz liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Podstawowym dochodem własnym gmin jest bowiem podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na grupy. Pierwszą z nich są wpływy z ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków. Zaliczamy do niej następujące podatki: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opodatkowanie w formie karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn oraz podatek od czynności cywilnoprawnych. Drugą grupą dochodów własnych gminy stanowią wpływy z opłat. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szereguje wpływy z opłat jako wpływy z opłat: skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów, reklamowej, eksploatacyjnej (w części określonej w ustawie z dnia 16 października 2017 r. – Prawo geologiczne i górnicze) oraz z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Wydatki gminy Aleksandrów Kujawski ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny gminy i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na ich terenie ludności. Dzielą się na majątkowe, w tym

inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Tab. 55. Dochody i wydatki z budżetu gminy Aleksandrów Kujawski z podziałem na działy klasyfikacji budżetowej w 2019 r.

Dział klasyfikacji budżetowej	Dochody	% w całości dochodów	Wydatki	% w całości wydatków
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 029 273,32	2,04	676 932,29	1,13
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	955,28	0,00	3 825,40	0,01
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	424 206,66	0,84	10 448 214,41	17,42
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	283 036,82	0,56	1 074 992,02	1,79
Dział 710 - Działalność usługowa	73 397,00	0,15	100 255,45	0,17
Dział 720 - Informatyka	89 434,47	0,18	44 882,03	0,07
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	120 050,39	0,24	4 101 265,24	6,84
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	97 004,93	0,19	97 004,93	0,16
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	46 622,74	0,09	328 694,35	0,55
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	11 926 202,74	23,63	0,00	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	541 671,96	0,90
Dział 758 - Różne rozliczenia	15 211 042,62	30,14	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	498 213,89	0,99	14 084 255,64	23,48
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	2 073,49	0,00	112 685,79	0,19

Dział 852 - Pomoc społeczna	2 441 120,17	4,84	4 141 826,54	6,90
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	270 181,48	0,54	320 643,01	0,53
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	198 720,00	0,39	538 518,68	0,90
Dział 855 - Rodzina	15 714 629,24	31,14	18 064 708,67	30,11
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 982 868,04	3,93	3 868 582,32	6,45
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	51 016,53	0,10	1 022 201,47	1,70
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	10 320,02	0,02	416 580,54	0,69
Razem:	50 470 369,83	100,00	59 987 740,74	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Suma dochodów do budżetu gminy Aleksandrów Kujawski wyniosła w 2019 r. 50,47 mln złotych, co daje około 4,259 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największą część dochodów wygenerował dział nr 855 - Rodzina (31,14%) oraz 758 Różne rozliczenia (30,14%). Duży udział w dochodach gminy ma również dział nr 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (23,63%). Wyżej wymienione działy łącznie stanowią ponad 84% wszystkich dochodów. Pozostałymi działami klasyfikacji budżetowej, które wygenerowały dochód stanowiący powyżej 1% wszystkich dochodów były działy nr: 852 - Pomoc społeczna (4,84%), 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (3,93%) oraz 010 – Rolnictwo i łowiectwo (2,04%).

Suma wydatków z budżetu gminy Aleksandrów Kujawski wyniosła w 2019 r. 59,98 mln złotych, co daje ok. 5,06 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największa część budżetu gminy Aleksandrów Kujawski (30,11%) została przeznaczona na dział 855 – Rodzina. Duży udział w wydatkach gminy stanowi również dział 901 – Oświata i Wychowanie (23,48%) oraz dział 600 – Transport i łączność (17,42%). Ponadto działami wymagającymi nakładów powyżej 1% względem wszystkich wydatków były działy nr: 852 - Pomoc społeczna (6,90%), 750 – administracja publiczna (6,84%), 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6,45%), 700 – Gospodarka mieszkaniowa (1,79%), 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (1,70%) oraz 010 – Rolnictwo i łowiectwo (1,12%).

Wydatki gminy Aleksandrów Kujawski w 2019 r. były większe od dochodów o ok. 9 517 tys. zł. Zgodnie z analizą budżetu gminy Aleksandrów Kujawski deficyt został pokryty przychodami z zaciągniętych kredytów na rynku krajowym. Przy realizacji zadań z zakresu infrastruktury gmina korzystała i korzysta nadal z dofinansowań z funduszy unijnych, a także innych źródeł pomocowych.

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

	Gmina Aleksandrów Kujawski ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski
CZĘŚĆ III	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z PONADLOKALNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1.1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU (KPZK 2030)⁶

KPZK określa strategiczne ramy dla sposobu, w jaki powinna zostać zagospodarowana przestrzeń, aby stanowiła istotny czynnik wspomagający osiągnięcie celów polityki rozwoju. Wizja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 opiera się na pięciu pożądanych cechach polskiej przestrzeni:

- konkurencyjności i innowacyjności,
- spójności wewnętrznej,
- bogactwie i różnorodności biologicznej,
- bezpieczeństwie oraz
- ładzie przestrzennym.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest:

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Zgodnie z wizją zagospodarowania przestrzennego Polski istotne przemiany na poziomie lokalnym w ramach osadnictwa wiejskiego dotyczyć będą funkcji pełnionych przez te jednostki w systemie osadniczym, co wiąże się ze zmianami ich struktur. Jedną z przyczyn stanowiąc będzie proces zerwania bezpośrednich związków między miejscem zamieszkania a miejscem zatrudnienia, kształtującym urbanizację obszarów wiejskich. Urbanizacja wsi powinna podlegać regulacjom prawno-ekonomicznym wspomagającym osiągnięcie ładu przestrzennego, zachowanie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych, co sprzyjać będzie zróżnicowaniu układów i form osadnictwa wiejskiego.

Wyrównanie poziomu życia powinno następować w procesie powiększania możliwości zatrudnienia na obszarach wiejskich poza rolnictwem lub w pobliżu tych obszarów w wyniku zwiększania

⁶ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

mobilności przestrzennej i zawodowej, powstanie pozarolniczych miejsc pracy na lokalnych rynkach pracy oraz zwiększenie jakości zasobów ludzkich. Obszary wiejskie w procesie odnowy wsi powinny wykorzystywać własny potencjał rozwojowy, zachowując różnicowania funkcjonalne wynikające z położenia w stosunku do centrów rozwoju, dziedzictwa kulturowe i walory środowiska przyrodniczego. Wykorzystywanie unikalnych zasobów krajobrazu kulturowego i budowanie specjalizacji terytorialnej będzie sprzyjać rozwojowi lokalnych rynków pracy. Rolnictwo powinno opierać się na innowacyjności, modernizacji i zmianach strukturalnych w celu wzrostu konkurencyjności. Rozwojowi obszarów wiejskich sprzyjać będzie wzrastający rozwój dostępności komunikacyjnej.

Zasady polityki przestrzennej zagospodarowania kraju:

Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju – oznacza taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zasady planowania publicznego:

1. **zasada racjonalności ekonomicznej** – oznacza, że w ramach polityki przestrzennej uwzględniana jest ocena korzyści społecznych, gospodarczych i przestrzennych w długim okresie;
2. **zasada preferencji regeneracji (odnowy)** nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę – oznacza intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz ośrodków osadniczych przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni, użytkowania zasobu);
3. **zasada przezorności ekologicznej** – oznacza, że rozwiązywanie pojawiających się problemów powinno następować we właściwym czasie, tj. odpowiednie działania powinny być podejmowane już wtedy, gdy pojawia się uzasadnione przypuszczenie, że problem wymaga rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje pełne tego naukowe potwierdzenie; pozwoli to uniknąć zaniechań wynikających z czasochłonnych badań, braku środków lub zachowawczego działania odpowiednich osób lub instytucji;
4. **zasada kompensacji ekologicznej** – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, planowaniu i realizacji działań polityki rozwojowej, w tym przestrzennej, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.

Zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu rozwoju:

1. **zasada hierarchiczności celów** zapewniająca koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzje z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych – nadanie pierwszeństwa realizacji inwestycji celu publicznego;

2. **zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych** – podstawa do planowania funkcjonalnego w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów oraz minimalizacji sytuacji konfliktowych (obszary funkcjonalne KPZK 2030);
3. **zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej)** – gwarant praworządności i transparentności gospodarowania przestrzenią i procedur planistycznych.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

1.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2020

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego została przyjęta uchwałą nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020 +. Dokument strategiczny województwa określa wytyczne strategiczne jego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Misja rozwoju województwa do 2020 r., zgodnie z ww. dokumentem, ma oddać charakter zamierzeń rozwojowych – służyć głównie promocji Strategii – tak wśród mieszkańców województwa, jak poza nim. W bardzo skondensowanej formie zawiera główne idee zawarte w Strategii – pełni rolę swoistego motta tegoż dokumentu, jest syntetyczną deklaracją czemu mają służyć i do czego mają doprowadzić działania zaproponowane w Strategii. Przyjęto następującą misję województwa:

Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo.

Natomiast priorytet rozwoju województwa do 2020 r. należy rozumieć jako najważniejszą i najpilniejszą do realizacji „potrzebę rozwojową” województwa – stąd też przy przyjętej metodologii prac, w zapisie ustaleń Strategii priorytety mają charakter nadrzędny w stosunku do pozostałych ustaleń. Wyróżniono następujące priorytety:

Konkurencyjna gospodarka	Silna metropolia
Modernizacja przestrzeni wsi i miast	Nowoczesne społeczeństwo

Za najważniejszy priorytet uznano priorytet „Konkurencyjna gospodarka”, mający bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, dochody samorządów wszystkich szczebli (a więc także ich zdolność do inwestowania), rolę i pozycję województwa w gospodarce narodowej.

Priorytet wpływającym na przyszły rozwój i zagospodarowanie przestrzenne miasta i gminy Aleksandrów Kujawski jest priorytet „**Modernizacja przestrzeni wsi i miast**” – w zakresie którego województwo dokonuje kategoryzacji obszaru województwa wg kryteriów funkcjonalnych, stanowiącej podstawę założeń polityki terytorialnej województwa.

Tab. 56. Wytyczne strategii województwa w ramach priorytetu - Modernizacja przestrzenna wsi i miast w odniesieniu do przestrzeni gminy Aleksandrów Kujawski

Kategoria polityki terytorialnej	Oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa	Miasta zakwalifikowane dla danej kategorii	Podstawowy instrument interwencji
obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju)	aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym	Barcin, Brześć Kujawski, Chodecz, Ciechocinek, Dobrzyń nad Wisłą, Gniewkowo, Górzno, Izbica Kujawska, Jabłonowo Pomorskie, Janikowo, Janowiec Wielkopolski, Kamień Krajeński, Kcynia, Koronowo, Kowal, Kowalewo Pomorskie, Kruszwica, Lubień Kujawski, Lubraniec, Łabiszyn, Mrocza, Nieaszawa, Pakość, Piotrków Kujawski, Radzyń Chełmiński, Skępe, Sołec Kujawski oraz 92 siedziby gmin wiejskich	Rozwój lokalny kierowany przez Społeczność (budżet krajowy i regionalny)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii województwa kujawsko-pomorskiego 2020. Plan modernizacji 2020+.

Przestrzeń gminy Aleksandrów Kujawski należy do IV kategorii funkcjonalnej województwa – obszarów wiejskich, których integralną częścią są lokalne ośrodki rozwoju – małe miasta – o zróżnicowanym charakterze funkcjonalnym, cechujące się licznymi problemami gospodarczymi i często wymagające aktywizacji społeczno-gospodarczej. Dla gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski tym miastem jest sąsiednia gmina miejska Aleksandrów Kujawski. Głównym kierunkiem interwencji jest stymulowanie rozwoju społecznego (kluczowa rola usług publicznych szczebla gminnego dla kształtowania właściwych podstaw społecznych) oraz lokalnych rynków pracy. Ten poziom polityki terytorialnej w rejonach tradycyjnego rolnictwa ma decydujące znaczenie dla aktywizacji mieszkańców wiejskich, jest także odpowiedzialny za lokalne aspekty rozwoju społecznego i gospodarczego. Polityka województwa określona w kierunkach strategicznych będzie wspierać te działania samorządów, które realizować będą zakładane w Strategii oczekiwania. **Działania na rzecz modernizacji obszarów wiejskich powinny dotyczyć:**

- Zapewnienia jak najlepszych warunków rozwoju społecznego (funkcjonowanie usług publicznych).
- Rozwoju przedsiębiorczości lokalnej związanej z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych, (zwłaszcza przetwórstwa rolno-spożywczego, a także przetwórstwa leśnego, eksploatacji kopalni, potencjału turystycznego, rozwoju energetyki odnawialnej w oparciu o produkcję rolniczą oraz energię słoneczną).
- Zapewnienie swobodnej dostępności do Bydgoszczy i Torunia – jako dużych rynków pracy i ośrodków realizacji usług regionalnych.

Priorytety rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego realizowane będą poprzez 8 wyznaczonych celów strategicznych:

1. Gospodarka i miejsca pracy	5. Nowoczesny sektor rolno-spożywczy
2. Dostępność i spójność	6. Bezpieczeństwo
3. Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	7. Sprawne zarządzanie
4. Innowacyjność	8. Tożsamość i dziedzictwo

1.3. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

1.3.1. Cele zagospodarowania przestrzennego województwa

Obowiązującym dokumentem (na czas etapu opiniowania i uzgodnień projektu Studium) określającym politykę przestrzenną województwa jest **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.** Obecnie trwają prace nad aktualizacją Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Nadrzędny cel rozwoju województwa koresponduje z celami nadrzędnymi rozwoju państwa (Koncepcja przestrzennego zagospodarowania Kraju KPZK 2030) oraz celem Strategii województwa: **„Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia jego mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”**

Realizacja tego celu oznacza wykreowanie w województwie mechanizmów generujących efektywny ekonomicznie rozwój, kształtowanie racjonalnych, społecznie akceptowalnych, ekonomicznie efektywnych struktur zagospodarowania przestrzennego, ochronę i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego województwa oraz ochronę jego dziedzictwa kulturowego.

CELE ZAGOSPODAROWANIA REGIONU WOJEWÓDZTWA

ZBUDOWANIE STRUKTUR FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH PODNOSZĄCYCH
KONKURENCYJNOŚĆ REGIONU I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cele szczegółowe zagospodarowania regionu:

1. Zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym.
2. Przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu.
3. Modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju średnich miast (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław), a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO REGIONU WOJEWÓDZTWA

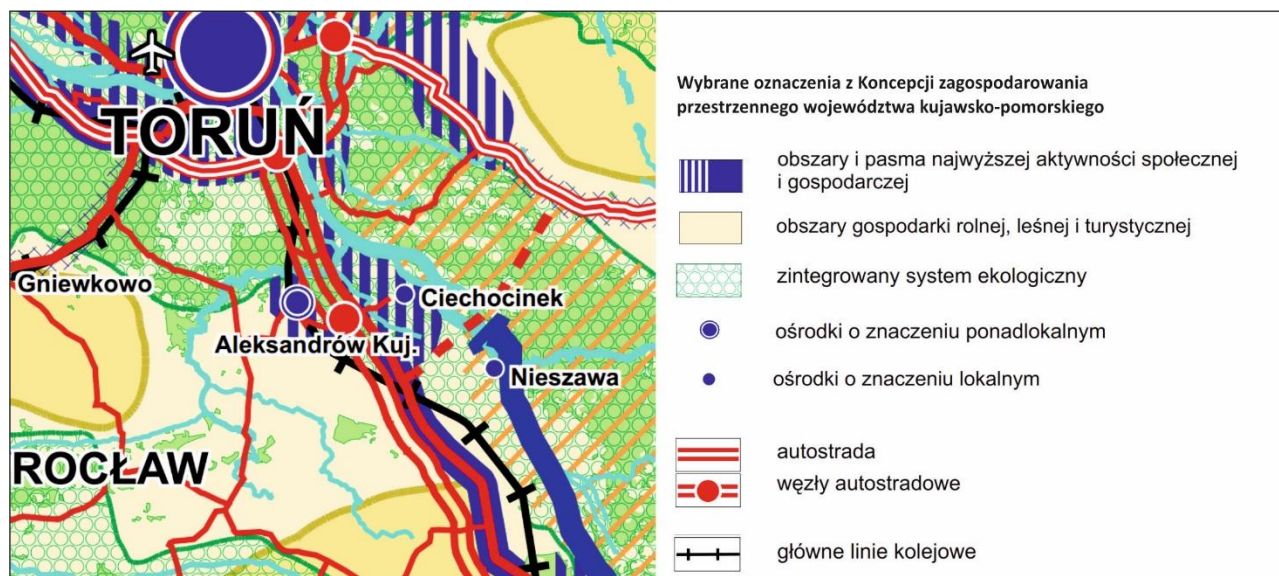
Koncepcja zagospodarowania przestrzennego województwa

O konkurencyjności struktur przestrzennych (realizacja celu nadrzędnego) decyduje przede wszystkim: stopień koncentracji potencjału ludzkiego i gospodarczego, atrakcyjność warunków życia i inwestowania oraz dobra dostępność komunikacyjna. Wzmocnienie koncentracji potencjału ludzkiego i gospodarczego realizowane będzie poprzez **właściwe ukształtowanie sieci osadniczej**. Atrakcyjność warunków życia i inwestowania, oprócz dobrze rozwijających się ośrodków miejskich, zapewni **wykształcony wojewódzki system ekologiczny**. Dostępność komunikacyjną umożliwią **dobrze rozwinięte sieci drogowe i kolejowe**.

Podstawowe struktury funkcjonalno-przestrzenne – strefy polityki przestrzennej

Podstawowe struktury funkcjonalno-przestrzenne pozwoliły, w ramach polityki regionalnej, na wyodrębnienie IV zróżnicowanych stref polityki przestrzennej.

Gmina Aleksandrów Kujawski jest położona w **strefie I (Centralnej) polityki przestrzennej województwa**, obejmującej tereny w dolinach Wisły i środkowej Noteci wraz z bezpośrednim otoczeniem. Jest to obszar najwyższej aktywności społeczno-gospodarczej rozwijanej w aglomeracji Bydgoszczy i Torunia, Włocławka i Grudziądzu wraz w 8 innych miastach w tym: Świeciu, Chełmnie, Nakle i Aleksandrowie Kujawskim. Jednostka jest dobrze powiązana ze „światem zewnętrznym”, oraz swym regionalnym otoczeniem. Będąc obszarem wysokiej aktywności społecznej i gospodarczej, rozwoju procesów urbanizacyjnych, koncentracji infrastruktury technicznej, obejmuje również znaczący fragment regionalnego systemu ekologicznego.

Ryc. 37. Aleksandrów Kujawski na tle koncepcji przestrzennego zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (2003) - plansza 13. Koncepcja zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa w odniesieniu do obszaru gminy Aleksandrów Kujawski

Kierunki rozwoju sieci osadniczej

Żaden z ośrodków osadniczych gminy wiejskiej Aleksandrów Kujawski, ze względu na brak w jej obszarze ośrodka gminnego, nie jest uwzględniony w kierunkach kształtowania sieci osadniczej województwa. Znaczenie dla gminy mają natomiast kierunki rozwoju dotyczące miasta Aleksandrowa Kujawskiego, stanowiącego dla gminy główny ośrodek lokalny, w tym również siedziby władz samorządu. Miasto Aleksandrów Kujawski w regionalnej sieci osadniczej województwa ma pełnić funkcję ponadlokalnego ośrodka zrównoważonego rozwoju - ośrodka powiatowego.

W tego typu ośrodkach potencjał instytucji obsługi mieszkańców dostosowany zostanie do obszaru oddziaływania miast i zapotrzebowania na poszczególne usługi, przede wszystkim w zakresie: szkolnictwa na poziomie średnim, leczenia szpitalnego, instytucji sektora biznesu, kultury i bezpieczeństwa publicznego, obsługi turystyki i rolnictwa oraz wdrażanie podstaw wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Realizacja polityki przestrzennej w strefie centralnej spowoduje, że strefa ta będzie powiązana zarówno ze swym otoczeniem regionalnym jak i „światem zewnętrznym”. Będzie ona obszarem wysokiej aktywności społecznej i gospodarczej, rozwoju procesów urbanistycznych, koncentracji infrastruktury technicznej. Obejmuje także znaczący fragment ogólnokrajowego (i regionalnego) systemu ekologicznego.

Realizacja wytyczonych kierunków zagospodarowania przyczyni się do uzyskania spójności przestrzennej regionu, a działalność społeczna i gospodarcza spowoduje, że strefa ta stanie się „lokomotywą rozwoju” województwa.

1.4. OBSZARY FUNKCJONALNE WOJEWÓDZTWA

Województwo kujawsko-pomorskie na podstawie wytycznych Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju – KPZK 2030 wyznaczyło „obszary funkcjonalne” – ponadregionalne (obligatoryjne) oraz regionalne (fakultatywne). Obszary funkcjonalne zostały przyjęte uchwałą nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

W obszarze województwa wyznaczono 3 obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym oraz 9 obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym. **Gmina Aleksandrów Kujawski znalazła się w granicach 3 obszarów funkcjonalnych:**

→ **o znaczeniu ponadregionalnym:**

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych;

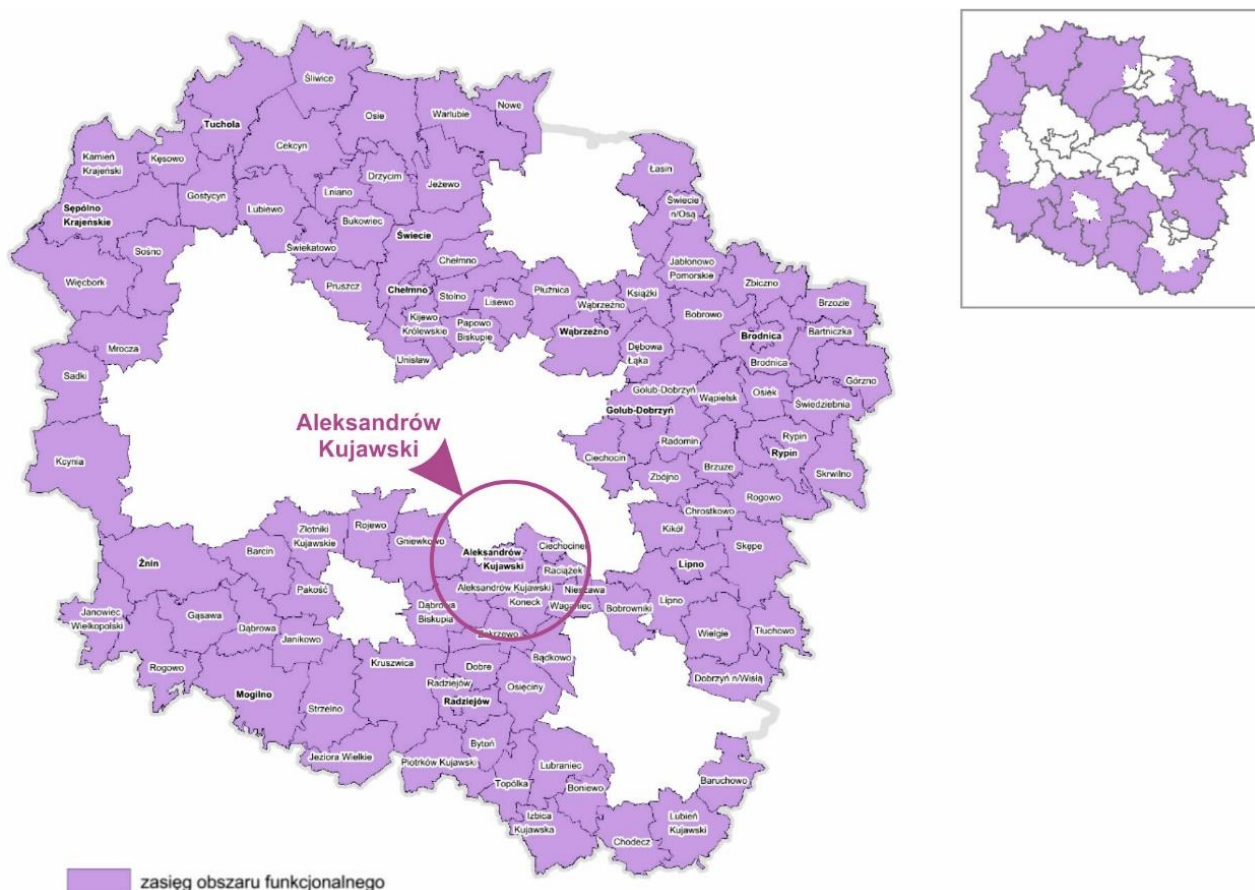
→ **o znaczeniu regionalnym:**

Obszar funkcjonalny Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa,

Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły,

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrada A1.

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych

Ryc. 38. Aleksandrów Kujawski na tle Wiejskiego obszaru funkcjonalnego województwa kujawsko-pomorskiego.

Źródło: uchwała nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

Cel:	Poprawa możliwości rozwojowych poprzez koordynację działań z zakresu polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co zniweluje dysproporcje w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy konkurencyjność województwa.
Podstawa delimitacji:	Ze względu na brak rozporządzeni, o którym mowa w art. 49d, ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawę delimitacji stanowią zapisy KPZP 2030, przyjmując zasadę, iż położenie względem biegunów wzrostu regionu jest cechą decydującą o dostępie do potencjału rozwojowego.
Zasięg terytorialny:	Za wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych przyjęto wszystkie gminy, położone poza granicami obszarów funkcjonalnych (ośrodków wojewódzkich, regionalnych i subregionalnego). Przebieg jego granicy wynika zatem z zasięgu terytorialnego miejskich obszarów funkcjonalnych miast: Bydgoszczy i Torunia, Włocławka, Grudziądz, Inowrocławia.

Charakterystyka obszaru:

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych zajmuje powierzchnię 12 540 km² (69,8% pow. województwa). Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego występują obszary wiejskie charakteryzujące się niskim stanem rozwoju społeczno-gospodarczego. Różnorodność przeszkód ograniczających ożywienie terenów wiejskich wynika z lokalnych uwarunkowań, dlatego w obrębie wiejskiego obszaru funkcjonalnego znajdują się tereny nie do końca jednorodne, a odznaczające się pewną specyfiką. Wyróżniają się tutaj szczególnie dwa tereny: wschodnia część województwa (rejon Pałuk i Krajny). Gmina Aleksandrów Kujawski znajduje się w centralnej części województwa, jest zlokalizowana w strefie oddziaływania ośrodków miejskich, przez co nie klasyfikuje się do obszarów wiejskich o najniższym stanie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zasady zagospodarowania wg Planu zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego:

- Wyposażenie miast i miejscowości wiejskich w usługi publiczne zapewniające prawidłową obsługę ludności w zakresie strefy społecznej, gospodarczej i technicznej.
- Odnowa i kształtowanie centrów miast i miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji.
- Kształtowanie przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości, projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności.
- Zapewnienie przestrzennych warunków dla rozwoju turystyki w oparciu o lokalne walory, tradycję, historię i postacie historyczne.
- Wskazanie obszarów dla rozwoju funkcji produkcyjnej, magazynowej, usługowej w pierwszej kolejności w terenach brownfield.
- Ograniczenie możliwości zabudowy niezwiązanej z funkcją rolniczą na obszarach produkcji rolnej dla zachowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa.
- Dopuszczenie lokalizacji obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne znaczne uciążliwości dla mieszkańców, wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji.
- Wskazywanie obszarów do lokalizacji elektrowni wiatrowych, biogazowni i elektrowni fotowoltaicznych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oraz stanowiska Zarządu Województwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie lokalizacji inwestycji odnawialnych źródeł energii na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
- Kształtowanie systemów transportowych w sposób zapewniający dostępność do ośrodków powiatowych oraz integrację lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym.

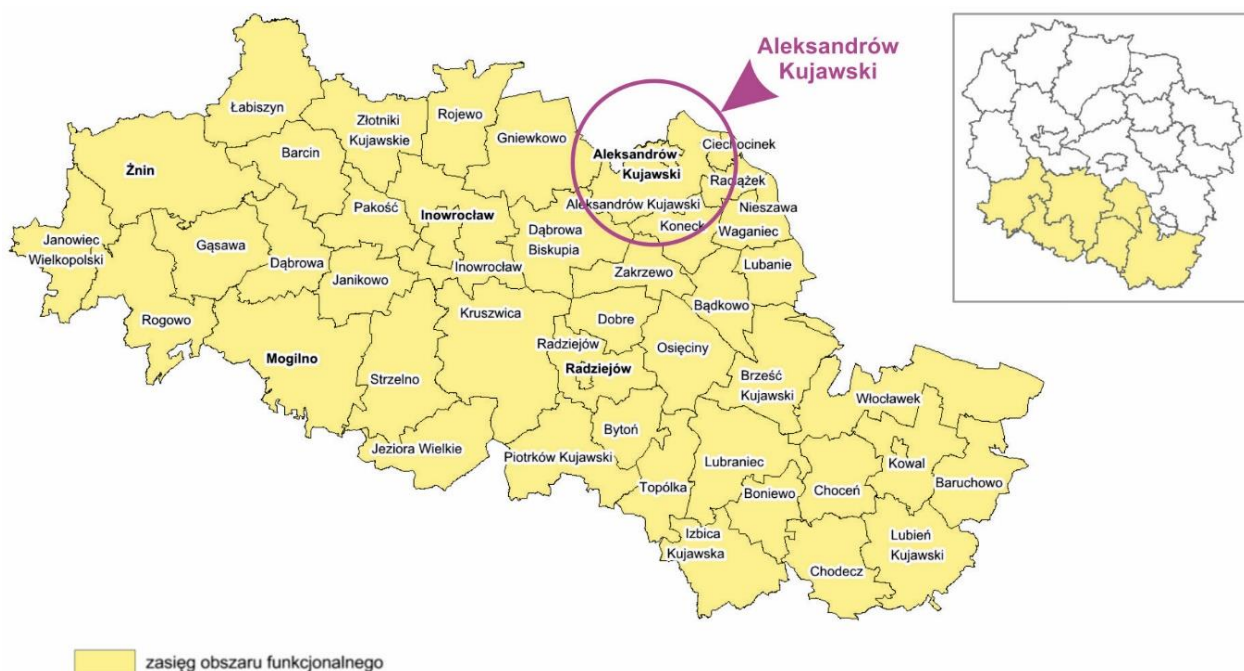
Obszar funkcjonalny Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa

Cel:	Prowadzenie skoordynowanej polityki skutkującej zwiększeniem efektywności rolnictwa południowej części województwa, poprzez poprawę warunków przyrodniczych prowadzenia gospodarki rolnej, w tym zwłaszcza poprawę warunków wodnych, jako odpowiedzi na identyfikowalny problem deficytu wody w okresie wegetacyjnym.
Podstawa delimitacji:	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Plan modernizacji 2020+, w której obszar ten identyfikuje się jako obszar strategicznej interwencji (OSI).
Zasięg terytorialny:	48 gmin miejskich i wiejskich, w tym m.in. gmina wiejska Aleksandrów Kujawski.

Charakterystyka obszaru:

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa zajmuje powierzchnię 5 365 km² (29,9% pow. województwa). Kujawy to obszar, który z jednej strony posiada największy potencjał rolniczy, a z drugiej strony odznacza się dużym niedoborem wody.

Potencjał rolniczy Kujaw to przede wszystkim występowanie gleb o wysokich walorach do produkcji roślinnej, wysoka kultura rolna, tradycje rolnicze i przetwórcze oraz duże powierzchnie użytków rolnych. Wszystkie te uwarunkowania obszaru stanowiące o dobrych możliwościach do rozwoju rolnictwa, kreują go, jako obszar żywicielski regionu. Oprócz wspomnianego podstawowego problemu, identyfikuje się, istotne zagrożenia: obniżenie poziomu wód gruntowych, utrudnienie realizacji melioracji nawadniających, nasilające się procesy erozji wietrznej gleb.

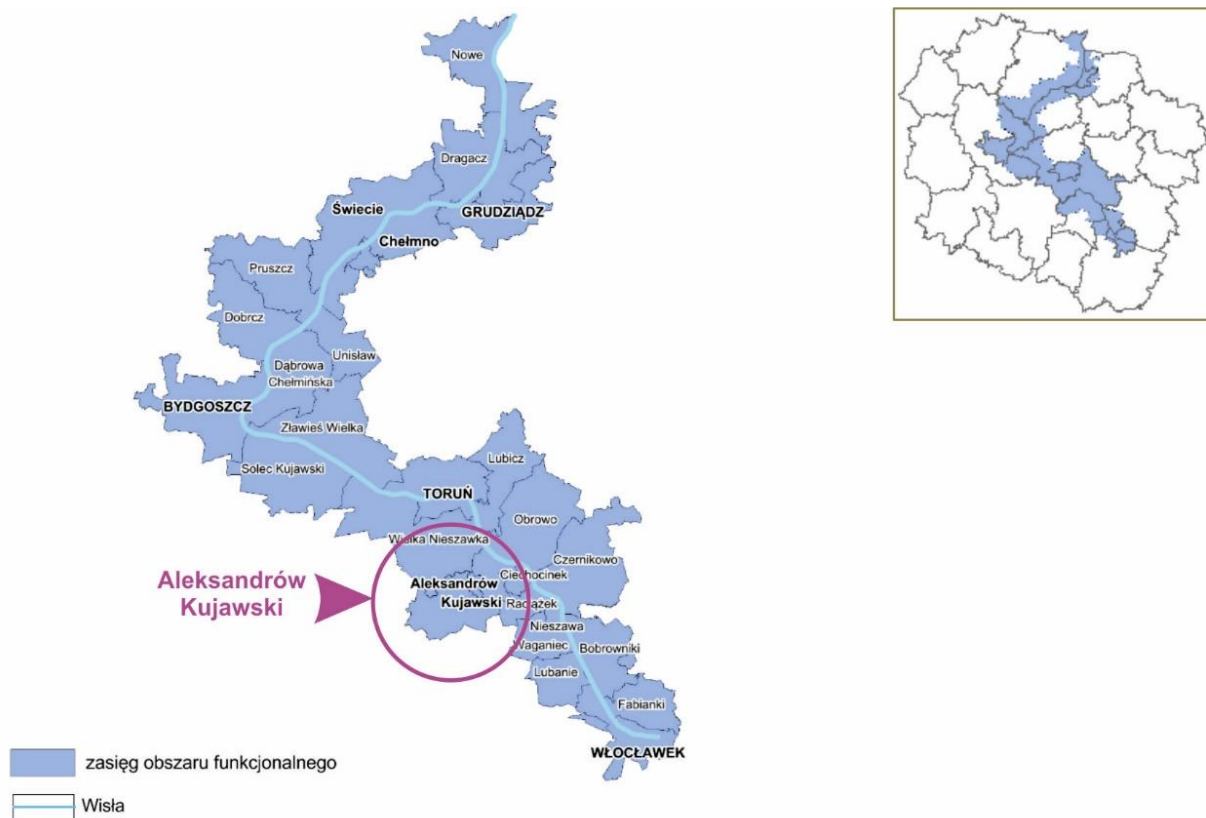
Ryc. 39. Aleksandrów Kujawski na tle Obszaru funkcjonalnego Kujawy

Źródło: uchwała nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

Zasady zagospodarowania wg Planu zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego:

- Kształtowanie efektywnego systemu przeciwdziałania skutkom suszy zapewniającego niezbędne ilości wody dla rolnictwa – zwiększenie retencji wody na wodach płynących i urządzeniach melioracji szczególnych, stosowanie fitomelioracji.
- Zapewnienie przestrzennych warunków dla rozwoju kluczowych sektorów lokalnej gospodarki (przetwórstwa rolno-spożywczego) w oparciu o tereny przemysłowe oraz wyznaczenie nowych stref produkcyjno-składowo-usługowych.
- Kształtowanie rozwoju gospodarczego w kierunku przetwórstwa rolno-spożywczego, w oparciu o potencjał rolniczy, w tym tworzenie warunków dla rozwoju klastrów rolno-spożywczych.
- Zapewnienie w ośrodkach miejskich możliwości lokalizacji i rozwoju usług związanych z potrzebami działalności, w zakresie produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego (m.in. szkolnictwo zawodowe, laboratoria, instytucje okołobiznesowe).

Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły

Ryc. 40. Aleksandrów Kujawski na tle Obszaru funkcjonalnego gospodarczego wykorzystania Wisły

Źródło: uchwała nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

Cel:	Kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania rzeki Wisły do żeglugi śródlądowej i związanej z tym aktywizacji gospodarczej terenów (m.in. w wyniku budowy terminala multimodalnego, budowy stopni wodnych poniżej Włocławka), a także poprawy stosunków wodnych oraz zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego.
Podstawa delimitacji:	KPKZ 2030, jako element wdrożenia zintegrowanych rozwiązań służących zwiększeniu dostępności komunikacyjnej. Strategia Rozwoju Województwa - Plan modernizacji 2020+ w zakresie OSI „Zagospodarowanie Dolnej Wisły i stopień wodny” oraz

	jako element celów strategicznych: Gospodarka i miejsca pracy oraz Dostępność i spójność. Dokument Przyjęty 14.06.2016 r. przez Rząd RP, pt. „Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030”.
Zasięg terytorialny:	29 gmin miejskich i wiejskich, w tym m.in. gmina wiejska Aleksandrów Kujawski.

Charakterystyka obszaru:

Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły zajmuje powierzchnię 3 088 km² (17,2% pow. województwa). Główną osią rozwoju obszaru jest rzeka Wisła, ale jej potencjał to również zasoby ludzkie, są tu zlokalizowane miasta będące największymi ośrodkami regionu.

Planowana realizacja tak dużych przedsięwzięć jak budowa stopni wodnych oraz budowa terminala multimodalnego, wiąże się z bardzo dużym przekształceniem znaczącego obszaru. Inwestycje te będą miały oddziaływanie nie tylko o zasięgu lokalnym, ale również regionalnym.

Zasady zagospodarowania wg Planu zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego:

- Uwzględnianie planowanych stopni wodnych na Wiśle wraz z infrastrukturą im towarzysząca (m.in. drogi, sieci elektroenergetyczne).
- Wskazywanie terenów umożliwiających lokalizację portów, nadbrzeży i baz przeładunkowych, przystani i tym podobnych obiektów, związanych z planowanym użegłownieniem rzeki Wisły – wraz z odpowiednim układem komunikacyjnym.
- Wskazywanie terenów do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej związanej z wykorzystaniem walorów rzeki Wisły. Sporządzane dokumenty planistyczne sąsiednich gmin winny uwzględniać wzajemne powiązania funkcjonalno-przestrzenne np. ciągi pieszo-rowerowe wzdłuż Wisły, powiązania promowe i in.
- Kształtowanie przestrzeni publicznych w miastach i w miejscowościach z uwzględnieniem idei zagospodarowania terenów nadbrzeżnych.
- Uwzględnianie rekompensat środowiskowych w celu minimalizowania negatywnych oddziaływań planowanych inwestycji (m.in. stopień wodny, platforma multimodalna).

Obszar funkcjonalny Kujawy aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1

Cel:	Prowadzenie skoordynowanej polityki kształtowania terenów inwestycyjnych wzdłuż przebiegu autostrady A1 i dróg ekspresowych S5 i S10.
Podstawa delimitacji:	Sieć drogowa w transeuropejskich korytarzach transportowych TEN-T, Strategia Rozwoju Województwa - Plan modernizacji 2020+, w której jednym z celów strategicznych jest zagadnienie Gospodarka i miejsca pracy. Do działań wspierających rozwój gospodarczy zalicza się m.in. tworzenie przestrzeni inwestycyjnych.
Zasięg terytorialny:	48 gmin miejskich i wiejskich, w tym m.in. gmina wiejska Aleksandrów Kujawski.

Charakterystyka obszaru:

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych zajmuje powierzchnię 6 659 km² (37,1% pow. województwa). Tereny leżące wzdłuż autostrady A1 oraz dróg ekspresowych S5 i S10, stanowiących element sieci transportowej korytarzy TEN-T, charakteryzują się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną, a zatem są atrakcyjne dla potencjalnych inwestorów. Należy dążyć do zagospodarowania już istniejących terenów, mając jednocześnie na uwadze możliwość określenia ich specjalizacji w ten sposób, aby poszczególne tereny inwestycyjne w województwie nie stanowiły dla siebie konkurencji, a uzupełniały się wzajemnie.

Tereny inwestycyjne przygotowane dla potrzeb rozwoju lokalnego jak i zewnętrznego biznesu mają przede wszystkim generować nowe miejsca pracy. Należy zwrócić uwagę na zróżnicowanie zasięgu i intensywności oddziaływania węzłów zlokalizowanych na autostradzie A1 oraz zlokalizowanych na drogach ruchu przyspieszonego S5 i S10.

Zasady zagospodarowania wg Planu zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego:

- Koncentrowanie lokalizacji działalności gospodarczej w zorganizowanych już terenach inwestycyjnych w obszarach przywęzłowych Autostrady A1 i dróg ekspresowych.
- Zapewnienie rezerw terenowych dla rozwoju działalności gospodarczych w regionach przywęzłowych autostrady i dróg ekspresowych.
- Kształtowanie sieci transportowej w sposób zapewniający właściwą obsługę terenów koncentrujących działalności gospodarcze, w tym powiązań z drogami dojazdowymi do węzłów oraz komunikacji wewnętrznej obszarów.
- Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej w sposób zapewniający zaopatrzenie przywęzłowych terenów inwestycyjnych w media niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i zapewniających zachowanie odpowiednich standardów w zakresie ochrony środowiska i jakości warunków życia mieszkańców terenów sąsiednich.
- Uwzględnianie rekompensat środowiskowych w celu minimalizowania negatywnych oddziaływań planowanych inwestycji.

Ryc. 41. Aleksandrów Kujawski na tle Obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych

Źródło: uchwała nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

1.5. AUDYT KRAJOBRAZOWY

Audyt krajobrazowy to dokument, który musi być obligatoryjnie sporządzony przez samorząd województwa. Jego celem jest identyfikacja krajobrazów (w tym także krajobrazów priorytetowych) występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości, a także wyznaczenie granic i lokalizacji m.in. parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych czy obszarów chronionego krajobrazu.

Na czas sporządzenia niniejszego Studium samorząd województwa nie sporządził Audytu krajobrazowego województwa kujawsko-pomorskiego.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Niniejszy dokument określa politykę przestrzenną gminy Aleksandrów Kujawski, uwzględniając cele i zasady sformułowane w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju - KPZK 2030 (uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.), Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęta uchwałą nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r., ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych wytycznych wynikających z dokumentów lokalnych.

Podstawą określenia celów i kierunków polityki przestrzennej są uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zdiagnozowane w części II Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna gminy opracowana została uwzględniając ustalenia strategiczne dla obszaru kraju oraz województwa.

Część graficzną ustaleń Studium stanowi Rysunek Studium nr 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski, stanowiące integralną część niniejszego opracowania.

2.1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWOJU

2.1.1. Obszary wymagające rewitalizacji – działania sektorowe

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia obszary zdegradowane pod względem społeczno-gospodarczym, wymagające interwencji w zakresie procesów rewitalizacyjnych. Lokalny program rewitalizacji gminy Aleksandrów Kujawski, przyjęty uchwałą nr XLV/374/18 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 21 czerwca 2018 r., wskazał obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji - wymagającego działań interwencyjnych, w tym w zakresie substancji urbanistycznej.

Obszar zdegradowany wskazany ww. programie stanowi jednocześnie obszar rewitalizacji gminy Aleksandrów Kujawski, obejmuje trzy obręby ewidencyjne: Służewo, Plebanka oraz Zduny.

Cele rewitalizacji wskazane do realizacji do 2025 r. stanowią:

– **dla miejscowości Plebanka i Zduny:**

„Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej”.

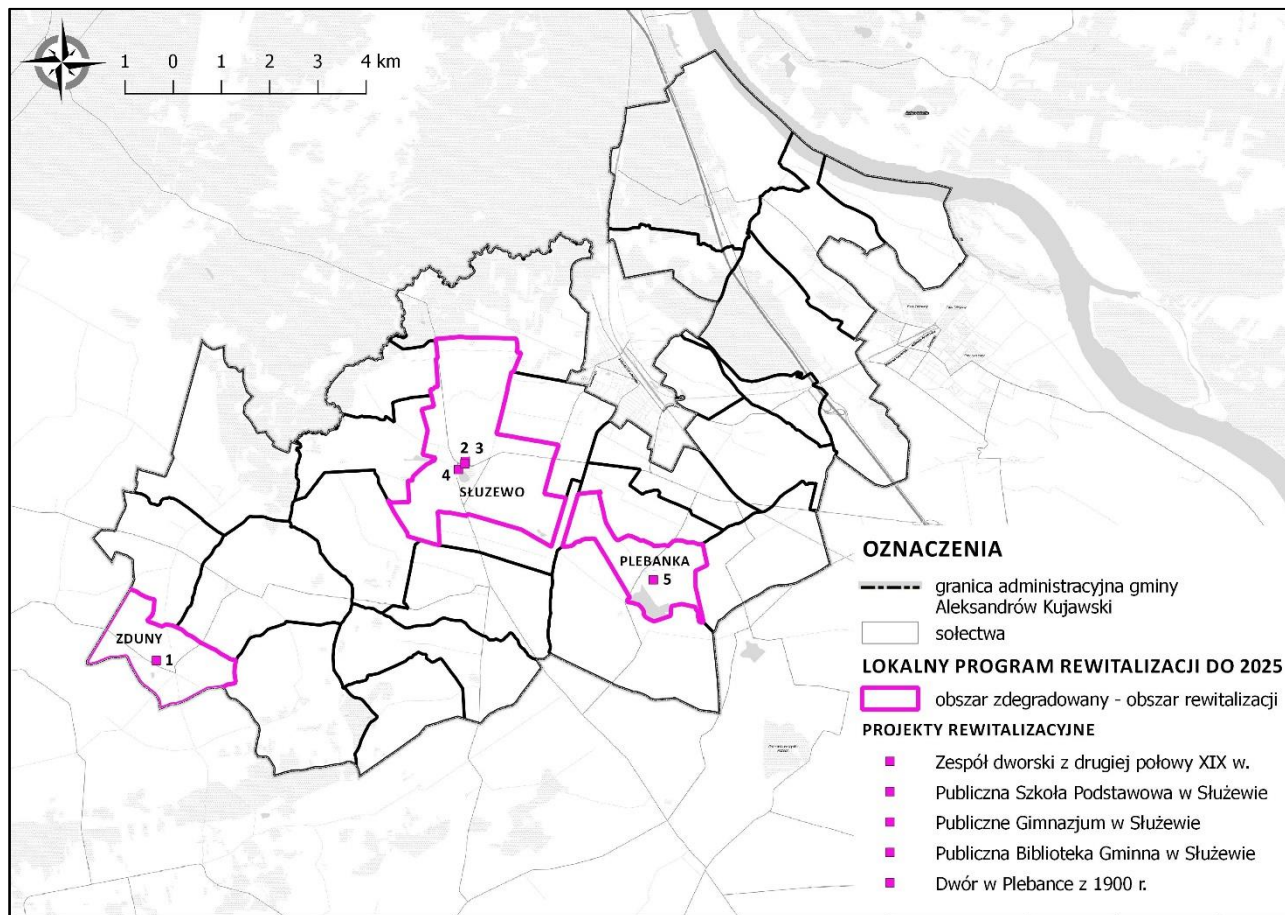
W obu miejscowościach wskazano przestrzeń zdegradowaną, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego – w miejscowości Zduny – zespół dworski z drugiej połowy XIX w., w miejscowości Plebanka – częściowo nieużytkowany dwór z 1900 r.

Ponadto wskazano obszar realizacji infrastruktury aktywności społecznej - obszar w promieniu 1,5 km od centrum miejscowości. Realizacja ww. celu wymaga wprowadzenia ustaleń w zakresie kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

– **dla miejscowości Służewo:**

„Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych”.

Miejscowości została wskazana jako obszar wymagający wsparcia w zakresie poziomu edukacji. Działania w tym zakresie nie będą wymagać zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy. Działania rewitalizacyjne wskazano w zakresie prawno-organizacyjnych funkcjonowania istniejących palcówek.

Ryc. 42. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy wraz z lokalizacją obiektów, wskazanych do działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Lokalnego programu rewitalizacji gminy Aleksandrów Kujawski do roku 2025.

2.1.2. Cele polityki przestrzennej - kierunki zmian w strukturze przestrzennej

Głównym celem planowania przestrzennego jest kształtowanie środowiska i kierowanie przemianami w nim następującymi w taki sposób, aby osiągnąć ład przestrzenny terytorium gminy. Osiągnięcie ładu przestrzennego jest celem syntetycznym, nie skwalifikowanym i nie związanym z określonym czasem. Aby ten cel mógł zostać w praktyce zrealizowany przez samorząd lokalny musi on zostać uzupełniony poprzez wyznaczenie celów niższego stopnia (celów operacyjnych).

Struktura celów operacyjnych w poszczególnych sferach będzie kształtować politykę przestrzenną gminy Aleksandrów Kujawski, dążącą do zapewnienia optymalnego stanu przestrzeni - ładu przestrzennego gminy.

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu różnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczności realizacji celów ich ochrony.

Polityka przestrzenna gminy zmierza do zachowania i wzmocnienia rozwiniętej funkcji rolniczej, przy minimalizacji możliwych konfliktów dotyczących nowych form zagospodarowania - w szczególności lokalizacji pojedynczej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz w niewielkim stopniu z rozwojem turystyki i rekreacji (głównie krajobrazowej, umożliwiającej zapewnienie dostępności turystycznej gminy Aleksandrów Kujawski i promocji jej lokalnych walorów w sieci turystyki regionalnej) przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych. Ustala się główne cele polityki przestrzennej dotyczą kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz jej sieci osadniczej (struktur funkcjonalno-przestrzennych poszczególnych wsi).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski ma na celu utrzymanie rolniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz tworzenie nowych warunków dla rozwoju zarówno wyspecjalizowanego jak i wielofunkcyjnego rolnictwa - kreowanie współczesnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej z nowoczesnym zapleczem i przestrzenią zamieszkania. W odniesieniu do struktury przestrzennej terenów zurbanizowanych działania będą dotyczyć rozwoju i przekształceń zabudowy z poszanowaniem lokalnej specyfiki układów osadniczych - kontynuacja charakteru zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową o innej funkcji, w sposób ograniczający możliwe konflikty przestrzenne.

Cele operacyjne w sferze osadnictwa i zabudowy (obszarów zainwestowania wsi):

- 1) Uporządkowanie zasad zagospodarowania w strefie podmiejskiej Aleksandrowa Kujawskiego – kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych, o wysokim standardzie zamieszkania,
- 2) Czytelne granice zainwestowania wsi, umożliwiające koncentrację inwestycji, w tym celu publicznego, podnoszące jakość pracy i zamieszkania w gminie,
- 3) Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania poszczególnych miejscowości, w oparciu o ich lokalne walory funkcjonalno-przestrzenne, z zachowaniem głównych cech ich struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Cele operacyjne w sferze systemu obszarów otwartych:

- 1) Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy w postaci terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy) oraz lokalnych ekosystemów,
- 2) Ochrona zagospodarowania siedlisk rolniczych oraz ich komunikacji z obszarem gminy,

3) Ochrona i najbardziej efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Cele operacyjne w sferze gospodarczej:

- 1) Restrukturyzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej - zwiększanie efektywności rolnictwa poprzez zmiany organizacyjne jego funkcjonowania oraz wspieranie specjalizacji rolniczej,
- 2) Rozwój funkcji pozarolniczych, uzupełniających strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy w obszarach o predyspozycjach lokalizacyjnych,
- 3) Rozwój funkcji wspomagających rolnictwo, związanych z promocją walorów krajobrazowych gminy.

2.1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Główne cele polityki przestrzennej będą realizowane z zachowaniem ogólnych zasad zagospodarowania przestrzennego określonych dla obszaru całej gminy. Zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski, do uwzględniania na etapach planowania przestrzennego jak i monitoringu jego zmian to:

1. Utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia między potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów.
2. Trwałości realizacji celów polityki planistycznej.
3. Tworzenia rezerw oraz bodźców do dalszego rozwoju, w wyniku poszanowania zasobów (kapitału naturalnego i kulturowego).
4. Oszczędnego wykorzystywania przestrzeni nieurbanizowanej (obszary otwarte), stanowiącej trudno odnawialny zasób naturalny.
5. Ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji i sposobów zagospodarowania.
6. Wzmocnienia lub przywracania zdolności regeneracyjnych środowiska przyrodniczego, w szczególności poszczególnych ekosystemów, najmniej odpornych na antropopresję.
7. Wykorzystywania naturalnych predyspozycji środowiska do określonych funkcji.
8. Oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej.
9. Wpisywania dziedzictwa kulturowego w program rozwoju miejscowości i całej gminy.
10. Efektywności ekonomicznej działań rozwojowych (wydatkowania środków finansowych gminy).
11. Zabezpieczenia rezerw terenowych pod przyszły rozwój inwestycji, wpisanych w politykę rozwoju przestrzennego.

2.1.4. Typy polityki przestrzennej - strefy zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna gminy została podzielona na III strefy zagospodarowania przestrzennego, odpowiadające zróżnicowaniu kierunków i zasad zagospodarowania (typy polityki przestrzennej) w obszarze gminy. Typy polityki przestrzennej o różnych strefach zagospodarowania, odzwierciedlających główne kierunki zagospodarowania poszczególnych jednostek planistycznych (obrubów). Przy czym wskazane typy stanowią uogólnienie kierunków działań w celu wskazania różnic w zagospodarowaniu przestrzennym poszczególnych części gminy. Funkcja rolnicza rozwijać się będzie nadal na całym obszarze gminy, w różnych proporcjach wewnętrznych (w zakresie kierunków

zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej) oraz do innych funkcji rozwojowych - mieszkaniowej, przemysłowej, rekreacyjnej, a także w zakresie różnic w odniesieniu do obszarów i obiektów wymagających ochrony, na podstawie przepisów odrębnych - działań sektorowych.

TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI - STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

STREFA I	ZAGOSPODAROWANIA PODMIEJSKIEGO
GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ:	UPORZĄDKOWANIE ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENÓW O PRZEWADZE ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ, KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH TERENÓW ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Strefa obejmuje następujące obreby (jednostki planistyczne):

Konradowo, Łazieniec, Odolion, Ośno, Rożno-Parcele, Rudunki, Stawki, Zgoda.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest przewaga w formach zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zabudowa ta koncentruje się wokół miasta Aleksandrowa Kujawskiego. Jest realizowana w dużym stopniu w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Miasto Aleksandrów Kujawski stanowi dla gminy wiejskiej ośrodek osadniczy, koncentrujący zarówno miejsca pracy ludności nierolniczej, jak i usługi, oraz obszar skupiający główne przestrzenie publiczne, ogólnodostępne dla mieszkańców.

Strefa I stanowi główny obszar koncentracji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jednak część z terenów jest nadal użytkowana w formie zabudowy zagrodowej, w tym zabudowy produkcji rolniczej. Zgodnie z założeniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obszar ten obejmuje tereny zarówno zagospodarowane pod budownictwo mieszkaniowe, jak i tereny, które będą podlegać przekształceniom we wskazanym kierunku. W strefie tej powinny znaleźć się również tereny stanowiące przestrzenie publiczne, kształtujące rozplanowanie budownictwa mieszkaniowego, zarówno w formie placów i skwerów towarzyszącym układowi komunikacyjnemu, jak i zieleni urządzonej, w tym z przeznaczeniem pod tereny sportu i rekreacji. Gmina będzie dążyć do ograniczenia tworzenia się monofunkcyjnego terenu zabudowy mieszkaniowej, poprzez realizację celów publicznych dotyczących wymogów kształtowania przestrzeni publicznych.

Podstrefy zagospodarowania – główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

PODSTREFA (SP) - AKTYWIZACJA STREFY EKONOMICZNEJ I MINIMALIZACJA KONFLIKTÓW FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNYCH
<u>Dotyczy jednostek planistycznych:</u> Rudunki, Ośno. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej: – aktywizacja terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w strefie ekonomicznej; – minimalizacja konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku różnych form zagospodarowania przestrzennego: zabudowy zagrodowej przekształcającej się na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową.

Kierunki rozwoju sieci osadniczej:

Polityka przestrzenna, ze względu na strukturę zabudowania strefy, nie wskazuje wiodących ośrodków osadniczych. Strefa stanowi obszar intensywnego budownictwa podmiejskiego, wymagającego uporządkowania oraz inwestycji publicznych, związanych z kształtowaniem systemu przestrzeni publicznych:

- kształtowanie obszaru zabudowy o wiodącej funkcji mieszkaniowej oraz zabudowy usługowej w bliskim sąsiedztwie ośrodka miejskiego – Aleksandrowa Kujawskiego, w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- wprowadzanie działań krystalizujących strukturę zabudowy – układu komunikacji, systemu terenów zieleni publicznej, terenów sportu i rekreacji, stanowiącego obszary przestrzeni publicznych,
- zwiększanie jakości zagospodarowania, w tym ich estetycznego odbioru – kształtowanie krajobrazu terenów zurbanizowanych.

STREFA II**ZAGOSPODAROWANIA DOLINY WISŁY I INNYCH OBSZARÓW
O WYSOKICH WALORACH ŚRODOWISKOWYCH****GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN
W STRUKTURZE
PRZESTRZENNEJ:****OCHRONA PRZYRODY I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH,
W SZCZEGÓLNOŚCI DOLINY WISY ORAZ OCHRONA
ZAGOSPODAROWANIA PRZED POWODZIĄ I PODTOPIENIAMI****Strefa obejmuje następujące obreby (jednostki planistyczne):**

Białe Błota, Kuczek, Nowy Ciechocinek, Otłoczyn, Słońsk Dolny, Wołuszewo, Wygoda.

Strefa obejmuje zarówno tereny zlokalizowane w rozległej dolinie Wisły, jak i tereny w jej najbliższym sąsiedztwie. Umowną granicę strefy stanowią tereny w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A-1, z przewagą w użytkowaniu terenów lasów.

Cechą charakterystyczną strefy warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest dolina Wisły, użytkowana zarówno jako teren rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jak i teren zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową mieszkaniową jednorodzinną. W strefie tej przeważają walory krajobrazowe gminy związane z położeniem w dolinie rzecznej oraz sąsiedztwem terenów uzdrowiskowych gminy Ciechocinek. Ważnym kierunkiem zagospodarowania w strefie jest zagospodarowanie turystyczne, związane ze szlakami pieszymi i rowerowymi oraz ochrona zasobów środowiska, w obszarach prawnie chronionych. W zagospodarowaniu terenów jest wymagane uwzględnienie ograniczeń w ich użytkowaniu, wynikających z lokalizacji infrastruktury przeciwpowodziowej tj. obwałowań rzeki Wisły, obszar znajdują się tereny szczególnego zagrożenia powodzią, w granicach których nowe zainwestowanie podlega ograniczeniu.

Kierunki rozwoju sieci osadniczej:

Koncentracja zainwestowania wielofunkcyjnego wybranych ośrodków osadniczych:

- kształtowanie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych miejscowości, koncentrujących zabudowę zagrodową, jak i mieszkaniową jednorodzinną i usługową,
- koncentracja inwestycji celu publicznego mająca na celu zwiększenie jakości zamieszkania,
- dotyczy wsi: Słońsk Dolny, Wołuszewo.

Pozostałe jednostki osadnicze nie będą wyróżniać się w strukturze osadniczej wielkością – obszarem zainwestowania, pozostają zachowane w dotychczas przewidzianych granicach rozwoju. Rozproszone osadnictwo rolnicze pozostaje zachowane.

STREFA III

WYSPECJALIZOWANEGO ROLNICTWA

GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ:

**WSPARACIE I ROZWÓJ ROLNICTWA, MODERNIZACJA
GOSPODARSTW ROLNICZYCH, OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH PRZED
NIEROLNICZYM ZAGOSPODAROWANIEM, KSZTAŁTOWANIE
PRZESTRZENI PUBLICZNYCH MIEJSCOWOŚCI WIEJSKICH**

Strefa obejmuje następujące obreby (jednostki planistyczne):

Broniszewo, Chrusty, Goszczewo, Grabie, Opoczki, Opoki, Ostrowąs, Ośno-Drugie, Plebanka, Poczłkowo, Podgaj, Przybranowo, Przybranówek, Słomkowo, Służewo, Wilkostowo, Wólka, Zduny.

Strefa ta stanowi najbardziej rozległy obszar funkcjonalno-przestrzenny. Obejmuje centralną i zachodnią część gminy. Strefę rozdziela dolina Tążyny, wydzielając dwa podobszary. Wsie Opoczki, Grabie, Opoki i Zduny stanowią wsie typowo rolnicze, położone w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej o bardzo wysokim udziale gleb chronionych klas bonitacyjnych. Natomiast wsie Służewo, Ostrowąs i Przybranowo, pomimo położenia w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej o bardzo wysokim udziale gleb chronionych klas bonitacyjnych, stanowią wsie klasyfikowane do rozwoju zainwestowania (na zasadzie ciągłości zamierzeń planistycznych). Wsie te we wcześniejszych edycjach polityki przestrzennej były wskazano do zwiększenia zainwestowania, co uwzględnia również obecna polityka przestrzenna. Rozwój tych wsi związany jest w szczególności z lokalizacją w ich granicach obiektów i obszarów usługowych, o znaczeniu lokalnym, jak i regionalnym. Polityka przestrzenna zmierza do koncentracji zainwestowania w ich granicach oraz do przeciwdziałania rozpraszania

Cechą charakterystyczną strefy warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest rolnictwo. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeważają w jej istniejącym, jak i docelowym sposobie użytkowania. Tereny strefy stanowią główne obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy, uwarunkowane zarówno przyrodniczo, jak i gospodarczo, świadczące o wiejskim, rolniczym charakterze gminy Aleksandrów Kujawski. Kierunki zagospodarowania przestrzennego będą dążyć do wzmocnienia funkcji rolniczej w strefie, modernizacji i unowocześnienia produkcji w gospodarstwach rolnych.

Rozróżnienie na dwie podstrefy w jej granicach, jest związane z kierunkami zagospodarowania przestrzennego sieci osadniczej. W części wschodniej strefy zlokalizowane są miejscowości, których typowo rolniczy charakter zostaje zmieniony w kierunku związanego z mieszkalnictwem jednorodzinym. Wieś Służewo oraz Przybranowo będą przekształcone w miejscowości ukształtowane zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami. W granicach wsi Służewo jest zlokalizowana główna przestrzeń publiczna w gminie – jezioro w Służewie wraz z terenem parku – obszar jest zagospodarowany: urządzone ścieżki piesze wraz z miejscami odpoczynku i oświetleniem, amfiteatr, pomniki, a także plaża z przystanią na łódki. We wsi Przybranowo wymagane będą działania zmierzające do ukształtowania ogólnodostępnej przestrzeni publicznej. W tej części strefy jest zlokalizowana kolejna z większych wsi gminy – Ostrowąs. Głównym elementem zagospodarowania wsi jest Sanktuarium Maryjne w Parafii najświętszej Maryi Panny w Ostrowąsie, ze świętym obrazem na Jeziorze Ostrowąs. Sanktuarium stanowi jeden z obiektów kultu religijnego w gminie, a ze względu na swój regionalny charakter – jeden z elementów jej atrakcji turystycznych. Zachodnia część strefy charakteryzuje się natomiast zagospodarowaniem typowo rolniczym. Zagospodarowanie przestrzenne miejscowości uzupełniają obiekty usług publicznych (placówki oświatowe w Opokach i Grabiu, straż pożarna w Opoczkach), a także parki podworskie w Zdunach i Grabiu, kościół w Grabiu, jak i liczne obiekty zabytkowe.

Podstrefy zagospodarowania – główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

OBSZAR KONCENTRACJI OBIEKTÓW OZE (ELEKTRONIE WIATROWE) – UTRZYMANIE OBIEKTÓW I OCHRONA ZINWESTOWANIA W ICH SĄSIEDZTWIE

Dotyczy jednostek planistycznych: Ostrowąs, Ośno-Drugie, Plebanka, Słomkowo oraz Podgaj.

(W miejscowości Podgaj znajduje się jedna elektrownia wiatrowa, położona poza zwartym obszarem koncentracji obiektów OZE (elektrowni wiatrowych).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

- ujawnienie lokalizacji istniejących elektrowni wiatrowych oraz ich zachowanie, zgodnie z obowiązującymi decyzjami administracyjnymi w sprawie zakresu i formy ich użytkowania,
- ujawnienie obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów (elektrownie wiatrowe),
- ujawnienie istniejącego zagospodarowania związanego z budownictwem zagrodowym i mieszkaniowym jednorodzinym oraz usługami w sąsiedztwie istniejących elektrowni wiatrowych oraz objęcie tych terenów miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów przejściowych zawartych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych tj. umożliwienie lokalizacji i budowy budynków o funkcji mieszkaniowej i budynków o funkcji mieszkalnej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych, zgodnie z ww. przepisami odrębnymi.

Kierunki rozwoju sieci osadniczej:

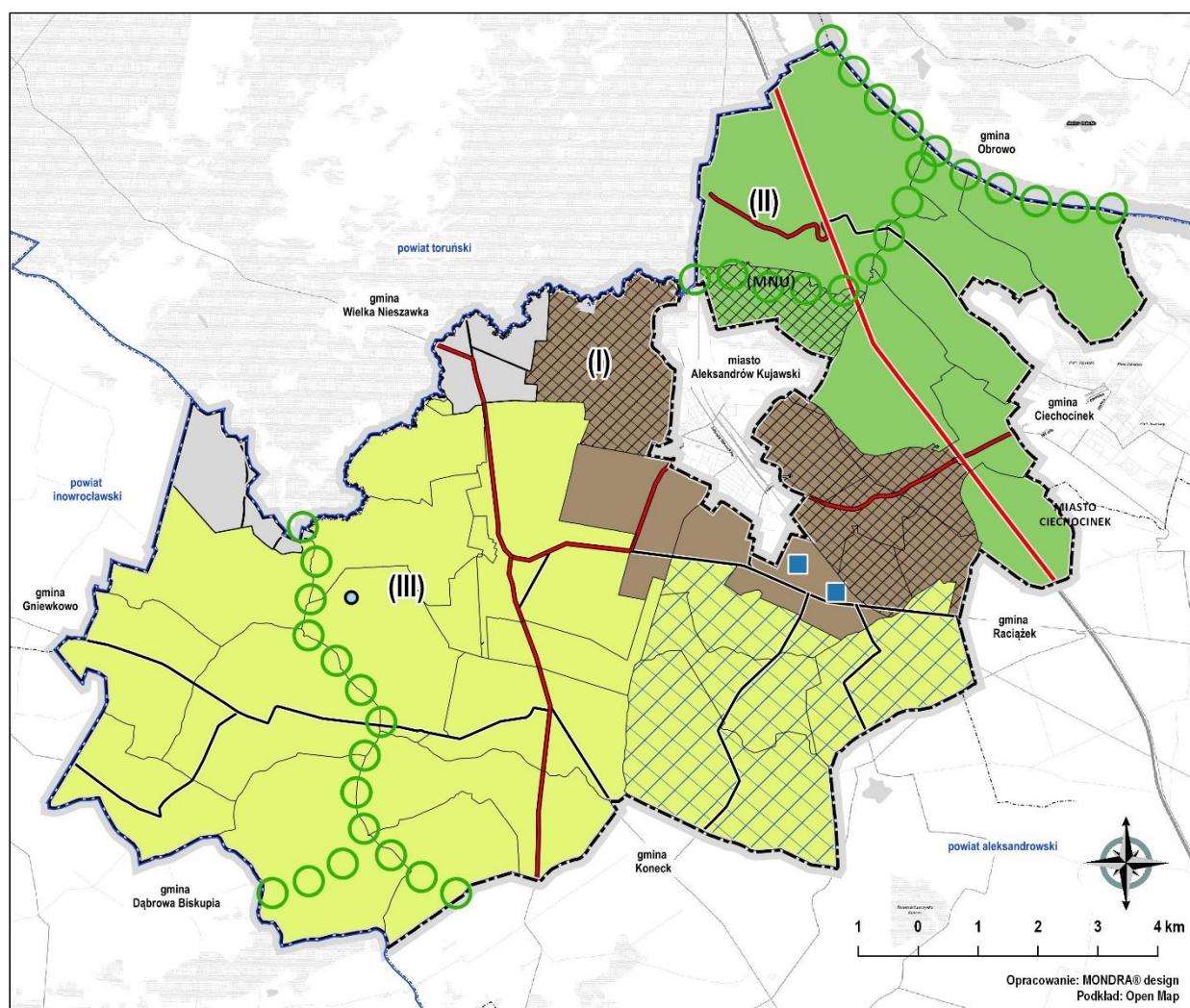
Koncentracja zainwestowania wielofunkcyjnego wybranych ośrodków osadniczych:

- kształtowanie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych miejscowości, koncentrujących zabudowę zagrodową, jak i mieszkaniową jednorodzinną i usługową,
- koncentracja inwestycji celu publicznego mająca na celu zwiększenie jakości zamieszkania,
- dotyczy wsi: Służewo, Przybranowo.

Koncentracja zainwestowania rolniczego wybranych ośrodków osadniczych:

- kształtowanie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych miejscowości, koncentrujących zabudowę zagrodową, jak i mieszkaniową jednorodzinną i usługową,
- koncentracja inwestycji celu publicznego mająca na celu zwiększenie jakości zamieszkania,
- dotyczy wsi: Grabie, Opoczki, Opoki, Ostrowąs.

OZNACZENIA

- granica administracyjna gminy Aleksandrów Kujawski
- obręby ewidencyjne - jednostki planistyczne gminy
- wojskowe tereny zamknięte
- droga krajowa - autostrada A1
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- korytarze ekologiczne - rzeka Wisła i rzeka Tężyca

TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ - STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- (I) - ZAGOSPODAROWANIA PODMIEJSKIEGO
- (II) - ZAGOSPODAROWANIA DOLINY WISŁY I INNYCH OBSZARÓW O WYSOKICH WALORACH ŚRODOWISKOWYCH
- (III) - WYSPECJALIZOWANEGO ROLNICTWA

PODSFTREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- OBSZAR KONCENTRACJI OBIEKTÓW OZE (ELEKTROWNIE WIATROWE) - UTRZYMANIE OBIEKTÓW I OCHRONA ZAINWESTOWANIA W ICH SĄSIĘDZTWIE
- LOKALIZACJA POJEDYŃCZEJ ELEKTROWNI WIATROWEJ (PODGAJ)
- SPECJALNY OBSZAR GOSPODARCZY "SOGO"

Ryc. 43. Typy polityki przestrzennej gminy Aleksandrów Kujawski

Źródło: opracowanie własne.

2.2. GŁÓWNE OBSZARY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W celu realizacji efektywnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w warunkach zrównoważonego rozwoju, polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski wyróżnia dwa główne obszary zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, dotyczące wszystkich stref zagospodarowania przestrzennego:

- **OBSZARY ZAINWESTOWANIA (ZABUDOWY WG DOMINUJACEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA)**, podlegające przekształceniom przestrzennym: realizacja nowych inwestycji, w zakresie zabudowy jak zieleni urządzonej i infrastruktury technicznej;
- **OBSZARY OTWARTE**, pozostające niezabudowane (z zakazem zabudowy innej niż zabudowa siedliskowa, gospodarcza służąca produkcji rolniczej).

Obszary zainwestowania (zabudowy wg dominującej funkcji zagospodarowania) stanowią wszystkie obszary wskazane w Studium do realizacji zabudowy oraz zieleni urządzonej, a więc obszary w granicach rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych gminy. Większe tereny zieleni urządzonej (parki podworskie), usług (w szczególności publicznych) oraz sportu i rekreacji zostały wskazane jako osobne tereny, jednak lokalizacja mniejszych terenów możliwa jest również w granicach terenów zainwestowania (zabudowy), gdyż stanowią one element zagospodarowania terenów osadniczych. Obszary zabudowy będą realizowane w oparciu o istniejący system komunikacji oraz w oparciu o istniejącą i projektowaną infrastrukturę techniczną. W ich granicach realizowana będzie większość inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Obszary otwarte, stanowiące obszary rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym tereny rolne, tereny łąk (stanowiące jednocześnie obszary systemu przyrodniczego gminy, powiązanego z przepływem rzeki Grabi - Grabki jak i mniejszych cieków, obecnie wprowadzonych w system melioracji) oraz tereny lasów i zadrzewień. W obszarach otwartych zlokalizowana jest również zabudowa - rozproszone siedliska rolnicze oraz zabudowa gospodarcza i inwentarska. Jedyny większy kompleks zabudowy inwentarskiej, związany z produkcją drobiu, został w Studium wydzielony, jako tereny obiektów produkcji rolniczej, ze względu na terenochłonność zainwestowania.

Część z terenów otwartych gminy pełni funkcję korytarzy (ciągów) ekologicznych, ukształtowanych wzdłuż cieków powierzchniowych. Tereny te stanowią obszary ograniczonego zagospodarowania, w tym wyłączone spod zabudowy lub jej znaczącego ograniczenia - tereny dolin denudacyjnych cieków. W części dolin znajduje się już zabudowa, w ramach polityki przestrzennej podlega ona zachowaniu jednak działania planistyczne w gminie będą dążyć do jej ograniczenia, zakazu realizacji nowej zabudowy, jeśli konieczność jej utrzymania nie będzie wynikać z warunków środowiskowych lub ekonomicznych.

2.3. KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

W myśl art. 13 ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r, o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwałą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. województwo kujawsko-pomorskie nie opracowało Audytu krajobrazowego, w tym granic krajobrazów priorytetowych.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Zgodnie z celami polityki przestrzennej gminy Aleksandrów Kujawski wyznaczono następujące obszary, zróżnicowanych co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, stanowiące wytyczne do określenia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

I. OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI I ROZWOJU ZABUDOWY)

[I] OBSZARY ZABUDOWY WEDŁUG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA

- **MNU** - ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- **MW** - ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ
- **U** - KONCENTRACJI ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- **RMN** - ZABUDOWY ZAGRODOWEJ I ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
- **US** - SPORTU I REKREACJI
- **ZPU** - ZIELENI URZĄDZONEJ, SPORTU I REKREACJI ORAZ USŁUG
- INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

[II] OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ

- **ZD** – OGRODY DZIAŁKOWE
- **ZP** - ZIELENI URZĄDZONEJ – ZABYTKOWE ZAŁOŻENIA PARKOWE
- **ZC** - CMENTARZE – CZYNNIE
- CMENTARZE HISTORYCZNE - MIEJSCA PAMIĘCI

[III] OBSZARY ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

- **PU** - OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- **RPU** - KONCENTRACJI OBIEKTÓW PRODUKCJI ROLNICZEJ

[IV] TERENY ZAMKNIĘTE

- **W-TZ** - WOJSKOWE TERENY ZAMKNIĘTE
- KOLEJOWE TERENY ZAMKNIĘTE

[V] OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

- OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kV WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENÓW (ISTNIEJĄCE ELEKTROWNIE WIATROWE)

W obszarach zainwestowania (koncentracji zabudowy) zostały informacyjnie wskazane obiekty szczególne - orientacyjne w terenie, wskazujące na lokalizację głównie obiektów użyteczności publicznej w danej miejscowości. Wskazano: placówki oświatowe, ośrodek zdrowia, ochotnicze straże pożarne, kościoły, figurki, kapliczki lub krzyże przydrożne, zespół figur (droga krzyżowa).

II. OBSZARY OTWARTE - ROLNE I LEŚNE

[I] OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- ROLNICZE
- GRUNTÓW ROLNYCH CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH
- ŁĄK I PASTWISK

[II] OBSZARY LESNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU GLEBOCHRONNEGO
- LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU UZDROWISKOWEGO
- LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU WODOCHRONNEGO
- LASY PRYWATNE
- TERENY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE

[III] OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH

- WODY POWIERZCHNIOWE – STOJĄCE
- CIEKI POWIERZCHNIOWE
- ROWY MELIORACYJNE (W TYM CIEKI WPROWADZONE W SYSTEM MELIORACJI)

Lokalizacja lasów, zadrzewień i zakrzywień, zbiorników wodnych (oczek wodnych, stawów) oraz przebieg cieków i rowów melioracyjnych jest oznaczeniem informacyjnym, granice, ich szczegółowa lokalizacja, przebieg powinny być uszczegółowione, odpowiednio do skali opracowania i dostępnych danych, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się wskazanie innego zasięgu, przebiegu, lokalizacji niż te wskazane w Studium, w oparciu o inwentaryzację terenów oraz dostępne dane merytoryczne w przedmiotowym zakresie.

Kierunki i standardy zagospodarowania wg wyznaczonych obszarów:

[I] OBSZARY ZABUDOWY WG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA

MNU	ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZABUDOWY USŁUGOWEJ
-----	--

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kształtującej osiedla mieszkaniowe w strefie podmiejskiej oraz osiedla wiejskie o przeważającej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (w tym zabudowy o funkcjach mieszanych).
- Zachowanie istniejącej oraz realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej, jako uzupełniającej strukturę funkcjonalno-przestrzenną wsi.
- Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych.
- Realizacja terenów i obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji.
- Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi).

- Zachowanie istniejących oczek, stawów, zakaz ich osuszania, odwadniania i likwidacji, jeśli nie wymagają tego względy bezpieczeństwa i gospodarki wodnej lub inne uwarunkowania środowiskowe lub ekonomiczno-techniczne.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi i osiedla.
- Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów tj. przeznaczenie terenów pod tereny rolnicze, w tym zabudowę zagrodową.

MW**ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie, modernizacja lub budowa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
- Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej, w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji.
- Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi).
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się utrzymanie i kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej, w ramach zespołu zabudowy wsi.

U**KONCENTRACJI ZABUDOWY USŁUGOWEJ**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy i terenów usługowych.
- Realizacja terenów i obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane.
- Dopuszczenie realizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz wielorodzinnych, w tym jako samodzielnej zabudowy.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

- Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (drogi).
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem usługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi.

RMN**ZABUDOWY ZAGRODOWEJ I MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy zagrodowej kształtującej osiedla wiejskie.
- Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, uzupełniającej strukturę zagospodarowania wsi.
- Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej, w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych.
- Realizacja obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Zagospodarowanie terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji.
- Zachowanie istniejących oczek, stawów, zakaz ich osuszania, odwadniania i likwidacji, jeśli nie wymagają tego względy bezpieczeństwa i gospodarki wodnej lub inne uwarunkowania środowiskowe.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy.
- Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi).
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem usługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi.
- Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów tj. przeznaczenie terenów pod tereny rolnicze.

US**SPORTU I REKREACJI**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie istniejących i realizacja nowych terenów sportu i rekreacji, obiektów infrastruktury usług sportu i rekreacji oraz usług turystyki.
- Realizacja obszarów sportu i rekreacji.
- Realizacja obiektów usługowych, powiązanych funkcjonalnie z obszarem usług sportu i rekreacji.
- Realizacja terenów zieleni urządzonej.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Realizacja infrastruktury usług rekreacji, turystyki, sportu z uwzględnieniem ich wpływu na funkcjonowanie środowiska i krajobraz (naturalny i kulturowy).

	ZIELENI URZĄDZONEJ, SPORTU I REKREACJI ORAZ USŁUG
--	--

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie i rewaloryzacja istniejących i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej, wraz z obiektami usługowymi związanymi z przeznaczeniem terenów.
- Utrzymanie i realizacja nowych obiektów infrastruktury usług sportu i rekreacji oraz usług turystyki.
- Realizacja obszarów sportu i rekreacji.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Realizacja infrastruktury usług rekreacji, turystyki, sportu z uwzględnieniem ich wpływu na funkcjonowanie środowiska i krajobraz (naturalny i kulturowy).

	INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI
--	---

Kierunki i standardy zagospodarowania:

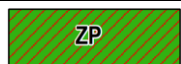
- Utrzymanie istniejących i realizacja nowych terenów infrastruktury technicznej i komunikacji, powiązanych z systemami infrastruktury technicznej m.in. tereny składowiska odpadów w Służewie, tereny obsługi ruchu komunikacyjnego wzdłuż autostrady A1 (węzeł komunikacyjny „Odolion”, MOP).
- Realizacja obiektów usługowych powiązanych funkcjonalnie z przeznaczeniem terenów.
- Realizacja form zieleni urządzonej, towarzyszącej przeznaczeniu terenów.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

[II] OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ

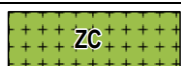
	OGRODY DZIAŁKOWE
--	-------------------------

Kierunki i standardy zagospodarowania:

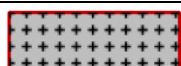
- Zachowanie i rewaloryzacja terenów ogródków działkowych, z dopuszczeniem ich przekształcenia w tereny zieleni urządzonej, tereny sportu i rekreacji (w razie przekształcenia kierunki i standardy zagospodarowania jak dla terenów zieleni urządzonej, sportu, rekreacji oraz usług).
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Udostępnianie terenów jako przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej, jak i zagospodarowanie, jako tereny prywatne, nie stanowiące przestrzeni publicznej.
- Zagospodarowanie formami sportu i rekreacji.
- Realizacja zabudowy usługowej, w powiązaniu z funkcją ogródków działkowych.

ZIELENI URZĄDZONEJ – ZABYTEKOWE ZAŁOŻENIA PARKOWE Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie i rewitalizacja istniejących oraz kształtowanie nowych założeń parkowych i mniejszych terenów zieleni urządzonej.
- Ochrona wartości środowiskowych i kulturowych obszaru.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Udostępnianie terenów jako przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej, jak i zagospodarowanie, jako tereny prywatne, nie stanowiące przestrzeni publicznej.
- Zagospodarowanie formami sportu i rekreacji.
- Realizacja zabudowy usługowej, w powiązaniu z funkcją zieleni urządzonej.

CMENTARZE - CZYNNE Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie, przebudowa, rozbudowa istniejących cmentarzy.
- Zachowanie, przebudowa, budowa obiektów usługowych, gospodarczych, powiązanych funkcjonalnie z obszarem cmentarza.
- Zachowanie i rewitalizacja zieleni wysokiej oraz niskiej zieleni kompozycyjnej.
- Ochrona wartości kompozycyjnych założeń cmentarnych, w tym zasad kompozycyjnych.
- Ochrona konserwatorska, rewitalizacja obiektów architektury cmentarnej.
- Zaopatrzenie w podstawowe media (m. in. woda, prąd), objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m. in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

CMENTARZE HISTORYCZNE - MIEJSCA PAMIĘCI Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie, jako miejsca pamięci, przeznaczenie terenów pod zielenią urządzoną, dopuszczenie realizacji małej architektury związanej z przeznaczeniem terenów oraz zasadami ich ochrony.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Obowiązują ustalenia pkt. 5 Kierunków zagospodarowania przestrzennego – Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

[III] OBSZARY ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ**OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I ZABUDOWY USŁUGOWEJ**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiekty produkcyjne, składy i magazyny.
- Realizacja usług wbudowanych w budynki produkcyjne lub jako wolnostojące obiekty usługowe.

- Realizacja infrastruktury towarzyszącej, w tym parkingów i placów manewrowych, zbiorników retencyjnych i ppoż.
- Lokalizacja indywidualnych naziemnych lub podziemnych zbiorników bezodpływowych na ścieki przemysłowe, wytworzone na miejscu w związku z prowadzeniem procesów technologicznych oraz działalnością składową i magazynową.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem usługowym infrastruktury technicznej (m. in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Realizacja pasów zieleni izolacyjnej składającej się z roślinności wielopiętrowej, w sąsiedztwie z terenami zabudowy o funkcji mieszkaniowej, stanowiącej barierę widokową i akustyczną, o minimalnej szerokości 3,0 m, w ramach możliwości środowiskowych oraz techniczno-ekonomicznych. Zasadność realizacji strefy powinna być każdorazowo przeanalizowana.
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, uwzględniających wpływ na krajobraz.
- Realizacja zieleni wysokiej i niskiej, o funkcjach ochronnych oraz krajobrazowych.
- Zapewnienie obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenów.
- Promocja terenów inwestycyjnych - poszukiwanie inwestorów strategicznych.
- Uwzględnia się granice Specjalnego Obszaru Gospodarczego „SOGO” stanowiącego tereny inwestycyjne pod obiekty produkcyjne, składy, magazyny i usługi.

	KONCENTRACJI OBIEKTÓW PRODUKCJI ROLNICZEJ
---	--

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie i rozwój terenów obiektów produkcji rolniczej.
- Realizacja zabudowy gospodarczej, inwentarskiej, produkcyjnej w zabudowie zagrodowej.
- Realizacja zabudowy mieszkaniowej, towarzyszącej prowadzonej działalności rolniczej.
- Realizacja zabudowy usługowej, usług towarzyszących prowadzonej działalności rolniczej.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zapewnienie obsługi komunikacyjnej.

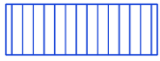
[IV] TERENY ZAMKNIĘTE

	TERENY ZAMKNIĘTE – WOJSKOWE
	TERENY ZAMKNIĘTE – KOLEJOWE

Wytyczne do uwzględnienia w zagospodarowaniu przestrzennym:

- Obowiązują przepisy odrębne dotyczące wojskowych i kolejowych terenów zamkniętych.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Wojskowe tereny zamknięte stanowią obszar wyłączony z władztwa planistycznego gminy, granic wojskowych terenów zamkniętych, zgodnie z częścią tekstową Studium.
- Uwzględnia się granice kolejowych terenów zamkniętych, zgodnie z rysunkiem Studium, stanowiące tereny komunikacji kolejowej, zieleni urządzonej i zabudowy usługowej i technicznej, związanej z funkcjonowaniem infrastruktury kolejowej.

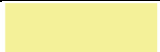
[V] OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

	OBSZAR ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KV WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENÓW
---	---

Wytyczne do uwzględnienia w zagospodarowaniu przestrzennym:

- Wskazuje się obszar rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kV wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i użytkowaniu terenów – istniejące elektrownie wiatrowe.
- Ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, zgodnie z przepisami odrębnymi i wydanymi decyzjami administracyjnymi.

3.1.1. Kierunki zagospodarowania w obszarach otwartych**[I] OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (RPP)**

	ROLNICZE
	GRUNTÓW ROLNYCH CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH
	ŁĄK I PASTWISK

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Działalność i gospodarka rolna.
- Produkcja roślinna z upraw polowych i plantacyjnych, sadownictwo, hodowla, w tym szklarniowa, plantacje, szkółki roślin, drzew i krzewów itp.
- Zagospodarowanie w formie trwałych użytków zielonych, przy dopuszczeniu innych form zagospodarowania rolniczego.
- Ochrona lub odtworzenie strefy buforowej wzdłuż cieków i rowów, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, w ramach możliwości środowiskowych i techniczno-ekonomicznych.
- Ochrona istniejących łąk i pastwisk przed wysuszeniem i zmianą sposobu użytkowania.
- Ochrona gleb pochodzenia organicznego, przed ich osuszaniem i zmianą sposobu użytkowania.
- Realizacja zabudowy siedliskowej, zabudowy gospodarczej, produkcyjnej i inwentarskiej powiązanej z prowadzoną działalnością rolniczą.
- Powierzchniowa eksploatacja kopalin, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Zachowanie i dopuszczenie nowego zagospodarowania związanego ze sportem i rekreacją (m. in. strzelnice, miejsca do grillowania, siłownie zewnętrzne, place zabaw, boiska sportowe), w sposób niekolidujący z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem poszczególnych wsi oraz poza obszarami gleb chronionych klas bonitacyjnych.
- Zagospodarowanie użytków zielonych w hodowli.
- Realizacji inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Ochrona gleb przed erozją wietrzną poprzez ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniących funkcje ochronne dla działalności rolniczej oraz wzbogacenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej o zieleń wysoką i niską o funkcjach ochronnych i estetycznych, zgodnie z uwarunkowaniami i predyspozycjami środowiska oraz możliwościami techniczno-ekonomicznymi.

- Ochrona i modernizacja istniejących systemów melioracji oraz możliwość ich przebudowy lub likwidacji na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie, w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich, zgodnie z przepisami odrębnymi.

[II] OBSZARY LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (LPP)

	LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU GLEBOCHRONNEGO, UZDROWISKOWEGO, WODOCHRONNEGO
	LASY PRYWATNE
	ZADRZEWIENIA I ZAKRZEWIENIA

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie zagospodarowania w formie roślinności leśnej i jej funkcji krajobrazowej oraz ekologicznej.
- Gospodarka leśna.
- Zagospodarowanie rekreacyjne lasów, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Uszczegółowienie granic lasów zgodnie z użytkowaniem terenów, wskazane na części graficznej Studium granice stanowią oznaczenie orientacyjne, dopuszcza się przeznaczenie lasów pod tereny rolne, wody powierzchniowe, powierzchnię eksploatacji kopalin, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Utrzymanie wybranych zadrzewień i zakrzewień, zarówno śródpolnych jak i towarzyszących zagospodarowaniu wsi, w celu kształtowania granicy polno-leśnej oraz ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej (m.in. funkcja izolacyjna, zabezpieczająca grunty, przeciwwietrzna). Oznaczone na części graficznej tereny stanowią oznaczenie informacyjne o stanie zagospodarowania, na etapie sporządzania planu miejscowego konieczna jest analiza wybranych zadrzewień i zakrzewień pod kątem ich roli przyrodniczej i ochronnej - wybrania części terenów, wskazanych w Studium lub wskazania nowych, wymagających zachowania lub przeznaczenia na cele leśne.
- Utrzymanie funkcji ochronnych terenów leśnych.
- Realizacji inwestycji celu publicznego; kubaturowych i liniowych.

[III] OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH

	WODY POWIERZCHNIOWE – STOJĄCE
	CIEKI POWIERZCHNIOWE
	ROWY MELIORACYJNE (W TYM CIEKI WPROWADZONE W SYSTEM MELIORACJI)

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie i ochrona wód powierzchniowych, przy dopuszczeniu przebudowy rowów, w tym zmiany miejsca ich przepływu w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Realizacja strefy buforowej (ochronnej) wzdłuż cieków, o minimalnej szerokości 3,0 m, z wyłączeniem terenów już zagospodarowanych, których sposób użytkowania terenów uniemożliwia wskazanie ww. strefy ochronnej.
- Gospodarka wodna.

- Realizacji inwestycji celu publicznego; kubaturowych i liniowych.
- Ochrona terenów podmokłych stabilizujących gospodarkę wodną.

3.2. WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Określa się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych rodzajów zabudowy. W zależności od lokalnych możliwości i ograniczeń kształtowania przestrzeni dopuszcza się ich modyfikację na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym z uwzględnieniem stanu istniejącego, jak i celów strategicznych rozwoju gminy. Każdorazowo na etapie sporządzania planu miejscowego konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego ich uszczegółowienia i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych i inwestycyjnych. Poniższe parametry i wskaźniki nie dotyczą terenów już zainwestowanych, których charakter, sposób zagospodarowania i użytkowania uniemożliwi określenie parametrów i wskaźników zaproponowanych w Studium. Dopuszcza się ustalenie indywidualnych parametrów i wskaźników. Poniższe parametry i wskaźniki nie dotyczą dominant wysokościowych, dopuszczonych do realizacji zapisami Studium. Ich lokalizację oraz wysokość należy przewidzieć w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, nawiązując do kompozycji przestrzennej i skali zabudowy poszczególnych miejscowości oraz sąsiedztwa istniejących dominant (zasad kompozycji urbanistycznej).

W przypadku lokalizacji budowli lub urządzeń infrastruktury technicznej, w ramach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów, zaleca się ich maksymalną wysokość – do 50 m n.p.t. Dla obiektów i urządzeń o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. (m.in. stacji bazowych telefonii komórkowych) obowiązują przepisy odrębne. Dla terenów zieleni urządzonej (ZP) parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wskaźniki i parametry urbanistyczne ustala się w odniesieniu do rodzajów zabudowy, która może być zrealizowana w poszczególnych obszarach zabudowy, zgodnie z ustaleniami strefowymi i kierunkowymi obszarów. Przy przeznaczeniu terenów na cele zabudowy o funkcjach mieszkalnych dopuszcza się wskazanie wskaźników i parametrów urbanistycznych dla zabudowy o dominującym charakterze.

WSKAŹNIKI I PARAMETRY URBANISTYCZNE WG RODZAJÓW ZABUDOWY

1. zabudowa zagrodowa

maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	10%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej*	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i inwentarskiej **	20,0 m
<u>rodzaj pokrycia dachowego</u> : dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
minimalna powierzchnia działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod infrastrukturę techniczną)	1200 m²

* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej

** nie dotyczy urządzeń technicznych

2. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

maksymalna powierzchnia zabudowy	60%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	15%
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej	6,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej**	10,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
minimalna powierzchnia działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod infrastrukturę techniczną)	500 m ²

* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej

** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane

3. zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

maksymalna powierzchnia zabudowy	60%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	10%
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej *	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej *	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i inwentarskiej	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej **	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
minimalna powierzchnia działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod infrastrukturę techniczną)	1200 m ²

* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej

** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane

4. zabudowa usługowa

maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	5%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej **	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	

* w zwartych obszarach usług funkcja mieszkaniowa stanowi funkcję towarzyszącą zabudowie o głównym przeznaczeniu

** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane

5. zabudowa usług sportu i rekreacji

maksymalna powierzchnia zabudowy	50%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	30%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej	25,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego : dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	

minimalna powierzchnia działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod infrastrukturę techniczną)	150 m ²
--	--------------------

6. zabudowa produkcyjna, składy i magazyny

maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	5%
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej, składów, magazynów	25,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej, gospodarczej, technicznej itp.*	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
minimalna powierzchnia działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod infrastrukturę techniczną)	1200 m ²

* zabudowa towarzysząca zabudowie produkcyjnej, składów i magazynów

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA

Związki pomiędzy planowaniem przestrzennym a ochroną środowiska wynikają z ustawowego podporządkowania wszelkich działań związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzeni zasadzie zrównoważonego rozwoju oraz obowiązującej doktrynie ochrony środowiska, która wynika ze wspólnej polityki ekologicznej krajów UE. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą uwzględniać uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Uwarunkowania środowiskowe determinują rozwój przestrzenny gminy, z jednej strony ograniczając możliwości inwestycyjne wybranych obszarów, a z drugiej strony oddziałują na poszanowanie środowiska naturalnego, stanowią jej potencjał rozwoju i znaczący element strategii promocji.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego gminy wynikają z polityki ekologicznej państwa, województwa kujawsko - pomorskiego i wytycznych powiatu aleksandrowskiego.

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Czytelne granice obszarów objętych i wymagających objęcia ochroną oraz wskazanie kierunków ich zagospodarowania z uwzględnieniem celów ich ochrony,
2. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru gminy, jej ochrona i rewitalizacja,
3. Uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym,
4. Wprowadzanie działań naprawczych terenów przekształconych i działań ochronnych względem terenów zagrożonych negatywnym przekształceniem środowiska oraz uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym.

4.2. SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.2.1. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną - formy ochrony przyrody

Wschodni obszar gminy Aleksandrów Kujawski znajduje się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej oraz obszarów Natura 2000: Doliny Dolnej Wisły, „Nieszawskiej Doliny Wisły i Ciechocinek. W północnej części gminy ustanowione zostało również 12 Użytków ekologicznych (3 pastwiska, 2 bagna i 7 łąk, w tym o obszarach wojskowych terenów zamkniętych), natomiast w części centralnej znajduje się 8 Pomników przyrody (2 dęby i 6 lip).

Istniejące drzewa oraz ich skupiska, objęte ochroną prawną, wymagają uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wszelkie działania w ich sąsiedztwie wymagają uwzględnienia priorytetu ich ochrony - zapewnienia odpowiednich warunków siedliskowych.

Gmina Aleksandrów Kujawski uwzględnia formy ochrony przyrody ustanowione w jej obszarze (wg części graficznej Studium) oraz zasady obowiązujące w ich granicach:

1. **Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej**, na terenach którego obowiązują przepisy odrębne – uchwała nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej

Ww. uchwała ustaliła ochronę czynną ekosystemów na terenie OChK Niziny Ciechocińskiej, obejmującą: zachowanie różnorodności biologicznej, ochronę monokulturowych lasów sosnowych oraz krajobrazu nadwiślańskiego, ochronę rzeki Wisły i Tążyny wraz z pasem roślinności okalającej, głównie lasów liściastych oraz ochronę piękna nadwiślańskiego krajobrazu posiadającego cechy zbliżone do naturalnych. W OChK Niziny Ciechocińskiej wprowadzono 7 zakazów, w tym zakaz dotyczący lokalizowania obiektów w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Na części terenów gminy Aleksandrów Kujawki, które zostały szczegółowo opisane poprzez podanie ich punktów załamania granicy, nie obowiązują wybrane zakazy, dotyczące likwidowania i niszczenia zadrezwień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych oraz budowy nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od naturalnych wód powierzchniowych.

2. **Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Dolnej Wisły PLB040003**, na terenie, którego obowiązują przepisy odrębne - *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003. Plan zadań ochronnych stanowi akt prawa miejscowego.*
3. **Obszar Natura 2000 - obszar o znaczeniu dla Wspólnoty - Nieszawska Dolina Wisły PLH040012**, na terenie, którego obowiązują przepisy odrębne - *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004*

r. o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012. Plan zadań ochronnych stanowi akt prawa miejscowego.

- 4. Obszar Natura 2000 - obszar o znaczeniu dla Wspólnoty – Ciechocinek PLH040019**, na terenie którego obowiązują przepisy odrębne - *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Nr 0210/29/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ciechocinek PLH040019. Plan zadań ochronnych stanowi akt prawa miejscowego.*

4.2.2. Zasoby środowiska objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych

1. Obszary udokumentowanej lokalizacji złóż kopalin

- podlegają ochronie na podstawie ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatację złóż kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny, zgodnie z przepisami odrębnymi (wg części II pkt 4.2.1 Studium - Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin).

2. Ujęcia wody podziemnej o udokumentowanych zasobach - ujęcia wody pitnej

- podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - polityka przestrzenna gminy uwzględnia ich lokalizację (wg części graficznej Studium).

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski określono udokumentowane zasoby wód podziemnych dla 29 ujęć. Na ujęcia składają się łącznie 93 otwory hydrogeologiczne (52 czynne, 2 nieczynne, 5 awaryjnych, 34 zlikwidowane). Zasoby udokumentowanych wód podziemnych na terenie gminy wynoszą łącznie 995,2 m³/h. Ponadto na terenie gminy znajdują się inne indywidualne ujęcia wód podziemnych (nieudokumentowane) o nieokreślonych zasobach wód podziemnych (dane Instytutu Geologicznego PIG, Bazy Danych HYDRO). Wykaz ujęć wód podziemnych o udokumentowanych zasobach wraz z ich ogólną charakterystyką wg części II Studium - 4. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3. Gleby rolne wysokich klas bonitacyjnych, grunty pochodzenia organicznego oraz grunty leśne

Grunty rolne wysokiej klasy bonitacji, grunty pochodzenia organicznego oraz grunty leśne są objęte ochroną prawną na mocy przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Polityka przestrzenna gminy uwzględnia ich lokalizację (wg części graficznej Studium) oraz ogranicza możliwość zmiany ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne (wg części II pkt 6 Studium - Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej).

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski znajdują się obszary gleb chronionych klas bonitacyjnych (II-III). Są one zlokalizowane głównie w zachodniej, centralnej i południowej części gminy.

Obszary gleb chronionych to w większości tereny upraw rolnych. Na tych obszarach zlokalizowana jest także pojedyncza zabudowa zagrodowa.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Polityka przestrzenna gminy dąży do ograniczenia przeznaczania gleb chronionych na cele nierolnicze i nieleśne. W obszarach koncentracji zabudową znajdują się niewielkie kompleksy gleb chronionych. Część z nich będzie wymagać zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jest to etap, w którym ostatecznie zostaną wyznaczone tereny wymagające zgody na wyłączenie z produkcji rolniczej. Poza obszarami zainwestowania (koncentracji zabudowy) polityka przestrzenna nie wyznacza terenów wymagających zmiany przeznaczenia gleb chronionych.

W obszarze gminy występują również chronione gleby pochodzenia organicznego. Koncentrują się one głównie w dolinach denudacyjnych cieków (w części graficznej Studium wskazano obszary ich koncentracji m.in. w dolinie Wisły, Tążyny oraz w obszarze Dopływu z Ciechocinka). Mniejsze obszary gleb organicznych mogą występować w pozostałych dolinach cieków, a także w zagłębiach bezodpływowych. Polityka przestrzenna gminy zakłada ochronę tych terenów przed zainwestowaniem. Tereny dolin cieków stanowią główne powiązania ekologiczne (lokalne korytarze ekologiczne gminy), stanowiące kanwę funkcjonowania jej systemu przyrodniczego, objęte ochroną poprzez wskazanie na cele kształtowania struktury przyrodniczej obszaru.

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie występują lasy objęte ochroną prawną (tzw. lasy rezerwatowe, wchodzące w skład parków narodowych oraz leśnych rezerwatów przyrody). Część kompleksów lasów państwowych stanowią lasy ochronne, o funkcji wodochronnej, glebochronnej i ochrony uzdrowisk, zgodnie z rysunkiem Studium. Kompleksy leśne zlokalizowane w obszarze gminy powinny zostać objęte ochroną, poprzez zachowanie ich przeznaczenia w planach miejscowych.

Rozmieszczenie kompleksów gleb chronionych oraz terenów lasów w obszarze gminy przedstawiają załączniki graficzne do Studium.

4.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJACE Z POTRZEB OCHRONY WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

Zasady ochrony zasobów wodnych:

- Należy kontynuować na zasadzie etapowania podjęte inwestycje związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej gminy, której brak stanowi znaczące źródło zanieczyszczeń wód, a na terenach zabudowy rozproszonej - inwestycje związane z budową przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W prowadzonej gospodarce rolnej powinno dążyć się stosowania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej.
- Lokalizację nowych obiektów powinno się dostosować do rozmieszczenia struktur hydrogeologicznych poprzez ograniczenie zabudowy na terenach o niskiej izolacji lub braku izolacji wód

podziemnych, w szczególności w strefie II zagospodarowania, charakteryzującej się niskim poziomem wód gruntowych, licznymi ciekami i zagłębieniami bezodpływowymi.

- Przeciwdziałać skutkom suszy oraz lokalnym podtopieniom poprzez zwiększanie małej retencji wodnej, w tym utrzymanie terenów podmokłych użytków zielonych oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody, zarówno w gospodarce rolniczej jak i w mieszkalnictwie, a także realizowanie programów małej retencji, w tym małej retencji w gospodarstwach rolnych.
- Stosowanie małej retencji krajobrazowej, glebowej, wód podziemnych i wód powierzchniowych.
- Ochrona istniejących oczek wodnych i zagłębień bezodpływowych poprzez zakaz ich osuszania, w przypadku, gdy ta konieczność nie wynika ze względów ekonomicznych lub środowiskowych.
- Prowadzić wodochroną gospodarkę w zlewni, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień oraz ochronę już istniejących ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych.

Obszar gminy znajduje się w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 141 – Zbiornika rzeki dolna Wisła oraz nr 144 – Dolina kopalna wielkopolska.

W związku z wydzieleniem trzech głównych obszarów ochronnych (dla GZWP nr 141), których fragment obejmuje tereny gminy, w dokumentacji zbiornika wskazano nakazy, zakazy oraz zalecenia dotyczące użytkowania terenu w ww. strefie m.in.:

- Nakaz opracowywania ocen oddziaływania na środowisko wszystkich przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności na wody podziemne, wraz z dokumentacją hydrogeologiczną.
- Zakaz rolniczego wykorzystania ścieków.
- Zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych.
- Zakaz stosowania środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody.
- Zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków i rozsączania ścieków do gruntu w rejonach aglomeracji i zwartej zabudowy miejskiej i wiejskiej.
- Wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w system kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków.

Zasady ochrony cieków powierzchniowych:

- Pozostawienie zachowanych koryt naturalnych cieków w ich naturalnym stanie, w zakresie przebiegu oraz struktury: wypłyceń i przegłębień, wyrw i podcięć w brzegach, namulisk.
- Utrzymanie lub odtworzenie korytarza swobodnego przepływu cieku, poprzez utrzymanie użytków zielonych w strefie od cieku.
- Utrzymywanie naturalnego buforu strefy wzdłuż cieku, obejmującej związane z ciekiem siedliska (szuwały, olszynki), a w miejscach jego likwidacji jego odtworzenie.
- Zakaz usuwania roślinności wodnej, jeśli nie wymagają tego zabiegi techniczne wykonywane na cieku lub prace konserwacyjne wykonywane na cieku.

Zasady ochrony systemu melioracji:

- Ochrona przed przekształceniami i degradacją zmeliorowanych metodą rowów otwartych użytków zielonych i gruntów ornych wraz z siecią rowów oraz zdrenowanych użytków zielonych i gruntów ornych w obszarze gminy, zgodnie z rysunkiem Studium.
- Zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych na cele inne niż rolnicze może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych, przy braku alternatywnych rozwiązań.
- Dopuszcza się przebudowę lub likwidację melioracji, w sposób zapewniający ciągłość jej funkcjonowania na terenach sąsiednich.

4.4. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY ZŁOŻ KOPALIN ORAZ OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB ICH EKSPLOATACJI

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących. Zgodnie z ww. ustawą - eksploatację złóż kopalin prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopalin.

Perspektywy eksploatacji kopalin na terenie gminy nie są ograniczone. Wynika to głównie z niewielkiej różnorodności kopalin występujących na terenie gminy tj. kopalin pospolitych – kruszywa naturalne (piaski i żwiry), stanowiące surowiec dla budownictwa i drogownictwa, oraz surowcy ilastych ceramiki budowlanej (głina), mających zastosowanie do produkcji wyrobów grubościennych i ceramiki czerwonej. W polityce przestrzennej gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia się udokumentowane złoża kopalin, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. W gminie Aleksandrów Kujawski, zgodnie z częścią graficzną Studium, udokumentowano następujące miejsca lokalizacji kopalin:

Nr wg Rysunku Studium	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania
Złoże surowców ilastych - ceramiki budowlanej :		
1	Białe Błota	tereny rolnicze
2	Chrusty	tereny rolnicze
Złoże kopalin pospolitych – piasek		
3	Grabie I	tereny rolnicze
4	Konradowo I	tereny rolnicze
5	Opoki I	tereny rolnicze
6	Opoki II	tereny rolnicze
7	Podgaj	tereny rolnicze
8	Podgaj I	tereny rolnicze
9	Tążyna I	tereny rolnicze
10	Tążyna II	tereny rolnicze
11	Tążyna III	-
13	Wilkostowo I	tereny rolnicze
Złoża kopalin pospolitych - piaski ze żwirem		
12	Wilkostowo	tereny rolnicze
14	Zgoda	-

Z punktu widzenia ochrony złóż wszystkie złoża kruszywa naturalnego zostały zaliczone do klasy 4 - złoża powszechne, licznie występujące, łatwo dostępne. Ze względu na ochronę środowiska złoża Chrusty, Białe Błota, Zgoda oraz Konradowo I zostały sklasyfikowane jako złoża konfliktowe (klasa B). Pozostałe złoża zostały zakwalifikowane do złóż mało-konfliktowych (klasa A). Ponadto dla części złóż Chrusty oraz Zgoda ustanowiono filar ochronny.

W związku z powyższym udokumentowane lokalizacje złóż Podgaj I, Tążyna II i Tążyna III wskazane są do przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod powierzchnią eksploatację kopalni. Złoża te nie podlegają ograniczeniom w wydobywaniu ze względów środowiskowych, społecznych, kulturowych. Na terenie gminy 9 złóż objęte jest koncesją na wydobywanie (jedno złożo dotyczy wód leczniczych ujmowanych na terenie Ciechocinka) i jest w nich prowadzona działalność górnicza. Obecnie ustanowiono 9 terenów górniczych: Ciechocinek, Opoki I i II, Konradowo I, Podgaj, Wilkostowo, Grabie I, Tążyna I, Wilkosowo I/1. W celu objęcia eksploatacją pozostałych lokalizacji wymagane będą do uzyskania koncesje na wydobywanie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obszarze gminy dopuszcza się poszukiwanie i rozpoznawanie kopalni, zgodnie z przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z którą:

poszukiwaniem - jest wykonywanie prac geologicznych w celu ustalenia i wstępnego udokumentowania złoża kopaliny, wód podziemnych albo kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla; rozpoznaniem - jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny, wód podziemnych albo kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla.

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie wyznacza się terenów ograniczających możliwości poszukiwania, rozpoznania, udokumentowania i eksploatacji kopalni. Obszarami stanowiącymi ograniczenia dla ww. działalności są obszary ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, w szczególności doliny cieków oraz strefy ochrony konserwatorskiej. Każdorazowo wymagana jest analiza uwarunkowań przestrzennych dotyczących możliwości prowadzenia przyszłej działalności górniczej, w odniesieniu do obiektów i obszarów ochrony środowiska, terenów rozwoju zainwestowania a także systemu komunikacji publicznej, na etapie wydawania opinii i uzgodnienia, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W sytuacji udokumentowania nowych złóż kopalni wymagane będzie ich uwzględnienie w polityce przestrzennej gminy, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, zgodnie z wymogami ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, nakazującym zapewniać „warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez: ustalenie programów racjonalnego wykorzystywania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalni” oraz „uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalni oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż”.

4.5. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI

4.6. OCHRONA ZAGOSPODAROWANIA PRZED ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI

4.6.1. Ochrona przed powodzią i podtopieniami

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone na mapie zagrożenia powodziowego (MZP) i mapie ryzyka powodziowego (MRP), opracowanych w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK). Zostały one opublikowane w dniu 15 kwietnia 2015 r., zastępując dotychczasowe studium ochrony przeciwpowodziowej. Dla części gminy (niewielki fragment doliny rzeki Tążyny, w okolicy wsi Przybranówek) nadal obowiązuje studium ochrony przeciwpowodziowej tj. opracowanie pt. „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych etap II – Tążyna”, w którym określono obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Ponadto w obszarze gminy ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) wyznaczono inne obszary zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

W obszarze gminy wyznaczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz inne obszary zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, są zlokalizowane w dolinie rzeki Wisły i rzeki Tążyny. Obszary te wskazano na części graficznej Studium.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny w większości użytkowane rolniczo, w formie użytków ornych i użytków zielonych. Wyłącznie w dolinie rzeki Wisły, w okolicy wsi Otłoczyn, znajduje się pojedyncza zabudowa zagrodowa (dwie zagrody samotnicze, nie tworzące skupisk zabudowy).

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zakazuje się: gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, lokalizowania nowych cmentarzy.

W oparciu o wytyczne Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku PGW Wody Polskie, w ramach niniejszych kierunków zagospodarowania przestrzennego ustala się konieczność wprowadzenia zakazu realizacji nowej zabudowy, z wyłączeniem zabudowy związanej z ochroną przeciwpowodziową. Istniejąca zabudowa zagrodowa podlega zachowaniu - w miejscowym planie

zagospodarowania przestrzennego powinny znaleźć się zapisy dotyczące zachowania istniejącej zabudowy, z możliwością jej przebudowy i rozbudowy.

Przez teren gminy przepływa także kilka niewielkich cieków oraz mniejszych rzek. Tereny w bezpośrednim pobliżu tych cieków, szczególnie w granicy dna dolin denudacyjnych, są narażone na podtopienia związane z zimowymi roztopami i letnimi burzami. W granicach dna dolin denudacyjnych postuluje się utrzymanie lub wprowadzenie użytków zielonych oraz ustalenie zakazu zabudowy lub jej znaczącego ograniczenia, w tym również zabudowy zagrodowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.6.2. Ochrona przeciw-osuwiskowa

W zakresie zagrożenia osuwania się mas ziemnych w gminie Aleksandrów Kujawski, zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (baza danych geologicznych SOPO), nie występują udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Polityka przestrzenna gminy nie uwzględnia, ze względu na brak uwarunkowań, konieczności ustalenia ograniczeń w użytkowaniu i zagospodarowania terenów, wynikających z konieczności ochrony przeciw-osuwiskowej.

4.6.3. Ochrona zmian przyrody żywej

Od początku okresu transformacji gospodarki Polski widoczny jest dynamiczny wzrost intensywności zagospodarowania i idących za tym zmian w środowisku biotycznym. Zmiany te dotyczą intensywnej gospodarki rolnej w obszarze całej gminy, powodującej przekształcenia siedlisk i zubożenie różnorodności biologicznej oraz zaniku lokalnej flory i fauny.

W wyniku fragmentacji obszary jednolite pod względem przyrodniczym są dzielone na mniejsze. Proces ten prowadzi do powstawania barier ekologicznych. Drobne ciągi ekologiczne zanikają poprzez zmniejszenie lub likwidację ich obudowy biologicznej.

Zasady ochrony zmian przyrody żywej:

- zachowania lokalnych powiązań ekologicznych, w szczególności ochrona korytarza ekologicznego gminy - doliny rzeki Tążyny oraz Wisły przed zainwestowaniem, mogącym skutkować fragmentaryzacją przestrzeni,
- wdrażanie zasad ochrony cieków, dotyczących w szczególności ochrony poprzez utrzymanie lub odtworzenie obudowy biologicznej (strefy ochronnej),
- utrzymania enklaw zieleni śródpolnej,
- utrzymanie i ochronę enklaw leśnych i zadrzewionych,
- ochronę szpalerów drzew wzdłuż dróg oraz ich rewaloryzacja, poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia,

- kształtowanie terenów zieleni (publicznej oraz zieleni przydomowej) gatunkami rodzimymi, przystosowanymi do warunków siedliskowych oraz odpornych na komunikacyjne zanieczyszczenia atmosfery, wprowadzanie konieczności uwzględniania gatunków rodzimych w realizacji współczynnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, określanej w planach miejscowych,
- w obszarach zainwestowania maksymalnie ograniczanie placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery w trakcie prac ziemnych, wykorzystywać wierzchnią warstwę gleby w miejscach wykopów budowlanych do późniejszego kształtowania terenów zieleni towarzyszącej zabudowie.

4.7. WPROWADZANIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I NAPRAWCZYCH TERENÓW ZAGOSPODAROWANYCH

4.7.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

Ochrona przed hałasem polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska powinna zapewnić:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Uciążliwość akustyczną w gminie Aleksandrów Kujawski powoduje głównie hałas komunikacyjny, pochodzący z drogi krajowej - autostrada A1 oraz drogi krajowej nr 91, generujące uciążliwość akustyczną, w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej, a także w mniejszej skali drogi wojewódzkie i powiatowe.

Pozostałe drogi przebiegające przez teren gminy powodują niewielką uciążliwość akustyczną, w szczególności dla terenów zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Pomiary uciążliwości na drogach wojewódzkich jak i drogach powiatowych i gminnych nie są prowadzone. Lokalnie, w szczególności na odcinkach dróg przebiegających przez centrum miejscowości, wskazane są do realizacji formy zagospodarowania zmniejszającego ewentualne uciążliwości akustyczne tj. techniczne ograniczenia ruchu, zieleni o funkcji izolacyjnej.

Źródłem hałasu jest również transport szynowy – linia kolejowa nr 18 o znaczeniu krajowym oraz w mniejszym stopniu linia kolejowa nr 245 o znaczeniu miejscowym, a także istniejące turbiny wiatrowe.

Zasady ochrony przed hałasem komunikacyjnym:

- wprowadzenie ograniczeń technicznych dla ruchu samochodowego, zieleni o funkcji izolacyjnej w obszarach zabudowy miejscowości,
- zagospodarowanie dróg w obszarach zabudowy w sposób współtworzący odpowiednie środowisko akustyczne terenów zabudowy, poprzez m.in. wprowadzanie ograniczeń ruchu, zagospodarowanie terenów przyległych do pasa drogowego, z wykorzystaniem zieleni oraz elementów małej architektury,
- utrzymanie oraz realizacja nowych szpalerów drzew i zieleni przydrożnej.

W gminie Aleksandrów Kujawski źródłem promieniowania niejonizującego są dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV relacji GPZ Ciechocinek – GPZ Toruń Południe oraz GPZ Ciechocinek – Gniewkowo, sieć napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15kV oraz dwie stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zasady ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych:

- od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 40,0 m (po 20,0 m w obie strony od osi linii), zgodnie z rysunkiem Studium
 - w strefie obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi: zakazuje się lokalizowania zabudowy na pobyt ludzi oraz sadzenia zieleni wysokiej (tj. której naturalna wysokość przekracza 2,0 m),
- w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych wymaga się uwzględnienia odpowiednich stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (istniejących i planowanych) oraz zasad zagospodarowania terenów w granicach strefy,
- ograniczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach stref technicznych, dążenie do przebudowy linii w obszarze istniejącej zabudowy z naziemnej na podziemną.

4.7.2. Ochrona sanitarna – strefy sanitarne od cmentarzy

W gminie Aleksandrów Kujawski są zlokalizowane czynne cmentarze komunalne, w miejscowościach: Ostrowąs, Odolion, Grabie, Rożno – Parcele, Otłoczyn, Goszczewo. Cmentarze podlegają zachowaniu, w ramach kierunków zagospodarowania. Nie przewiduje się lokalizacji nowych cmentarzy. Dopuszcza się poszerzenie istniejących cmentarzy o tereny bezpośrednio przyległe do granic ich terenów, przy zachowaniu stref sanitarnych.

Dla terenów czynnych cmentarzy określa się, zgodnie z częścią graficzną Studium, strefę sanitarną w odległości 50,0 m i 150,0 m od obecnych granic terenu cmentarza, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze określa odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowywujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. Wskazana odległość to 50,0 m dla terenów zwodociągowanych, na których wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone oraz 150,0 m dla terenów nie zwodociągowanych.

Powyższego przepisu nie stosuje się do cmentarzy istniejących, w przypadku gdy ich zastosowanie uniemożliwiłoby korzystanie z terenu cmentarza, a właściwy inspektor sanitarny nie sprzeciwia się dalszemu korzystaniu z tego cmentarza. Obszary wsi są całkowicie zwodociągowane - nie wymagają zwiększenia strefy sanitarnej do 150,0 m. W strefie ochronnej ograniczeniu podlega rozwój zabudowy na cele produkcyjne i mieszkaniowe.

4.8. SYSTEM PRZYRODNICZY - OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE POWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH

Przez system przyrodniczy gminy należy rozumieć system obszarów przyrodniczych biologicznie czynnych, a więc ekosystemy najmniej przekształcone przez człowieka, przede wszystkim kompleksy leśne oraz tereny łąkowo-pastwiskowe i łąkowe użytkowane ekstensywnie – głównie koncentrujące się w dolinach cieków, jak również rolnicze tereny otwarte.

W przypadku jednostki odniesienia, którą jest gmina, mamy do czynienia z korytarzami wewnętrzkrajobrazowymi, zazwyczaj o charakterze liniowym (cieki), przepustowości w obu kierunkach oraz dotyczącymi zazwyczaj gatunków jedno-ekosystemowych.

System ekologiczny gminy Aleksandrów Kujawski oparty jest o przebieg rzeki Tążyny i Wisły wraz z jej rozległą doliną. Rzeki stanowią główne korytarze ekologiczne w gminie oraz korytarze o randze regionalnej. We wschodniej części gminy zostały ponadto ustanowione formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu „Niziny Ciechocińskiej”, Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Wisły”, Obszar Natura 2000 „Nieszawska Dolina Wisły”, Obszar Natura 2000 „Ciechocinek”. Obszarami o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy są ponadto tereny kompleksów leśnych, w tym o funkcji wodochronnej, glebochronnej i ochrony uzdrowisk oraz doliny mniejszych cieków.

W celu ochrony walorów przyrodniczych gminy oraz przeciwdziałania fragmentaryzacji jej przestrzeni przyrodniczej Studium określa lokalny system przyrodniczy gminy, obejmujący:

- dolinę rzeki Wisły i Tążyny, jako korytarz ekologiczny o randze lokalnej i regionalnej (główne korytarze wewnątrzkrajobrazowe gminy),
- obszary o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiące lokalne ostoje bioróżnorodności:
- tereny lasów i zadrzewione, zakrzaczone, tereny stale lub okresowo podmokłe oraz lokalne powiązania ekologiczne rolniczej przestrzeni produkcyjnej (dna dolin mniejszych cieków) a także tereny zielni urządzonej (parki w zespołach dworskich i pałacowych).

Ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych gminy wymaga:

- zapewnienia i utrzymania warunków siedliskowych w ich obrębie,
- utrzymanie drożności na przebiegu korytarza poprzez ograniczenie zabudowy oraz realizację jej w sposób nie kolidujący z funkcjonowaniem korytarza, a także ochrony - w ramach możliwości funkcjonalno-przestrzennych - obudowy biologicznej cieku, lokalnych zadrzewień i enklaw leśnych,
- całkowitego wyłączenia z zabudowy pasa obudowy biologicznej cieku jako pasa ochronnego (szerokość pasa obudowy biologicznej powinna zostać ustalona na etapie sporządzania planu miejscowego, dopuszcza się miejscowe zwężenie pasa ze względu na istniejące zagospodarowanie i jego ochronę przed podtopieniami).

Centralna część gminy Aleksandrów Kujawski (dolina rzeki Tążyny) oraz wschodnia część gminy (dolina rzeki Wisły) zostały zakwalifikowane jako część **krajowego korytarza ekologicznego** wg „Pro-

jektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć ekologiczną Natura 2000 w Polsce” - Białowieża 2005 r., zaktualizowanego w 2012 r.⁷ Polityka przestrzenna gminy uwzględnia wytyczne w zakresie systemu krajowych korytarzy ekologicznych. W granicach wskazanego krajowego korytarza ekologicznego najważniejszym postulatem w zakresie zagospodarowania tych obszarów powinno być zapewnienie realnej ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, utrzymanie łączności przestrzennej pomiędzy nimi oraz przeciwdziałanie ich fragmentaryzacji.

4.9. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ GMINNA POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU

W myśl art. 13 ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwałą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. Województwo kujawsko-pomorskie nie opracowało Audytu krajobrazowego, w tym granic krajobrazów priorytetowych.

Polityka krajobrazowa gminy zakłada uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ochrony krajobrazu, zarówno w odniesieniu do obszarów uznanych za najbardziej cenne jak i obszarów o wartości lokalnej, wpływających na jakość życia mieszkańców.

Zasady ochrony krajobrazu naturalnego gminy:

- utrzymanie głównych form ukształtowania terenu,
- analiza lokalizacji obszarów kubaturowych, w zakresie wpływu ich realizacji na ukształtowanie terenu i funkcjonowanie środowiska,
- realizacja infrastruktury turystycznej - w szczególności ścieżek pieszych i rowerowych, zwiększających dostępność turystyczną gminy.

Polityka krajobrazowa gminy obejmuje działania na rzecz ochrony i planowania krajobrazu, rozumianego jako krajobraz naturalny, obejmujący komponenty środowiska naturalnego oraz krajobraz kulturowy, stanowiący element dziedzictwa kulturowego gminy.

Polityka krajobrazowa realizowana będzie na całym obszarze gminy, mając na celu:

- utrzymanie i zachowanie elementów zagospodarowania przestrzennego w krajobrazie wiejskim;
- wzmocnienie cech krajobrazu, ich ochronę i rewaloryzację, w szczególności ukształtowania terenów oraz wykształconej flory obszaru.

⁷ etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
etap II - w 2011. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą uwzględniać uwarunkowania prawne w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (uregulowane przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski znajdują się obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków, obiekty i obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne, zidentyfikowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. W obszarze gminy nie ma natomiast obiektów, które zostały lub mogą być zakwalifikowane do dóbr kultury współczesnej, wymagających objęcia ochroną konserwatorską.

Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2015-2018 został przyjęty uchwałą nr V/29/15 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 13 lutego 2015 r. Określono w nim listę zadań, których realizacja ma na celu poprawę stanu zachowania i zagospodarowania zabytkowych obiektów na obszarze gminy. W programie wyszczególniono trzy priorytety:

- I. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.
- II. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej.
- III. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Wśród określonych zadań należy wymienić te związane z kształtowaniem zagospodarowania przestrzennego gminy tj.:

- Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Podejmowanie prób wyeksponowania turystycznego zabytków położonych na terenie gminy,

Polityka przestrzenna gminy uwzględnia ochronę obiektów i obszarów objętych prawną formą ochrony oraz wskazuje obiekty i obszary wymagające ochrony i opieki ze względu na swoje wartości kulturowe (do uwzględnienia na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Rozwój społeczno-gospodarczy gminy będzie prowadzony w oparciu o zasób dziedzictwa kulturowego poprzez włączenie obiektów i obszarów zabytkowych w proces promocji i kształtowania wizerunku gminy, w szczególności obszarów parków zabytkowych, jaki i znaczących w skali regionu obiektów architektury - zespoły dworsko-parkowe, kościoły.

Zasady ochrony i zagospodarowania:

5. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki,
6. Monitoring stanu dziedzictwa kulturowego oraz aktualizowania gminnej ewidencji zabytków,
7. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez uwzględnienie stref ochrony archeologicznej,
8. Uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym zasobu dziedzictwa kulturowego.

5.2. SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami prawnymi, wynikającymi z przepisów odrębnych. Odnosnie obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Działania te regulują przepisy odrębne.

W Rejestrze zabytków województwa kujawsko-pomorskiego prowadzonym przez Toruńskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu znajduje się 8 obiektów i obszarów z terenu gminy Aleksandrów Kujawski: jeden cmentarz rzymsko-katolicki w Służewie, dwa obiekty architektury – kościół w Grabiu i Otłoczynie, dwa kościoły wraz z terenami przykościelnymi, jeden park dworski w Służewie, jeden zespół dworski w Zdunach oraz jeden zespół dworsko-parkowy w Ostrowąsie. Wskazane obiekty i obszary podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej, na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami. Granice obszarów oraz lokalizacja obiektów wpisanych do rejestru zabytków – zgodnie z częścią graficzną Studium.

5.3. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW – WYTYCZNE LOKALNE

5.3.1. Obiekty i obszary wymagające ochrony konserwatorskiej

Obiekty i obszary wymagające ochrony konserwatorskiej, ze względu na ich zidentyfikowane wartości zabytkowe, zostały ujęte w Gminnej ewidencji zabytków gminy Aleksandrów Kujawski. GEZ Aleksandrów Kujawski został pozytywnie zaopiniowany przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. GEZ zawiera karty ewidencyjne 88 zabytków nieruchomych (obiektów i zespołów), wymagających uwzględnienia, odpowiednio do stanu zachowania, w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski obowiązuje 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które uwzględniają ochronę obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie ich obowiązywania m.in: dwór i park dworski w miejscowości Ośno, Kościół Parafialny w miejscowości Otłoczyn.

5.3.2. Ochrona dziedzictwa archeologicznego

Obszar gminy Aleksandrów Kujawski charakteryzuje się znaczącym dziedzictwem archeologicznym. W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), jak i dalszych badań konserwatorskich, w obszarze gminy zarejestrowano i udokumentowano 552 stanowiska archeologiczne. Stanowiska zostały zidentyfikowane głównie w centralnej części gminy (dolina rzeki Tężyzna i Dopyłwu spod Broniszewa). Do Rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego wpisano również 2 stanowiska archeologiczne (po jednym w miejscowości Początkowo i Grabie). Stanowiska archeologiczne wymagają uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Część ze stanowisk wymaga aktualizacji wg stanu zachowania – dotyczy stanowisk zidentyfikowanych w ciągu

dróg gminnych i powiatowych oraz stanowiska w obszarze, którego jest obecnie prowadzona działalność górnicza – stanowisko nr 302 (wieś Konradowo).

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić strefę obserwacji archeologicznej w odległości od 100 do 200 m od granic zidentyfikowanego stanowiska archeologicznego.

6. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują kompleksy użytków rolnych wraz z zadzieniami śródpolnymi oraz zabudową siedliskową (zabudową zagrodową w indywidualnych gospodarstwach rolnych). Do obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej należą również tereny położone w dolinach rzek i strumieni (lokalnych korytarzy ekologicznych), wykorzystywane w formie użytków zielonych.

Rolnictwo stanowi jedną z wiodących funkcji rozwoju gminy, determinuje jej kierunki zagospodarowania, będąc podstawą gospodarki lokalnej. Polityka przestrzenna gminy będzie nadal wspierać rozwój rolnictwa, przy uwzględnieniu rozwoju wielofunkcyjnego obszarów rolniczych.

Natomiast wymogi co do zasad prowadzenia gospodarki leśnej mają rangę dyrektywy prawnej i są zawarte w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Zasady te to: powszechna ochrona lasów, trwałość utrzymania lasów, ciągłość i zrównoważone wykorzystywanie wszystkich funkcji lasów oraz powiększanie zasobów leśnych.

Kierunki zagospodarowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

6. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w szczególności gleb wysokich klas bonitacyjnych,
7. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolnych oraz specjalizacja w rolnictwie,
8. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych,
9. Zachowanie lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody i racjonalna gospodarka leśna,
10. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

6.1. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW

6.1.1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia prawną ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,

- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ustala się następujące zasady ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, nie uzasadnione środowiskowo i ekonomicznie - określenie granic terenów zainwestowania i terenów otwartych,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów poprzez wskazanie terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin oraz kierunków ich rekultywacji oraz utrzymanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obsługiwanych systemem dróg rolnych,
- utrzymanie obudowy biologicznej cieków oraz oczek wodnych, w celu retencji wód powierzchniowych oraz wykorzystywanie (w ramach możliwości ekonomicznych i technicznych) kompleksów łąkowo-pastwiskowych do upraw gospodarki hodowlanej.

Gmina Aleksandrów Kujawski uwzględnia obszary gleb pochodzenia mineralnego chronionych klas bonitacyjnych oraz gleb pochodzenia organicznego (zgodnie z częścią graficzną Studium).

6.1.2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolniczych oraz specjalizacja w rolnictwie

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich rozpatrywany jest na dwóch płaszczyznach: społeczno-gospodarczej i przestrzennej. Dotyczy z jednej strony racjonalnego wykorzystywania czynników wytwórczych, którymi dysponuje wieś, a z drugiej strony do właściwego rozmieszczenia działalności społeczno-gospodarczej człowieka w przestrzeni ekonomicznej. Dotyczy struktury zatrudnienia ludności, tworzenia nowych rynków pracy oraz wielozadaniowości rolnictwa, w tym rozwijania funkcji pozarolniczych, w obrębie osiedli wiejskich jak i gospodarstw.

Działania w zakresie wielofunkcyjności rolnictwa w gminie zmierzają do poprawy jakości życia ludności w obszarach wiejskich oraz podnoszenia efektywności inwestycji, zależnych od rozwoju usług produkcyjnych i bytowych, rozwoju mieszkalnictwa, infrastruktury, transportu i łączności.

Zasady wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa:

- utrzymanie, rozwój i wspomaganie specjalizacji w rolnictwie, w tym w szczególności hodowli bydła,
- dążenie do zwiększania areału gospodarstw rolnych oraz lokalizacji inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, obsługi rolnictwa i usług towarzyszących,
- uzupełnianie funkcji gospodarstw o działalność pozarolniczą, w zakresie przetwórstwa i usług,
- rozwijanie funkcji uzupełniających, w zakresie rekreacji i turystyki a także agroturystyki,
- specjalizacja upraw w małych gospodarstwach rolnych,
- rozwój produkcji ekologicznej, przekształcanie gospodarstw rolnych w gospodarstwa oferujące żywność ekologiczną, certyfikowaną,
- rozwój sadownictwa, plantacji oraz szkółek roślin i drzew,
- preferencje dla produkcji rolniczej przyjaznej środowisku: produkcja ekologiczna oraz gospodarska rolno-środowiskowa,
- innowacyjne rozwiązania w gospodarstwach rolnych,

- efektywne gospodarowanie ciepłem w gospodarstwach rolnych, termomodernizacja budynków,
- wykorzystywanie technologii czystej energii na obszarach wiejskich,
- użytkowania gruntów rolnych na cele sportowo-rekreacyjne o ekstensywnym sposobie zagospodarowania, nie powodujących rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej i technicznej.

6.2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW

6.2.1. Zachowanie lasów i racjonalna gospodarka leśna

Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody w leśnictwie jest wyznaczane przez cel produkcji, uwzględniający produkcyjne, ochronne i społeczne funkcje lasów. Ze względu na bardzo niską lesistość gminy i rozdrobnienie kompleksów leśnych, lasy gminy pełnią głównie funkcje ochronne i społeczne, a ich funkcja produkcyjna ma niewielkie znaczenie.

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia prawną ochronę leśnej przestrzeni produkcyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nieleśne i nierolnicze,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnym oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,
- przywracanie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
- poprawieniu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżenia ich produktywności,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Tereny lasów w obszarze gminy Aleksandrów Kujawski będą podlegać zachowaniu oraz ograniczeniu zmiany ich przeznaczenia na cele inne niż leśne lub rolnicze. Polityka przestrzenna gminy uwzględnia granice terenów leśnych, w podziale według własności: na lasy państwowe i lasy prywatne (granice wymagające doprecyzowania na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, odpowiednio do skali opracowania). Polityka przestrzenna dopuszcza zmianę ich przeznaczenia w granicach obszarów zainwestowania (koncentracji zabudowy) - w obszarach tych znajdują się nieliczne, niewielkie kompleksy lasów prywatnych - w przypadku braku możliwości funkcjonalnych i technicznych wkomponowania ich w istniejące zagospodarowanie - dopuszcza się ich zmianę przeznaczenia na cele nieleśne i nierolnicze na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Trwałe użytkowanie lasu i kształtowanie przyrodniczej równowagi w funkcjonowaniu ekosystemu leśnego jest ściśle związane z racjonalnym użytkowaniem lasu. Oprócz użytkowania głównego, którym jest pozyskiwanie drewna, z gospodarką leśną związane jest dodatkowe użytkowanie lasu: pozyskiwanie owoców runa leśnego i krzewów, grzybów i roślin leczniczych, w sposób umożliwiający

ich biologiczne odtworzenie. Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów Lasów Państwowych zawiera Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa, zgodnie z którym dla celów planowania urządzeniowego przyjęto sześć kryteriów zrównoważonej gospodarki leśnej:

- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udział w globalnym bilansie węgla,
- utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych,
- zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,
- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów,
- utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, poprzez:
 - zwiększenie udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej,
 - udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych,
 - promocje trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów lasów prywatnych zawierają Uproszczone Plany Urządzania Lasów gminy Aleksandrów Kujawski.

6.2.2. Zwiększanie zasobów lasów w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych

Zasadniczym celem zalesień jest zmiana sposobu użytkowania ziemi ukierunkowana na restrykturyzację ekosystemu leśnego. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesień gruntów przeznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wymagania stawiane zalesieniom są zróżnicowane, muszą brać pod uwagę oczekiwania związane z produkcją leśną, produkcją rolniczą, tworzeniem i ochroną krajobrazu, ochroną przyrody, wzbogaceniem możliwości i warunków do rekreacji, wzmacnianiem funkcji ochronnych lasu w stosunku do gleby i wody, ochroną obiektów przyrody nieożywionej, kultury materialnej i pomników historii, zabytków.

W związku z powyższym na części graficznej Studium nie wyznacza się obszarów wskazanych do zalesień - analiza konieczności przeznaczenia gruntów na cele leśne powinna nastąpić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w odniesieniu do gruntów w najbliższym sąsiedztwie terenów leśnych. Ustala się natomiast główne zasady dotyczące zalesień w obszarze gminy.

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski zwiększenie lesistości podyktowane jest przede wszystkim tworzeniem i ochroną krajobrazu gminy, w tym utrzymania i rozwoju funkcji uzupełniającej jej zagospodarowania - rekreacji i wypoczynku indywidualnego. Obszarami predysponowanymi do uzupełnienia kompleksów leśnych są m.in. obszary rozdrobnionych kompleksów leśnych we wsi Kuczek (w części na zachód od autostrady A1) Rożno-Parcele i Wilkostowo.

Ponadto w obszarze gminy dopuszcza się inne obszary zalesień, zgodnie z zasadami polityki zalesień gminy Aleksandrów Kujawski.

Zasady gminnej polityki zalesień:

- nie określa się granic obszarów wymagających zalesień,
- wskazuje się konieczność analizy gruntów w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych w zakresie ich predyspozycji (w szczególności środowiskowych - wpływu na istniejące siedliska),
- dopuszcza się zalesianie terenów porolnych - słabych użytków rolnych do alternatywnego rolnego lub leśnego zagospodarowania,
- wskazuje się do zalesień:
 - tereny w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych, jeśli ich zalesienie nie stanowi zagrożenia dla istniejących siedlisk, w szczególności łąkowych i wodnych,
 - nieużytki, słabe użytki rolne w obszarze których nie występują siedliska roślinne podlegające ochronie,
 - grunty rolne najniższych klas bonitacyjnych,
 - tereny, których zalesienie wpłynie korzystnie na gospodarkę wodną, retencję w zlewni, ograniczenie erozji wietrznej, powiększenie istniejących kompleksów,
- w przypadku realizacji zalesień wzdłuż rzek i mniejszych cieków zaleca się zachowanie pasa ochronnego wzdłuż tych wód powierzchniowych o minimalnej szerokości - 5,0 m.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Głównym systemem komunikacji gminy Aleksandrów Kujawski jest system dróg publicznych, obejmujący przebieg autostrady A1 i dróg wojewódzkich nr 250, 266 i 291 oraz dróg powiatowych i gminnych. W zakresie ponadlokalnego systemu komunikacji uwzględnia się planowane do realizacji inwestycji zgodnie z pkt. 7.1. Kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski.

W zakresie lokalnego systemu komunikacji utrzymuje się istniejący system dróg publicznych, uzupełniony drogami wewnętrznymi, w tym dojazdowego do pól uprawnych. Gmina nie zamierza wprowadzać zmian w ogólnych założeniach systemu drogowego w zakresie przebiegu dróg, planuje uzupełnić istniejący system o nowe drogi gminne, sukcesywnie uzupełniając układ drogowy, w miarę pojawiających się potrzeb, w szczególności uwzględniając przebieg dróg publicznych przewidzianych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Najwięcej inwestycji w zakresie budowy nowych odcinków dróg gminnych przewiduje się w strefie podmiejskiej (I strefa zagospodarowania gminy – zagospodarowania podmiejskiego) – w obszarze tym znajduje się znacząca ilość nowych terenów budowlanych, które wymagają zapewnienia komunikacji z systemu dróg publicznych.

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów komunikacji:

6. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych, stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi), rozbudowę systemu dróg publicznych w miarę potrzeb i możliwości gminy,
7. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy oraz ochrona systemu dróg rolniczych

8. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych),
9. Udobieszczenie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej,
10. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej.

7.1.1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych, stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi), rozbudowę systemu dróg publicznych w miarę potrzeb i możliwości gminy

W zakresie kształtowania systemu komunikacyjnego dróg publicznych w obszarze gminy planowane jest utrzymanie istniejącej hierarchii dróg. W zakresie inwestycji drogowych jest planowane rozbudowanie gminnego systemu dróg publicznych o nowe odcinki. Istniejący system dróg publicznych wymaga modernizacji oraz doposażenia. Działania w tym zakresie będą obejmować:

- budowę, rozbudowę oraz remont dróg, będących w złym stanie technicznym, obejmujący m.in.: wymianę nawierzchni, dostosowanie do wymogów przepisów odrębnych w zakresie obowiązujących parametrów technicznych,
- budowę, rozbudowę oraz remont chodników, ścieżek rowerowych lub pieszo-rowerowych,
- doposażenie w obiekty i urządzenia zagospodarowania dróg m.in. oświetlenie uliczne, elementy małej architektury użytkowej.

Tab. 57. Hierarchia dróg publicznych i ich klasyfikacja techniczna

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
drogi wojewódzkie (w zarządzie województwa kujawsko-pomorskiego)			
1	250	Suchatówka - Służewo	Zbiorcza
2	266	Ciechocinek – Służewo – Radziejów – Sompolno - Konin	Główna
3	291	Stacja kolejowa Otłoczyn – Droga nr 1	Zbiorcza
drogi powiatowe (w zarządzie powiatu aleksandrowskiego)			
1	2601C	Otłoczyn – Ciechocinek	Główna
2	2604C	Aleksandrów Kujawski – Ośno	Zbiorcza
3	2605C	Stara Wieś – Nieszawa	Główna
4	2606C	Służewo – Wólka	Lokalna
5	2607C	Ośno – Zadzomin	Zbiorcza
6	2608C	Konradowo – Siniarzewo	Główna
7	2528C	Żyrosławice – Przybranowo	Główna
8	2530C	Opoki - Zduny	Zbiorcza
9	2616C	Przybranowo - Koneck	Główna
drogi gminne (w zarządzie gminy Aleksandrów Kujawski)			
1	160201	Otłoczyn – Karczemka	D/L
2	160202	Białe Błota – Karczemka	D/L
3	160203	Białe Błota	D/L
4	160204	Ciechocinek – Słońsk Dolny	D/L

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
5	160205	Nowy Ciechocinek – Wygoda	D/L
6	160206	Łazieniec – Odolion	D/L
7	160207	Rożno Parcele	D/L
8	160208	Rożno Parcele (Czarna droga)	D/L
9	160209	Służewo – Rożno Parcele	D/L
10	160210	Rudniki	D/L
11	160211	Nowy Ciechocinek – Kuczek	D/L
12	160212	Odolion	D/L
13	160213	Kuczek – Zgoda	D/L
14	160214	Wołuszewo – Wygoda	D/L
15	160215	Stawki – Stawki	D/L
16	160216	Stawki – Zgoda	D/L
17	160217	Stawki – Ośno	D/L
18	160218	Plebanka – Słomkowo	D/L
19	160219	Plebanka – Ośno II	D/L
20	160220	Ostrowąs – Brzeźno	D/L
21	160221	Służewo – Ostrowąs	D/L
22	160222	Zazdromin – Opoki	D/L
23	160223	Wilkostowo – Mleczkowo	D/L
24	160224	Maciejowo – Zduny	D/L
25	160225	Opoki – Kawęczyn	D/L
26	160226	Początkowo – Pinino	D/L
27	160227	Służewo - Przybranowo	D/L
28	160228	Służewo – Stare Rożno	D/L
29	160229	Wólka – Pogdaj	D/L
30	160230	Słońsk Dolny – Wołuszewo	D/L
31	160231	Broniszewo – Pogdaj	D/L
32	160232	Słomkowo I	D/L
33	160233	Słomkowo II	D/L
34	160234	Słomkowo III	D/L
35	160235	Ośno I – Aleksandrów Kujawski	D/L
36	160236	Ostrowąs – Młynek	D/L
37	160237	Ostrowąs – Przybranowo	D/L
38	160238	Przybranowo – Kolonia	D/L
39	160239	Ośno II – Ośno I	D/L
40	160240	Wilkostowo – Chlewiska	D/L
41	160241	Opoki - Opoki	D/L
42	160242	Służewo	D/L
43	160243	Nowa Wieś	D/L
44	160244	Wołuszewo	D/L

7.1.2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy oraz ochrona systemu dróg rolniczych

Działania w zakresie rozwoju systemu komunikacji dotyczą zapewnienia obsługi komunikacyjnej obszarów funkcjonalno-przestrzennych, w szczególności obszarów zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania). Główny system dróg publicznych będzie uzupełniany systemem dróg wewnętrznych, obsługujących zabudowę. W przypadku obszarów objętych obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczegółowy przebieg nowych dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych określa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się przebudowę istniejącego systemu dróg, w zakresie przebiegu jak i parametrów.

Rozwiązanie problemu parkowania będzie realizowane poprzez budowę niedużych parkingów rozmieszczanych w obszarze całej gminy, z uwzględnieniem możliwości ekonomicznych (w szczególności możliwości pozyskiwania terenów), w szczególności w obszarach koncentracji usług ale także w obszarach zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania).

7.1.3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych)

Działania w zakresie modernizacji istniejącego systemu dróg dotyczyć będą wprowadzania ograniczeń uciążliwości istniejących dróg dla obszarów zainwestowanych lub podlegających rozwojowi zainwestowania. Dotyczy to w szczególności drogi przebiegających przez tereny poszczególnych miejscowości, stanowiące zarazem główne przestrzenie publiczne dla zabudowy skoncentrowanej wzdłuż jednej drogi (wsie drogowe). Przewidziane są działania w zakresie ograniczenia uciążliwości, w tym akustycznych drogi, poprzez realizację zieleni izolacyjnej: szpalery drzew wzdłuż dróg, wraz z budową infrastruktury rowerowej, towarzyszącej komunikacji drogowej. Działania w tym zakresie będą realizowane na zasadzie etapowania inwestycji, w porozumieniu z zarządcą drogi.

Zgodnie z mapą akustyczną dróg krajowych (skala opracowania 1:10 000) o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, opracowanej przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w gminie Aleksandrów Kujawski istnieje zagrożenie hałasem komunikacyjnym na poziomie krajowym. Emitorem hałasu jest autostrada A1. Wzdłuż autostrady są zlokalizowane obszary koncentracji zabudowy, co pociąga za sobą konieczności lokalizacji elementów ochronnych dla terenów zabudowy, w tym paneli akustycznych. Terenami zabudowy znajdującym się w zasięgu oddziaływania akustycznego są tereny wsi: Odolion, części wsi Nowy Ciechocinek i Kuczek oraz pojedyncze zagrody, zlokalizowane w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

7.1.4. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej

Gmina dążyć będzie do uzupełnienia systemu komunikacji o ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom przemieszczającym się rowerem oraz rozbudowy gminnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Ścieżki rowerowe należy uwzględniać

przy przebudowie istniejących fragmentów układu komunikacyjnego. Ważnym elementem jest organizacja miejsc postoju na trasie szlaków pieszych i rowerowych. Dopuszcza się lokalizację zorganizowanych miejsc postoju wzdłuż istniejących szlaków lub ścieżek rowerowych - zagospodarowane miejsce postoju, wyposażonego w małą architekturę (typu punkt widokowy, informacyjny).

Zasady budowy dróg i ścieżek rowerowych:

- budowa spójnego systemu tras rowerowych gminy, dostępnych dla mieszkańców jak i pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne,
- realizacja wydzielonych pasów komunikacji rowerowej wzdłuż istniejących dróg, w ramach możliwości technicznych, na zasadzie etapowania inwestycji,
- realizacja ścieżek rowerowych prowadzących również poza głównymi drogami,
- gminny układ tras rowerowych powinien łączyć się z układem ponadlokalnym i z wyznaczonymi już ścieżkami rowerowymi i szlakami turystycznymi,
- obiekty użyteczności publicznej powinny zostać wyposażone w infrastrukturę rowerową, w tym w parkingi dla rowerów, ewentualne miejsce napraw,
- wszystkie trasy powinny być oznakowane oraz posiadać nazwy własne, w celu ich identyfikacji,
- szerokość trasy rowerowej oraz pieszo-rowerowej winna być zgodna z przepisami odrębnymi.

7.1.5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej

System komunikacji publicznej gminy obejmuje jeden podsystem: komunikację publiczną typu PKS. Nie planuje się budowy nowych systemów, istniejący wymaga modernizacji i rozwoju.

Kierunki rozwoju komunikacji publicznej gminy obejmują utrzymanie istniejących przystanków komunikacji publicznej typu PKS – przystanki zlokalizowane są we wszystkich miejscowościach gminy i nie wymagają tworzenia nowych lokalizacji, jednak dopuszcza się ich likwidację i/lub zmianę ich lokalizacji, zgodnie z koncepcją rozmieszczenia przystanków w obszarze gminy. Wymagane jest podjęcie działań w zakresie przebudowy istniejących przystanków, zagospodarowania przestrzeni publicznych wokół nich.

Kierunek stanowi zadanie długoterminowe wymagające programu inwestycyjnego, realizowane ze środków zewnętrznych (dofinansowania lub inwestycji prywatnej), wymagające uwzględnienia w działaniach promocyjnych obszaru gminy.

7.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów infrastruktury technicznej:

8. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu,
9. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na zasadzie etapowania inwestycji, w granicach aglomeracji Aleksandrów Kujawski,
10. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej - gospodarki odpadami oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego,
11. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez budowę sieci gazowej dla wybranych obszarów,
12. Zapewnienie ciągłości bezkonfliktowego zaopatrzenia w energię elektryczną,

13. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego,
14. Odpowiedni zagospodarowanie stref od liniowej infrastruktury technicznej.

7.2.1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu

Gmina Aleksandrów Kujawski posiada zorganizowany system wodociągowy, zaopatrujący mieszkańców w wodę pitną. Gmina jest zwodociągowana, każda z miejscowości posiada dostęp do gminnej sieci wodociągowej (miejscowość Rożno-Parcele oraz Łazieniec zaopatrywane są z wodociągu miasta Aleksandrów Kujawski). Polityka przestrzenna gminy nie zakłada tworzenia nowych jednostek osadniczych, istniejąca sieć wodociągowa nie wymaga rozbudowy o nowe układy, umożliwia realizację nowych przyłączy w obszarach rozbudowy istniejących wsi.

Zaopatrzenie w wodę będzie nadal prowadzone za pośrednictwem wodociągu grupowego opartego o ujęcia wód podziemnych zlokalizowanych w miejscowościach Ośno, Służewo, Grabie i Kuczek. Pod względem zaopatrzenia w wodę sytuacja gminy jest korzystna, większość gospodarstw w gminie jest zwodociągowana. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają obecne i przyszłe zapotrzebowanie na wodę.

Wokół ujęć komunalnych zlokalizowanych w miejscowościach Ośno, Służewo, Grabie i Kuczek została wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, która swym zasięgiem obejmuje bezpośrednio grunty, na których jest usytuowane ujęcie oraz obiekty budowlane i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody, a także część terenu przylegająca do tych obiektów – 10 m pas gruntu licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody.

Na terenie ujęcia Kuczek znajduje się 18 studni, z czego wiele jest nieczynnych lub zostało zlikwidowanych w trakcie realizacji autostrady A1. Wcześniej obowiązująca strefa ochrony pośredniej ujęcia została wygaszona z dniem 31 grudnia 2012 r., na podstawie zmiany ustawy Prawo wodne z dnia 5 stycznia 2011 r.

Część terenów gminy Aleksandrów Kujawski (wsi Służewo-Pole oraz Rożno-Parcele) jest zlokalizowana w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia miejskiego wód podziemnych w Aleksandrowie Kujawskich. Strefa została ustanowiona rozporządzeniem nr 6/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w Aleksandrowie Kujawskim, woj. kujawsko-pomorskie. Cały teren ochrony pośredniej ujęcia zajmuje obszar 241,67 ha.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem na terenie ochrony pośredniej zakazuje się:

- 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, z wyjątkiem wód opadowych i roztopowych, spełniających wymogi i warunki zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 2) rolniczego wykorzystywania ścieków i gnojowicy;
- 3) stosowania środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu klasyfikowane są jako niebezpieczne dla środowiska;
- 4) lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne lub obojętnych;

- 5) lokalizowania obiektów magazynowania produktów ropopochodnych oraz substancji szczególnie szkodliwych i substancji priorytetowych określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (z wyjątkiem produktów naftowych i substancji zwianych z funkcjonowaniem stacji uzdatniania wody oraz naziemnych, przydomowych zbiorników gazu płynnego), a także rurociągów do ich transportu;
- 6) lokalizowania stacji paliw płynnych;
- 7) lokalizowania cmentarzy i grzebania zwłok zwierzęcych;
- 8) eksploatacji kopalni;
- 9) wykonywania urządzeń wodnych służących do poboru wód podziemnych w zakresie budowy, odbudowy, rozbudowy i przebudowy, z wyłączeniem obszaru ujęcia miejskiego w Aleksandrowie Kujawskim;
- 10) budowy dróg publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, za wyjątkiem modernizacji dróg istniejących;
- 11) wykonywania robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych o głębokości przykracającej 1,0 m, za wyjątkiem prac związanych z utrzymaniem cieków naturalnych i urządzeń wodnych oraz budową i modernizacją infrastruktury technicznej sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- 12) lokalizowania zakładów przemysłowych;
- 13) lokalizowania oczyszczalni ścieków bytowych, komunalnych oraz przemysłowych;
- 14) wykonywania odwodnieni budowlanych innych niż krótkotrwałe, za wyjątkiem odwodnieni związanych z budową infrastruktury technicznej sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- 15) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych.

Ponadto gminny system wodociągowy uzupełniać będą nadal indywidualne ujęcia wód na cele gospodarcze w gospodarstwach rolnych i produkcyjnych. Ujęcia indywidualne powinny zostać zidentyfikowane i monitorowane w ramach monitoringu źródeł punktowych, mogących stanowić zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych.

Istniejący system wodociągowy wymagać będzie ewentualnej modernizacji, polegającej na wymianie elementów systemu, w celu poprawy jego niezawodności i standardu realizowanych usług (stan czystości wody po przesyle przez sieć wodociągową) oraz ograniczeniu ewentualnych strat podczas przesyłu (efektywność ekonomiczna systemu wodociągowego).

7.2.2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na zasadzie etapowania inwestycji w granicach wyznaczonej aglomeracji Aleksandrów Kujawski

W gminie Aleksandrów Kujawski kontynuuje się działania w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej - sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowywana i docelowo ma objąć wszystkie tereny zurbanizowane (koncentracji zainwestowania) w granicach wyznaczonej aglomeracji Aleksandrów Kujawski. Stanowi to priorytetowy kierunek działań w zakresie infrastruktury technicznej, wpływający na proces rozwoju gminy oraz stan jej środowiska. Poza wyznaczoną aglomeracją tj. na terenach, na których rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna - w obszarach

rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wsi o niskim zaludnieniu – nadal będą realizowane przyzgodowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe.

W obszarze gminy nie funkcjonuje gminna oczyszczalnia ścieków ani nie wskazuje się konieczności jej realizacji. System gminnej kanalizacji sanitarnej obejmuje oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w mieście Aleksandrowie Kujawskim oraz w Ciechocinku.

W obszarach nie obsługiwanych kanalizacją sanitarną dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów: bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Indywidualne systemy kanalizacji wykorzystywane będą nadal w obszarach zainwestowania (koncentracji zabudowy) do czasu objęcia ich systemem kanalizacji gminnej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

7.2.3. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej - gospodarki odpadami oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego

W gminie Aleksandrów Kujawski funkcjonuje zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi. Na jej terenie funkcjonuje międzygminne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Służewo, na które trafiają odpady komunalne z terenu 9 gmin. Granice składowiska odpadów wskazano zgodnie z częścią graficzną Studium.

Składowisko odpadów komunalnych w Służewie stanowi regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych i zostało wskazane do rozbudowy, co stanowi inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z pkt. 7.1. Kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski

Docelowo przyjmuje się likwidację składowiska odpadów w Służewie i skierowanie odpadów komunalnych do termicznej utylizacji, po uprzedniej segregacji, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W gminie funkcjonuje podsystem selektywnej zbiórki odpadów, w oparciu o jeden punkt selektywnej zbiórki odpadów, zlokalizowany w Służewie przy ul. Polnej 87. Nie jest planowana nowa lokalizacja punktu selektywnej zbiórki odpadów. W przypadku zaistnienia takiej konieczności dopuszcza się jego wyznaczenie, bez konieczności zmiany kierunków niniejszego Studium.

Odpady komunalne odbierane są z terenu gminy od właścicieli poszczególnych nieruchomości przez przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na tego typu działalność, na podstawie podpisanych umów. Zasady gospodarki odpadami reguluje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie infrastruktury usługowej konieczne są działania związane z dalszą rozbudową systemu oświetlenia ulicznego jako elementu zagospodarowania ulic i dróg. Docelowo wszystkie obszary zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania), kształtujące układy przestrzenne miejscowości - wskazane wg części graficznej Studium - zostaną wyposażone w elementy systemu oświetlenia gminnego, spełniającego normy przestrzeni publicznej. Są to działania z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

7.2.4. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez rozbudowę sieci gazowej dla wybranych obszarów

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Dominująca na terenie gminy zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa nie sprzyja funkcjonowaniu zorganizowanej gospodarki ciepłej przez co obiekty ogrzewane są indywidualnie. Wyłącznie w miejscowości Wołuszewo istnieje sieć gazowa - rozdzielcza, która stanowi m.in. źródło zaopatrzenia w surowiec wykorzystywany do celów grzewczych.

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia przebieg gazociągów wysokiego ciśnienia, eksploatowanych przez GAZ-SYSTEM Oddział w Gdańsku oraz Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o.:

- DN 500 MOP 8,4 MPa relacji Gustorzyn – Reszki,
- DN 400 MOP 5,5 MPa relacji Gustorzyn-Pruszcz Gdański wraz z odgałęzieniem DN 150 MOP 5,5 MPa do stacji Ciechocinek,
- DN 250 MOP 5,5 MPa relacji Turzno-Gniewkowo.

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia potrzebę dalszej gazyfikacji gminy poprzez budowę sieci średniego ciśnienia powiązanej z istniejącymi gazociągami wysokiego ciśnienia. Dopuszcza się ich realizację bez konieczności zmiany niniejszego Studium, jeśli ich przebieg nie będzie naruszał kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gazyfikacja gminy uzależniona jest od zainteresowania właścicieli obiektów wykorzystaniem paliwa gazowego do celów technologicznych i grzewczych przy jednoczesnym spełnieniu warunków technicznych i ekonomicznych zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wraz z aktami wykonawczymi.

Warunki techniczne jakim winny odpowiadać sieci gazowe, określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W przypadku zmiany ww. rozporządzenia, warunki techniczne jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić następujące zasady:

- w liniach rozgraniczających dróg publicznych należy rezerwować trasy dla sieci gazowej,
- linie ogrodzeń poszczególnych nieruchomości powinny przebiegać min. 0,5 m od gazociągu,
- dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego szafki gazowe winny być lokalizowane w linii ogrodzeń, otwierane na zewnątrz, w pozostałych przypadkach w miejscu uzgodnionym z zarządcą sieci gazowej,
- w obszarze strefy kontrolowanej należy planować zieleni miejską, izolacyjną, itp. o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów, sadzeniu drzew i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami wynikającymi ze strefy kontrolowanej.

Strefy kontrolowane od gazociągów wysokiego ciśnienia

Wobec obiektów sieci gazowej obowiązuje konieczność spełnienia wymagań w zakresie zachowania stref kontrolowanych gazociągów, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. Szerokość wyznaczonych stref są uzależnione od przewidywanej zabudowy i są odległościami minimalnymi od obiektów sieci gazowej dla wszystkich obiektów budowlanych. W strefach kontrolowanych obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów budowlanych, urządzenia stałych składów i magazynów oraz podejmowania działań mogących spowodować uszkodzenie infrastruktury gazowej. Maksymalna strefa kontrolowana wyłączona z zabudowy dotyczy budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i wynosi dla gazociągów DN 400 i DN 500 – 130,0 m (tj. 65,0 m na stronę od sieci gazociągu) natomiast dla gazociągów DN 150 i DN 250 wynosi 70,0 m (tj. 35,0 m na stronę od osi gazociągu), zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefa kontrolowana jest to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu wysokiego ciśnienia, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu wysokiego ciśnienia. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania.

7.2.5. Zapewnienie ciągłości bezkonfliktowego zaopatrzenia w energię elektryczną

Do mieszkańców gminy energia elektryczna dostarczana jest elektroenergetyczną siecią dystrybucyjną wysokiego napięcia 110 kV, relacji GPZ Ciechocinek – GPZ Podgórz, GPZ Ciechocinek – GPZ Włocławek Azoty, GZP Ciechocinek – kierunek Gniewkowo. Na terenie gminy istnieją linie energetyczne wysokiego napięcia, będące liniami tranzytowymi wyprowadzonymi ze stacji 110/15 kV GPZ „Ciechocinek” położonej poza obszarem gminy. Zasilanie gminy odbywa się również poprzez Istniejący system zasilania zapewnia zaopatrzenie w energię elektryczną z możliwością zwiększenia zapotrzebowania na energię elektryczną. Na terenie gminy w miejscowości Ośno, w niedalekiej odległości od granicy administracyjnej z miastem Aleksandrów Kujawski, rezerwuje się teren przeznaczony pod zrealizowanie głównego punktu zasilania „GPZ Aleksandrów Kujawski”.

W granicach obszarów zainwestowania (wg części graficznej Studium) dla nowej zabudowy lub w celu zwiększenia intensywności istniejącego zagospodarowania przewiduje się, w ramach pojawiających się potrzeb, budowę nowej sieci średniego i niskiego napięcia lub rozbudowę istniejącej sieci niskiego i średniego napięcia, wydzielając z terenów komunikacji drogowej odpowiednie pasy dla infrastruktury technicznej. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest wskazane przewidzieć tereny potrzebne dla lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych, a zwłaszcza działek pod lokalizację stacji transformatorowych.

Przez teren gminy przebiegają linie wysokich napięć 110 kV od osi, których został wyznaczony pas technologiczny po 20 m w obie strony (licząc od osi linii). W pobliżu i w pasie technologicznym linii 110 kV obowiązują następujące wytyczne dotyczące użytkowania terenu :

- w pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na pobyt ludzi powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6,0 m, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron),
- dopuszcza się wykonanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na istniejącej linii.

Przyłączenie odbiorców do sieci elektroenergetycznej będzie realizowane na podstawie przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

7.2.6. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego

W polityce przestrzennej gminy będzie dążyć się do wprowadzania zrównoważonego rolnictwa opartego na praktykach uwzględniających potrzeby ochrony środowiska i zasobów naturalnych przy realizacji rosnących celów produkcyjnych z wykorzystaniem możliwości stwarzanych przez rozwój techniczny. Dążyć się będzie do rozpowszechnienia nowych źródeł energii w gospodarstwach rolnych, wykorzystujących ją bezpośrednio na własne potrzeby - instalacji na odnawialne źródła energii, takie jak m.in.: kotły na biomasę, mikro-biogazownie, małe turbiny wiatrowe oraz panele fotowoltaiczne. Gmina będzie prowadzić politykę wspierającą przedsięwzięcia, wykorzystujące bezpieczną dla środowiska i opłacalną dla gospodarki, energię z niekonwencjonalnych, odnawialnych źródeł.

7.2.7. Odpowiednie zagospodarowanie stref od liniowej infrastruktury technicznej

W zagospodarowaniu przestrzennym gminy należy uwzględniać przepisy odrębne dotyczące liniowej infrastruktury technicznej, zlokalizowanej w obszarze gminy. Oprócz wymienionej w powyższych pkt. Studium infrastruktury technicznej, przez obszar gminy przebiega rurociąg naftowy DN 300 Płock – Bydgoszcz.

Dla rurociągu naftowego, zgodnie z przepisami odrębnymi, należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości min. 12,0 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa bezpieczeństwa powinna być użytkowana rolniczo lub jako pas zieleni. Strefa powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, budynków, ogrodzeń, składów materiałów itp. Nie należy sadzić drzew w odległości mniejszej niż 5,0 m od rurociągu naftowego. Tereny działek przeznaczonych pod zabudowę powinny znajdować się poza strefą bezpieczeństwa rurociągu naftowego. Budynki można lokalizować w odległości min. 15,0 m od rurociągu naftowego oraz co najmniej 15,0 m od stacji zasuw. Planowane obiekty

wysokościowe (elektrownie wiatrowe, wieże telekomunikacyjne) powinny być sytuowane w stosunku do rurociągu naftowego w odległości nie mniejszej od całkowitej ich wysokości, powiększonej o połowę strefy bezpieczeństwa tj. 6,0 m. Wszelkie liniowe elementy zagospodarowania przechodzące przez strefę bezpieczeństwa rurociągu należy uzgodnić z PERN S.A., przed ich wykonaniem.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczą głównie infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznych, gminnych terenów zieleni, terenów sportu i rekreacji. Przewiduje się inwestycje z zakresu:

- sieci infrastruktury technicznej m. in. w zakresie modernizacji sieci wodociągowej, rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci oświetlenia ulicznego,
- zagospodarowania dróg gminnych, wraz z ich poszerzeniami do parametrów technicznych, wynikających z przepisów odrębnych,
- infrastruktury społecznej, związanej z lokalizacją usług publicznych,
- zagospodarowania przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej,
- realizacji inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów zieleni, terenów wypoczynku, sportu i rekreacji,
- budowę, rozbudowę i modernizację obiektów użyteczności publicznej.

Inwestycje celu publicznego w większości realizowane będą w granicach obszarów zabudowy poszczególnych wsi. Inwestycje liniowe dotyczące infrastruktury technicznej realizowane będą w obszarze całej gminy, zgodnie z celami i zasadami rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczących obiektów kubaturowych dopuszcza się w obszarach zabudowy, natomiast realizację inwestycji celu publicznego dotyczących obszarów sportu, rekreacji, zieleni urządzonej dopuszcza się do realizacji w obszarach otwartych, jeśli ich realizacja nie wpłynie na zachowanie równowagi systemu przyrodniczego gminy.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym (na czas etapu opiniowania i uzgodnień projektu Studium) **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, przyjętym uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.** Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wskazuje 9 ponadlokalnych zadań realizujących cele publiczne, które dotyczą obszaru gminy Aleksandrów Kujawski, w tym 3 zadania o znaczeniu krajowym i 6 zadań o znaczeniu wojewódzkim, zgodnie z poniższą tabelą.

Wykaz inwestycji celu publicznego zamieszczono w tabeli nr 41 pkt 11 części II Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski.

Ponadlokalne zadania realizujące cele publiczne, wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego – zadania w realizacji - oznaczono na części graficznej Studium.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zasady zagospodarowania przestrzennego sformułowane dla określonych w województwie kujawsko-pomorskim obszarów funkcjonalnych, zgodnie z dyspozycjami Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju KPZK 2030. Szczegółowe wytyczne dotyczące obszarów funkcjonalnych województwa kujawsko-pomorskiego wg pkt 1. części III Kierunki zagospodarowania przestrzennego - pkt 1.4. Obszary funkcjonalne.

10. POLITYKA PLANISTYCZNA

10.1. OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1.1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości

W granicach gminy nie wskazuje się obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości, przeprowadzonych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Dopuszcza się przeprowadzenie wskazanej procedury na wniosek zainteresowanych osób.

10.1.2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży > 2000 m²

W granicach gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowanych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

10.1.3. Obszary przestrzeni publicznej

Przestrzeniami publicznymi są wszystkie przestrzenie ogólnodostępne, takie jak m.in.: ulice i drogi, skwery, place, parkingi, ciągi piesze. Obszarem przestrzeni publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest obszar centrum miejscowości Służewo wraz z parkiem i jeziorem. Zadania w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej będą realizowane również we wsi Przybranowo. Działania w tym obszarach zostaną ukierunkowane na utrzymanie i kształtowanie przestrzeni o charakterze lokalnym – głównych przestrzeni publicznych gminy, miejsc reprezentatywnych, budujących tożsamość gminy i wyodrębniających ją spośród innych gmin.

10.2. OBSZARY, NA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gmina Aleksandrów Kujawski zamierza sukcesywnie sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów, w szczególności charakteryzujących się największym ruchem budowlanym, w których jest konieczne uporządkowanie zasad zagospodarowania przestrzennego. Obecnie gmina sporządza dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dla terenów w miejscowości Łazieniec i Wygoda.

Ponadto gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie istniejących elektrowni wiatrowych, na podstawie przepisów przejściowych zawartych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Plany miejscowe mają umożliwić realizację budynków o funkcji mieszkaniowej albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w sąsiedztwie istniejących elektrowni wiatrowych, zgodnie z ww. przepisami odrębnymi. Wskazane w Studium obszary o kierunkach zagospodarowania przestrzennego zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa dotyczą terenów już zainwestowanych lub wskazanych w dotychczasowej polityce przestrzennej pod realizację zainwestowania, związanego z budownictwem zagrodowym lub mieszkaniowym jednorodzinnym i usługami.

10.3. ZGODNOŚĆ Z USTALENIAMI STUDIUM - ZAKRES ZAMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian należy stosować wytyczne kierunkowe zawarte w niniejszym dokumencie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w celu zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych z polityką przestrzenną gminy. Dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami Studium, zmianę zasięgu przestrzennego obszarów funkcjonalno-przestrzennych, w celu dostosowania ich granic do skali opracowania planu miejscowego, w tym w zakresie dostosowania do lokalnych warunków geologicznych, ukształtowania terenu, pokrycia terenu roślinnością, a także podziałów własnościowych (obecnych jak i zaplanowanych), przy zachowaniu zgodności z ustalonymi celami i zasadami polityki przestrzennej. W obszarze gminy dopuszcza się modyfikację istniejącego przebiegu dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz budowę nowych odcinków, nie wskazanych w części graficznej Studium. Dopuszcza się również realizację obiektów infrastruktury technicznej, przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi. Przebieg cieków, w tym wprowadzonych w system melioracji oraz lokalizacja wód powierzchniowych (stawów, oczek wodnych) a także terenów leśnych jest wskazana orientacyjnie, dopuszcza się ich modyfikację i weryfikację (odpowiednio do skali opracowania) na etapie sporządzania planu miejscowego. Oznaczenia zawarte w części graficznej Studium wymagają uszczegółowienia lokalizacji i przebiegu odpowiednio do skali opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany.

11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Dla złoża Chrusty oraz Zgoda, wyznaczono filar ochronny, w obszarze którego znajduje się około 41 tys. ton kopaliny.

12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W gminie Aleksandrów Kujawski nie ma zlokalizowanych pomników zagłady, o których mowa w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE

13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Pojęcia rekultywacji i remediacji dotyczą szerokiego zbioru aktywności związanych z ochroną powierzchni ziemi.

Rekultywacja - zgodnie z ustawą z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest rozumiana jako nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez: właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Do mniej restrykcyjnych narzędzi ochrony powierzchni ziemi niż obowiązek przeprowadzenia rekultywacji należy remediacja.

Remediacja - zgodnie z art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska przez pojęcie należy rozumieć poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się tak, aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczeniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska.

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski jako tereny wymagający rekultywacji wskazuje się tereny, na których obowiązek rekultywacji nastąpi po zakończeniu działalności górniczej - tereny objęte koncesją na wydobywanie (Opoki I i II, Konradowo I, Podgaj, Wilkostowo, Grabie I, Tążyna I, Wilkostowo I/1) oraz tereny wskazane pod powierzchnią eksploatację kopalni (dla których wymagane jest uzyskanie koncesji na wydobywanie). W obszarze gminy nie wyznacza się terenów wymagających remediacji.

14. POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

14.1. GRANICE TRENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski są zlokalizowane tereny zamknięte, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

14.1.1. Tereny zamknięte Resortu Obrony Narodowej

Polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnia tereny zamknięte Resortu Obrony Narodowej określone w decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 36/MON z dnia 12 kwietnia 2018 r. Tereny zamknięte stanowią działki o nr ewid., zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 58. Wykaz działek ewidencyjnych, stanowiących wojskowe tereny zamknięte

Lp.	Obręb	Nr działek
1	Grabie	dz. 3459/2, 3460/2, 3469/2, 3469/3, 3469/4, 3470, 3471, 3472, 3478/2, 3478/3, 3478/4, 3479/1, 3479/2, 3480, 3481/2, 3482/3, 3482/4, część 3483/2, 3483/3;
2	Rożno - Parcele	dz. 3425/2, 3426/2, 3427/2, 3427/3, 3428/2, 3428/4, 3429/3, 3429/4, 3430/3, 3430/4, 3447/1, 3447/2, 3448/1, 3448/2, 3449/1, 3449/2, część 3450/2;

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w odniesieniu do terenów zamkniętych (z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalonych przez ministra do spraw transportu – pkt 14.1.2. niniejszego Studium) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych. W strefach ochronnych ustala się ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakaz zabudowy.

Strefa ochronna terenu zamkniętego stanowi obszar leżący poza granicami terenu zamkniętego, na którym z uwagi na potrzeby obronności państwa wprowadza się stałe lub czasowe ograniczenia w zagospodarowaniu lub korzystaniu z terenów. Strefę ochronną terenu zamkniętego ustala się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w przypadkach wykraczania poza granice terenu zamkniętego ponadnormatywnych uciążliwości związanych z jego funkcjonowaniem, a nie związanych z obowiązkiem uzyskania decyzji o ustaleniu obszaru ograniczonego użytkowania, występowania potencjalnych zagrożeń dla otoczenia lub innych oddziaływań, jak również w przypadkach uzasadnionych potrzebą ochrony terenu zamkniętego oraz obiektów na nich zlokalizowanych od penetracji i nasłuchu oraz od możliwych uciążliwości zewnętrznych mogących mieć wpływ na wykonanie zadań ochronnych na danym terenie zamkniętym.

W ramach procedury prac planistycznych w zakresie sporządzenia niniejszego Studium oraz przed jej rozpoczęciem – do Urzędu Gminy Aleksandrów Kujawski - nie wpłynął wniosek dotyczący konieczności ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania strefy ochronnej terenów zamkniętych. W związku z powyższym **polityka przestrzenna gminy Aleksandrów Kujawski nie wskazuje**

kierunku zagospodarowania przestrzennego związanego z koniecznością ustalenia - w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - strefy ochronnej terenów zamkniętych resortu obrony narodowej.

14.1.2. Tereny zamknięte, przez które przebiegają linie kolejowe

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski, na podstawie decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych, zostały ustanowione tereny zamknięte ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa, zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. Są to tereny zajęte pod linie kolejowe nr 18 relacji Kutno – Toruń oraz linie nr 245 w kierunku Ciechocinka. Szczegółowe informacje dotyczące terenów ustanowionych na obszarze gminy jako tereny zamknięte zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 59. Wykaz działek ewidencyjnych, stanowiących kolejowe tereny zamknięte

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia
1	Białe Błota	78	0,9500
2	Łazieniec	80	0,2900
3	Łazieniec	84	4,7600
4	Nowy Ciechocinek	97/3	2,8184
5	Odolion	42	4,4000
6	Ośno I	150/2	8,9101
7	Otłoczyn	334/13	0,0575
8	Otłoczyn	334/20	12,1801
	Słomkowo	301	7,2100
Łączna powierzchnia terenów zamkniętych:			41,5761

Źródło: opracowanie własne.

14.2. REALIZACJA BUDOWALI OBRONNYCH

W obszarze całej gminy Aleksandrów Kujawski, uwzględnia się potrzeby związane z ochroną ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi, dopuszcza się realizację budownictwa obronnego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z *Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa obronnego*: „W granicach administracyjnych miast planowanie zbiorowej ochrony ludności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno być ukierunkowane na docelowe zapewnienie miejsc w budowlach obronnych oraz ukryciach do doraźnego przygotowania, dla co najmniej 25% ogółu ludności zameldowanej na obszarze administracyjnym danego miasta, z uwzględnieniem planu ewakuacji III stopnia dla pozostałej, niechronionej ludności”. Gmina Aleksandrów Kujawski stanowi gminę wiejską, co w konsekwencji nie obliguje jej do zapewnienia realizacji ww. przepisów jednak w gminie powinno się prowadzić działania zmierzające do zapewnienia schronienia dla mieszkańców, w szczególności w sytuacji klęsk żywiołowych np. powodzi i przerwania wałów powodziowych, ekstremalnych warunków pogodowych – wichury, trąby

powietrzne, mrozy, ekstremalne susze itp.. W związku z powyższym w obszarze gminy Aleksandrów Kujawski dopuszcza się realizowanie budowli obronnych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności jako miejsca realizowane w obiektach użyteczności publicznej. Możliwość realizacji tych budowli jest dopuszczona zapisami niniejszego Studium, bez konieczności zmiany jego ustaleń – możliwe przeznaczenie terenów na ww. cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu wymagań innych przepisów odrębnych.

15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

W obszarze gminy nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENÓW

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie przewiduje się lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Polityka przestrzenna uwzględnia istniejące urządzenia poprzez wskazanie ich lokalizacji wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, zgodnie z częścią graficzną Studium. Polityka przestrzenna uwzględnia lokalizację pięciu zespołów elektrowni wiatrowych:

- Podgaj - 1 elektrownia wiatrowa na działce ewid. nr 120/4, o łącznej mocy 666 KW, planowane zmniejszenia mocy do 520 KW,
- Ośno Drugie – 4 elektrownie wiatrowe wzdłuż działki ewid. nr 72/1, o łącznej mocy 900 KW,
- Ostrowąs - 3 elektrownie wiatrowe na działce ewid. nr 185/4, o łącznej mocy 450 KW,
- Ostrowąs - 6 elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na działkach ewid. nr 11/1, 11/2, 24 posiadające moc 225 KW każda,
- Słomkowo – 2 elektrownie wiatrowe na działce ewid. 199/4, o łącznej mocy 450 KW.

W gminie zrealizowane jest łącznie 16 elektrowni wiatrowych, których wysokości są zróżnicowane i wynoszą od ok. 43 do ok 90 m – są to elektrownie średniej wysokości. Łączna moc elektrowni wiatrowych zlokalizowanych w gminie Aleksandrów Kujawski wynosi 3600 KW.

Wytyczne do uwzględnienia w zagospodarowaniu przestrzennym:

- Obowiązują przepisy odrębne - Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, regulująca odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej.
- W granicach obszaru istniejące budynki mieszkalne oraz budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa podlega zachowaniu, dopuszcza się jej przebudowę, zgodnie z przepisami odrębnymi.

- Polityka przestrzenna uwzględnia możliwość realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy, w których znajdują się budynki mieszkalne lub budynki, o funkcji mieszanej w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, zgodnie z przepisami odrębnymi.

17. OBSZARY NA KTÓRYCH USYTUOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

W obszarze gminy Aleksandrów Kujawski nie planuje się usytuowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

18. MATERIAŁY WEJŚCIOWE

Przy opracowywaniu niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski wykorzystano następujące materiały (dokumenty i opracowania branżowe):

Dokumenty i wytyczne ponadlokalne:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowego Programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2016-2019, przyjęty Uchwałą nr 125/2014 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2014 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.,
- Program gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi na lata 2007-2015 w województwie kujawsko-pomorskim, przyjęty uchwałą NR 60/793/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 września 2007r. zawierający m.in. Aktualizację programu retencjonowania wód powierzchniowych województwa kujawsko-pomorskiego,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z dnia 12 grudnia 2014 r., Warszawa,
- Programu opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020, przyjęty uchwałą nr XXXI/518/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r.,
- Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego 2020, przyjęta uchwałą Nr XLI/693/13 z dnia 21 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+.

Dokumenty i wytyczne lokalne:

- Gminny program opieki nad zabytkami gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2015-2018, przyjęty uchwałą nr V/29/15 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 13 lutego 2015 r.,
- Lokalny program rewitalizacji dla gminy Aleksandrów Kujawski do 2025 r., przyjęty uchwałą nr XLV/374/18 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 21 czerwca 2018 r.,

- Opracowanie ekofizjograficzne obszaru objętego projektem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski, Pracownia urbanistyczno-architektoniczna MONDRA design Łukasz Woźniak, ul. Długa 21, 95-030 Rzgów, ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 37, lok. 4D, 90-125 Łódź, sierpień 2018 r.,
- Program ochrony środowiska dla gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024,
- uchwała nr XXII/168/16 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 14 września 2016 r. w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów Kujawski oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opracowania, analizy, publikacje:

- Informator PSH. Główne zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2017,
- Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części, Standaryzacja nazw geograficznych Polski, Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych KSNG, 2015,
- Projekt prac geologicznych na wykonanie otworów zastępczych nr 20d na terenie ujęcia wody podziemnej „KUCZEK” gm. Aleksandrów Kujawski, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A. Zakład w Gdańsku, Gdańsk 2007.

Materiały kartograficzne pochodzące z zasobów państwowych:

- mapa topograficzna w skali 1:10000. Urząd Marszałkowski w Toruniu, Departament Geodezji i Kartografii, Wydział WODGiK,
- mapy Państwowego Instytutu Geologicznego w skali 1:50000 dla obszaru Polski (1999-2000):
 - mapa geośrodowiskowa
 - mapa hydrogeologiczna
 - mapa geologiczna
- mapy glebowo-rolnicze Polski wielkoskalowe (szczegółowe) w skali 1:5000. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Puławy.

Inne materiały kartograficzne:

- mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski. J. M. Matuszkiewicz. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN. Warszawa 2008,
- mapa agroklimatu Polski w skali 10-stopniowej. Instytut Upraw i Nawożenia w Puławach,
- mapa stref energetycznych wiatru w Polsce. Instytut Meteorologiczny.

ANEKS DO STUDIUM GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

Tab. 60. Ujęcia wód podziemnych o udokumentowanych zasobach - ogólna charakterystyka

Lp.	Numer ujęcia	Nr otworu w RBDH	Nazwa obiektu	Miejscowość	Okres spągu	Stan	Data wykonania obiektu	Zasoby udokumentowane ujęcia [m3/h]	Promień leja depresji [m]
1.	3610019	3610174	POSESJA PRYWATNA 1	Opoki	Czwartorzęd	Czynny	05-2004	25	117,41
2.	3610026	3610028	WODOCIĄG WIEJSKI 1	Grabie	Czwartorzęd	Czynny	1966	17	98
3.		3610228	WODOCIĄG WIEJSKI 4			Awaryjny	02-08-1995		85,2
4.	3610027	3610031	DOM SPECJALNY 1 (D, DOM SPECJ, CARITAS)	Grabie	Czwartorzęd	Zlikwidowany	1968	21	-
5.		3610032	DOM SPECJALNY 2 (D, DOM SPECJ, CARITAS)			Czynny	1968		311
6.	3610032	3610071	STACJA PKP 1	Otłoczyn	Czwartorzęd	Awaryjny	1978	24	63
7.		3610072	STACJA PKP 2			Czynny			60
8.	3610033	3610051	DOM MIESZKALNY 1	Otłoczyn	Czwartorzęd	Awaryjny	1974	5	18
9.		3610135	DOM MIESZKALNY 2			Czynny	1996		6
10.	3610034	3610058	ZAKŁAD GASTRONOMICZNY 1	Białe Błota	Czwartorzęd	Czynny	1975	50	196
11.	3610050	3610015	SZKOŁA PODSTAWOWA 1	Stawki	Trzeciorzęd	Czynny	1961	3	-
12.	3610051	3610252	WODOCIĄG WIEJSKI 3	Ośno	Czwartorzęd	Czynny	12-2006	45	163,5
13.		3610118	WODOCIĄG WIEJSKI 2 (D, WOD LOK)			Awaryjny	1986		196
14.		3610076	WODOCIĄG WIEJSKI 1 (D, WOD LOK)			Czynny	1978		225

15.	3610052	3610017	OŚRODEK ZDROWIA 1	Służewo	Czwartorzęd	Czynny	1964	5,9	-
16.	3610053	3610050	WODOCIĄG WIEJSKI 2	Służewo	Czwartorzęd	Zlikwidowany	1973	54,5	124
17.		3610077	WODOCIĄG WIEJSKI 3			Zlikwidowany	1978		100
18.		3610026	WODOCIĄG WIEJSKI 1			Zlikwidowany	1966		207
19.		3610151	WODOCIĄG WIEJSKI 5			Zlikwidowany	1998		86
20.		3610229	WODOCIĄG WIEJSKI 6			Czynny	05-11-2008		93
21.		3610230	WODOCIĄG WIEJSKI 7			Czynny	14-10-2008		94
22.		3610234	WODOCIĄG WIEJSKI 4			Zlikwidowany	1993		-
23.		3610235	WODOCIĄG WIEJSKI 3A			Czynny	26-07-2004		127
24.	3610054	3610065	POM 2	Przybranowo	Czwartorzęd	Awaryjny	1976	30	182
25.		3610111	POM 3			Czynny	1984		155
26.		3610014	POM 1			Zlikwidowany	1961		-
27.	3610061	3610124	IG 1 WIERTN, 1	Otłoczynek	Czwartorzęd	Czynny	1988	18	66
28.	3610067	3610134	SZKÓŁKA LASÓW PAŃSTW, 1	Otłoczyn	Czwartorzęd	Czynny	1996	60	108
29.	3610069	3610152	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Wólka	Czwartorzęd	Czynny	1998	8,2	264
30.	3610078	3610176	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Wólka	Czwartorzęd	Czynny	11-2007	18	105
31.	3610079	3610175	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Przybranowo	Czwartorzęd	Czynny	01-2008	18	58
32.	3610085	3610219	AUTOSTRADA A-1MOP II 1	Otłoczyn	Czwartorzęd	Czynny	07-10-2011	85	90
33.		3610220	AUTOSTRADA A-1MOP III 2		Czwartorzęd	Czynny	21-10-2011		135,6
34.	3610086	3610224	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Konradowo	Czwartorzęd	Czynny	27-05-2013	6,5	102
35.	3610089	3610258	GOSPODARSTWO ROLNE 2	Ośno	Czwartorzęd	Czynny	20-09-2014	10	54
36.	3610091	3610260	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Ostrowąs	Czwartorzęd	Czynny	03-2015	10	51

37.	3610092	3610267	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Opoczki	Czwartorzęd	Czynny	15-04-2015	20	99
38.	3620028	3620148	UJĘCIE MIEJSKIE 20D	Kuczek	Czwartorzęd	Czynny	11-2009	240	118
39.		3620036	UJĘCIE MIEJSKIE 2		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		143
40.		3620068	UJĘCIE MIEJSKIE 24		Czwartorzęd	Czynny	1974		297
41.		3620067	UJĘCIE MIEJSKIE 23		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		165
42.		3620071	UJĘCIE MIEJSKIE 9A		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		-
43.		3620050	UJĘCIE MIEJSKIE 17A		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1970		-
44.		3620005	UJĘCIE MIEJSKIE 14		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1956		154
45.		3620070	UJĘCIE MIEJSKIE 20B		Czwartorzęd	Nieczynny	1974		264
46.		3620094	UJĘCIE MIEJSKIE 14B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1982		69
47.		3620062	UJĘCIE MIEJSKIE 1A		Czwartorzęd	Czynny	1974		197
48.		3620051	UJĘCIE MIEJSKIE 14A		Trzeciorzęd	Zlikwidowany	1970		210
49.		3620063	UJĘCIE MIEJSKIE 2B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		207
50.		3620104	UJĘCIE KUCZEK 25A		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1995		160
51.		3620064	UJĘCIE MIEJSKIE 12B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		150
52.		3620107	UJĘCIE KUCZEK 20C		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1995		174
53.		3620106	UJĘCIE KUCZEK 2D		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1995		183
54.		3620039	UJĘCIE MIEJSKIE 18		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		141
55.		3620030	UJĘCIE MIEJSKIE 13		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1963		149
56.		3620092	UJĘCIE MIEJSKIE 17B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1981		83
57.		3620031	UJĘCIE MIEJSKIE 12		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1963		128
58.		3620143	UJĘCIE MIEJSKIE 17C		Czwartorzęd	Zlikwidowany	04-1990		-
59.		3620037	UJĘCIE MIEJSKIE 11		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		119
60.		3620120	UJĘCIE MIEJSKIE 7B		Czwartorzęd	Czynny	08-2000		53,3
61.		3620121	UJĘCIE MIEJSKIE 1C		Czwartorzęd	Czynny	02-1993		102
62.		3620033	UJĘCIE MIEJSKIE 6		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		189
63.		3620137	UJĘCIE MIEJSKIE 11B		Czwartorzęd	Czynny	01-1990		130
64.		3620138	UJĘCIE MIEJSKIE 14C		Czwartorzęd	Czynny	03-1990		150

65.		3620034	UJĘCIE MIEJSKIE 19		Czwartorzęd	Czynny	1964		168
66.		3620118	UJĘCIE MIEJSKIE 19B		Czwartorzęd	Czynny	05-2000		52
67.		3620097	UJĘCIE MIEJSKIE 2C		Czwartorzęd	Czynny	1982		91
68.		3620142	UJĘCIE MIEJSKIE 28		Czwartorzęd	Czynny	01-1990		110
69.		3620035	UJĘCIE MIEJSKIE 10		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		119
70.		3620096	UJĘCIE MIEJSKIE 23A		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1982		77
71.		3620139	UJĘCIE MIEJSKIE 23B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	04-1989		160
72.		3620069	UJĘCIE MIEJSKIE 25		Czwartorzęd	Czynny	1974		269
73.		3620002	UJĘCIE MIEJSKIE 9		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1951		48
74.		3620072	UJĘCIE MIEJSKIE 10B		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		-
75.		3620038	UJĘCIE MIEJSKIE 17		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1964		168
76.		3620119	UJĘCIE MIEJSKIE 9B		Czwartorzęd	Czynny	03-2001		58
77.		3620091	UJĘCIE MIEJSKIE 11A		Czwartorzęd	Nieczynny	1981		52
78.		3620117	UJĘCIE MIEJSKIE 26A		Czwartorzęd	Czynny	08-2003		123
79.		3620115	UJĘCIE MIEJSKIE 11C		Czwartorzęd	Zlikwidowany	2002		123,7
80.		3620066	UJĘCIE MIEJSKIE 22		Czwartorzęd	Zlikwidowany	1974		165
81.		3620065	UJĘCIE MIEJSKIE 7A		Czwartorzęd	Czynny	1974		276
82.	4010011	4010019	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Słomkowo	Czwartorzęd	Czynny	09-05-2013	37	211
83.	4010026	4010007	OŚRODEK ZDROWIA 1	Opoki	Czwartorzęd	Czynny	1963	9,1	-
84.	4010027	4010041	FERMA PTACTWA 1	Opoki	Czwartorzęd	Czynny	1978	76	220
85.	4010048	4010079	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Przybranowo	Czwartorzęd	Czynny	2004	22	101
86.	4010068	4010099	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Przybranówek	Czwartorzęd	Czynny	12-2006	25	83
87.	4010069	4010097	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Początkowo	Czwartorzęd	Czynny	12-2006	25	231
88.	4010099	4010049	GOSPODARSTWO ROLNE 1	Ostrowąs	Czwartorzęd	Czynny	13-03-1995	27	114

Tab. 61. Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w granicach gminy Aleksandrów Kujawski wg Archeologicznego Zdjęcia Polski

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
1	Otłoczyn	1	42-44	1	osada	k. przeworska	późny okres lateński/OR C	
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński-OR B2/C1	
2	Otłoczyn	2	42-44	2	cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński	
					cmentarzysko	k. prapolska	XII-XIII w.	
3	Otłoczyn	3	42-44	3	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
4	Otłoczyn	4	42-44	4	osada	k. przeworska	OR faza B-C	
5	Otłoczyn	7	42-44	5	ślad osadnictwa		mezolitoit	
6	Otłoczyn	6	42-44	6	ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
7	Białe Błota	1	42-44	7	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
8	Białe Błota	2	42-44	8	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
9	Białe Błota	3	42-44	9	obozowisko		epoka kamienia	
10	Białe Błota	4	42-44	10	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
11	Białe Błota	5	42-44	11	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
12	Białe Błota	6	42-44	12	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
13	Białe Błota	7	42-44	13	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
14	Białe Błota	8	42-44	14	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
15	Rożen (Rożno Parcele)	6	42-44	15	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
16	Otłoczyn	5	42-45	1	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	OR	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
					osada	k. polska	XIV-XV w.	
17	Wygoda	8	42-45	2	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					?	?		
18	Wygoda	1	42-45	3	obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
19	Wygoda	2	42-45	4	ślad osadnictwa		epoka kamienia	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
20	Wygoda	9	42-45	5	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
21	Wygoda	3	42-45	6	śląd osadnictwa		epoka kamienia	
22	Wygoda	7	42-45	7	śląd osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III	
23	Wygoda	6	42-45	8	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
24	Wygoda	4	42-45	9	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
25	Wygoda	5	42-45	10	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
26	Wołuszewo	10	42-45	11	obozowisko		schyłkowy paleolit	
					śląd osadnictwa		schyłkowy neolit	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
27	Wołuszewo	9	42-45	12	śląd osadnictwa		epoka kamienia	
28	Wołuszewo	4	42-45	13	śląd osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					obozowisko	k. łużycka		
29	Wołuszewo	5	42-45	14	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					śląd osadnictwa	k. amfor kulistych		
30	Wołuszewo	6	42-45	15	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
31	Wołuszewo	2	42-45	16	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					obozowisko	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	k. prapolska		
32	Wołuszewo	7	42-45	17	osada	k. łużycka	Ha-La	
33	Wołuszewo	1	42-45	18	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
34	Wołuszewo	8	42-45	19	śląd osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
35	Kawęczyn /Grabie	1	43-43	14	śląd osadnictwa	k. przeworska		
36	Opoczki	5	43-43	45	osada	k. ceramiki wstęgowej		
					śląd osadnictwa	k. lendzielska		
					osada	k. pucharów lejkowatych		
					śląd osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza B-C	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
37	Opoczki	5a	43-43	46	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza B-C	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
38	Opoczki	2	43-43	47	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
39	Opoczki	3	43-43	48	ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
40	Opoczki	3a	43-43	49	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
41	Opoczki	4	43-43	50	osada	k. przeworska	faza B-C	
42	Opoczki	6	43-43	51	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. łużycka	III-IV okres epoki brązu	
					osada	k. przeworska		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
43	Opoczki	6a	43-43	52	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	?	?	
44	Opoczki	7	43-43	53	ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					obozowisko	k. pucharów lejko- waty	faza III-IV	
					obozowisko	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E	
45	Opoczki	9	43-43	54	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
46	Opoczki	10	43-43	55	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
47	Opoczki	11	43-43	56	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	?		
48	Opoczki	8	43-43	57	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
49	Opoczki	12	43-43	58	osada	k. łużycka		
50	Opoczki	13	43-43	59	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
51	Opoczki	14	43-43	60	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
					obozowisko	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					cmentarzysko	?	?	
52	Opoczki	15	43-43	61	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	?		
53	Opoczki	16	43-43	62	śląd osadnictwa	k. łużycka		
54	Opoczki	17	43-43	63	śląd osadnictwa	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. prapolska	faza E	
55	Opoczki	18	43-43	64	osada	k. przeworska	późny okres lateński	
56	Opoczki	19	43-43	65	osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. prapolska	faza E	
57	Opoczki	20	43-43	66	śląd osadnictwa	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
58	Opoczki	21	43-43	67	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
59	Opoki	2	43-43	68	osada	k. pucharów lejkowatych	faza III c	
					osada	k. amfor kulistych		
					cmentarzysko	k. amfor kulistych	faza III b-c	
					śląd osadnictwa	?	schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
60	Opoki	3	43-43	69	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
61	Opoki	4	43-43	70	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych	faza III c	
					cmentarzysko	k. łużycka	III-IV okres epoki brązu	
					osada	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
62	Opoki	4a	43-43	71	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty		
					osada	k. łużycka		
					osada produkcyjna	k. staropolska	XIV-XV w.	
63	Opoki	5	43-43	72	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. przeworska	faza C	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
64	Opoki	5a	43-43	73	megalit	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. pucharów lejkowatych	faza II	
					cmentarzysko	k. amfor kulistych		
					osada	k. amfor kulistych		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. łużycka	halsztat	
					osada	k. prapolska	faza B-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
65	Opoki	5b	43-43	74	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych	faza III b-c	
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	faza C-D	
					osada	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
66	Opoki	6	43-43	75	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza B-C	
67	Opoki	7	43-43	76	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. amfor kulistych		
					cmentarzysko	k. iwieńska		
					cmentarzysko	k. grobów kłoszowych		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński- OR D	
					osada	k. prapolska	faza A-B	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
68	Opoki	8	43-43	77	ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
69	Opoki	9	43-43	78	osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
70	Opoki	10	43-43	79	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. iwieńska		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
71	Opoki	19	43-43	80	ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
72	Opoki	18	43-43	81	ślad osadnictwa	?	?	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza A-B	
73	Opoki	39	43-43	82	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza IV	
					obozowisko	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
74	Opoki	40	43-43	83	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
75	Opoki	41	43-43	84	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
76	Opoki	42	43-43	85	osada	k. łużycka	faza D-E	
					osada	k. prapolska	faza E	
77	Opoki	43	43-43	86	osada	k. łużycka	Ha-La	
78	Opoki	44	43-43	87	osada	k. łużycka		
79	Opoki	45	43-43	88	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
80	Opoki	46	43-43	89	osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
81	Grabie	1	43-43	90	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
82	Grabie	2	43-43	91	ślad osadnictwa		neolit	
					ślad osadnictwa	k. przeworska	późny okres lateński	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
83	Grabie	3	43-43	92	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
84	Grabie	4	43-43	93	ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka	V okres epoki brązu/halsztat C	
					osada	k. przeworska	faza B2-D	
					osada	k. prapolska	faza C-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
85	Grabie	5	43-43	94	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
86	Grabie	8	43-43	95	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
87	Grabie	6	43-43	96	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza B2-D	
					osada	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
88	Grabie	6a	43-43	97	osada	k. łużycka		
89	Grabie	6b	43-43	98	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
90	Grabie	6c	43-43	99	ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
91	Grabie	7	43-43	100	osada	k. łużycka		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
92	Grabie	9	43-43	101	osada	k. prapolska	faza B-E	
					obozowisko	k. staropolska	XIV-XV w.	
93	Grabie	13	43-43	102	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
94	Grabie	14	43-43	103	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					cmentarzysko	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
95	Grabie	15	43-43	104	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
96	Grabie	16	43-43	105	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
97	Grabie	10	43-43	106	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
98	Grabie	11	43-43	107	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
99	Grabie	12	43-43	108	osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	?	?	
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
100	Chrusty	4	43-43	109	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka	Ha-La	
101	Chrusty	6	43-43	110	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
102	Goszczewo	11	43-43	111	osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
103	Goszczewo	12	43-43	112	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
104	Goszczewo	13	43-43	113	obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
105	Goszczewo	14	43-43	114	osada	k. łużycka	III-IV okres epoki brązu	
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					obozowisko	k. amfor kulistych		
106	Goszczewo	15	43-43	115	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
107	Goszczewo	16	43-43	116	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
108	Goszczewo	17	43-43	117	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. nadniemeńska		
					osada	k. łużycka	III-IV okres epoki brązu	
109	Goszczewo	19	43-43	118	ślad osadnictwa	k. łużycka		
110	Goszczewo	20	43-43	119	ślad osadnictwa	k. iwieńska		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza E	
111	Goszczewo	21	43-43	120	obozowisko		schyłkowy neolit	
112	Goszczewo	22	43-43	121	ślad osadnictwa	k. łużycka		
113	Goszczewo	23	43-43	122	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	faza V	
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
114	Goszczewo	24	43-43	123	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	faza V	
					obozowisko		schyłkowy neolit	
115	Goszczewo	25	43-43	124	obozowisko		schyłkowy neolit	
116	Goszczewo	26	43-43	125	obozowisko		schyłkowy neolit	
117	Goszczewo	27	43-43	126	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
118	Goszczewo	28	43-43	127	osada	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
119	Podgaj	1	43-43	128	obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
120	Podgaj	47	43-43	129	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza III	
121	Podgaj	2	43-43	130	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza I-II	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
122	Podgaj	2a	43-43	131	osada	k. pucharów lejkowatych		
123	Podgaj	43	43-43	132	ślad osadnictwa	k. łużycka		
124	Podgaj	3	43-43	133	osada	k. przeworska		
125	Podgaj	44	43-43	134	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					obozowisko	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
126	Podgaj	4	43-43	135	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
127	Podgaj	5	43-43	136	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					osada	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
128	Podgaj	6	43-43	137	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza B-C	
129	Podgaj	6a	43-43	138	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
130	Podgaj	6b	43-43	139	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
131	Podgaj	6c	43-43	140	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
132	Podgaj	7	43-43	141	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
133	Podgaj	7a	43-43	142	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
134	Podgaj	8	43-43	143	osada	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. przeworska		
135	Podgaj	9	43-43	144	osada	k. pucharów lejkowatych	faza III c	
136	Podgaj	10	43-43	145	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
137	Podgaj	48	43-43	145	ślad osadnictwa		neolit	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
138	Podgaj	22	43-43	147	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
139	Podgaj	22a	43-43	148	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
140	Podgaj	24	43-43	149	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
141	Podgaj	38	43-43	150	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
142	Podgaj	39	43-43	151	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
143	Podgaj	40	43-43	152	obozowisko		schyłkowy neolit	
144	Podgaj	41	43-43	153	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III b-c	
					obozowisko		schyłkowy neolit	
145	Podgaj	42	43-43	154	obozowisko		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
146	Podgaj	26	43-43	155	osada	k. pucharów lejkowatych		
147	Podgaj	27	43-43	156	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
148	Podgaj	28	43-43	157	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
149	Podgaj	45	43-43	158	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
150	Podgaj	46	43-43	159	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
151**	Grabie	17	43-43	163	grodzisko		XIV w.	
152	Rożen (Rożno Parcele)	3	43-44	1	obozowisko		epoka kamienia	
153	Rożen (Rożno Parcele)	4	43-44	2	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
154	Rożen (Rożno Parcele)	5	43-44	3	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
155	Rożen (Rożno Parcele)	7	43-44	4	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada		schyłkowy neolit	
156	Rożen (Rożno Parcele)	1	43-44	5	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
157	Rożen (Rożno Parcele)	2	43-44	6	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
158	Chrusty	7	43-44	7	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
159	Chrusty	5	43-44	8	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. łużycka	Ha-La	
160	Chrusty	1	43-44	9	ślad osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
161	Chrusty	2	43-44	10	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
162	Chrusty	3	43-44	11	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
163	Goszczewo	18	43-44	12	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
164	Goszczewo	1	43-44	13	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
165	Goszczewo	3	43-44	14	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
166	Goszczewo	2	43-44	15	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
167	Goszczewo	4	43-44	16	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
168	Goszczewo	5	43-44	17	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
169	Goszczewo	6	43-44	18	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
170	Goszczewo	7	43-44	19	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
171	Goszczewo	8	43-44	20	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
172	Goszczewo	9	43-44	21	osada	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
173	Goszczewo	10	43-44	22	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza D	
174	Goszczewo	3	43-44	23	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					obozowisko	k. staropolska	XIV-XV w.	
175	Broniszewo	1	43-44	24	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					osada	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
176	Broniszewo	2	43-44	25	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
177	Broniszewo	4	43-44	26	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
178	Broniszewo	5	43-44	27	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III-IV	
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					obozowisko	k. łużycka		
179	Broniszewo	6	43-44	28	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
180	Broniszewo	7	43-44	29	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
181	Broniszewo	8	43-44	30	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
182	Broniszewo	9	43-44	31	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
183	Służewo	1	43-44	32	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
184	Służewo	2	43-44	33	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
185	Służewo	3	43-44	34	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska		
186	Służewo	4	43-44	35	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
187	Służewo	5	43-44	36	osada	k. łużycka	halsztat	
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
188	Służewo	6	43-44	37	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
189	Służewo	7	43-44	38	ślad osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
190	Służewo	8	43-44	39	śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					śląd osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
					śląd osadnictwa	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	k. prapolska		
191	Służewo	9	43-44	40	osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					śląd osadnictwa	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					śląd osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
192	Służewo	10	43-44	41	śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					śląd osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. przeworska	faza B-C	
194	Służewo	12	43-44	43	osada	k. prapolska	późny okres lateński	
195	Służewo	13	43-44	44	śląd osadnictwa	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
196	Służewo	14	43-44	45	śląd osadnictwa	k. łużycka		
197	Służewo	15	43-44	46	śląd osadnictwa	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. prapolska	faza C-D	
198	Służewo	16	43-44	47	śląd osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
199	Służewo	17	43-44	48	osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. prapolska		
200	Służewo	18	43-44	49	osada	k. łużycka		
201	Służewo	19	43-44	50	osada	k. przeworska		
202	Służewo	20	43-44	51	śląd osadnictwa	k. łużycka		
203	Służewo	21	43-44	52	śląd osadnictwa	k. pucharów lejko-watych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
204	Służewo	22	43-44	53	śląd osadnictwa	k. prapolska		
205	Służewo	23	43-44	54	osada	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. przeworska		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
206	Służewo	24	43-44	55	śląd osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej rytej		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
207	Służewo	25	43-44	56	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza A-C	
208	Służewo	26	43-44	57	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
209	Służewo	27	43-44	58	śląd osadnictwa	k. lendzielska		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
210	Wólka	1	43-44	59	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
211	Wólka	2	43-44	60	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty		
					osada	k. łużycka		
212	Wólka	3	43-44	61	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowaty		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
213	Wólka	4	43-44	62	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowaty		
					osada	k. łużycka	Ha-La	
214	Wólka	9	43-44	63	ślad osadnictwa	k. łużycka		
215	Wólka	5	43-44	64	osada	k. łużycka		
216	Wólka	6	43-44	65	ślad osadnictwa	k. lendzielska	faza IIb-III	
					osada	k. pucharów lejkowaty		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza F	
217	Wólka	7	43-44	66	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
218	Wólka	8	43-44	67	osada	k. pucharów lejkowaty		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
219	Podgaj	18	43-44	68	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					osada	k. łużycka		
220	Podgaj	20	43-44	69	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowaty		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
221	Podgaj	23	43-44	70	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowaty		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
222	Podgaj	25	43-44	71	obozowisko	k. pucharów lejkowaty		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III	
223	Podgaj	35	43-44	72	cmentarzysko kurhanowe	k. pucharów lejkowatych		
224	Podgaj	36	43-44	73	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
225	Rudunki	1	43-44	74	ślad osadnictwa	k. łużycka		
226	Rudunki	2	43-44	75	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
227	Rudunki	3	43-44	76	osada	k. łużycka	Ha-La	
228	Rudunki	4	43-44	77	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
229	Rudunki	5	43-44	78	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
230	Rudunki	6	43-44	79	osada	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
231	Rudunki	7	43-44	80	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
232	Rudunki	8	43-44	81	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
233	Rudunki	9	43-44	82	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
234	Rudunki	10	43-44	83	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
235	Rudunki	11	43-44	84	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. prapolska	faza E	
236	Aleksandrów Kuj	2	43-44	87	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					ślad osadnictwa	?		
237	Stawki	2	43-44	89	obozowisko		paleolit-mezolit	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
238	Stawki	5	43-44	90	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
					obozowisko	?		
239	Ośno	3	43-44	91	osada	k. łużycka		
240	Ośno	4	43-44	92	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
241	Ośno	5	43-44	93	osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
242	Ośno	6	43-44	94	osada	k. ceramiki wstęgowej rytej		
					ślad osadnictwa	k. lendzielska	faza IIb-III	
					osada	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza C-D	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
243	Ośno	7	43-44	95	ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
244	Ośno	8	43-44	96	osada	k. prapolska	faza E	
245	Ośno	9	43-44	97	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka	halsztat	
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
246	Ośno	10	43-44	98	osada	k. pucharów lejkowatych	faza III-IV	
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. łużycka	faza E-F	
247	Ośno	11	43-44	99	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
248	Ośno	12	43-44	100	osada	k. prapolska	faza E-F	
249	Ośno	13	43-44	101	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
250	Ośno	14	43-44	102	osada	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
251	Ośno	15	43-44	103	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
252	Ośno	16	43-44	104	ślad osadnictwa	k. łużycka		
253	Ośno	17	43-44	105	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
254	Ośno	18	43-44	106	ślad osadnictwa	k. łużycka		
255	Ośno	19	43-44	107	ślad osadnictwa	k. łużycka		
256	Ośno	20	43-44	108	ślad osadnictwa	k. łużycka		
257	Ośno	21	43-44	109	osada	k. prapolska	faza A-C	
258	Ośno	22	43-44	110	cmentarzysko	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					kurhan	?		
259	Ośno	23	43-44	111	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
260	Ośno	24	43-44	112	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
261	Ośno	25	43-44	113	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
262	Ośno	26	43-44	114	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
263	Ośno	27	43-44	115	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej rytej		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
264	Ośno	28	43-44	116	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
265	Ośno	29	43-44	117	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
266	Ośno	30	43-44	118	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza F	
267	Ośno	31	43-44	119	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
268	Ośno	32	43-44	120	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko-watych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
269	Ośno	33	43-44	121	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
270	Ośno	34	43-44	122	osada	k. pucharów lejko-watych	faza II	
271	Ośno	35	43-44	123	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
272	Ośno	37	43-44	125	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
273	Ośno	38	43-44	126	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
274	Ośno	39	43-44	127	osada	k. lendzielska	faza IIb-III	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
275	Ośno	40	43-44	128	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
276	Ośno	41	43-44	129	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko-watych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka	okres lateński	
277	Ośno	42	43-44	130	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
278	Ośno	43	43-44	131	osada	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					osada	k. prapolska	faza E-F	
279	Ośno	44	43-44	132	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza D-F	
280	Ośno	45	43-44	133	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza C-D	
					osada	k. prapolska		
281	Ośno	46	43-44	134	osada	k. prapolska	faza E-F	
282	Ośno	47	43-44	135	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
283	Ośno	48	43-44	136	osada	k. przeworska	faza C-D	
284	Ośno	49	43-44	137	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
285	Ośno	50	43-44	138	ślad osadnictwa	k. łużycka	okres lateński	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
286	Plebanka	1	43-44	139	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
287	Plebanka	2	43-44	140	osada	k. łużycka		
288	Plebanka	3	43-44	141	osada	k. łużycka	Ha-La	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
289	Plebanka	4	43-44	142	osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
290	Plebanka	5	43-44	143	osada	k. łużycka		
291	Plebanka	6	43-44	144	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza F	
292	Plebanka	7	43-44	145	ślad osadnictwa	k. łużycka		
293	Plebanka	8	43-44	146	osada	k. prapolska	faza E-F	
294	Plebanka	9	43-44	147	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
295	Ostrowąs	3	43-44	148	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
296	Ostrowąs	4	43-44	149	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza F	
297	Ostrowąs	5	43-44	150	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
298	Konradowo	1	43-45	1	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
299	Konradowo	2	43-45	2	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	neolit	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
300	Kuczek-Zalesie	2	43-45	4	osada	k. polska	XIV-XVII w.	
301	Zgoda	1	43-45	9	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
302	Zgoda	2	43-45	10	osada	k. polska	XIII-XV w.	
303	Konradowo	3	43-45	11	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
					osada	k. polska	XV-XVII w.	
304	Zgoda	3	43-45	12	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
305	Kuczek	2	43-45	13	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
306	Nowy Ciechocinek	1	43-45	14	ślad osadnictwa		pradzieje	
307	Odolion	1	43-45	29	?		pradzieje	
308	Stawki	1	43-45	30	osada	k. polska	XIV-XVI w.	
309	Stawki	2	43-45	31	?	k. wchodniopomorska	halsztat	
310	Słomkowo	2	43-45	32	osada	k. polska	XV-XVI w.	
311*	Słomkowo	1	43-45	40	osada		neolit	archiwalne nie potwierdzone w terenie
312	Opoki	1	44-43	1	osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
313	Opoki	36	44-43	2	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					?	?	?	
314	Opoki	37	44-43	3	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
					?	?	?	
315	Opoki	38	44-43	4	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada produkcyjna	?	?	
316	Opoki	24	44-43	5	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
					?	?	?	
317	Opoki	23	44-43	6	obozowisko		schyłkowy neolit	
318	Opoki	22	44-43	7	osada	k. łużycka		
319	Opoki	35	44-43	8	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
320	Opoki	25	44-43	9	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
321	Opoki	11	44-43	10	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	XIV-XV w.	
322	Opoki	20	44-43	11	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
323	Opoki	21	44-43	12	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
324	Opoki	12	44-43	13	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					osada produkcyjna	?	?	
325	Opoki	13	44-43	14	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza F	
326	Opoki	26	44-43	15	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
327	Opoki	27	44-43	16	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. łużycka	halsztat	
					osada	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
328	Opoki	14	44-43	17	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
329	Opoki	28	44-43	18	osada	k. prapolska	XIII-XV w.	
329	Opoki	28	44-43	18	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza I-II	
330	Opoki	30	44-43	19	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
331	Opoki	29	44-43	20	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
332	Opoki	31	44-43	21	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					śląd osadnictwa		schyłkowy neolit	
333	Opoki	32	44-43	22	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
334	Opoki	33	44-43	23	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
335	Opoki	34	44-43	24	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					śląd osadnictwa	k. amfor kulistych		
336	Opoki	17	44-43	25	osada	k. prapolska	XIV-XV w.	
337	Opoki	15	44-43	26	osada	k. pucharów lejkowatych	faza II-III	
					cmentarzysko	k. łużycka	halsztat	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza C	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
338	Podgaj	21	44-43	27	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
339	Podgaj	11	44-43	28	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					osada	k. łużycka		
340	Podgaj	13	44-43	29	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza V	
					obozowisko	k. łużycka		
341	Podgaj	14	44-43	30	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
342	Zduny	1	44-43	31	osada	k. prapolska	faza E-F	
343	Wilkostowo	11	44-43	32	obozowisko		schyłkowy neolit	
344	Wilkostowo	12	44-43	33	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
345	Wilkostowo	13	44-43	34	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
346	Wilkostowo	14	44-43	35	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
347	Wilkostowo	15	44-43	36	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					obozowisko		schyłkowy neolit	
348	Wilkostowo	16	44-43	37	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	XIII-XV w.	
349	Wilkostowo	21	44-43	38	osada	k. prapolska	XIV-XV w.	
350	Wilkostowo	4	44-43	39	osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
351	Wilkostowo	5	44-43	40	ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
352	Wilkostowo	6	44-43	41	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					osada	k. prapolska	XIV-XV w.	
353	Wilkostowo	17	44-43	42	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
354	Wilkostowo	18	44-43	43	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
355	Wilkostowo	7	44-43	44	osada	k. prapolska	XIII-XV w.	
356	Wilkostowo	8	44-43	45	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
357	Wilkostowo	10	44-43	46	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
358	Wilkostowo	9	44-43	47	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
359	Wilkostowo	19	44-43	48	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
360	Wilkostowo	20	44-43	49	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
361	Wilkostowo	1	44-43	50	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
362	Wilkostowo	2	44-43	51	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza V	
363	Wilkostowo	3	44-43	52	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
364	Wilkostowo	25	44-43	53	ślad osadnictwa	?	?	
365	Wilkostowo	22	44-43	54	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
366	Wilkostowo	23	44-43	55	osada	k. pucharów lejkowatych	faza II	
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
367	Wilkostowo	24	44-43	56	osada	k. pucharów lejkowatych	faza II	
					ślad osadnictwa	k. łużycka	III-IV okres epoki brązu	
368	Początkowo	14	44-43	57	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III-IV	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
369	Początkowo	18	44-43	58	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III-IV	
370	Początkowo	19	44-43	59	osada	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
371	Początkowo	36	44-43	60	osada	k. pucharów lejkowatych		
372	Początkowo	20	44-43	61	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
373	Początkowo	21	44-43	62	osada	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
374	Początkowo	22	44-43	63	osada	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
375	Początkowo	23	44-43	64	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych	faza III	
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska		
376	Początkowo	24	44-43	65	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
377	Początkowo	25	44-43	66	osada	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					osada	k. łużycka		
378	Początkowo	26	44-43	67	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
379	Początkowo	27	44-43	68	obozowisko	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
380	Początkowo	28	44-43	69	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
381	Początkowo	37	44-43	70	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
382	Początkowo	38	44-43	71	osada	k. pucharów lejkowatych	faza II	
383	Początkowo	39	44-43	72	osada	k. pucharów lejkowatych		
384	Przybranówek	1	44-43	73	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
385	Przybranówek	2	44-43	74	osada	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
386	Przybranówek	36	44-43	75	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza II	
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
387	Przybranówek	37	44-43	76	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
388	Przybranówek	38	44-43	77	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
389	Straszewo	13	44-43	78	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza I-II	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
390	Straszewo	14	44-43	79	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
391	Straszewo	15	44-43	80	obozowisko	k. przeworska	faza III-IV	
392	Podgaj	12	44-44	1	osada	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński	
393	Podgaj	15	44-44	2	punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
394	Podgaj	16	44-44	3	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza A-B	
395	Podgaj	16a	44-44	4	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
396	Podgaj	17	44-44	5	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
397	Podgaj	19	44-44	6	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej	faza II	
398	Podgaj	31	44-44	7	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
399	Podgaj	32	44-44	8	obozowisko	k. ceramiki wstęgowej		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					obozowisko	k. amfor kulistych		
400	Podgaj	33	44-44	9	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
401	Podgaj	34	44-44	10	grobowiec	k. pucharów lejkowatych	faza III	
					grobowiec	k. amfor kulistych	schyłkowy neolit	
402	Podgaj	37	44-44	11	obozowisko		schyłkowy neolit	
403	Podgaj	29	44-44	12	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					cmentarzysko	k. łużycka		
404	Podgaj	30	44-44	13	obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					obozowisko	k. trzciniecka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
405	Przybranowo	1	44-44	14	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
406	Przybranowo	2	44-44	15	punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
407	Przybranowo	3	44-44	16	osada	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
408	Przybranowo	4	44-44	17	punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska	faza C-D	
409	Przybranowo	5	44-44	18	osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					osada	k. prapolska		
410	Przybranowo	6	44-44	19	punkt osadniczy	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
411	Przybranowo	7	44-44	20	osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	faza D-E	
412	Przybranowo	8	44-44	21	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza E	
413	Przybranowo	9	44-44	22	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty		
414	Przybranowo	43749	44-44	23	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
	-Łysa Góra				obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. ceramiki wstęgowej	faza II-III	
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
415	Przybranowo	12	44-44	24	osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
416	Przybranowo	13	44-44	25	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
417	Przybranowo	14	44-44	26	punkt osadniczy	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. łużycka	faza E-F	
418	Przybranowo	15	44-44	27	ślad osadnictwa	k. prapolska		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					punkt osadniczy	k. prapolska	faza B-C	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
419	Przybranowo	16	44-44	28	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty	schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
420	Przybranowo	17	44-44	29	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
421	Przybranowo	18	44-44	30	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
422	Początkowo	1	44-44	31	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
423	Początkowo	2	44-44	32	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
424	Początkowo	3	44-44	33	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
425	Początkowo	4	44-44	34	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński-OR B	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza B-C	
					ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
426	Początkowo	5	44-44	35	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska	faza B-C	
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
427	Początkowo	6	44-44	36	ślad osadnictwa	k. staropolska	XIV-XV w.	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
428	Początkowo	7	44-44	37	osada	k. prapolska	faza E	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
429	Początkowo	8	44-44	38	ślad osadnictwa		neolit	
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych	faza III	
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
430	Początkowo	9	44-44	39	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
431	Początkowo	10	44-44	40	punkt osadniczy	k. łużycka		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. nadniemeńska		
432	Początkowo	11	44-44	41	punkt osadniczy	k. łużycka	halsztat	
433	Początkowo	12	44-44	42	ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
434	Początkowo	13	44-44	43	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
435	Początkowo	31	44-44	44	ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
436	Początkowo	30	44-44	45	obozowisko	k. ceramiki wstęgowej		
					obozowisko	k. pucharów lejkowych	faza II	
					obozowisko	k. amfor kulistych	schyłkowy neolit	
					śląd osadnictwa	k. łużycka		
437	Początkowo	15	44-44	46	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowych		
					obozowisko	k. nadniemeńska		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
438	Początkowo	16	44-44	47	obozowisko	k. pucharów lejkowych		
					śląd osadnictwa	k. amfor kulistych		
					obozowisko	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E	
439	Początkowo	17	44-44	48	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					śląd osadnictwa	k. łużycka		
440	Początkowo	35	44-44	49	obozowisko	k. pucharów lejkowych		
441	Początkowo	34	44-44	50	obozowisko		schyłkowy neolit	
442	Początkowo	33	44-44	51	cmentarzysko	k. przeworska	późny okres lateński-OR C	
					cmentarzysko	k. prapolska	XI-XII w.	
443	Początkowo	29	44-44	52	punkt osadniczy	k. łużycka	V okres epoki brązu/halsztat C	
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
					osada	k. staropolska	XIV-XV w.	
444	Początkowo	40	44-44	53	śląd osadnictwa	k. lendzielska		
					osada	k. pucharów lejkowych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
445	Początkowo	41	44-44	54	osada	k. pucharów lejkowych		
					śląd osadnictwa		schyłkowy neolit	
					śląd osadnictwa	k. łużycka		
					śląd osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
446	Początkowo	42	44-44	55	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowych		
447	Początkowo	43	44-44	56	śląd osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
448	Początkowo	44	44-44	57	punkt osadniczy	k. łużycka		
449	Początkowo	45	44-44	58	śląd osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
450	Początkowo	46	44-44	59	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
451	Początkowo	47	44-44	60	obozowisko		schyłkowy neolit	
452	Przybranówek	3	44-44	61	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej	faza II	
453	Przybranówek	43	44-44	62	obozowisko	k. pucharów lejkowatych	faza II	
454	Przybranówek	44	44-44	63	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
455	Przybranówek	4	44-44	64	obozowisko	k. ceramiki wstęgowej		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
456	Przybranówek	5	44-44	65	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
457	Przybranówek	53	44-44	66	punkt osadniczy	k. przeworska		
458	Przybranówek	54	44-44	67	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
459	Przybranówek	6	44-44	68	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
460	Przybranówek	7	44-44	69	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
461	Przybranówek	42	44-44	70	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
462	Przybranówek	41	44-44	71	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
463	Przybranówek	8	44-44	72	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. trzciniecka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
464	Przybranówek	9	44-44	73	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
465	Przybranówek	10	44-44	74	obozowisko	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
466	Przybranówek	11	44-44	75	punkt osadniczy	k. przeworska		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					osada	k. prapolska	faza D-E	
467	Przybranówek	12	44-44	76	punkt osadniczy	k. przeworska		
468	Przybranówek	13	44-44	77	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
					osada	k. staropolska		
469	Przybranówek	14	44-44	78	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska		
470	Przybranówek	15	44-44	79	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
471	Przybranówek	16	44-44	80	obozowisko	k. pucharów lejko- waty		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					obozowisko	k. staropolska		
472	Przybranówek	17	44-44	81	ślad osadnictwa	k. pucharów lejko- waty		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					osada	k. staropolska		
473	Przybranówek	18	44-44	82	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. staropolska		
474	Przybranówek	19	44-44	83	ślad osadnictwa	k. łużycka	epoka brazu	
					ślad osadnictwa		faza E	
475	Przybranówek	23	44-44	87	punkt osadniczy	k. łużycka		
476	Przybranówek	24	44-44	88	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					osada	k. staropolska		
477	Przybranówek	25	44-44	89	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
478	Przybranówek	47	44-44	90	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
479	Przybranówek	26	44-44	91	punkt osadniczy	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska		
480	Przybranówek	27	44-44	92	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
					ślad osadnictwa	k. staropolska		
481	Przybranówek	28	44-44	93	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. staropolska		
482	Przybranówek	46	44-44	94	ślad osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
483	Przybranówek	29	44-44	95	grobowiec	k. pucharów lejkowatych		
					punkt osadniczy	k. amfor kulistych		
					osada	k. łużycka		
					cmentarzysko	k. przeworska	faza B-C	
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
484	Przybranówek	30	44-44	96	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. staropolska		
485	Przybranówek	45	44-44	97	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
486	Przybranówek	31	44-44	98	obozowisko	k. niemeńska		
487	Przybranówek	48	44-44	99	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
488	Przybranówek	32	44-44	100	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
489	Przybranówek	33	44-44	101	ślad osadnictwa	k. niemeńska		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
490	Przybranówek	34	44-44	102	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E	
491	Przybranówek	35	44-44	103	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej	faza II	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
492	Przybranówek	50	44-44	104	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
493	Przybranówek	49	44-44	105	ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
494	Przybranówek	51	44-44	106	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
495	Przybranówek	39	44-44	107	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko	k. niemeńska		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
496	Przybranówek	40	44-44	108	ślad osadnictwa	k. ceramiki sznurowej		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
497	Plebanka	10	44-44	188	osada	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
					osada	k. prapolska	faza E-F	
498	Plebanka	11	44-44	189	ślad osadnictwa	k. przeworska		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
499	Plebanka	12	44-44	190	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza D-E	
500	Plebanka	13	44-44	191	ślad osadnictwa		neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					osada	k. przeworska	późny okres lateński	
					osada	k. prapolska	faza D-E	
501	Plebanka	14	44-44	192	ślad osadnictwa	k. prapolska		
502	Plebanka	15	44-44	193	ślad osadnictwa	k. łużycka		
503	Słomkowo	1	44-44	194	ślad osadnictwa		epoka kamienia	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
504	Słomkowo	2	44-44	195	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
505	Ostrowąs	6	44-44	197	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					punkt osadniczy	k. łużycka		
506	Ostrowąs	7	44-44	198	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
507	Ostrowąs	8	44-44	199	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska		
508	Ostrowąs	2	44-44	200	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
					osada	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza D-E	
509	Ostrowąs	9	44-44	201	punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
510	Ostrowąs	10	44-44	202	ślad osadnictwa	k. łużycka		
511	Ostrowąs	11	44-44	203	ślad osadnictwa	k. łużycka		
512	Ostrowąs	12	44-44	204	ślad osadnictwa	k. prapolska		
513	Ostrowąs	13	44-44	205	kopiec	?	?	
514	Ostrowąs	14	44-44	206	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
515	Ostrowąs	15	44-44	207	ślad osadnictwa	k. łużycka		
516	Ostrowąs	16	44-44	208	ślad osadnictwa	k. łużycka		
517	Ostrowąs	17	44-44	209	ślad osadnictwa	k. łużycka		
518	Ostrowąs	18	44-44	210	obozowisko		schyłkowy neolit	

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Blizsza chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
519	Ostrowąs	19	44-44	211	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
520	Ostrowąs	20	44-44	212	obozowisko		schyłkowy neolit	
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
521	Ostrowąs	21	44-44	213	obozowisko		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
522	Ostrowąs	22	44-44	214	punkt osadniczy	k. łużycka		
523	Ostrowąs	1	44-44	215	cmentarzysko	k. przeworska	faza B-C	
524	Ostrowąs	23	44-44	216	punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
525	Ostrowąs	24	44-44	217	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
526	Ostrowąs	25	44-44	218	punkt osadniczy	k. łużycka		
					osada	k. prapolska	faza E-F	
527	Ostrowąs	26	44-44	219	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					?	k. łużycka		
528	Ostrowąs	27	44-44	220	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
529	Ostrowąs	28	44-44	221	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
530	Ostrowąs	29	44-44	222	punkt osadniczy	k. łużycka		
531	Ostrowąs	30	44-44	223	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
532	Ostrowąs	31	44-44	224	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. lendzielska		
					obozowisko		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
533	Ostrowąs	32	44-44	225	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska		
534	Ostrowąs	33	44-44	226	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
535	Ostrowąs	34	44-44	227	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		

Lp.	Miejscowość	Nr stan. na załącznikach graf. Studium	Nr karty AZP	Nr stan. na karcie AZP	Funkcja	Kultura	Bliższa chronologia	Uwagi
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
536	Ostrowąs	35	44-44	228	punkt osadniczy	k. łużycka		
537	Ostrowąs	36	44-44	229	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
					osada	k. łużycka		
					osada	k. prapolska		
538	Ostrowąs	37	44-44	230	ślad osadnictwa		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. prapolska	faza E-F	
539	Ostrowąs	38	44-44	231	ślad osadnictwa	k. ceramiki wstęgowej		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
					punkt osadniczy	k. przeworska		
					osada	k. prapolska		
540	Ostrowąs	39	44-44	232	ślad osadnictwa	k. prapolska		
541	Ostrowąs	40	44-44	233	obozowisko		schyłkowy neolit	
					punkt osadniczy	k. łużycka		
542	Ostrowąs	41	44-44	234	obozowisko	k. pucharów lejkowatych		
543	Ostrowąs	42	44-44	235	ślad osadnictwa	k. pucharów lejkowatych		
					ślad osadnictwa	k. łużycka		
544	Ostrowąs	43	44-44	236	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
545	Ostrowąs	44	44-44	237	ślad osadnictwa	k. amfor kulistych		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
546	Ostrowąs	45	44-44	238	ślad osadnictwa	k. prapolska	faza A-B	
547	Ostrowąs	46	44-44	239	ślad osadnictwa	k. łużycka		
					ślad osadnictwa	k. przeworska		
548**	Początkowo	48	44-44	273	grodzisko		nowożytny XVIII w.	